Színházi levél Wellesz Elláról

Hogarth, a nagy gúnymetsző serény színészi riporter volt. Figyelmesen dokumentálta az új iparág, a beléptijegyes színház eseményeit. Megörökítette századának legnagyobb színházi sikerét, a Koldusoperát. Tudósított olajban és rézkarcban a vidéki színpadok előadásairól. Lefestette a vezető színművészeket. Időnként családjukkal. Megörökítette az úgynevezett *zöld szoba* életét, ahol jelenésükre várakoztak a játszók, közben hódolóikat fogadták. William Hogarth rögzítette a színpadi viseleteket, viselkedéseket, a nézőtér reakcióit. Tudósította az utókort.

Színháztörténetünk Hogarthja Wellesz Ella fényképésznő. Fél évszázadnál hosszabban csámpázott a kulisszák mögött, caplatott ósdi masináival színészek nyomában. Két dór oszlopon csoszogott a színházi események után. Színháztörténetünk fél évszázadának mellékalakja. Bármi történt, bárhová néztünk: a totálkép sarkában lesunyt fejjel ott állt Ella, gépébe mélyedt, és exponált. Lefényképezett minden színházi, színház körüli, színházhoz kapcsolódó eseményt. Fő- és alszínészeket. Fő és mellékeseményeket. Ünnepeket, kínos estéket, bukásokat és fölmagasztosulásokat. Ella a színháztörténet néma tanúja. Jelen volt valamennyi beugrásnál, kiugrásnál, szerepátvételnél, színházi véletlennél, balesetnél. Lefényképezte a súgónőket, a kellékeseket, a zsinórosokat, a függönyhúzókat, az ügyelőket, öltöztetőnőket és öltöztető szabókat. Kezdetben üveglapra fényképezett, annyira régóta teszi a dolgát, hogy nem volt még filmszalag. Megörökítette a színházi népet hóesésben és nyaralásban, színpadi esküvőn és amikor összeházasodtak a Bazilikában vagy a Dohány utcában, lekapta gyermekeiket bérmáláskor és barmicvón, minden időben és minden helyzetben.

Élelmes asszonynak rémlett. Fotografus megfelelőjének látszott Becski úrnak, aki Leichner-rudat és parasztpirosat, barna, fekete, kék szemceruzát meg szemspirált, műszempillát és púdert árult kézitáskából áruszegény időkben, és kegyetlenül behajtotta *a conto* kínált holmijai ellenértékét. Ella fotózott délelőtt az olvasópróbán. Este benyomult az öltözőbe az előhívott, megszárított másolattal. Árulta képeit. Első öltözésnél a folyosón statisztikákat fényképezett krinolinban vagy lakájlibériában, hogy a statisztaöltözőben eladja nekik szolgálati idejük emlékére. Ella fotói nagyobb többségben megürült desszertes dobozokban gyülekeznek. Több képe van kimustrált kézitáskákban, mint színházi magazinokban és tárlókban.

Mit? Élelmes asszony Wellesz Ella? Merőben élhetetlen. Nem volt egyetlen kiállítása sem. E századi színháztörténetünket összefoglaló munkásságából nem szerkesztettek karácsonyok táján kelendő albumokat. Ő a színházi fényképészet gyalogosa. A dokumentálás mindenese. Az események vizuális naplóvezetője. A „kis történelem" napszámosa. Rögzítette a pillanatot. Halhatatlanságot exponált a múló pillanatnak. Bölcsőtől a sírig fényképezett. Ha Mészáros Ági lebabázott, Ella lefényképezte pólyában Voith Ágit. De lefényképezte az édesmama temetését is. Ella modelljei többnyire halottak már. Ő tegnap volt nyolcvanöt éves. Elláé a fényképészeti halhatatlanság. Lefényképezte Ady Szóhnerkéjét páholynyitogatónő korában, Major Tamást futballkapusként, Gobbit horgászás közben, Ferrari Violettát svájcisapkában díszőrséget állni Bajor Gizi ravatalánál a színház előcsarnokában.

Színész, ha megnyerőnek akart látszani, odaállt Angelo műtermében a mester lencséje elé. Vagy lefotóztatta magát Várkonyival. Wellesz lefényképezte úgy, ahogyan kinéz. Izzadtan kijőve a vasajtón a színpadról. Kínlódva a próbán. Ruhapróbán a szabóműhelyben. Pallossal kezében a poros pincében, mielőtt a színpadmunkások föltolták volna a mélyből a fényre.

Közösen romlékony színházi emlékezetünk támasztéka Wellesz Ella lekapott színháztörténete, elkapkodott krónikája, fénnyel írt történelme.

M. G. P.

Magántévé – közszolgálatban

Habsburg György az MTM televíziós terveiről

Habsburg György, a Páneurópa Mozgalom elnöke, Habsburg Ottó harmincegy éves fia régóta érdeklődik az európai média fejlődése iránt. Egyetemi évei idején gyakorlatot szerzett a televíziós műsorkészítésben, később angol nyelvű szerkesztőség munkatársaként is dolgozott. Két éve rendszeresen megfordul Magyarországon, és ennek több oka is van: magyarul tanul, részt vett a Páneurópa Mozgalom magyarországi kiépítésében; szervezi édesapja itteni irodájának működését. Időközben tájékozódott a hazai rádiózás, televíziózás helyzetéről, tavasszal pedig elvállalta az MTM Kommunikációs Kft. nevű, Budapesten működő médiacég „külügyeinek" irányítását. Azóta ő ápolja a vállalat kapcsolatait az Európai Unióval, a külföldi tévéállomásokkal és a gyártó cégekkel. „Az MTM tervei egy magyarországi magántévé működtetéséről nagyon közel állnak az én elképzeléseimhez" – indokolta döntését lapunk munkatársának. Habsburg Györggyel készült interjúnk apropója éppen az, hogy szakmai körökben az MTM vállalatcsoport magyarországi kft.-jét tartják az egyik esélyesnek arra, hogy a médiatörvény elfogadása után országos magántelevíziós csatornát indítson.

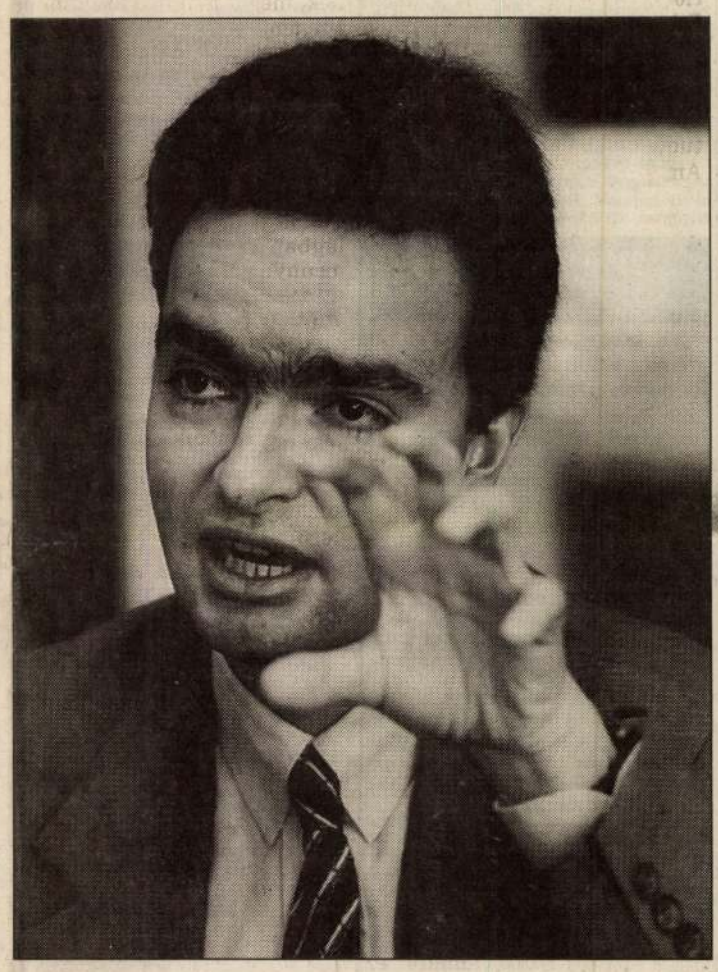

„A jövő a médiatörvénytől függ" SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELE

– Amint azt ön is jól tudja, nálunk jelenleg nincs rendben a tévés üzlet. Mi a véleménye erről?

– Ezen olyan gyorsan lehet segíteni, amilyen hamar megszületik a médiatörvény. Először tehát ennek érdekében kell tenni, azután pedig azért, hogy meginduljon a privatizáció. A Magyar Televízió jelenleg még állami monopólium és nagyüzem, csaknem négyezer embert foglalkoztat. Emiatt egyáltalán nincs olyan verseny ezen a piacon, amely ezt a tévét megújulásra késztetné.

– Igen ám, de az állami televízió környékén kisebb-nagyobb magánvállalkozások mozognak.

– Valóban, de ezek nem valódi versenytársak. Igaz, a közelmúltban kiadtak újabb tévéengedélyeket, de ezek is csak kisebb területre szólnak, és az engedély birtokában sem tud még mindegyik adás megkezdődni, mert nincs hozzá elegendő pénz. A legfontosabb tehát meghozni a médiatörvényt, amely megengedi országos magáncsatorna indítását. Ez viszont – az MTM elképzelése szerint – átvállalhatna közszolgálati feladatokat. A televíziós közszolgálatnak a mai Magyarországon nagyobb a jelentősége, mint más, fejlettebb országokban. Itt rengeteg információra van szükség ahhoz, hogy mindazok a változások végbemenjenek, amelyek az európai integrációhoz való csatlakozás feltételei. Erre azonban csak egy közszolgálati feladatokat is nagymértékben felvállaló tévéállomás képes, amely a közszolgálati tévé kiegészítőjeként működik.

– Önök tehát nem olyan kereskedelmi csatornára gondolnak, amilyenre más országokban találni példát?

– Nem a zömmel amerikai sorozatokat és vetélkedőket közvetítő állomásra gondolunk, amelyik nem törődik az ország fejlődésével – inkább olyan célra gondolunk, aminek a Páneurópa Mozgalom is szolgálatában áll: minél több hírt adni arról, mi történik Európában. Magyarországon mindegyik parlamenti párt kinyilvánította, hogy az ország csatlakozni kíván az Európai Unióhoz. Ez azonban még időbe telik, és addig meg kell vitatni, mi a csatlakozás előnye és mi a hátránya. Egyébként szerintem az integráció talán nem is gazdasági, hanem biztonsági szempontból lenne a legfontosabb Magyarország számára. Nélkülözhetetlen továbbá, hogy az ország belépjen az európai kommunikációs rendszerbe, és kapcsolatba kerüljön különféle televíziós állomásokkal. Ennek révén magyar produkciókat, az országról szóló anyagokat lehet átadni a kapott produkcióikért cserébe. Így hazánk közelebb kerülhet a kontinens más országaihoz.

– Ez mind fontos, de Magyarország a televíziós üzlet számára nagyon kis piacnak számít.

– Hát nem számít a legnagyobbnak Európában, ez kétségtelen. Viszont erőteljesen fejlődik. És egy napon, ha már Magyarország tagja lesz az uniónak, ez a piac rendkívül fontossá válik az egész térség számára. Mert az európai gondolat nem áll meg itt, hanem továbbhalad. Gondoljon csak arra, hogy néhány évvel azután, hogy lehullott a vasfüggöny és eltűnt a keletnémet határ, mi történt például Ausztriával. Én rendkívül derűlátó vagyok. Ez igenis egy komoly, potenciális piac Európában, ahová érdemes hosszú távon befektetni.

– A közelmúltban jelentették be Budapesten egy nemzetközi alapítvány létrehozását, amely Közép- és Kelet-Európa huszonöt országa számára Alfa Televízió néven magáncsatornát indít. Mit szól ehhez?

– Az Alfa TV terve hasonlít ahhoz a német–francia elképzeléshez, amely egy többnyelvű csatorna létrehozását célozza meg. Briliáns ötletnek tartom, és ha megvalósul, jelentős lépés lesz az imént vázolt irányban. Bár sok nehézséggel kell szembenéznie az Alfának. Például igen hosszadalmas és komoly munkát igénylő feladat megszerezni huszonöt ország számára filmek vetítési jogait.

– És ez az elképzelés nem keresztezi terveiket egy magyarországi magáncsatorna beindítására?

– Miért keresztezné? Mi számos tévéállomással együtt kívánunk működni, és ha megvalósul, az Alfával is szeretnénk dolgozni. Ez csak újabb lehetőséget kínál a számunkra.

– Hogyan képzelik létrehozni a magáncsatornát? Egymagukban vagy más magyarországi és külföldi cégekkel közösen?

– Az MTM vállalatcsoport már négy-öt éve foglalkozik ezzel, hazai és külföldi szakemberek közreműködésével. A már említett elképzelés szerint elkészült egy olyan program terve, amelynek a költségeit is kiszámolták. Ezután megkerestük a legjelentősebb hirdetési vállalatokat, amelyek hajlandóak lennének az első évben mintegy ötmilliárdot költeni arra, hogy a programban hirdessenek. Közülük többen nyilatkoztak úgy, hogy ezt az összeget azon felül szánnák hirdetésre, amit a Magyar Televíziónál elköltenek. Ez tehát további lehetőség, az eddigi reklámköltségekhez hozzáadott összeg, amellyel új, bevezetendő termékeket propagálnának. Az MTM most már egy teljes egészében kidolgozott elgondolással rendelkezik. De egyelőre nem azon fáradozik – mint az a cégről a sajtóban megjelent –, hogy az MTV második csatornáját privatizálja. A médiatörvényre várunk. Azt szeretnénk, ha az lehetővé tenné elképzeléseink megvalósítását.

– Milyen kereskedelmi és közszolgálati elemekből áll össze az önök programja?

– A kereskedelmi programrészhez tartoznak különféle tévésorozatok – elsősorban európaiak –, szórakoztató filmek; a közszolgálatihoz pedig dokumentumfilmek, magazinok, vallási és kisebbségi kérdésekkel foglalkozó műsorok – csupa olyasmi, ami egy tisztán kereskedelmi csatorna számára nem lehet vonzó, mert a nézők szűkebb köréhez szól, és túl nagy üzleti kockázattal jár.

– Az MTM-et azonban mégis kereskedelmi vetélkedőiről, áruismertető kvízműsorairól, játékairól ismerik Magyarországon.

– Igen, az említettek mellett azokról a filmekről is, amelyeket forgalmazunk, és amelyeket a Magyar Televízió is műsorára tűz. Anélkül azonban, hogy saját programcsatornával rendelkeznénk, nagyon nehéz továbblépni és készíteni – mondjuk – egy Európa-magazint. Ezt talán könnyű belátni.

– Az elhangzottakat úgy is érthetem, hogy önök máris készek lennének egy magáncsatornát működtetni?

– Igen. De hát, amint látszik, a médiatörvényt sem holnap fogják elfogadni.

– Kik lennének a vállalatcsoport befektetői, üzleti partnerei?

– Tárgyalásokat folytattunk, és ha a médiatörvény megszületik, lesznek partnereink. Annyit mondhatok, hogy közeli kapcsolatban vagyunk más európai tévéállomásokkal, mint például az olasz RAI-val, a német ZDF-fel és másokkal az MTM eddigi partnerei közül.

– Az imént célzott rá, hogy a hirdetési piacon új befektetések jelenhetnek meg, ha egy országos magáncsatorna beindul. A hazai szakemberek egy része viszont attól fél, hogy a magáncsatorna jelentős hirdetési bevételt happolna el a közszolgálati Magyar Televíziótól.

– Egyáltalán nem hiszem, hogy itt probléma lehet. Az a kérdés, milyen a műsorok színvonala, milyen mértékben érdeklődnek irántuk a nézők. És én azt hiszem, hogy a legjelentősebb hirdető cégek még korántsem merítették ki összes lehetőségeiket a magyarországi hirdetési piacon. Az állami és a magántelevízió között kibontakozó verseny ebből a szempontból az előbbi számára is eredményes lehet, hiszen javulhat műsorainak színvonala, következésképp azok nézettsége is. Nem látok olyan veszélyt, hogy egy jól működő MTV-től „elhappolják" a hirdetési bevételt.

– Szakemberek azonban azt is mondják, hogy a közcsatorna mellett működő egyetlen országos magáncsatorna voltaképpen újabb monopóliumot jelentene.

– Magában az, hogy magáncsatorna indul, nem jelent újabb monopóliumot. A jövő elsősorban attól függ, milyen szabályozást tartalmaz a médiatörvény. Ha a közszolgálati tévé szegény lesz, a magáncsatornának pedig bőven jut pénze arra, hogy jó programokat vásároljon – mint ahogy ez Csehországban tapasztalható az állami tévé és a Nova kereskedelmi csatorna esetében –, akkor persze kialakulhat a monopóliumra emlékeztető helyzet. Én egyébként nagyon is el tudom képzelni, hogy magán- és közszolgálati tévé együttműködik egymással, mint ahogy erre Németországban van példa, ahol fele-fele arányban vesznek részt a piacon. Természetesen az a döntő, ki, milyen programot képes sugározni. Én az olyan verseny híve vagyok, amely a programok és a tévék fejlődéséhez és végső soron az ország fejlődéséhez vezet. Mert manapság az elektronikus média egyre inkább felelős egy ország fejlődéséért, hiszen a legtöbben általa szembesülhetnek a jövőre vonatkozó elképzelésekkel és kihívásokkal.

– Személyesen részt venne egy magyarországi magántévé indításában?

– Ha az európai integráció szellemében jönne létre egy csatorna, és abban akadna számomra tennivaló, természetesen részt vennék benne.

– És mi lesz, ha a magyar parlament mégsem fogadja el a médiatörvényt?

– Botrány. De amint említettem, én optimista vagyok. Ha a nyári szünet előtt nem sikerült, majd sikerül ősszel. Előbbutóbb lesz törvény.

Varsányi Gyula

Az MTM Kommunikációs Kft. egy kelet- és közép-európai média-vállalatcsoport tagjaként jött létre 1989-ben. A vállalatcsoport többségi részesedésének tulajdonosa Tolvaly Ferenc és Prokopp Róbert. A magyarországi cég három népszerű tévés játékát, a Szerencsekerék, a Mindent vagy semmit! és a Zsákbamacska címűt a Magyar Televízióból ismerhette meg a közönség. Ezek fogadtatására jellemző, hogy ma már az ország hét nagyvárosára kiterjedő Szerencsekerék információs központ és húszezer tagot számláló Szerencsekerék klub is működik. Az MTM ezenkívül játékfilmeket is forgalmaz, egyébként éves forgalmának 2,5 százalékát a magyar filmgyártás támogatására fordítja.

Az MTM-csoportnak Magyarországon kívül Németországban, Horvátországban, Szlovéniában, Szlovákiában és Litvániában vannak médiavállalatai. Hirdetési és üzleti tanácsadó vállalkozásának, az MTM Publicitynek társtulajdonosa Jozef von Ferenczy médiacége.

HALÁLOZÁS

Fájdalommal tudatjuk, hogy
KISGYŐRI KÁROLY
elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1995. július 14-én 13 órakor lesz a kelenföldi Szent Gellért plébániatemplom urnatemetőjében (XI. ker., Bartók Béla út 149.). (232309/1K)

Állás

☎ **KÖZÖNSÉGSZOLGÁLATI IRODÁNKBA keresünk megbízható, gépírni tudó, reklám- és számítógépes ismeretekkel rendelkező munkatársakat hirdetésfelvevőnek. Tárgyalóképes idegennyelv-tudás szükséges. Érdeklődni: 138-2369 telefonon, 9–14 óráig.** (141534/2H)

☎ **Babysitter Nyugat-Európában:** 260-6199. (134527/12T)

PÉNZÜGYI érdeklődésű, 25-40 éves, tárgyalóképes, ambiciózus, fő-, illetve mellékfoglalkozású munkatársat keres tanácsadócég. 06 (30) 491-025.

☎ **Önállóan dolgozó** szakmunkás-szobafestőt felveszek. 06 (20) 426-903 egész nap, 221-6733 17 órától. (139932/4T)

Local non-profit organization seeks qualified individual for **Administrative Assistant** position. Candidate must be organized, able to work independently and take initiative. Strong verbal and written communication skills essential. Fluency in English and Hungarian required, and experience using Microsoft Word. Please send CV to Human Resource Dept. OSI, Árvácska u. 6., 1022 Budapest or fax via 212-2092. (F)

FŐKÖNYVELŐT
(mérnöki iroda)
keresünk szakterületén nemzetközileg élvonalbeli, ANGOL érdekeltségű mérnöki iroda gazdasági és pénzügyeinek vezetésére, könyvelésben, ügyintézésben járatos, angolnyelv-ismerettel rendelkező, mérlegképes könyvelő személyében.
Önéletrajzát várjuk (poz. sz.: 31632):
Siklóssy és Partner
Vezetői Tanácsadó Kft.
1051 Bp., József nádor tér 8.
Tel.: 266-5235. (F)

☎ **Babysitter külföldön?!** 153-2818. (140326/4T)

Súlyának elvesztésével pénzt kereshet! Kérdezze meg, hogyan? Tel.: 06 (30) 426-216. (231472/1K)

Budapesti non-profit szervezet gyakorlattal rendelkező pénztárost, tb-ügyintézőt keres. Alapfokú angolnyelv-tudás szükséges. Számítógép-felhasználói ismeret előnyt jelent. Szakmai tapasztalatát vonzó jövedelemmel honoráljuk. Kérjük, szakmai önéletrajzát küldje az alábbi faxszámra vagy címre: 212-2092, OSI, 1022 Budapest, Árvácska u. 6.

☎ **Autószerelő** műhelyembe, két műszakos villanyszerelőt, autószerelőt, fényezőt, lakatost és éjjeli portást felveszek. Telefon: 216-1987. (140805/4T)

Gyógyszer-nagykereskedelmi kft.
minőségbiztosító
FŐGYÓGYSZERÉSZT KERES
főállásba, pomázi telephelyre.
Tel.: 250-4700, Eurotrade Pharma Kft.

☎ **Nemzetközi** céghez továbbképzés biztosításával érettségizett munkatársat keresünk. Tel.: 260-6882. (140975/1T)

☎ **Szolgáltatások** és termékek eladásának fokozására, osztrák cég üzletkötőt keres. Németnyelv-ismeret előnyt jelent. Marketingtapasztalattal rendelkezők jelentkezését várjuk. A pályázatokat a kiadóba kérjük, „Korrekt munka 141166" jeligére. (141166/2T)

☎ **Kft. keres** technológiai csőszerelésekben jártas művezetőt. Bérezés megegyezés szerint. Tel.: 217-2149. (141170/3H)

A VSTR Hungária Budapest 31 Vasbetongyártó Kft. 2120 Dunakeszi, Székesdűlő, azonnali belépéssel felvesz 2 fő 15 tonnás híddarukezelőt. Jelentkezés: Dunakeszi, Székesdűlő, Vöröss Ferenc főgépésznél. Tel.: 169-2291, 169-0628.

☎ **Ingatlanforgalmazással kapcsolatos** ügyintézésben jártas munkatársakat keresünk **jogtanácsosi, főkönyvelői és vezető adminisztrátori munkakörbe.** Számítógép és szövegszerkesztő ismerete követelmény. Tel.: 153-3840. (141243/2H)

Grafikus állást keres kiadói, reklámgrafikai, tipográfiai, műszaki szerkesztői gyakorlattal, nyomdai ismeretekkel. Telefon: 275-1517. (52304/1K)

TANÁROK, egészségügyben dolgozók jelentkezését várjuk egészségügyi világprogram terjesztéséhez, mellék- és főállásban is. Tájékoztató: július 11-én 18 órakor Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Tel.: 202-0687. (52368/1K)

Pedagógusoknak kiegészítő jövedelem: 269-1677. (52370/1K)

Milliárdos cég, heti 20 000 Ft. 06 (30) 495-512. (52371/1K)

CÍMFESTŐ szakmunkást felveszek. (Nyugdíjast is.) Munkaidőben: 269-9149, 113-5551. (232005/1K)

A ZAKOR MŰVEK lakásfelszerelési cikkek gyára keres az ország egész területéről utazó üzletkötőket. Feltételek: telefon, kis fogyasztású szgk. Megnyerő, határozott személyiség, jó tárgyalóképesség. 06 (27) 385-045, 06 (27) 385-056. (232191/1K)

Szereléshez betanított munkásokat felveszünk. Bp. XV., Késmárk u. 14., Kádár. (232056/1K)

Délután végzendő rendszeres takarításra munkatársakat keresünk. Erkölcsi szükséges. Válaszokat „Pontos, megbízható" jeligére kérjük a kiadóba.

Háztakarításra, kerti munkára megbízható dolgozót keresünk. „II. kerület" jeligére a kiadóba kérjük a jelentkezést.

☎ **Németországi munkahelyekre** azonnali kiközvetítéssel jelentkezőket várunk építésvezető, művezető, nyeregkészítő, kőfaragó, izometriás csőszerelő, klímaszerelő, gipszválaszfal-rakó (ALBA), útburkoló, gépésztechnikus, géplakatos, minősített hegesztő (AWI, FALNAT, AUTOGÉN), bádogos szakmákban. Németnyelv-tudás előnyt jelent. INFO-SERVICE Magyarországi Főképviselet, 3562 Onga, Kölcsey út 7. Tel./fax: 06 (46) 464-210, munkanapokon 18 óráig. (141320/1T)

☎ **Spirál Autó Rt. azonnali felvétellel keres** gyakorlattal rendelkező főkönyvelőt, üzemgazdász vagy közgazdász felsőfokú szakirányú végzettséggel, számítógépes ismerettel, valamint gyakorlott titkárnőt, középfokú végzettséggel, alapfokú német- vagy angolnyelv-tudással. Jelentkezés a 120-9826-os telefonon, Kis Károlynál. (141353/1H)

GYÁRTÁS-ELŐKÉSZÍTŐ FŐMÉRNÖKÖT
(gépipar)
keresünk robottechnikában érdekelt külföldi cég győri telephelyére, irányító és koordinációs feladatok ellátására termelési tapasztalattal rendelkező gépészmérnök személyében.
Németnyelv-ismeret feltétel.
Önéletrajzát várjuk (poz. sz.: 31722):
Siklóssy és Partner
Vezetői Tanácsadó Kft.
1051 Bp., József nádor tér 8.
Tel.: 266-5235. (F)

KŐMŰVESEKET, építőiparban jártas **segédmunkásokat,** alkalmazok. Szállás van! Tel.: 06 (30) 402-573 Sarkadi.

☎ **KŐMŰVESMUNKA.** 271-2495, 168-6159. Kőműveseket felveszünk! (126740/29T)

Nyomdaipari területen működő német kereskedelmi kft. felvesz **titkárnőt** németnyelv-ismerettel. Érdeklődni lehet a 291-7759, 06 (30) 325-924-es telefonszámokon.

☎ **Külföldi cég** targoncák értékesítéséhez kezdő üzletkötőket kers. Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik bár gyakorlattal nem rendelkeznek, és különösebb műszaki ismereteik sincsenek, de nem riasztja vissza őket a sok utazással járó munka, melyhez vállalati gépkocsit biztosítunk. Az új munkatársak feladataikat egy-egy tapasztaltabb kolléga irányításával végzik. A betanulási időszak után az elsődleges feladat új üzleti lehetőségek feltárása és a meglévő üzleti kapcsolatok gondozása lesz, ezért igen fontos a jó kapcsolatteremtő képesség. A munkakör betöltésénél az angolnyelv-ismeret előnyt jelent. Kérjük a jelentkezéseket, angol nyelvű önéletrajzzal az alábbi címre küldjék: Liftec Kft. 1211 Szabadkikötő út 5–7. (141430/1H)

☎ **Országos intézet keres** biológus, biokémikus munkatársat véralvadási laboratóriumába. Bérezés a Kjt. szerint. Érdeklődni lehet, 8–14 óráig telefonon: 185-2252. (141442/2H)

☎ **Abbázia Rt.** részvényeinek üdülési joghoz kapcsolódó, ennek értékesítésével foglalkozó marketingcég kérdezőbiztosokat keres Budapestről és a megyeszékhelyekről. Jelentkezés a megjelenés napján és másnapján 14–16 óra között személyesen. Cím: 5-let Kft., VI., Jókai u. 2. II/13. (Kereseti lehetőség: 400–500 Ft/óra.) (141444/1T)

☎ **Informatikai kft. keres** szakirányú, felsőfokú végzettségű, ambiciózus, önálló munkavégzésre alkalmas, kulturált munkatársakat, fejlesztői és termékmenedzseri munkára. Fejlesztői környezet: DOS, Windows, nyelvek, Clipper C és Pascal. Telefon és gépkocsi feltétel. Tel.: 271-8212, kizárólag 18–20 óráig. (141460/2T)

☎ **Hőszigetelő bádogost** (önállóan dolgozni tudót) és **szerkezeti lakatost,** budapesti munkahelyre felveszünk. Tel.: 280-1086. (141324/2T)

☎ **Épületfenntartásban** és -karbantartásban jártas épületgépész-technikust keresünk dunaharaszti munkahelyre. Alapfokú PC-ismeret előny. Tel.: 175-5140, 135-5931. (141573/1H)

PRODUCT MANAGERT
(háztartási eszköz kereskedelem)
keresünk háztartás-vegyipari világmárka termék forgalmazásával foglalkozó szövetkezet megbízásából.
Feladata a gyártó céggel való kapcsolattartás, termék értékesítése, üzleti stratégia készítése.
Értékesítési tapasztalat, németnyelv-ismeret feltétel.
Önéletrajzát várjuk (poz. sz.: 31730):
Siklóssy és Partner Kft.
1051 Bp., József nádor tér 8.
Tel.: 266-5235. (F)

☎ **Szellemi munka.** 175-0883. (141592/1T)

☎ **A Nagy László Gimnázium és Híradástechnikai Szakközépiskola pályázatot hirdet** egyetemi végzettségű pedagógusok részére 1 fő magyar–történelem szakos tanári állás betöltésére. Lakást biztosítunk, fizetés a Kjt. szerint. **A jelentkezési határidő:** augusztus 2. Középiskolai tanári diplomával rendelkező házastárs részére kollégiumi nevelőtanári állást tudunk biztosítani. Érdeklődni: 5340 Kunhegyes, Kossuth u. 30–32., tel.: (59) 326-602, (59) 326-624. (141593/1T)

☎ **A Nagy László Gimnázium és Híradástechnikai Szakközépiskola pályázatot hirdet** egyetemi végzettségű pedagógusok részére 1 fő német–magyar vagy német–bármely szakos tanári állás betöltésére. Lakást biztosítunk, fizetés a Kjt. szerint. **A jelentkezési határidő:** augusztus 2. Középiskolai tanári diplomával rendelkező házastárs részére kollégiumi nevelőtanári állást tudunk biztosítani. Érdeklődni: 5340 Kunhegyes, Kossuth u. 30–32., tel.: (59) 326-602, (59) 326-624. (141594/1T)

Budapesti, olasz nyelvismerettel rendelkező eladót keresünk nagykereskedelmi eladáshoz. Optimális fizetés. Telefonálni: 06 (60) 394-063, 06 (30) 469-190. (52472/1H)

Közlemények, információk

Elveszett

Az Antenna Hungária Rt. alábbi feliratú bélyegzője elveszett: Antenna Hungária Rt. Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Rt. Budapest XI., Petzvál J. u. 31–33. Postacím: 1519 Bp. Pf. 447. T.: 203-6060 951/1. A bélyegző használata 1995. június 28-tól érvénytelen. (232267/1K)

ELVESZETT egy kis fekete táska, benne két orosz útlevél, vízum, orosz vezetői engedély Tourovski Igor és Marina névre szólóan, valamint az autó papírjai. Becsületes megtaláló jutalom ellenében jelentkezzen: 167-2282. (232278/1K)

Utazás

OLCSÓ ÜDÜLŐPROGRAMOK az OLASZ, FRANCIA, GÖRÖG, SPANYOL és KORZIKAI tengerparton. Apartmanok és szállodák egyénileg és üdülőjáratokkal. CAR TOUR, 118-0562, 118-1133. (F)

AMERIKÁBA a Mercator Travellel! Repülőjegyek, körutazások, trópusi nyaralás egész Amerikában a legjobb árakon. **ÁLOMHAJÓVAL** Miamiból a Karib-szigetekre, majd irodánk ajándékaként egyhetes, **DÍJMENTES NYARALÁS FLORIDÁBAN.** Kérje programfüzetünket! Tel.: 269-4395, 153-4038. (214787/1K)

☎ **Spanyolország Santa Susanna,** Hotel Don Angel*** luxus autóbusszal minden pénteken, szuper árakon! 267-8846, 267-8847, **Musztáng Utazási Iroda,** 1077 Budapest, Wesselényi u. 36. (140022/5H)

RING '95! Görögországi különlegesség: SIVOTA-SZIGETEK, Korfuval szemben, öblökkel, homokos parttal, szállodával, reggelivel, repülővel 37 999 Ft-tól; **SKOTINA:** Platamon mellett luxusszálloda, reggelivel már 16 090 Ft-tól. Egyéb ajánlatok: KORFU apartmanban, repülővel júl.–aug. 36 390 Ft. COSTA BRAVA, repülővel, félpanzióval 40 900 Ft-tól. 1078 Bp., Nefelejcs u. 27. Tel.: 138-0015, 267-0933. (F)

Olasz apartmanok augusztus, szeptember hónapra: Yildiz Utazási Kft. 160-0247. (232063/1K)

RING '95! AMERIKA, AMERIKA! Magyar nyelvű idegenvezetéssel, autóbuszos körutazás, 10 nap, KALIFORNIA–Las Vegas–Mexikó. Elhelyezés luxusszállodákban. Gazdag városnéző programok, fakultatív programok. Részvételi díj: 236 145 Ft. 1078 Bp., Nefelejcs u. 27. Tel.: 267-0933, 138-0015. (F)

HÉTVÉGI KIRÁNDULÁSOK autóval, busszal **GÖDÖLLŐI ÜDÜLŐKLUBBA,** ebéddel, **KASTÉLYLÁTOGATÁSSAL,** zenés estékkel 800 forinttól. SILVER CLUB: 06 (28) 320-345; CAR-TOUR: 118-1133. (F)

A 10 éves Falcontravel Pannonia új ajánlatai: **KORZIKA** legszebb részén APARTMANOK, VILLÁK 15 540 Ft/apartman/héttől; SZÁLLODÁK 4540 Ft/fő/éjtől. Átkelőhelyek árusítása a MOBY LINES komphajóira! Bp. V., Alkotmány u. 20. (Nyugatitól 3 percre). Telefon: 269-5555, 269-2686. (231806/1H)

NYÁRI ÜDÜLÉSEK A CHEMOL TRAVELTŐL! Utazás charterrepülővel, elhelyezés 3–4 csillagos, tengerparti szállodákban. PORTUGÁLIA–Lisszabon, (Atlanti-óceán partján), július 12-től, hetente 69 900 Ft-tól, SZICÍLIA–Cefalu július 14-től, hetente, félpanzióval 84 100 Ft, KORFU július 25-től hetente, félpanzióval 56 900 Ft. Chemol Travel, Budapest V., József nádor tér 8. Telefon: 266-2261, 266-2173, 266-8545. (F)

☎ **Tossa de Mar** 27 000 Ft. Párizs 8/5 33 900 Ft. Sörfesztivál Münchenben 4800 Ft! Szafari park 1590 Ft. Hetente Zürich, Stuttgart. (33) 313-455. (140633/7T)

Színvonalas körutazások: Benelux államok augusztus 5–12-ig, szeptember 23–29-ig, Skócia repülővel augusztus 24–29-ig. Egyéni szállásfoglalás. Benelux Tours, 1091 Budapest, Üllői út 87. Telefon: 218-6022. (F)

A tenger szerelmeseinek: Francia Riviéra! 1995. július 16–22-ig, 34 550 Ft/fő, Isztria Rabac, 1995. július 22–29-ig 24 900 Ft/fő. Utazás busszal, idegenvezetővel, elhelyezés B kategóriás szállodai szobákban, félpanziós ellátás, programok. Andóra Kft. Bp. XI. ker., Fadrusz u. 17. Tel.: 186-9536, 209-3055. (F)

☎ **ISZTAMBUL** 6 nap, 11 900 Ft, Törökország, Avsa szigete + Isztambul 9 nap csak 29 500 Ft! **ISZTAMBUL Travel,** 131-7195, 10–18 óráig, vagy 06 (20) 428-356 nonstop. (140842/4H)

EZ NEM ÁLOM, EZ VALÓSÁG! Ötödik születésnapunk alkalmából akciós útjaink: július 31-én, augusztus 4-én, 7-én, 11-én, 14-én, 18-án SPANYOLORSZÁGBA, Lloret de Marba, 10 nap, 7 éjszaka, Hotel Alexis – háromcsillagos szálloda, svédasztalos reggeli és vacsora, utazás; emeletes luxusbusszal. Ár: 34 900 Ft, gyermekeknek 12 éves korig: **28 690 Ft.** KING DEVRAN TRAVEL KFT. 1074 Budapest, Rákóczi út 64. Tel.: 121-0913, 267-8545. (F)

☎ **BIBIONEI apartmanok** július 29-től kedvezménnyel. Korfu, Kréta, Rodosz, Spanyolország, busszal, repülővel. AKROPOLISZ, VII., Wesselényi u. 18. 269-6599. (140997/5H)

☎ **A Minitours Utazási Iroda ajánlataiból:** Nyugat-Kréta, Chania szerdai, vagy pénteki indulással, már 36 990 Ft-tól. Sharti, Korfu, Rodosz, Mallorca, Costa Brava, olaszországi apartmanok és lakókocsik, Ciprus, Málta, Tunézia, Kanári-szigetek. Belföldi nyaralás augusztusban, előszezoni áron Gárdonyban. Gyermeküdülés Boglárlellén. Jelentkezés: XII., Győri út 2/B. 175-0019, 201-2762, 180-7554. (141118/4H)

☎ **KELET- ÉS DÉL-TIROL** természetbarátoknak **autóbusszal.** 7 nap 6 éjszaka, július 29-től augusztus 4-ig, panzióban, félpanziós ellátással, 26 900 Ft/főtől. Jelentkezés: **SIO-TOUR,** 1072 Budapest, Klauzál tér 2. 322-6080, 342-1197, valamint Somogy megyei irodáinkban. (141160/2H)

KORFU – egész nyáron, hetente repülővel! Főszezonban apartmanok önellátással – 37 300 Ft/fő/hét, szállodák félpanzióval, úszómedencével, ** hotel – 39 900 Ft, *** hotelek – 48 300 Ft/fő/hét. A részvételi díj tartalmazza a repülőjegyárat. Fakultatív programok, kirándulások! **TAN-TÚRA** Utazási Iroda, 1065 Budapest, Lázár utca 6. Tel.: 266-1386, 131-5368; 6722 Szeged, Kálvária sgt. 16. Tel.: 06 (62) 325-488.

KORFU – a legszebb görög sziget. Színvonalas szállásajánlat – közvetlen tengerparti **apartmanok,** 2, 3, 4 csillagos **szállodák** – fakultatív programok. **Minden héten KORFU! VIVALDI,** 1067 Teréz krt. 21. **OKTOGON ÜZLETHÁZ.** Tel.: **131-9167, 267-9013, 267-9310.** (232198/1K)

VÁRJA ÖNT A BÉKÉS ISZTRIA! Slágerajánlat egész nyárra! Opatija Riviéra – GRAND HOTEL ADRIATIC 19 900 Ft/hét, félpanzióval! Svédasztalos reggeli, elegáns vacsora, gyönyörű tengerparti strand snack étteremmel, tetőuszoda panoráma kilátással, éjszakai bár (ingyenes belépő), játékkaszinó (ingyenes belépő). **Gyermekkedvezmény 50 százalék, csoportoknak 10 főtől kedvezmény!** Hetente luxusbusszal indul. Ha kihagyja... bánhatja! **VIVALDI,** 1067 Budapest, Teréz krt. 21. **OKTOGON ÜZLETHÁZ.** Tel.: 131-9167, 267-9013, 267-9310. (232197/1K)

SZICÍLIAI – nyaralás egy varázslatos szigeten. Tengerparti apartmanok, 2, 3, 4 csillagos szállodák, gazdag fakultatív program. Szeptember 15., 22., 29. **SZICÍLIAI KÖRÚT. VIVALDI,** 1067 Teréz krt. 21. **OKTOGON ÜZLETHÁZ.** Tel.: **131-9167, 267-9013, 267-9310.** (232199/1K)

Hetente nonstop autóbuszjáratok Münchenbe, Bécsbe, Stuttgartba, Zürichbe és Velencébe. Euro-Disneylandbe és a Szafari parkban is várjuk jelentkezésüket! Jetliner Utazási Iroda: 112-6303 és 111-8491. (F)

Riccione és környékén egyéni utazóknak fakultatív programként Aquafanba – Csúszdaváros, mini Itáliába, delfinshow-ra, vidámparkba belépőjegyek az irodában válthatók!!! Jetliner Utazási Iroda: 1065 Bp., Bajcsy-Zs. út 63.–Jókai u. 40. között, Nyugati Átjáró Üzletház: 112-6303 és 111-8491. (F)

AKCIÓ! Nyaraljon Santa Suzannán 2–3 csillagos szállodában, 7 éjszaka teljes ellátással. 1995. július 15–22-ig, vagy 1995. júl. 22–29-ig. 2 csillagos szállodában 25 900 Ft/fő, 3 csillagos szállodában 27 900 Ft/fő. Utazás: autóbusszal 11 900 Ft/fő, repülővel 27 500 Ft/fő. Érdeklődés, jelentkezés: GREAT TOURS Kft. 1086 Budapest, Karácsony S. u. 7–11. Tel./fax: 113-9905, 134-1030, 134-5609.

☎ **Wenczel Tours** rendszeres mikrobuszjárata Németország nyugati területén háztól házig, hetente háromszor. Érdeklődhet: (69) 311-389, (60) 360-934. (141451/1T)

6 hetes, napi 4 órás angol és német szuperintenzív nyelvtanfolyamainkon a középfokú nyelvvizsga szintjéig juthat el. Tel.: 201-6158. (232276/1H)

☎ **AUTÓBUSZ-RENDELÉS, mikrobuszbérlet:** 132-1997, 132-2996. (141580/1T)

LAST MINUTE!!! PÁRIZS – a fények városa most 47 950 Ft/fő áron! Július 13–17 (5 nap). Jelentkezés: Falcontravel-Pannónia, 1054 Budapest, Alkotmány u. 20. Telefon: 269-5555. (232393/1H)

SZUPER PASHA FORTUNA hetente háromszor charterjárat **TUNÉZIÁBA** július 25., július 29. augusztus 1., 1 hét félpanzióval már: **48 900 Ft-tól** elhelyezés 2–3 csillagos szállodákban. 40 százalékos gyerekkedvezmény 16 éves korig, poggyász- és balesetbiztosítás. **PASHA CLUB RAMSES** magyar klubhotel, magyar animátorok, gyermekklub tenisz, szörf gratis, svédasztal. Körutazás – Tunézia felfedezése Rejtő Jenő nyomában augusztus 8-tól hetente. **Pasha Tours Utazási Iroda,** 1137 Budapest, Katona József u. 10/A. Tel.: 132-3740, 132-3716, 132-4117.

☎ **MIKROBUSZJÁRATOK,** Stuttgart, Mannheim, Cassel, Essen, Drezda, Lipcse, Erfurt, Berlin, Zürich. Tel.: 06 (72) 325-020. (141643/1T)

☎ **NYÁRI ÜDÜLÉSEK KORFUN:** repülővel, apartmanban, 2 és 3 csillagos szállodában, 29 900 Ft-tól. **SPANYOLORSZÁG:** busszal, teljes ellátással, szállodában, 28 100 Ft-tól. **SARTI:** apartmanban, busszal, 19 200 Ft-tól. **SZLOVÁKIA:** busszal, teljes ellátással, 11 900 Ft/fő. **KONTAKT TOURS,** VI., Rózsa u. 87. Tel.: 112-8051, tel./fax: 112-7055. (141662/1H)

EL GRECO Utazási Ügynökség Budán! Egyéni és társas utazások széles választéka: Görögország–Spanyolország–Olaszország. Belföldi nyaralások. Last Minute-akciók! Telefon: 212-0192. (F)

☎ **Last minute-akció!** Görög tengerparti nyaralás július 17–26-ig autóbusszal, apartmanban 14 500 Ft-ért. Most hívjon: 215-5137, 14–18 óráig. (141690/1T)

☎ **SZUPER LAST MINUTE! Spanyolország** 10 nap, luxusbusszal, svédasztalos félpanzióval, július 17-i indulással: 24 900 Ft. **Görögország** 10 nap luxusbusszal, apartmanokban, július 14-i indulással; 13 900 Ft. AVANTGARDE Utazási Iroda, 1065 Budapest, Podmanicky út 11., tel.: 112-3446. (141752/1T)

☎ **KANÁRI-SZIGETEK A SUNDAY-jel.** GRAN CANARIÁN nem éri csalódás. Gyönyörű környezet, középkategóriás árfekvés. Várjuk a SUNDAY UDVARBAN, V. ker., Petőfi Sándor u. 5., vagy hívja a 266-5792 és a 118-5069-es telefonszámokat. (141755/1H)

☎ **CAPRI TRAVEL REKLÁMÁRAK!** 1 hét Korfun, október 17., 15 000 Ft. Capri tranzitszállással augusztus 19., 35 600 Ft. Skandináv körút július 26-tól augusztus 11-ig 94 300 Ft. 267-9329, 266-0213/115 mellék, 322-7463/14 mellék. (141766/1T)

☎ **Anglia július 31-től augusztus 9-ig,** busszal. Ár: 41 500 Ft. Britannia Utazási Iroda. Tel.: 06 (56) 423-501, vagy Tóth Andrea, 221-7769. (141780/1H)

Tanfolyam

INTENZÍV nyelvtanfolyamok! 112-0290. (224700/1K)

VIRÁGKÖTÉSZET, kosárfonás! 260-5061. (231716/1K)

6 hetes, napi 2 órás intenzív angol és német nyelvvizsga-előkészítő tanfolyam! Tel.: 201-6158. (232277/1H)

☎ **OLCSÓ TENISZTANFOLYAM GYERMEKEKNEK** (4–14 évesig): 175-6163. (141614/1T)

Egyéb

TERMÉSZETGYÓGYÁSZ Moszkvából! 164-0955. (231258/1K)

Turbószoláriumok – újak, felújítottak üzemeltetési engedéllyel, plexik, csövek, alkatrészek a legrégebbi, legnagyobb cégtől, Margótól azonnali szállítással, garanciával. Telefon: 295-3726; 291-5097. (52210/1K)

És a hajó megy... 1995. július 14-én 18–21.30-ig. Zenés kabarébuli a Dunán, Budapesttől Szentendréig és vissza. A pincér, aki közbeszól: Fábry Sándor (Hócipő). Élő zene, tóksó, drinkbár. A belépő – vacsorával, hajójeggyel, Sanyi-koktéllal – elővételben 1990 Ft/fő, helyszínen 2490 Ft/fő. Jegyrendelés: Danubius Hotel, 06 (26) 312-489. Indulás: a Lánchíd pesti hídfőjétől (1. sz. hajóállomás, CORVIN hajó). (52355/1K)

KÉREM azokat, akiknek fölösleges **SALAZOPYRIN** (nem EN jelű) vagy **SALAZOPYRIDOZIN** nevű gyógyszerük van, életmentés céljából juttassák el a 1081 Bp., Köztársaság tér 12. I/8. alá vagy jelentkezzenek a 114-5283-as telefonon. Mihalovicsné. (232232/1K)

Az Akadémiai Kiadó ezúton értesíti a Mindent vagy semmit és a Népszabadság közös játéka múlt heti fordulójának nyerteseit, hogy a 8000 Ft értékű nyereményüket nem a Magyar Könyvklub, hanem az Akadémiai Kiadó ajánlotta fel. (F)

MERIDIAN RENDELŐBEN gyógymasszázzsal, csontkovácsolással, kínzó derék-, hátfájás, mozgásszervi problémák gyógyítása. Bejelentkezés: 202-2541.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS! Az Állami Értékpapír- és Tőzsdefelügyelet nyilvános pályázatot hirdet a várhatóan 1995. IV. negyedévben megújuló és kibővülő „Értékpapír és Tőzsde" c. hivatalos lap kiadói, nyomdai és terjesztési munkáinak elvégzésére. A részletes pályázati feltételek az ÁÉTF titkárságán vehetők át 1995. július 10–14. között, 10 órától 15 óráig. (F)

Mezőszilas és Igar községek körjegyzője összehívja a mezőszilasi MEZŐFÖLD Mg Szövetkezet részarány-tulajdonosainak közgyűlését. A közgyűlés célja: a földkiadó bizottság működésképtelensége miatt új földkiadó bizottság megválasztása. A közgyűlés helye és ideje: 1995. július 17-én 16 órakor mezőszilasi községháza tanácsterme. (F)

☎ **Saját gépkocsival és korlátlan szabadidővel rendelkező vállalkozót keresek** kézbesítői, anyagbeszerzői, hivatalos és nem hivatalos ügyintézői feladatok ellátására, szükség esetén csomag- és személyszállításra. Olyan feddhetetlen előéletű, megbízható pályázó jelentkezését várom, aki bármikor hívható a rendelkezésére bocsátott rádiótelefonon, szükség esetén hétvégén vagy az esti órákban is rendelkezésre áll, szereti ezt a változatos, de sok esetben lemondást, szolgálatkészséget, alkalmazkodást és állandó készenlétet igénylő munkakört. Vállalkozói díjként (költségtérítéssel együtt) havi 110 000 Ft + áfát fizetek, számla ellenében. Fényképpel kísért, kézzel írott bemutatkozó levelét (amelyben a birtokában lévő személygépkocsi adatait is kérem megjelölni), az alábbi címre küldje: dr. Bay Endre Ügyvédi Irodája, 1055 Markó u. 11. A borítékra írja rá: GKV 0517. (141654/2H)

NYOMDAVEZETŐT
keresünk sikeres cég korszerű nyomdaüzemének vezetéséhez, vállalkozó szemléletű irányításához, komoly önállósággal.
Önéletrajzát várjuk (poz. sz.: 11732):
Siklóssy és Partner Vezetői Tanácsadó Kft.
1051 Bp., József nádor tér 8.
Tel.: 266-5235. (F)

Osztrák–magyar kft. szentendrei székhellyel keres középfokú közgazdasági végzettségű, pályakezdő fiatalt, titkársági, irodai adminisztrációs munkára. Elvárások: angol nyelv, gépírás, PC-felhasználói ismeretek, igényes munkavégzés, megnyerő egyéniség. Pályázatokat (bizonyítványmásolatokkal) „Perspektíva" jeligére, 2000 Szentendre, Pf. 18-ra kérjük. (F)

☎ **Balatonboglári vendéglőmbe** felszolgálót felveszek, lakás nincs. Tel.: 06 (85) 351-738. (141722/1T)

Biztonságtechnikai cég tárgyalóképes üzletkötőket keres. Érdeklődni: Miskolc, Szentendrei 105., 13–18-ig a tárgyalóban. (52486/1H)

☎ **Szakközépiskola** német–bármely szakos tanárt keres. 277-7332. (141576/1H)

☎ **XX. kerületi kft.** munkaügyben jártas, középfokú SZTK-tanfolyamot végzett munkatársat felvesz sürgősen. Érdeklődni a 284-4440 telefonszámon, 8–15 óráig. (141669/1T)

Lakatosokat vesz fel a Fémmunkás Rt. alumíniumszerkezetek szerelésére és gyártására. Gyakorlat és nyelvismeret előny. Jelentkezés július 17–21-ig: Budapest XIII., Frangepán u. 11. (F)

Az ELMŰ Rt. Észak-pesti Üzletigazgatósága felvesz villamos üzemmérnököt vagy villamos-energiaipari technikust energiaértékesítési előadói munkakörbe. Jelentkezni lehet: Mórocz Istvánné osztályvezető, 1044 Budapest, Megyeri út 118. Telefon: 160-0450. (F)

☎ **MLM.** 185-7930. (141771/1T)

☎ **Törekvő,** dinamikus, kitartó munkatársakat keresünk pénzügyi szolgáltatások értékesítésére, mellékfoglalkozásban is. 276-4520, 18–20 óráig. (141776/1T)

☎ **MOST vagy SOHA! Ajánlat IGÉNYESEKNEK.** Sok munka, sok pénz. Napi 3 órában 26 000 Ft, 9 órában 120 000 Ft. **Értelmesen eltöltött nap – humán profit.** Titkárságvezető: 166-3663, 185-5923. (132890/7T)

☎ **VILLANYSZERELŐT FELVESZEK. 06 (30) 501-229.** (141779/1T)

Vállalkozás

Beruházók, közületek, társas vállalkozók részére **BALATONSZÁRSZÓI,** közvetlen vízparti, összközműves telek eladó. A vízparti telekszélesség 117 m, teljes terület 5300 nm. Irányár: 8500 Ft/nm. Az ingatlan szálloda, üdülő építésre, valamint ikerházas beépítésre alkalmas, tetszőleges telekalakítással. Érdeklődni 8-tól 19-ig 06 (30) 390-096, 06 (30) 390-097. (52333/1H)

SZÁMLAGONDJÁT megoldjuk. Tel.: 131-1059. (230128/1K)

VILÁGOS sör: szabvány minőségű Pils típusú, nyolcnapos hordós tételben 85 Ft/liter eladó. Tel.: 06 (20) 347-110. (232207/1K)

HITELIGÉNYLÉS fedezetre! 156-7798. (231845/1K)

ESZKÖZEIT költségként elszámolhatja. 06 (60) 387-034. (231844/1K)

☎ **Vállalkozásunk** bővítéséhez, magánbefektetőket keresünk, fedezet van. Tel.: 113-8843, 10–16 óráig. (141463/1T)

VESZTESÉGES GMK. átadó. Telefon: 06 (30) 454-209.

☎ **Áfa-, számlagondjait** garanciával megoldjuk. 06 (30) 490-570. (141582/1T)

☎ **Vállalkozók, befektetők!** Eladó Mohács városban, Szent János út 10. szám alatt – korábban az N Modell cég tulajdonát képező – jelenleg is kb. 90 főt foglalkoztató, ruházati termékek előállítására alkalmas ipari létesítmény (épületek, gépek infrastruktúra), továbbá Vément községben, és Lippó községben működtetett telephelyek. Az eladási ár: 25 millió Ft + áfa. Megfelelő garancia mellett 15 millió Ft azonnali fizetés mellett birtokba vehető, a ruházati ipari tevékenység tovább folytatható. A hátralék 10 millió Ft-ra igen előnyös törlesztést kötnénk. Ennek feltétele, hogy legalább 1996. december 31-ig foglalkoztatási kötelezettséget vállal a vevő. Az érdeklődők vételi szándékukat, esetleges előzetes kérdéseiket kizárólag írásban (faxon) az alábbi címre küldjék: Upkvark Kft., 1117 Budapest, Budafoki út 79. Fax: 182-0716. (141657/1H)

☎ **Tatabánya központjában,** benzinkút mellett telephely raktárakkal, irodákkal, telefonfővonallal eladó. Irányár: 10 000 000 Ft + áfa. Érdeklődni munkaidőben: 142-0273, (34) 311-177. (140567/4H)

Befektetés

☎ **Több százmillió forintos** forgalmú élelmiszer-nagykerrel és kiskerrel foglalkozó cég tőkebefektetőt keres. A tőkéért tulajdonrészt adunk. Érdeklődni: (30) 470-851. (141038/4H)

Értékpapír

KÁRPÓTLÁSI jegyet, részvényeket napi árfolyamon készpénzért vásárolok. V., Kálvin tér 4. I. 6. 138-3834; 117-9525. (231690/22K)

KÁRPÓTLÁSI jegyet veszek határozattal magyar állampolgártól. Tel.: 131-4285, 06 (30) 406-202, 276-1118, 120-8000. (232004/1K)

☎ **KÁRPÓTLÁSI JEGYEK, RÉSZVÉNYEK** vétele és eladása, tőzsdei megbízások, diszkont kincstárjegy, adótőkeszámla. Procent Hungária Rt., Budapest V., Régiposta u. 5. Tel.: 118-1916, 118-5766, 118-5791. Pénztári órák: 9–12, 13–15.30 óráig. (141586/1H)

☎ **Kárpótlási jegyek** átadók, részvényjegyzéshez. 218-6499. (141750/1T)

Diszkont Kincstárjegy:
3 hónapra évi 32,5 százalék,
6 hónapra évi 34 százalék.
INGYENES TŐKESZÁMLANYITÁS.
Pakett Bróker Rt.,
1052 Bp. V., Semmelweis u. 2. I. 5.
Tel./fax: 117-5461, 118-5022,
3539 Miskolc, Széchenyi u. 70.
Tel.: (46) 411-109.
(52144/1H)

Szolgáltatás

DUGULÁSELHÁRÍTÁS, garanciával! 282-7878. (227356/1K)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS! 120-9452.

☎ **SZŐNYEG-, kárpit-, ablaktisztítás,** irodatakarítás. 112-4127. (110823/132T)

REDŐNY-reluxa! 06 (30) 490-846. (2300358/1K)

BENCSICS KONTÉNER, sittszállítás olcsón. 322-8852, 06 (20) 349-240. (230694/1K)

ABLAKTISZTÍTÁS. Irodatakarítás. Szőnyegtisztítás. Ablakszigetelés. 173-1235. (230939/1K)

REDŐNY, reluxa, harmonikaajtó, szalagfüggöny gyártótól: 184-5533. (51949/1K)

HOGYAN HIRDETHET A NÉPSZABADSÁGBAN?

Szeretettel várjuk ügyfeleinket Közönségszolgálati Irodánkban: 1034 Budapest, Bécsi út 122–124. Nyitva: munkanapokon 8–18 óráig. Telefon: 250-1680/380, 381, 382

KERETES HIRDETÉSEK FELADÁSA:

A megbízást előjegyezzük, a befizetendő összeget és a megjelenés dátumát írásban visszaigazoljuk. A hirdetés ellenértékének kiegyenlítése történhet átutalással, illetve készpénzzel.

Címünk:
Primus Népszabadság Média-képviseleti Kft.
1034 Budapest, Bécsi út 122–124.
Telefon: 250-1680/148, 149, 155, 156, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199-es mellék. 168-7627
Telefax: 168-9857, 188-9567

A Primus Kft. tanácsadó-üzletkötői kérésre személyesen is felkeresik hirdetőinket. Így kívánjuk könnyebbé tenni az egyes hirdetések elhelyezését, a reklámkampányok lebonyolítását a Népszabadságban, illetve más médiumokban, reklámhordozóknál.

Termékmenedzsereink felvilágosítást adnak a Népszabadság színes mellékleteiről:
Színes behúzások: Varga Borbála Telefon: 250-1680/189, 190
Könyvszemle: Horváth Márta Telefon: 250-1680/189, 190
TV Magazin: Pajlócz Júlia Telefon: 250-1680/189, 190
KERÉKVILÁG: Zsemba Mária Telefon: 250-1680/194, 195
PRIMUS NÉPSZABADSÁG

A Színes Vasárnapba is feladhatja hirdetéseit: 1034 Budapest, Bécsi út 122–124. Telefon: 250-1680

APRÓHIRDETÉSEK FELADÁSA:

Budapesti felvevőhelyeink:
A Népszabadság Közönségszolgálati Irodái, 1034 Budapest, Bécsi út 122–124., 1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3.,
Referens Kft., 1111 Budapest, Bertalan Lajos u. 26.,
továbbá a Magyar Hirdető felvevőirodái.

Telefonos hirdetésfelvétel: 2-69-71-00
hétköznap 8–20 óráig, 20 óra után üzenetrögzítő, szombat-vasárnap: 9–17 óráig, 17 óra után üzenetrögzítő.
Ha apróhirdetését 14 óráig *telefonon* feladja, lapunkban másnap megjelenik.
Felhívjuk tisztelt ügyfeleink figyelmét, hogy halálozással kapcsolatos hirdetés, illetve részvétnyilvánítás kizárólag személyesen adható fel.

A NÉPSZABADSÁG TERÜLETI KÉPVISELETI ÉS HIRDETÉSFELVÉTELI IRODÁI
Népszabadság Agrimédia Kft.: 3300 Eger, Trinitárius u. 2. Telefon: (36) 313-522, 411-170, fax: (36) 312-899. 3527 Miskolc, Görgey A. u. 5. Telefon/fax: (46) 411-149.
5600 Békéscsaba, Szabadság tér 1–3. Telefon/fax: (66) 443-554.
5000 Szolnok, Kossuth u.11. Telefon: (56) 371-733, 372-947, fax: (56) 372-947.
A Magyar Bazár szerkesztőségei:
9400 Sopron, Bánfalvi u. 6–8. Telefon/fax: (99) 336-600.
9021 Győr, Árpád u. 2., III. em. Telefon/fax: (96) 317-437, telefon: (96) 313-337.
9700 Szombathely, Welther K. u. 4., II. em. Telefon/fax: (94) 336-600.
8200 Veszprém, Móricz Zs. u. 7. Telefon/fax: (88) 322-710, telefon: (88) 323-051.
8900 Zalaegerszeg, Várkör 9. Telefon/fax: (92) 336-600.
7400 Kaposvár, Rákóczi tér 9–11. Telefon/fax: (82) 319-751.
7625 Pécs, Dr. Majorossy I. u. 2. I. em. Telefon/fax: (72) 324-250, tel.: (72) 336-857.
7100 Szekszárd, Augusz I. u. 9–11. Telefon: (74) 312-307, fax: (74) 316-348.
8000 Székesfehérvár, Pilinszky u. 5. Telefon/fax: (22) 349-800.
2800 Tatabánya, Győri u. 13. Telefon/fax: (34) 312-116.
3100 Salgótarján, Munkásotthon tér 1. Telefon/fax: (32) 316-966.

Wellisch Andor MDK

Tőban épitendő kaszinó, szénrajz

Mücsarnok, 1912. Tav. kiáll.

Wellisch Andor

tervezte a bp-i Szabadság hegyi csa-
ládi-házat. 132. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest, 1970.

Fil

Wellisch A (építén

L. Kozma Lajos

– A harmincas évek építénetének kronológiai táblázata 6-8

Magyar Építőművészet Bp. 1983

89/2

Wellisch Andor

Tervrajzai, a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Wel'isch Andor

Tervrajzai, a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Wellisch Andor építész

Galádi házat tervezett a Pasarét Napkapfergő utcai barótelepen (1931)

Kovács Judit: Galádi ház
mintatelep – Anno 1931

Magyar Nemzet 1970 VIII. 7 5 old.

Wellisch Andor MDK

épitész

Az OTI bérházak tervpályázatának döntése.
Vállalkozók Lapja 1933. szept. 7.

MDK

Wellisch Andor, építész

1912. tanulmányutat tett Görögorsz.ban

V: Görög földön. Vas. Ujs. 23.sz. 1912. 464 l.

MDK

Wellisch Andor

Villamos erőtelep, repr.

Képzőművészet 1935. 8o.sz.

Wellisch Andor és Vydareny Iván

tervezte a Bp. II. Garas u. 12. sz. villaépületet (1914)

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Wellisch Andor és Vydareny Ivan

tervezte a Bp. XIV. Abonyi u. 29. sz.

villa épületét 1911-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

Wellisch Andor és Vydareny Ivan

tervezte a Bp. II. Gyöngyi E. sasor 33. sz.

lakóházat 1914-ben

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

MDK

Wellisch Andor

aranyérmet kapott

Kiosztották a Képzőművészek Egyesületének dijait.
Pesti Napló, 1937. jun.24.

Wellisch Andor, vágvecsei

Falus Elek

K

ied

és Staudhammer Károly

Az újjáépített Corso
mozi nézőtere
Fentich terve után
Repr.

Györgyi újmagyép II

28, 29. l.

Wellisch Andor

vágvecsei

Életr. arck.

Váljubal

257, 258. l.

259. l.

Dr vitér Nagy Voltán az elmúlt
ősszel próbaásatásokat végzett
Dombegyházán, ~~[illegible]~~
aminek eredményéből fel-
tételeshető, hogy az ásatási
területen állt ~~[illegible]~~
a ma már nyomtalanul

Wellisch Andor

l.

Szefelslex 381. l.
382. l.

Élektr. arch.
u. o. 1131. l.

Wellisch Andor

műépítész

Élet. arch.

Laid okv.

Gellért

593. l.

7.

engyel szőnyeg,
zsa, XVII. század

Polenteppich,
, XVII. Jahrhundert

2.

brokát,
e, XV. század vége

rokat,
de des XV. Jahrhunderts

.

M. D. V.

WELLISCH Arnold ácsmester

Diana viz 17. sz. villa faszer-
kezetű verandája (1906.)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 548.e.

Wellisch Artur

a zágrábi ker. posta-
igazgatósági és városi
1. rz. postahivatal
épületének tervpályá-
zatán 1901-ben
III. díj.

Bierbposta

80. l.

Wellis Emil

1878/9. I. esti tanfolyam.
szül. Budapesten 1857
márc. 28. Izr. A tiszai
vasut társaság hivatal-
noka. 2 reált és kerske-
delmit végzett. Mükedve-
lő.
1878/9. II. esti tanf.

Csikszentgyörgy II. 174.

Wellisch, Falus, Standhamer

Corso morija repr.

Architecture d'aujourd'hui

1938. sept.

(251-től 275-ig.)

i. [Temes m.] (U t c a k ö v e z é s.) özség főutcája 1370 m. hossz- és 4 m. gben és pedig a közepén 2 m. széles- cyklops és két oldalán 1—1 m. lukareci rmészkővel, egyben a kétfelőli járdának cák keresztezésénél 6 m. hosszu, 1 és zélességben összesen 132 m² területnek ık cyklops kővel, az átadástól számi- évi jótállás mellett leendő kibö

Ungvár. (L ő t é r l vári honvéd elemi helyreállitási munkál fognak vállalatba ada föld-, kőmüves- (v munkákból állanak irányozva. A részlete segédletek, általános éd állo A verse s 25-i ásparar az ung ént tee ajánl prontál zanád ása ha ogy a m á j bauj-T a k á s ndő k koron ása vé község A ıs 30- g be 5% valar közs ában Pozson zsé fog

MMEK

latok pedig 4428 kor.
ozva, mely munkála-
et ajánlatot benyujtani.
s paplak helyre-
k. templom és paplak
által természetben ki-
. 0 fillérrel megvált-
57 kor. 51 fillér erejéig
nkának biztositására a
eti hivatalban május
artandó árlejtés hirdet-
letek és részletes fel-
ti hivatalban betekint-

illamos világitás
pités alatt álló Erzsébet-
ágitási felszerelésének
18 án d. e. 10 órakor
an Hódmezővásárhelyen
. Az ajánlatok „Ajánlat
villamos világitási fel-
llátva, május 18 án
ván tanácsnoknál nyuj-
tartoznak ajánlati össze-
házipénztáránál letétbe
át ajánlatukhoz csatolni.
szállitandó felszerelések
-kint 1 koronáért a vá-
megszerezhetők, vagy
hatók.
jókarbantartás.)
iza épületénél és ennek
jókarbantartási munkák-
leendő biztositása tár-
s. gtettetik. A végre-
ervezetben van-
m. kir. állam-
egy kor.
összeg
latok
m.

tiszti irodában megtekinthetők, s u
ajánlati minta-ürlap is dijmentesen be

Besztercebánya. (Kavics szál
besztercebánya—erdőközi th. közut
km., a breznóbánya—garamszécsi
0—15·842 km., a garamolaszka—boca
0—21·650 km., a hajnik—korponai
0—25·020 km., a bábaszék—pelsőc
0—11·260 km., a pelsőc—szénavári
0—1·827 km., a zólyom—kriványi
0—28·325 km., a krivány—herencs
közut 0—11 km., a zólyom—strázsi
0—2·620 km., az olmányfalva—he
közut 0—24 790 km., a besztercebány
ujmogyoródi th. közut 0—24·730 km.
bucs—osztroluka—dobrováraljai th.
9·800 km. szakaszaira az 1910—191
szükséges kavics szállitásának bizto
junius 21-én d. e. 11 órakor Zólyo
székháza nagytermében versenytárgy
tatni. Versenyezni óhajtók felhivatnak
lataikat a kitüzött időig Zólyomvár
pánjánál adják be. Az 5% bánatpé
mely állampénztárba történt befizeté
nyugta az ajánlathoz melléklendő.
nyomtatványok ugy a besztercebány
államépitészeti hivatalnál, mint pedi
főszolgabirói hivataloknál dijtalanul
és a szerződési feltételek is ugyanez
loknál megtekinthetők.

Nagyvárad. (Iskola épités.)
telki áll. iskola épitésére a verse
határideje május 24-én d. e. 1
nagyváradi m. kir. államépitészeti
tüzetik ki. Az ajánlathoz az ajánl
5%-ának megfelelő bánatpénznek bár
pénztárnál történt letételét igazoló
tolandó A műszaki művelet és vállá
lek nevezett államépitészeti hivatal
kinthetők és ugyanott az ajánlati mi
lati költségvetés megszerezhető.

121598. Wellisch Gyula, épitész.

Magy villamos. r.t. az V., Váci-ut 1322. hrzsz. a. két emeletes épület, ép. Wellisch Sándor és Gyula.

Magánépitési engedélyek. Budapesten. Vállalkozók Közlönye. Bpest, 1907. máj. 29. 5.l.

121597. Wellisch Gyula, épitész

Láng L. gépgyár az V., Váci-ut. 1422 hrzsz. gyártoldalék, ép. Wellisch Sándor és Gyula.

Magánépitési engedélyek. Budapesten. Vállalkozók Közlönye. Bpest, 1907. máj. 28. 5.1.

MDK

Wellisch Gyula

Az Iparművészeti Muzeum /Lechner -Pártos/ épitkezését Wellisch Sándor és Gyula épitő mesterek bonyolitották le.

Dr. Kismarty-Lechner Jenő: Lechner Ödön. Bp. 1961.

62.1.

Wellisch Győző

Wellisch Győző okl. építész, építőmester, kir. törvszéki és szfőv. árvaszéki hites szakértő, XII. Budakeszi-út 30/a. **164-961**

Bptávb 1940 szept.

La croce apostolica dell'Ungh., coi suoi squisiti nielli è opera preziosa del bolognese FF, la base del calvario di M. C. tutto d'oro e ornato con perle e pietre preziose è lavoro fiorentino, il calvario proprio, invece ha pretta impronta ungherese. Il più grande e ricco calice ungherese ~~il cosid.~~ quello di Benad. Sukky, ~~del~~ dalla metà del 400, ~~trasform~~ presenta una tecnica d'origine italiana, quella dello smalto filogranato in forme nettamente nostrane. La Mad. di Visegráv, di marmo rosso di Esztergom fu scolpita nel 400 da artista italiano in Ungheria, mentre quella di Báthory, posteriore di qualche de...

Wellisch Győző

építész.

Szül. Budapest 1895.

Oklevelet nyert 1921.

Műegyetem 22. l.

Ötös csoportkép.

Középütt LÁNCZY LEO, felü
HENRIK, alól pedig UHL SÁNDOR és
alakú mellképei láthatók. Jelzés
alól balra: WOTTITZ M. ph.

Czinkogr. mér.

Szn. 23
703-9

MDK

A Kamara uj tagjai

Wellisch Győző

A Magyar Mérnök és Épitész Egylet Közlönye
1925. 117.o.

Wellisch Győző MDK

építész

A Kamara uj tagja

Magyar Mérnök és Épitész Egylet Közlönye 1925.
88.o.

Wellisch Sándor
és Gyula

épitészek

Terverték

az Erzsébet

10–12 szám

bérpalotát

4 emeletes

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. -

MDK

Wellisch Gyula és Sándor,

építész

Építési eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye,
1908, ápr. 15. 5.l.

MDK

Wellisch Gyula és Sándor építész

toldalék

Magánépitési eng. Bp. Épitő Ipar 1908, máj.31. 232 l.

Wellisch Gyula
építész

l.

Erődi-Bodnár
200. l

Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale. III. kötet, Bécs 1859, 105—146. l.

Briquet = Briquet, C. M.: Les Filigranes. I—IV. Paris, 1907.

Csernyánszky = Csernyánszky Mária: Az esztergomi főszékesegyházi kincstár paramentumai. Bp. 1933.

Csontosi = Csontosi János: Az Esztergomi Főegyházi könyvtár kéziratai. Magyar Könyvszemle, 1882. 305—336. l.

Czobor—Szalay = Czobor Béla és Szalay Imre: Magyarország történeti emlékei az 1896. évi ezeréves országos kiállításon. I—II. kötet, Bp. 1897—1901.

Dankó = Dankó József: Történelmi, műirodalmi és okmánytári részletek az esztergomi főegyház kincstárából. Esztergom, 1880. Hozzá: Az esztergomi főegyház kincstára. I—LV. tábla. Esztergom, 1880.

Dankó Monumentum = Dankó József: Monumentum Quinquagenarium sacerdotii Emminentissimi Domini Joannis Cardinalis Simor J. R. H. Primatis Archiepiscopi Strigoniensis Strigonii, 1886.

Dankó Simor = Dankó József: Simor János bibornok-érsek könyvtárának kéziratai. Magyar Könyvszemle, 1886. 107—118. l.

Delogu = Delogu, Giuseppe: Arte italiana in Ungheria. Emporium XLII. évf. Bergamo, 1936, 171—186. l.

MDK

Wellisch Gyula

Magánép. eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye 1900. jun. 9.

MDK

Wellisch Gyula

Vállalkozók Kőszlönye 1908. dec. 30. 8.l.

MDK

Wellisch Gyula és Sándor épitészek

Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

Wellisch Gyula épitész

Rákóczi tér 4-5. Női iparisk. épitkezése...

Versenytárgyalások eredm. Épitő Ipar 1909.aug.1.
282 l.

MDK

6Wellisch Gyula építész

Magánép. eng. Építő Ipar, 1910.jul.10. 287. l.

MDK

Wellisch Gyula építész

Magánép. eng.Épn. Vállalk. Közl. 1907.jan.9. 5.o.

MDK

Wellisch Gyula építész

fdsz épület

Magánépitésű eng.Bp. Épitő Ipar 1907. ~~1967~~.jan.13.

19 l.

MDK

Wellisch Gyula

építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1908. máj. 27.

8.1.

M.D.K.

Wellisch Hugó, (Epesti), mérnök vállalkozót

bizták meg a zólyomi állomási épületek 124.670 frt-tal előirányzott építkezéseinek hivitelével.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

aug. 2. sz. 4. old.

tek

irodalom német tartományaiban, s
borházakban Ofner Rother wie
tban árulják, s valóban a jó Budai
dihoz" – állapítja meg a Tudomá-
ohn Pagetnek is az a véleménye,
borfajták közül a burgundihoz ha-
gyi borok lennének a legalkalma-

a szüret, amikor az egész család ki-
hetet. A 20-as években még valósá-
tnek, Schams eleven képet fest róla:
si lakát, a kapás és neje meg gyer-
kiki a szüretre megy, gyalog vagy
öveli az a temérdek leány és legény,
zecsődülnek. Leírhatatlan e népnek
ene, az ének, az újjongás..." A 30-
, viszont egyre divatosabbak lesz-
Paget 1835-ben úgy látja, hogy ed-
irost körülvevő romantikus tájat, de
t épp úgy villák és kastélyok népe-
y Hampsteadot". A városközpont-
rt, ahol 1843-ban nyári színkör is
Városmajorba rándul ki a legtöbb
ljuk, hogy május elsejét itt ünneplik
kert vala nyitva, mellyben Morelly
najor pedig olly tele volt gyönyörű
e mozognunk. Többfelé hangászka-
lután a zugliget is sok kocsizót és
nellynek lombjaiban a derék Vajda
gának."
átogatottabbá válni, mindenekelőtt
gliget, ahol tejszínes kávét és erdei
kirándulókat. A Zugliget már be
rgalomba, de a Svábhegyre még
naszolja az Életképek „Mi hír Bu-
zi hegyek közt nyaralók száma
ek – melly hajdan Nyéknek nevez-
támad, mellynek házai közt több
Kár, hogy az ottani kényelmekre
t nevezetesen, hogy társasági ko-
mint Lászlovszky féle, a Svábhegy
itabódéig, nincsenek, holott a Svább
int a Zugligetben. Csak zsarolni és
rkocsisok." Így aztán jobbára gya-
ıdai polgár, ha van elég vállalkozó
ákeren vagy hintón – már ameddig

K. E.

Országos Kéktúra atlasz

Az őszi kirándulószezon beköszöntével jelentette meg a Cartographia az Országos Kéktúra ezer kilométeres útvonalát végigkövető kétkötetes turistaatlasz első részét, ami Budapest-Hűvösvölgytől Hollóházáig ismerteti a látnivalókat, és a Budai-hegységtől a Zemplénig kilenc tájegységet mutat be. Az atlasz egyben útikönyv, segítségével a természetjárók egy kiadványban megtalálnak mindent a felkészüléshez. A történeti áttekintést a kiadó szerkesztői állították össze, míg az elkülönülő tájegységekről az ott működő nemzeti parkok munkatársai írtak értékes, összefoglaló fejezeteket. Mivel a kiadó megbízottjai gyalog végigjárták az útvonalat, így a leírás a kezdők számára is megfelelő biztonságot ad. A spirálkötésű, praktikus méretű, zsebbe, hátizsákba tehető 160 oldalas kiadványt, amelynek kiadását az ISM is támogatta, az útszakaszok precíz leírása mellett 65 térképszelvény és számos kedvcsináló fotó színesíti.

A merénylet

A városatyák 1908 elején valóságos merényletet terveztek a dohányzó uraságok ellen, – mint ezt a Budai Hírlap 1908. január 19-i számának elmés írásából megtudtuk. A főváros tanácsa hosszú értekezés után arra az elhatározásra jutott, hogy megtiltja a dohányzást mind a villamos peronján, mind a pótkocsikban, tehát az egész vonalon! A korabeli sorok írója mélységesen felháborodott *a „rossz, halvaszületett ideán"*, mondván, nem kívánhatja el tőlük a tanács, hogy ne füstöljenek, ha villamosra szállnak: *„Betiltják azt is, hogy a villamos perronján kiszívhassunk egy czigarettet"*. Elvégre micsoda dolog az, hogy a tisztes pesti polgár dobja el a megkezdett szivarját, ha ügyeinek intézése folytán villamosra kell szállnia! Ha pedig semmiképpen sem hajlandó ökelme a füstölnivalótól megválni, mehet gyalog, eldughatja azt, vagy lenyelheti. A dohányzás megtiltása már a kigondolása előtt is rossz ötlet volt, mint a szerző írja, *„ha ezeknek az uraknak jó ötleteik volnának, akkor nem szürke, hivatalos és rendszerint bosszantó aktákat írnának, hanem színdarabokat."*

A felháborodott úr szerint túl sokan vannak, akik szivaroznak, ahhoz, hogy néhány tanácsbeli úr meg merje nekik tiltani a villamosbeli dohányzást! Oda lenne a polgári tekintély! Aki dohányzik, volt már egy *„árva Rositás"* a szájában, bizonyára az úrral tartott. Mert a szivarozók nem hagyják magukat, sőt ha kell a villamoson még pipára is gyújtanak! Azok járjanak gyalog, *„kik még a kocsik belsejében is tüszkölnek"*. Menjenek automobilon, vagy ahogyan akarnak! A szivaros úr, ki felindulásában tollat ragadott, a nemdohányzó villamos ötletének hallatán tisztelettel felhívta a városi atyafik figyelmét: *„Ilyen ázsiai rendeletekkel senki se bosszantsa a szivaros emberiséget"*.

Dobos Szilvia

e Emilét, aztán Képes Géza, Mol-
nő, Vad Dani került elő az emlé-
at emlegettük, vagyis holtakat és

ávét, addig emlékeztünk a rádiós
évvel ezelőtt ért véget, hiszen rö-
röspataki Kiss Károly, egykorvolt
a Magyar Rádió munkatársa le-

esztanyja révén – Nagyajtay Te-
ajtay-hagyatéknak, amiből most
írva: *„BAJOR VILLA 1945 OST-*

mint szárnyas angyal nyújt át
t Tamási Áronnak, aki zsebre
egy piros csőrű, sárga *énekes*
dékcsomag, szív, zokni kandi-

gyajtay Terka, 1945 Budapest
rsoros verse *magyarázza* a ké-
/ S mi kedves hazánknak kín-
„a szív" és a „madár" / jegyé-
pest 945 / Tamási Á.
ent nyílik ki a mai néző előtt a
, egy kis vidámságot adva a ret-
is lehetett nézni azt a kegyetlen

lrászát: Bajor Gizit, amint más és
hajvágásra a férfiak. Az egyiken
lelógó bajusszal Gizi előtt, mögöt-
ki, mind-mind remekül jellemezve,
ián Tibor vöröskeresztes karszalag-

címmel készült. A nagy tűzhelyt
év nélkül), Rózsika szakácsnő, de
izi és Duci és név nélkül Terka is.
utya, talán spánielek.

S végül egy színes tollrajzon felvonul *a dekkolók* tábora.

A bunkernek nevezett pincében két ágyon fekszik betakarva négy nő: Duci, Lívia, Gizi, Kenderesyné, az ágy szélén ül Terka, állnak a férfiak: Joki, Kenderesy, K. Robi, Tóni, Kertészné, s végül az ágyak előtt keresztbetett heverőn fekszik Tamási Áron és Germán Tibor. A kép bal oldalán „a fiúk" megjelöléssel két kamasz és egy kis kerek széken háttal ülő, kutyát ölelő lány. S végül még egy rajz „Az elegáns pincelakók 1945 januárban" címmel, a Kertész Róbert könyvében egy jó szót sem kapott *méltóságosék*.

E képeket őrzi Nagyajtay Teréz néhány színes és ceruzarajza.

El tudnám képzelni valamennyit az újjá rendezett színészmúzeumban.

Becsukjuk a mappát.

Márta megmutat néhány Diósy-akvarellt. De mielőtt a festményekben gyönyörködnék, megállok a népművészeti tárgyak sokasága előtt, megfogja szívem az erdélyi kerámiák világa, a bokályok, korsók, tányérok gyönyörűsége. Öröm olyan lélekre találni, aki ugyanazt szereti, mint én. Örömmel fedezem fel a nemrég meghalt Páll Anti – a legjobb korondi fazekas – jó néhány tárgyát.

A belső szoba teraszáról a Levendula utca csöndes nyugalmába látunk. Majdnem idelátszik a Bajor-villa, most tudom meg, hogy 1936-ban építették. Micsoda menedék volt 1944 karácsonyától…

Otthon fellapozom a Művészeti Lexikont. Kijegyzek néhány sort Nagyajtay Terézről. Az Oroszlán jegyében született, 1897. augusztus 10-én. Színpadi jelmeztervező, Kossuth-díjas, érdemes művész. Az Iparművészeti Iskola textilszakosztályát végezte 1918-ban, 1926-ban az Operaház, majd a Nemzeti Színház jelmeztervezője lett. 1950–1956 között az Iparművészeti Főiskola jelmeztervező tanára volt.

A rajztömb – ami őrzi az ostrom rajzait – előtte s utána jelmeztervekkel volt tele. Ebben sorakoztak A csodálatos Vargáné, a Barbara őrnagy, a Candida, a Tojás, a Bidermann és a 3. birodalom, a Lyuk az életrajzon jelmeztervei.

Becsukjuk a mappát.

Jó, hogy beleláthattam abba a rég letűnt világba.

Jó, hogy volt mire emlékeznünk e mai délutánon.

Takács Tibor

gyvidék Futár Bt. Telefon: 356-4688

Az első fényképek egyike a kilátóról

Az Erzsébet-kilátó múltja

Régen várt örömhír, hogy végre gazdája lesz Budapest egyik gyöngyszemének, a János-hegyi Erzsébet-kilátónak. Több, mint húsz éve 3-4 évenként olvastunk róla vészhíreket (sőt, tapasztalhattuk is), hogy nemcsak elhanyagolt, hanem lassan veszélyes állapotban van ez a csodaszép épület. Hol bezárták, hol toldoztak-foltoztak rajta valamit – de részben a pénzhiány, nagyobb részben a vandál közönség rombolóösztöne miatt már-már végső pusztulásától lehetett tartani. Most, hogy végre kerületünk birtokába kerül, és felújítása után remélhetőleg rendszeres gondozása is megoldódik, elevenítsük föl röviden a történetét, amely a századforduló „vállalkozóinak" nemes gondolkodásáról is szól.

A Corvina Kiadó Budapest Enciklopédia című kötete értékes adalékokkal szolgál a kilátóra vonatkozóan, másik forrásom *Klunzinger Pál* mérnök cikke az Építő Ipar 1911-ben megjelent számából. Amit pedig még hozzá tudok tenni, az családunk emlékeiből való. Az Enciklopédiából megtudjuk, hogy „A főváros legmagasabb pontján, a János-hegy csúcsán 529 m tengerszint feletti magasságban 1908-ig csak fából épült, egyszerű kilátó állt. Díszesebb, impozánsabb torony építésének a gondolata már 1902-ben felmerült, amikor a Nemzetközi Szállodások Budapesten tartott 31. kongresszusán a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata nevében *Glück Frigyes* javasolta új kilátó létesítését a János-hegy csúcsán." Sikeres gyűjtés után 1908 tavaszán kezdték meg az építkezést, amely 1910 augusztusában fejeződött be.

Nem egészen két és fél év kellett csak hozzá, amikor pedig még lovak vontatta kocsik hordták föl a hegytetőre az építőanyagot, puttonyos kocsik a vizet – és minden, az építkezéshez szükséges kelléket. A pontosítás kedvéért Klunzinger Pál szavait idézem: „A rendkívül magas és viharok által látogatott építő terület nem csekély nehézségeket okozott az építkezéskor. Az építőanyagok felszállítása végett az 50 m-nél mélyebben fekvő kocsiútról drótkötélpályát kellett építeni, melynek üzemét a magasban elhelyezett négy lóerős benzinmotor szolgáltatta. Az építkezést *Wellisch Hugó* mérnök, építőmester hajtotta végre, ő építette a drótkötélpályát is. Munkavezetője *Stadtmüller Gyula* pallér volt, aki az építkezésben elejétől végig nagy buzgalommal támogatta a vállalkozót. A szobrász munkát *Mikola Ferenc* akadémiai szobrász végezte (ő készítette a Halászbástya vezér-szobrait is)."

Az eredeti terveken több módosítás is történt. „Ezek a módosítások, amelyeket ...*Schulek Frigyes* javasolt, kétségtelenül alkalmasak voltak az építmény egységességét és hasznavehetőségét fokozni..."

A Budapest Enciklopédiából azt is megtudjuk, hogy „1909-ben esztétikai és célszerűségi okokból az eredetileg kúp végződésű toronyterv módosítása vált szükségessé, ami 60.000 korona költségtöbblettel járt. Azt is megszavazták. Az elkészült torony földszinti körfolyosójának a Sváb-hegy felé néző fülkéjében elhelyezték *Strobl Alajos* Erzsébet királynét ábrázoló mellszobrát, amelyet a művész karrarai márványból faragott, egy másik fülkében pedig a kilátó létesítésének emléktábláját. Az Erzsébet királynéről elnevezett János-hegyi kilátótornyot, az akkori Európa ilyen jellegű alkotásainak egyik leghatalmasabbját, ünnepélyes keretek között 1910 szeptember 8-án adták át a közönségnek."

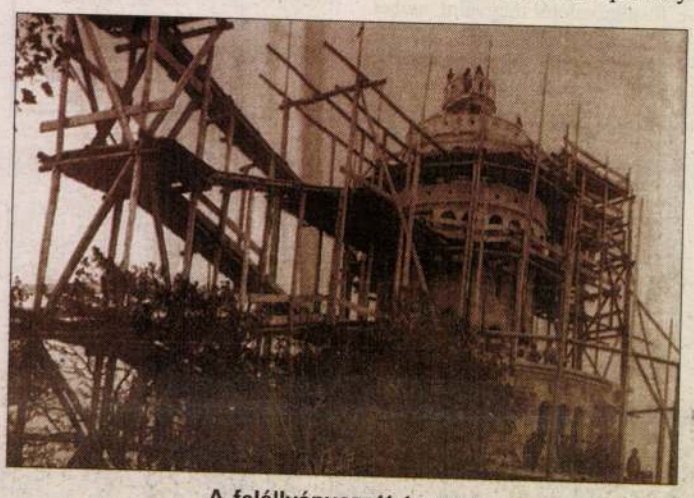

A felállványozott torony

A kilátó épületén kívül, az épület tőszomszédságában volt még egy másik márványtábla is rajta az építkezésben fontos feladatot ellátó építőmesterek neve. Köztük – arany betűkkel – olvasható volt a Klunzinger Pál által különösen kiemelt „pallér" Stadtmüller Gyula, a nagyapám neve is. Gyermekkoromban mit dig meghatva olvastam el a tábl szövegét – nem sejtve, hogy fe nőtt fejjel soha nem olvashatom többé. Nagyapámat nem ismertem, csak tudom, hogy mindig Schulek Frigyes „csapatában" dolgozott. A Várban lévő Vendéglátóipari Múzeumban a Gundel-unoka igazgatótól tud tam meg jó pár évvel ezelőtt hogy a háború alatt földdel bete metődött márványtáblát megta lálták, ki is ásták, de mire ért mentek, nyoma veszett.

Három dokumentum-érték képet őrzök azonban családi em lékeink között. Az egyik az épü lőfélben lévő, felállványozott tor nyot mutatja. Még laikus szem mel is látható, milyen hatalmas munka volt ez az építkezés. Egy másik felvétel nagyapámat örökítette meg az eredetileg tervezett, még ideiglenes kupola tetején ülve, amiről tudjuk, nem épült meg: de ez a fénykép tanúsítja, mennyire jutottak vele. A harmadik kép az elkészült kilátóról való első fényképek egyike. Nemcsak családi, hanem hely- és kultúrtörténeti szempontból is becses emlék mind a három: muzeális értékűek.

A kilátó tövében vendéglő is működött: hol üzemelt, hol bezárták, váltakoztak a tulajdonosok. De jóval korábban, már az építkezés idején is megvolt a fölvezető út mellett az a régi vendéglő: „Kozár bácsi vendéglője", ahol az épületen dolgozók étkezhettek – és ahol gyerekkorunkban mi is vendégeskedtünk édesapámmal. De annak már a helye sincs meg...

Szeretném még meglátni a régi alakjában megőrzött, de újjávarázsolt János-hegyi kilátó ünnepélyes megnyitását.

Monostory Klára

Az Állatok Világnapja

Jöjjetek Ti is!

Amióta az eszemet tudom, mindig állatok vettek körül. Zömmel macskák, de volt kutya is, no és persze mindazok a hívott és hívatlan vendégek, akik/amik itt élnek az emberrel a nagyvárosban. Van, aki szerint rosszul teszik, hogy itt élnek, mások örülnek nekik, a nagy többség pedig többé-kevésbé tudomásul veszi létezésüket.

Az erősebb joga, hogy elgondolkozzon a status quo-n. Azon, hogy ki volt itt előbb, ki kit igázott le a földtörténet során. E leigázást követően hagy-e életteret a legyőzöttnek – vagy pusztulásra ítél-e mindent, ami rajta kívül mer enni, inni, szaporodni, létezni...

Az ablakommal szemben volt egy kis, családi házas, kertes liget, amit eladtak jó pénzért. Már írtam róla. Aki megvette, emeletes, többlakásos modern házat húzatott fel a telekre – mert errefelé csak a teleknek van értéke –, és most kezdi kiárulni lakásonként. Ez eddig „magánügy".

A telken élő gyümölcsfákból, bokrokból és mindenféle egyéb növényzetből „természetesen" nem maradt semmi, ami zavarta volna az építkezést, vagy a tervező álmait, kivéve néhány második emeletig felcsupaszított, tájidegen, de divatos fenyőfát és némi vegetációt a kerítés mentén. A mogyorófát is kivágták, amire egy éve még valahonnan mókus járt megdézsmálni a termést, de hát kellett a hely a garázsfeljáró betonjának, amit beleterveztek a lakóépületbe, a mogyorófát és a mókust viszont nem. A kis jószágot azóta nem láttam, a betont és majd a gyeptéglás műtermészetet nézhetem, amíg élek. Így már nem egészen magánügy.

Az ember állatbarátnak születik, csak később nevelik bele a fölös félelmet, higiéniai irtózást mindentől, ami a természet természetes velejárója. Aztán ezt szokja meg: a testéről lemosott hasznos baktériumoktól kezdve a művirágokon, a kerten átfutó macska elsicceléséig és a vadak lelkifurdalás nélküli életter-megszüntetésén át egészen a virtuális természet élvezni tudásáig. Ami kényelmesen kezelhető, nem kér magának fölös életteret, higiénikus és még divatos is!

Az, hogy ilyen a világ, nem mindenkinek tetszik. Azok a természet- és állatbarátok, akik néha-néha fel merik emelni szavukat környezetünk ellehetetlenítéséért, könnyen a földbe tapostatnak olyan érvek által, ami szűklátókörű, de hangos, akár a reklámok kínálta élet.

Állatvédelmi törvényre azért van szükség, mert mindig vannak olyanok, akik a kiszolgáltatottak szenvedésein éreznek gyönyört, vagy sorsukra hagyva azokat nem is éreznek lelkifurdalást, amiért önzésükben nincs megértés egy másik lény: ember, állat, növény sorsa iránt. Amit részben ők okoztak. Pedig milyen jó volna, ha mindenkinek a bensőjéből fakadó, természetes világképe volna a környezet és benne az állatok kímélése, megóvása, „az ő fejükkel való gondolkodás képessége"! Akkor már törvény se kellene erre.

Kicsiny, szinte jelentéktelen figyelemfelkeltő akciója az állatbarátoknak a minden év október első vasárnapján megrendezendő, immár hagyományos felvonulás. Ilyenkor végigmegyünk az Andrássy úton a Bazilikától a Hősök teréig, van aki elhozza a kutyáját (pórázon persze), és érdekes módon ezek az állatok nem marakodnak össze és nem is esznek meg senkit. Van néhány újságíró, akik tudósítanak az eseményről, aki pedig ott volt, jól érzi magát, mert „hasonszőrű bolondok" között, köztünk lehet.

Ez évben október 7-ére esik az első vasárnap, amikor is 10 órára minél több hegyvidéki állatbarátot várunk a Bazilika elé egy közös, demonstrációs sétára. Hadd lássák a természet ellenségei, hogy van még, aki a Földet olyannak szeretné, amilyennek megteremtetett. Amelyben az állatoknak is van életterük, vannak jogaik.

Ugye eljöttök Ti is?

-muzsay-

Wellisch Hugo

épitómester

+ 1918 márc. 11.

Ipartestületi évkönyv.

1918. 130. l.

Orv. Magy. Iskola-Egyesület V. 300.

Wellisch Hugó

A jánoshegyi Erzsébet-kilátó tervezője Schulek Frigyes /Klunczinger Pál és Hofbauer János mérnökök segítségével/. Kivitelező Wellisch Hugó építőmester, kőfaragó: Král Gyula, asztalosmunkák: Kovács Zsigmond, lakatosmunka: Wachter Antal.

dr. Seenger Ervin: Hatvanéves a János-hegyi Erzsébet kilátó.

Budapest, 1970. 6.sz. 48. l.

MDK

Wellisch Hugó épitómester

A Jánoshegyen az Erzsébet-kilatótorony épitésénél, a tanács az árlejtés alapjan a bontási-, föld-, kömüves- és elhelyezó munkák kivitelével Wellisch Hugó épitómestert bizta meg.

Vállalkozók Közlönye, 1908.máj.27. 10.1.

MDK

Wellisch Hugó épitészmérnök

Klunzinger Pál: A budapesti Erzsébet-kilátó. Épitő Ipar 1911. nov. 26. 494.l.

M.D.K.

Wellisch Hugó, mérnök

tervek és ajánlatok fogadására a pápai dohánygyár felépítésére meghirdetett pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
ápr. 10. sz. 2. old.

MDK

Wellisch Hugó mérnök, épitőmester

Az Erzsébet kilátó torony épitkezését Wellisch hajtotta végre.

Cikk: A budapesti Erzsébet-kilátó.

Épitő Ipar, 1911. nov.20. 492-494.lap Képpel.

Wellisch Hugo

Emlitre

Dr. Seenger Ervin: Hatvanéves a János-hegyi Erzsébet-kiskáló
Budapest, Bp. 1970. jún. 48. l.

Wellisch István

építész.

Szül. Budapest 1894.

Oklevelet nyert 1915.

Műegyetem 22.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

MDK

Wellisch Alfréd építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. jul.26.

4.1.

MDK

vágvecsei Wellisch Alfréd müépitész

87 éves korában meghalt.

Magyar Iparmüvészet, 1942. 1.sz. lo. 1.

MDK

Wellisch Alfréd

Kinevezések. Épitő Ipar-Epitő Művészet 1918. szept. 21. 252 l.

MDK

Wellisch Alfréd építész

Magánépitési eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1906. jul. 18. 5. 1.

MDK

építész

Pesti Hazai Első Tkp palotája. Vállalk. Közl.
1909. jan. 20. 1.l.

K. D. K.

WELLISCH Alfréd építész

Nagykorona-u 28 sz. alatti ház

(repr.)

Budapest építmányei (Szerk. Rozinay István

Bp. Eperjes 1880-84 ~~[illegible]~~ 62t

Wellisch Alfréd
építész

M.D.K.

A tőzsde palota felépítésére beérkezett pályatervek negyedik díj nyertese.

A budapesti ízni és értéktőzsde Szabadságtéri palotája felépítésének története és az épület műszaki leírása 15 lap.
Budapest, 1908.

MOK

Wellisch Alfréd
második mesterré választva

Magy. Építőművészek Szöv. közgyülése.
Vállalkozók Közl. 23.sz. 1908.,jun. 3. 4 l.

MDK

Wellisch Alfréd mester

müegy.hallg. részére pályázati dijra 7oo K adományozott

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése.

Vállalkozók Közl. 23.sz. 19o8. jun. 3. 4 l.

MNK

Wellisch Alfréd

különböző építkezések tervpályázatának zsűri-tagja

Magy. Építőművész Szöv. közgyülése.
Vállalkozók Közl. 1908. jun. [illegible] 3. 23.sz.

4 l.

MDK

Wellisch Alfréd

VIII. bécsi épitészeti kongresszuson vett rész.

Magy Épitőművészek Szö. közgyülése-

Vállalkozók Közl. 23.sz. 1908. jun. 3. 4 l.

MK

Wellisch Alfréd épitész

2ooo koronás IV.dij

Tőzsde-épület pályázata. Műcsarnok, 1899. 31.sz.

472 l.

HDK

Wellisch Alfréd

Izr. fiúárvaház, templomrészletek, vizf.
" " " " "

Képzőműv. Társ. 19o1-?. téli kiáll. 46 l.

MDK

Wellisch Alfréd

Ex Wellisch-pályázat, zsüri tag

Magy. Épitőművészek Szöv. közgyülése.

Vállalkozók Közl. 23.sz. 1908. jun. 3. 4 l.

MDK

Wellisch Alfréd

2ooo koronás dij

C-s: Az uj tőzsde-palota tervei. MMcs. 19oo. 2.sz. 17 l.

M.D.U.

WELLISCH Alfréd építész

1900. Bp. Pináravokás temploma

Grünwald Fülöp-Namenyi Ernő:
Budapesti zsinagógák Bp. 1949. 29. l.

Wellisch Alfréd,müép.-t

MDK

a kereskügyi m.kir.miniszter az "Orsz.Középitési Tanács" tagjául öt évi időtartamra kinevezte.

Az Orsz.Középitési Tanács.
VK. 1906 máj.16. 9.1.

MDK

Wellisch Alfréd

építész,
~~szobrász~~ az iskola v. növendéke

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 19. l.

Eötvös József gimn. 100 éves fennállása

MDK

Wellisch Alfréd

bizottsági tag

Pályázatok tervkészitésre. Kossuth-szob.pályázata.
Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

Wellisch Alfred MDK

Salgótarjáni kőszénbánya társulat palotája, vizf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Wellisch Alfréd

Karlsruhében és Pécsen megkezdett tanulmányait a párizsi Ecole des Beaux-Arts-on fejezte be

Medgyesi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

191

Wellisch Alfréd

tervezte a Bp. V. Arany János u. 25.

- egykor a Salgótarjáni Kőszénbánya RT székháza

1906-ban

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről

Budapest 1981/11 17-21.o.

MDK

Wellisch Alfréd

A salgótarjáni részvénytársaság palotája.
Főhomlokzat. Terv.: Wellisch Alfréd. Repr.
A főhomlokzat oromzata. Terv.: Wellisch Alfréd.Repr.
A főlépcsőház. Terv.: Wellisch Alfréd. Repr.

Magyar Építőművészet, 1907. 11.sz. 12, 13, 16.lap

Wellisch Alfréd épitész M.D.K.

Salgótarjáni Kőszénbánya háza , Arany János u.

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története
a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

13.3.1.

M.D.K.

Wellisch Alfréd müépitész

A Müegyetemet Karlsruheban végezte. 1881 -ben itt telepedett le és körülbelül kettőszáz emeletes lakóházat épitett. Müvei: VIII. ker.-i Főgimnázium, az Izr, Fiu-Árvaház, A Zsidó-kórház számos pavillonja. stb.
Tizennyolc éve fővárosi bizottsági tag.
Fényképét hozza a lap.

Magyar Salon, Bp. 1910. jan. hó. 27. évf.
18. lap

Wellisch Alfréd

64: Wellisch Alfréd, müépitész és
Rákos Manó, szobrász . . . Arany János-útcza 25
Salogótarjáni Kösénbánya R. T.

Bpujép

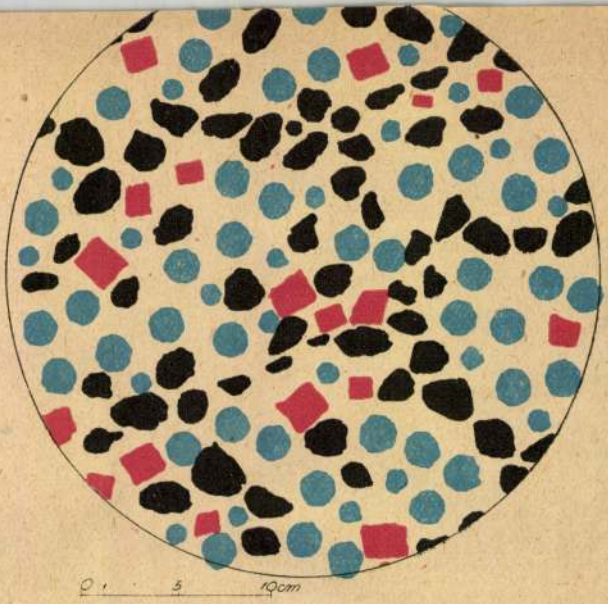

7. ábra. Négyszínű minta, kék kiválik fehérből.
(Endodiabatikus változás.)

Wellisch Andor, v.

Tér és Forma

1939. 29—32. l.

(A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. Nyugdíjintézetének Értesítője, képekkel.)

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

épitette át az egyhor Hild József
tervei szerint épült, később a Salgó-
tárjáni Kőszénbánya tulajdonát képező
Arany János- és Sas-u. [ma Jusev-u.]
sarkán álló házat az 1920-ás éverben.
Szerző az átépítés művészi megoldá-
sával nem ért egyet. Sokkal inkább
helyesli az Arpád-u.-Nádor-u. sarkán levő
Magyar-Francia biztosító r.t.-nek, szintén
Wellischtől származó átépítését.

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1926. 60. hót. Havi Füzetek, III. évf. 9-12. sz.
143-144. old. 11. á.

M.D.K.

Welliser Alfréd, építész, törv. hat. bizottsag

87 éves korában meghalt. Több mint 250 nagyobb épület kirdeti munkásságát. Műegyetemi hallgatók részére elapítványt tett, úgy, szintén hadiözvegyek és árvák részére. Több tudományos intézményt támogatott és számtelan bizottsag tagja volt.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

dec. 18. sz. 4. old.

Wellisch Andor

építész

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. palotáját a Sas utcában Hild József terverte. A 3-5 emeletet fenti építette az 1924-25 ben

Vámos Bp városképe

16. l. (17. l.

Kérvet

számláját 30 koronára érvényesítve,

ni.

Budapest, 1908. január hó 16-án.

Schwartz Róbert
szám. igazgató.

Wellisch Andor

Építész

Munkái.

Magyar Építőművészet

1926. 3-4. sz.

1) Egyesült építőipari és hajózási rt: kiállítási pavillonja az I parcsarnokban.

2) a Salgótarjáni Kőszénbánya rt. Sass-utcai palotája (emeletráépítés.)

WELLISCH Andor épitész (Bp., 1887.II.,14-Bp.,1956.III.6.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 218.p. és ill.

1471. DISZSZEKRÉNY, vörös és
zol. Japán, XIX. sz. — Pru
ein japanischer Tempel. Ja

1472. SZALÓNBUTORKÉSZLET
Egy kanapé, négy karosszék
XVI. Stil, geblumte Gobeli

1473. SEZLON, KÉT SZÉK, E
fehérre festett fa, damasztl
rundes Tischchen, ein Not
Louis XVI. Stil.

1474. NAGY LÁDA, homloklapja
renaissance. — Grosse Truh
Intarsia. Deutschrenaissanc

1475. LÁBASÓRA, gazdag Boulle-
mit Boulle-Intarsia und Br

1476. HÁLÓSZOBA, diófa, ónbera
két éjjeliszekrény. Gmunden
Schrank, ein Himmelbett, z

1477. KÉT SAROKSZEKRÉNY,
— Zwei Eckschränke, Nuss

Thieme Becker

er Egerer Schränke.

ttel. Magyar, 1800 k. — Kommode, Nussholz, mit

.ON, hollandi aranylakkdiszitéssel. XVIII. sz. —
holländer Goldlackmalerei. XVIII. Jh.

zel és oroszlánkarmos lábbal. Magyar, empire. —
isse mit Löwentatzen. Ungarisch, Empire.

. Empire. — Secretaire, Mahagoni mit Bronze.

nifa, felső része üvegajtóval. XIX. sz. — Etagen
t. XIX. Jh.

pán modoru diszitéssel. XIX. sz. — Etagen Prunk-

appal. XIX. sz. — Konsolspiegel, vergoldetes Holz

ketefa, kazettás ajtaján fülkagylós keretelés. Tirol,
Juss- und schwarzes Holz, auf der kasettierten Tür

)6 —

Wellisch Alfréd

l.

Siklósy FKT. tört.

612. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wellisch Alfréd

ivód

MMÉEKözl 1942 ϕ

Közgyűlési beszámoló IV

30. l.

ϕ Esztéreisch, beszámolók

Wellisch Alfréd

† 1942 (?)

vrd
2

MMÉEKözl.
1942. 152. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wellisch Alfréd

Vród

Vállalkozók Közlönye

1911. jul. 26. (Egy modern budapesti bérpalota. — Wellisch Alfréd építési országháztéri bérháza.)

Akadémia, M. Tud. VIII. 9.

Wellits Alfréd

épitesz

Aul, 1854. ben Bpst.

laid

Fleischer Bécs

95, l.

Crivelli herceg IX. 175.

Mellish Alfréd epikus
életrajza
Revai Lex. 19 k. 528 l.

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

Tervét 500 K-ával megvették az államvasutak budapesti hivatalnok-, altiszti- és szolgai lakóházainak ezzel pályázatain.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXVII. évf.

máj. 1. sz. 17. old.

Wellisch Andor
vágvecsei
épitész

l.

élet.

Karczagmagyállam
962. h.
archépé 991. l

~~Alkohol X. 31.~~

Wellisch Andor

családi háza repr.

Eigenheim und Wirtschaft (Heidelberg) 1932.

Wellisch Andor

Többlakásos villa a Pasaréti uton

Repr.

Tér és Forma.

1932. 16. l.

Vasárn. **24** Fog. k. M.		Protestáns: Gellért Görög: Tekla Izraelita: Thisri 4
Hétfő **25** Gellért		Protestáns: Kleofás Görög: Eufrozina Izraelita: Thisri 5
Kedd **26** Ciprián	☽ Első negyed 16 ó. 26 pk.	Protestáns: Jusztina Görög: Nilus Izraelita: Thisri 6
Szerda **27** Kozma		Protestáns: Adalbert Görög: Kallisztrat Izraelita: Thisri 7
Csütört. **28** Vencel		Protestáns: Vencel Görög: Baruch Izraelita: Thisri 8
Péntek **29** Mihály		Protestáns: Mihály Görög: Kiriák Izraelita: Thisri 9
Szomb. **30** Jeromos	1933 **SZEPTEMBER** 30 nap	Protestáns: Jeromos Görög: Gergely Izraelita: Jom Kippur

39-ik hét. Nap kelte 5 ó. 48 pk. — Nyugta 17 ó. 55 pk.

Wellisch Andor

épitész

a Magyar Lovaregylet
X. ker. új löversenytéri épitkezéseit
fenti tervezte

Liber Középitk

23. l.

itmotiv, ebenso, wie in der Zier-

kunst. Mit ~~Hilfe von~~ Treibarbeit,

ten die siebenbürgischen Goldschmiede

~~man~~ die reichsten Oberflächenwirkun-

~~k kann man~~ die verschiedenen Eigenarten

nde ungarische Form bildet das

schlanke, einfache Dekoration auf-

sog. „Fussbecher"

berne "~~Stengelglas~~" dessen hoher,

arisch-türkischen Schlachtensszenen

diese Stücke einfach "Türkenbecher"

wo nirgends vorkommende Fässchen-

ó" genannte und aus dem Besitz der

Wein

ende Gefäss im Ungarischen National

ennen wir in der Person des Georg

s Kanzlers Michael Teleki und seiner

Wellisch Andor, v.

Tér és Forma

1939. 34. l.

(A Leipziger-gyár munkáslakóiról, képpel.)

Linoleum és Gummi **Burkolási Szakvállalat**
CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyay-utca 11. sz.
Telefon: Automata 887—49. — Ajánlatok díjmentesen.

LÁTOGASSA

az „Árverési Csarnok"

napi árveréseit!

Árverések naponta
délután **3** órától.

Wellisch Andor

II. éves építészhallgató

Családi lakóház terve

Repr.

Magyar Építőművészet

1908. 2. f. 23. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

[redacted] 12. II. [redacted].

V., Visegrádi-u. 36. IV. em. 1.

Wellisch Andor MDK

Tóban épitendő kaszino, eszmei terv, szénrajz I-II.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Wellisch Andor

Képzőművészet 1932. 51. sz.

MDK

Wellisch Andor IV.é. épitészhallgató

Klubház és városházával szerepelt a műegyetemi épitészhallgatók kiállitásán.

A Ház, 1909. II. 1-2.sz. 52.lap

MDK

Wellisch Andor

Alaprajzok, repr.

A bpesti Kálvin-téri városi és ref. egyházi telektömb beépitésének tervp. Magyar Épitőművészet 1913. 4. sz. 2o.l.

MDK

Wellisch Andor

Tóban épitendő kaszinó. Eszmei terv. Szénrajz

" " " "

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 71.1.

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

tervei szerint állami
főgimnázium épül Aranyos-
maróton 750.000 K. építési
költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
dec. 3. szi 12. old.

M.D.K.

Wellisch Andor és Alfréd, építészek

5000 K-ás harmadik díjat nyertek a Triesti Általános Biztosító Társulat új palotájának tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
jul. 23. sz. 12. old.

MDK

Wellisch Andor ifj.

Dr.Márkus Jenő nyaralója.Tervezte:ifj.
Wellisch Andor. Alaprajz.Repr.

Magyar Épitőművészet, 1911. 7.sz. 23.l.

MDK

Wellisch Arnold é.m.

Magy. Aero-Club, hangárok és épületek, Fehér-ut.

Építő Ipar, 17. sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

MDK

Wellisch Andor

Családi lakóház, repr.

Magyar Épitőmüvészet 1908. 2. sz.
23.1.

MDK

Wellisch Andor

A budapesti Kálvin-téri városi és ref.egyházi telektömb beépitésének tervpályázatán tervét megvették.
Távlati kép a 12.oldalon.

Magyar Epitőművészet, 1913. 4.sz-. 12, 13, 20, 31. lap

Wellisch Alfred

Neuheit 1903. 220

– 1911. 316

– 1913. 120

Coimbra Velasco de: A gye
mek Jézus imádása 103 (606), 388
(542).

Wellisch Alfréd

Lord

Komor Marcell

A törsde pályaterveiről. Épitő

Ipar. 1900. 497.

(Kép Mkel.)

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Wellisch Alfréd

Münsarnok
1908. egyházmin. Eichi
91. l.

Apostolici Eques. et subinde Regni Pro-Cancellarius Actualis Intimus Status Consiliarius, ac tandem Episcopus Wesprimiensis praelaudati Ordinis S. Stephani Comendator Gessit Episcopatum in annum 25. et omnium summum quid de ipso adhuc Juvene portendentium Judicio constanter respondit, ac suis in Episcopatu Successoribus viveus, et mortuus insigne Zeli Pastoralis atque piae libertatis erga Clerum, pauperes Diocesis suae, ac suos sanguine junctos exemplum reliquit. Decessit Anno 1802. Die 24ta Februarii.«

Vászon, méretei 123 : 85 cm. — Át. Képt. 69.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemzeti Múzeumban. 1868 : I. 42. — 1870 : I. 17. — 1871 : I. 17. — 1873 : I. 37. — 1876 : VIII. 64. — 1878 : VIII. 26. — 1880 : VIII. 26. — 1881 : VIII. 26. — 1883 : VIII. 352.

A Tört. Képcsarnokban. 1884 : V. 86. — 1894 : VII. 231.

A. 69.

Wellisch Afred

ejutéz

urod

Guthi 86. l.

1891 ota vir. nfo

bez tag

Precis adatok

nélkül

Római aranyékszerek, női VI. 130

Wellisch Alfréd

Műcsarnok

1896. mill. kiáll.

1901–2. téli kiáll. – 431–433

1903. tav. kiáll. 499, 502, 505

1904. tav. kiáll. 269–271.

1906–7. téli kiáll. 623

Kard, Szent Istvan - Korabeli

VI. 137

rda (uradalmi kastély).
omrom.
f. templom. (?)
zentségház.

plom.
?)

m.
n, zárda.
sziklában.
om. (?)
v felett).
m és falképek.
zárda. (?)
iszítményes kövek.
zigeten templomrom.
mai temető.

m.

Egregy, r. k. templo
Felső-Bagod, templo
Felső-Dörgicse, tem
Felső-Örs, r. k. tem
Római hypoca
Fenékvár, római ca
Füred, rom. (?)
Fülöpi, puszta temp
Gózon, templom. (?)
Hegyesd, régi vár.
Hásházy, r k. temp
Kanyova, várrom. (
Kálóczfa, templom.
Kapolcs, várrom.
Kapornak, r. k. ten
Kallos, r. k. templo
Karmacs, csúcsíves
Kisfalud, templomr
Kis-Peleske, r. k. t
Kapozall, r. k. temp
Kehida, sírkápolna
Kemend-Ollár, várr
Keszthely, r. k. ten
Puszta templo
Kigyós, várrom.
Kustyán, szigetbeli

Wellisch Alfred

Liber Baptismorum

335. l.

92 Rad könyvis

~~92 Erobor~~

93 Dralay.

97 ar Ip 1896

97 Erobszalay

98 Eber

98 Erobor: Egyházi

WELLISCH *Alfréd*, épitész, * Budapest 1854 maj. 6. Karlsruheban, Bécsben és Párizsban tanult. 1881. telepedett le Budapesten, hol számos berház, nyaraló és több palota épült tervei szerint. W. tervezte a tavaszmezoutcai főgimnázium, az izr. fiuárvaház épületeit stb.

bővebben jelent

Mag

E-G II. 611 l

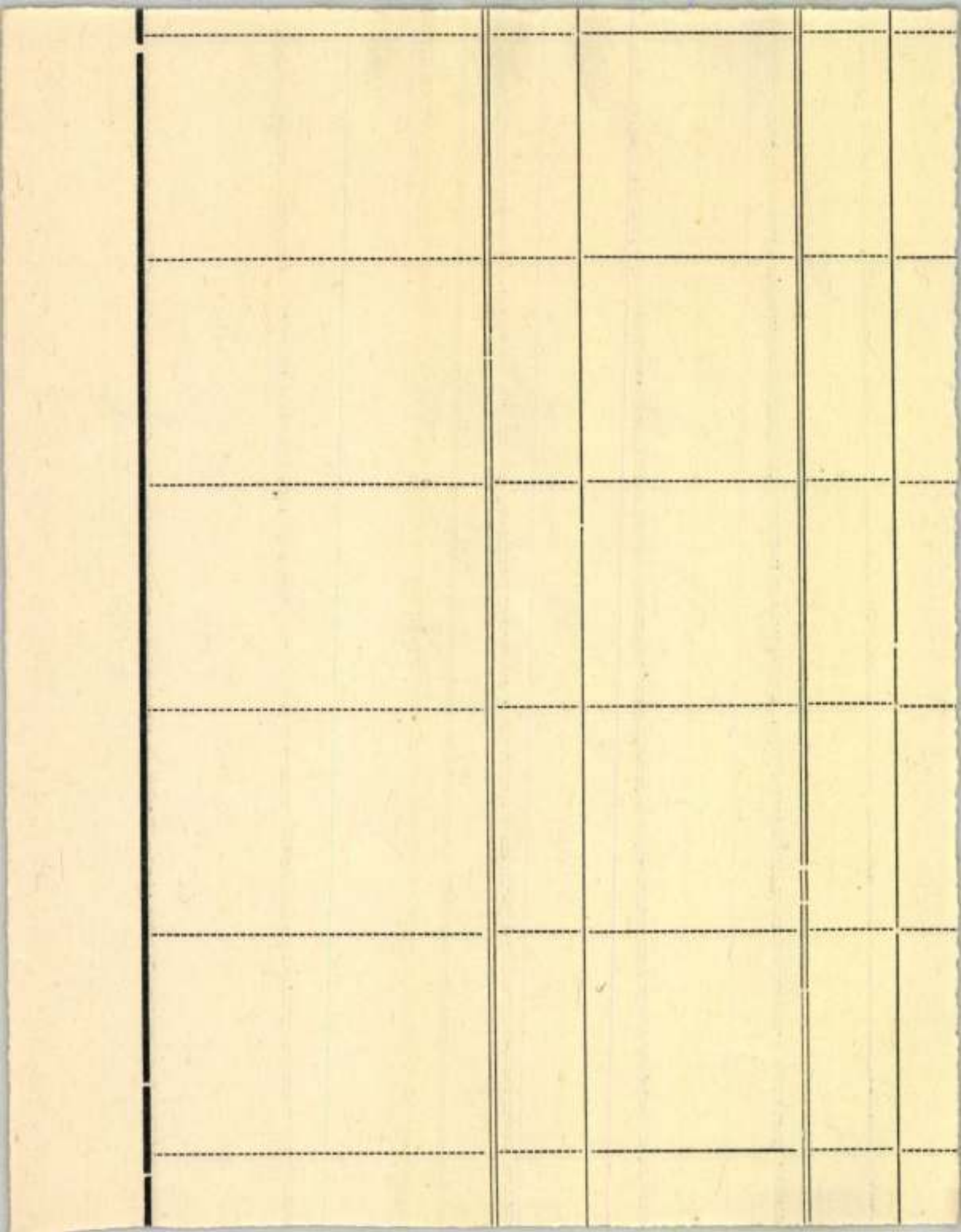

Wellisch Alfréd, műépitész és vállalkozó, a főváros pénzügyi viszonyainak alapos ismerője és a pénzügyi helyzet szanálásának egyik buzgó harcosa. Érdemeit Ő felsége a kir. tanácsosi cimmel tüntette ki. 1891 óta vir. bizottsági tag. Több kulturális és jótékony egylet tagja. Mint országos középitési tanácsos továbbá a főváros középitési és magánépitési bizottságában közhasznu tevékenységet fejtett ki. L.: V., Országház-tér 4.

Gúthi T. Tőv-
Almanach
1916-18. 87. l.

[illegible], Ipolyi: 3. Nyugatmagyarországi mester: Márgit és Katalin

4. Nyugatm. m. Ágnes és Dorottya.

Műcsarnok, Ipolyi 7. Sz. Orsolya. Magyar mester

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde... Bécs, 1839.

Frimmel: Lexikon der wiener Gemäldesammlungen. II. Lötet, München 1914, [illegible] 174 l.

Wellisch Andor, vágvecsi

építészmérnök

Magyar Építőművészet.

1944. 39. l. (Munkáslakóház Diósgyőr, képekkel.) – 40, 41. l. (Emeletes munkásszobák Diósgyőr, képekkel és alaprajzokkal)

Tervezte fenti.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wellisch Andor

Lásd

A Pesti Városháza

1937. 11. 7. 11. l.

Alcsút 1929 XII/48

Dr nr!

ü sorait megkaptam, és
aronnal jelentettem

ur ájánlatát elfogadta
orgó 8 drb. képet összessen
ázhetven Pengőért eladható,
i költségeket a vevő fizeti,
kintése céljából az urakat
ne hogy pénteken és szombaton
igz talán legvélszerűbb

Wellisch Andor

A löversenyter
tribünje

Repr

Architectura

83. l.
84. l.

Wellisch Andor

vágvecsei.

terverte az alábbi épületet.

Tér és Forma

1932. 322, 323. l.

(Bérház a Hargita-utcában, képekkel és alaprajzzal.)

9.

Wellisch Andor, Vágvecsei

épitész Műcsarnok

1932. tav. tárl. VI. t

a, b.

Wellisch Alfréd ejtész

Lásd

Révai lex

1903. Nagymező utcza 49.

A képz. társ. 1903. tavaszi nemzett. Kiáll.

1) Családi sirbolt. Vízfestm. (499)

2) Családi sirbolt. Vízfestm. (502)

3) Bérház. cerzuzarajz. (505).

Kiáll. cat.

Wellisch Alfred

Tonde Wdy
pod
Omnéjo Vilag
1900. 398 l

Wellisch Alfréd

Irod

E Képekkel

Wellisch Alfréd

Ivád

M. Pásáratok 1904–5.

11 sz. (melléklet)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ...., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Wellisch Alfred

ép. Bpst

ined

Magyar Pásázatok

1903. 2 sz. 22-25 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedélye

.....

a mühelyfőnök vagy
aláírása

8. sorsz. Mühelyi minta. —

Wellisch épitéz

Central szálló és István
fhg szálló fentiből

Bp. mísz. 216. l.

Wellisch Alfréd

ép. Budapest

Lvod

Magyar Pályázatok

1907. 4 sz. (Rényi József nagykorona utcai bérháza)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfő

8. sorsz. Műhelyi m

Wellisch Alfréd

zmegjelen

cred

Magyar Épitőművészet

1911. 10–11. 7. 21–42 l.

(Wellisch Alfréd országházteri bérpalotája)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wellisch Alfréd

épitész

Wod

Magyar Építőművészet

1907. 11. szám. (A salgótarjáni részvénytársaság palotája)

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wellisch József

ácsmester

Gyulafehérvár 1740

Lásd

Szépművészet

1940. 14. l.

Wellis József

éremvező

Az erdélyi vendek hódolá-
tának ér mei 1741-ből.

Sör Vezető 284. l.

Wellisch, Josef

Graveur der Münzstätte Hall; ursprünglich Goldgraveur, später Schüler des Gennaro (1729–1731), geboren 1718; seit 1754 vermählt mit Barbara Höflinger „ein von Ihro Kayl. Königl. Maytt. erzogenes Kostkind", gestorben 4. Mai 1761.

1736. Münzeisensenker in Kremnitz.

1739. wird provisorio modo Münzeisenschneider der Münzstätte Carlsburg.

1742-ben betegsége miatt távozott c gyulafehérvári peinzverdébit.

1743-tól Prágaban, utóbb Hallban dolgozott.

Katmünzen IV. 1364. l.

Erüstlevél, római IV. 139.

Wellisch J

wod

Hu Pr magyerem

X. tabla

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
lós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
vertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
hez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
áért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
n tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
epel.**
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Wellisch, Josef

1739–1742

lásd

Hu Pr magyarin

44. l. 49. l. 75. l.

Életrajz, 2 nincve

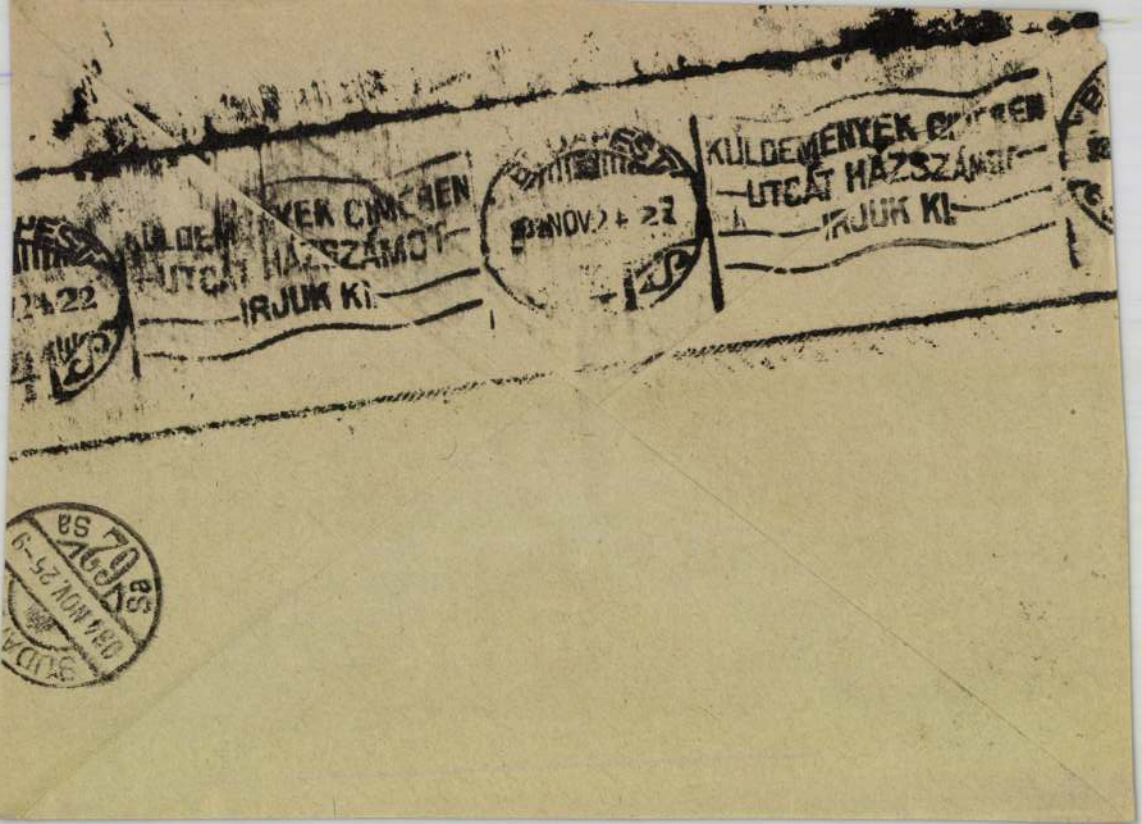
KÜLDEMÉNYEK CÍMÉREN
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK KI
NOV 22

Wellisch, Josef

Gyulafehérvár 1739–1742

erőd Hu Pr magyarem. 75. l.

Szül. 1718. Hallból Erdős Gyula-
fehérvára. 1745-ben Prágába
ment.

Magyarországon Erzsébet érme
1740-ből Siebenbürger Hul-
digung. (2 változat)

WELLISCH ANDOR

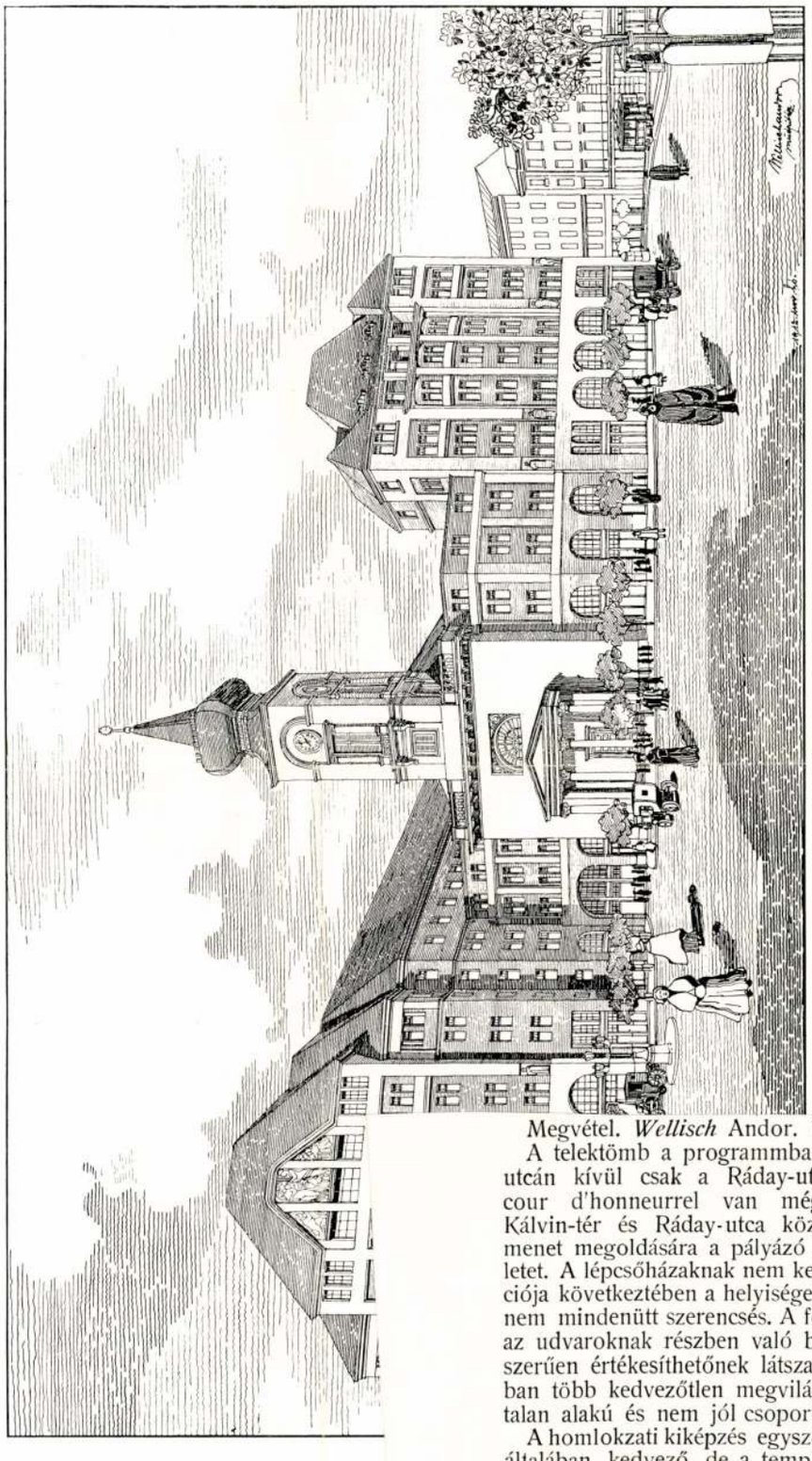

MEGVETT TERV

Megvétel. *Wellisch* Andor. 1. sz. pályaterv.

A telektömb a programmban kívánt átjáró utcán kívül csak a Ráday-utcában létesített cour d'honneurrel van még tagozva. A Kálvin-tér és Ráday-utca közötti kívánt átmenet megoldására a pályázó nem tesz kísérletet. A lépcsőházaknak nem kedvező diszpozíciója következtében a helyiségek csoportosítása nem mindenütt szerencsés. A földszinti üzletek az udvaroknak részben való bevonásával célszerűen értékesíthetőnek látszanak. A lakásokban több kedvezőtlen megvilágítású, szabálytalan alakú és nem jól csoportosított helyiség.

A homlokzati kiképzés egyszerű eszközökkel általában kedvező, de a templom a túlságos magasra emelt és erőteljesen tagozott bérháztömeg között nem eléggé érvényesül. A kedvezőtlen hatást még fokozza a bérházakat a templommal összekötő rész nagy magassága, amelynek legfelső emeletsora a templom párkánya fölé nyúlik. A pályázatnak feketére festett, alternatív megoldása egyes helyek hiánya következtében a pályázatból kizáratott.

Költségszámítás.

Építési költség együttesen	3.690,768.— K.
Bérjövedelem együttesen	573,030.— „
„ „ %-ban	15·6%

LECHNER JENŐ

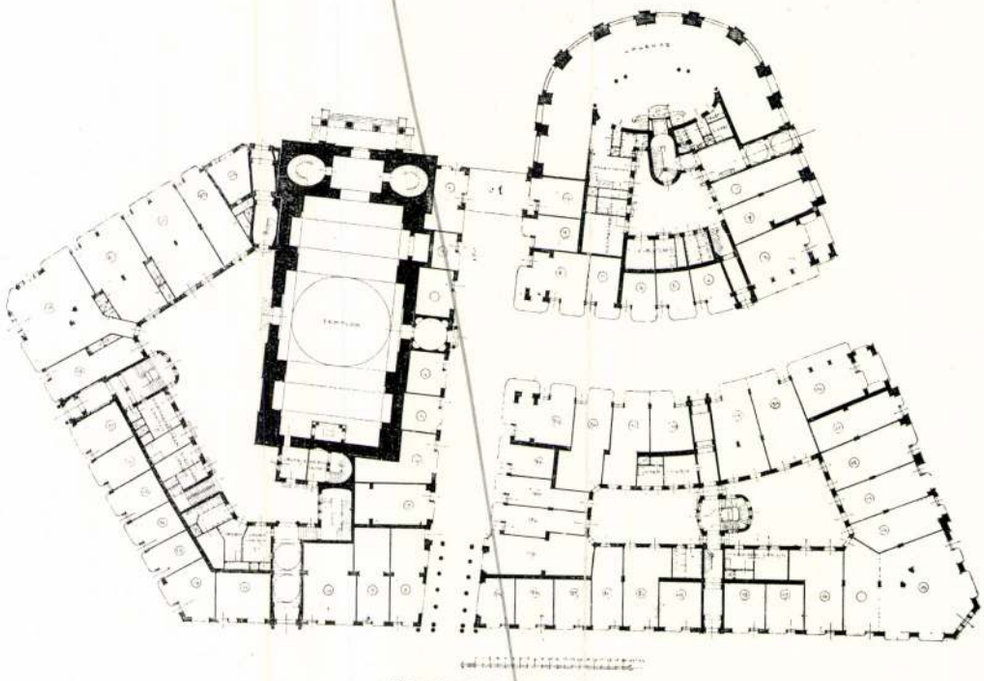

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

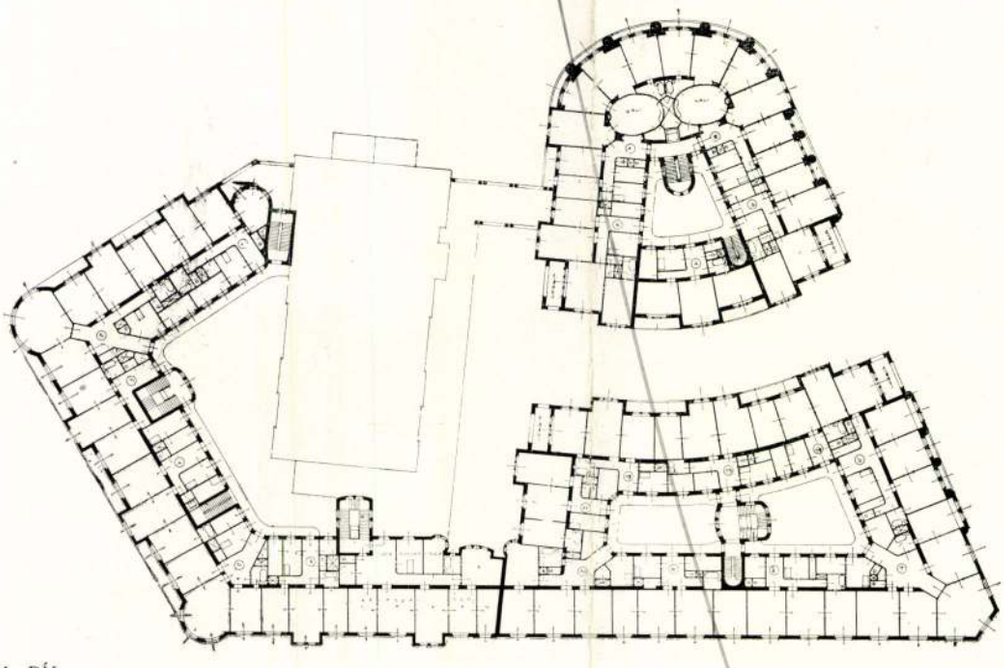

IV. DÍJ

I. EMELETI ALAPRAJZ

MDK

Wellisch Andor

építész

Vállalk. Közl. 1908. szept. 9. 3. 1.

Magánép. eng. Bpen.

MDK

Wellisch Andor

A Kálvin-tér rendezése. Wellisch Andor megvásárolt pályaműve. Kép 546. l.

Ország-Világ, 1913. 546. l.

Wellisch Alfréd műépitész és vállalkozó, a főváros pénzügyi viszonyainak alapos ismerője és a pénzügyi helyzet szanálásának egyik buzgó harcosa. Hosszabb idő óta biz. tag. Több kulturális és jótékony egylet tagja. L.: VI., Nagymező-utca 49.

Gyrthi J. Fő.
Almanach
1907-9.
411. C

Wellisch Alfred

Grod

Liber Bpertnobrai

282 l

LUDVIG PRISMOLC

IV. A végzett tanítási anyag . . . . . 1.
V. Az 1937—38. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke 47
VI. Ifjúsági egyesületek működése 49
VII. Tanulmányi kirándulások 55
VIII. A rendes tanulók névjegyzéke 56
IX. Érettségi vizsgálat 74
X. Magánvizsgálatok 79
XI. A magánvizsgázók névsora 79
XII. Statisztika 80
XIII. Tájékoztató a jövő iskolai évre 86

Fényképek:

1. Hősi Halottaink Emlékműve 2
2. Az iskola fennállásának félszázados jubileuma 1936. okt. 4. 5

Vellisch Alfréd

épitész

Bud. 1854. maj. 6

Pest.

l.

Ki-kisoda?

909. l.

Wellisch Alfred

épitesz

Ujvidszk.

961. l.

Wellisch Alfréd

építészmérnök

Bpest

Tagja lett a Bpesti

Mérnöki Kamarának

MMÉE közl

1931. 20 l.

W e l l i s c h A l f r é d
épitész

Az Est.1922.febr.23. (Az épitészek tiltakoznak a müvészi szabadság korlátozása ellen.)

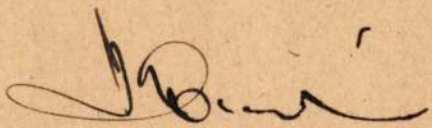

Wellisch Alfréd

vágvecsei
épitész

bő életr.

lásd

Karczagmagyállam

961, 962. h.

~~arzk.~~

~~Ali pasa~~ ~~II. 140.~~

Wellisch Alfréd

építész

l. Medvey

48. l.

Wellisch Alfréd

erőd

Tér és Forma:
1930. 487. l.
(–il.: Horizontális vagy vertikális? A nyugati pályaudvarral szemben levő bérpalota homlokzatáról.)

MDK

Wellisch Alfréd építész

Magánépitési eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1909.
jul. 28. 4.l.

MDK

Wellisch Alfréd

Magyar Épitőművészet 19o7. 11. sz.

MDK

Wellisch Alfréd, mü.ép.

a jury egyhangulag a tervek áttanulmányozása után, kiosztotta a dijakat, melyek közül a a második III. dijat W.A. alapitotta.

Orth Ambrus, Wellisch Alfréd, Pogány Móric. A Wellisch-pályázat. Nagy.ép.művészek Szövetsége. -Vállalkozók Közlönye.1908 VII.8. 2.l./Egy mozgókép szinh.tervezése.

M.D.K.

Wellisch Alfréd épitész
Magánép.eng.:
VI.Nagymező-ut 49. és V. Zápolya 1295 hrsz.
a. 4 em. ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye 1909 szept. 15. 4.o.

M.D.K.

Wellisch Alfréd épitész

Az V.Nagykorona-u.816.hrsz.a 4 em. ház épitésére eng.

Cikk: Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye, Bp.1906 jun.27. 5.l.

MDK

Wellisch Alfréd, ép.-Festö
festöm.

431. Izr. fiárvaház a városligeti fasorban. vizf.
432. Izr. fiárvaház, templomrészletek. vizf.
433. Izr. fiaárvaház, templomrészletek. Vizf.

KMTárs. 19o1/2. téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK

Wellisch Alfréd

A Magyar Épitőművészek Szövetsége 1909-évi közgyülésén a bizottságok ügyvezető mesterének választották.

Épitő Ipar 1909.máj.30. 22.sz. 202.1.

M.D.K.

Wellisch Alfréd, építész

Unger Sándorral közösen készített tervével a pesti izr. hitközség új kórháza terveire kiírt pályázaton harmadik díjat nyert.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1887. VIII. évf.
ápr. 13. sz. 3. old.

MDE

Wellisch Alfréd

Gresham épületének pályaterve. Vizfm. Mgt.
" " " " "
" " " " "

Műcsarnok, 1904. tav.kiall. 35.lap

M.D.K.

Wellesz Alfréd és Andor, építészek

5000 K-ás harmadik
díjat nyertek a Trieszti Általá-
nos Biztosító Társulat új pa-
lotájára kiírt tervpályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jul. 23. sz. 12. old.

Attention please. Dr. Jur. XXIV. 6vt.

MDK

Wellisch Alfréd

Családi sirbolt, vf.

Bérház, ceruzarajz

Műcsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 46.l.

MDK

Wellisch Alfréd

Családi sirbelt, vf.

Műcsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 46.l.

Wellisch Alfréd MDK

Gresham épületének pályaterve, vizf.I-III.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

Wellisch Alfréd, építész M.D.K.

Készítette az új József-
városi főgimnázium ter-
veit. Jul. 5-én tartottak
az épület falegen-ürme-
pályét.

Vállalkozók Lapja, Bp.1896. XVII évf.

júl. 14. sz. 2. old.

MTK

Wellisch Alfréd

Gresham épületének pályaterve. Vizfm. Mgt.
" " " " "
" " " " "

Képzőm. Társ. 1904. tsv. kiáll. kat. 35. l.

M.D.K.

Welliser Alfréd, építész

Meinig Arturral és Quitner Vilmossal közösen, valamint Kármán és Ullmann építészek nyertek felszólítást az egyszeri Náró-ház helyén építendő Gresham-palota terveinek elkészítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

máj. 20. sz. 4. old.

Wellisch Alfréd

Nemzeti Szalonban az Eötvös József reáliskola kiállításán neve szerepelt.

NU-932.X.18.

Wellisch Alfréd

Nemzeti Szalon jubiláris tárlatán
áru- és értéktőzsde terveivel
szerepelt.

PH. 1932. X. 16.

Wellisch Alfréd

Vágvecsei *Wellisch* Alfréd műépítész, országos középítési tanácsos, volt székesfővárosi bizottsági tag december 16-án elhúnyt. Temetése december 18-án, csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temetőben, a róm. kat. egyház szertartása szerint, a főváros által adományozott díszsírhelyen. A gyászmisét december 19-én, pénteken délelőtt 10 órakor a kegyes tanítórend kápolnájában tartják (Piarista-utca).

Új Magyarság

1941. dec. 17.

Mr. Mathewson
1 Wall St. New York.

Mrs. Mathewson

Wellisch Alfréd

Esti Magyarország

1941. dec. 27.

fasiszta kulturmissziót.

— **GYÁSZROVAT.** Vágvecsei *Wellisch* Alfréd műépítész, országos középítési tanácsos, volt székesfővárosi bizottsági tag december 16-án elhúnyt. E hó 18-án, csütörtökön délután ½4 órakor fog a farkasréti temetőben a róm. kat. anyaszentegyház szertartása szerint a főváros által adományozott díszsírhelyre eltemettetni. A gyászmise e hó 19-én, pénteken délelőtt 10 órakor fog a Kegyestanító-rend (IV., Piarista-utca) kápolnájában megtartatni.

Wellisch Alfréd

Dr. Magyarország

1941. dec. 27.

A [illegible] sterény és [illegible] alatba, kis [illegible] Az író az élet legkényesebb kérdéseiben hozzányúlt anélkül, hogy a megszerű hangot elhagyta volna. A könyvet Szűr-Szabó készített művészi rajzokat.

Félévi loghás nemzeigyalázásért

Szerfelt Gyöngy [illegible] kőművesi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Wellisch Alfréd MDK

Családi sirbolt, vizf. I&II.

Műcsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Wellisch Alfréd MDK

Bérház, ceruzarajz

Mücsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

M.D.K.

Wellisch Alfréd, építész.

terveri a VIII. kerületben emelendő fővárosi főgimnáziumot és tornacsarnok épületét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895. XVI.évf.

ort. 15. sz. 2 old.

M.D.K.

Welliser Alfréd, építész

tervei szerint építér át (240.000 K. költséggel) a Generali biztosító Rt. Nádor-u. 5. sz. házát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII évf.

jul. 24. sz. 4. old.

M.D.K.

Wellisch Alfred, építész

terve harmadik díjat nyert a zágrábi póstapalota pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1901. XXII. évf.

Jul. 24. sz. 7. old.

Wellisch Alfréd, építész M.D.K.

az egyik 2000 koronás negyedik díjat nyerte el a Törsdepalotára kiírt pályázatoni

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX évf.
dec. 27. sz. 3. old.

M.D.K.

Wellisch Alfréd, építész

Servei szerint épült izraelita fiúárvaházat a napokban ünnepélyesen felavatták. Az építkezés művezetője Vágó László volt.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

dec. 19. sz. 8. old.

MDK

Wellisch Alfréd

A főlépcsőház, repr.

A főhomlokzat oromzata, repr.

A főkapu, repr.

Wellisch A.: A salgótarjáni rt. palotája.
Magyar Épitőművészet 1907. 11. sz.
13,14,16.l.

WELLISCH Alfred (puten

Erdei 1991 52.v

706 **Neustädter, Michael,** Dr. med. (1736—1806) × Sanitätsrat, Sta physikus, Hermannstadt × Kniebild × Aquarell, Folio × Bez.: Jos Neuhauser pin. 1789 × Fb.

Nußbächer, Johanna s. Dück, J.

707 **Ofner, Christoph** und Gemahlin **Anna** geb. **Homlascher** (156 × Hermannstadt × Ganze Figuren, 1/4 Lebensgröße, Stifterbildn auf Altarbild, sächsische Bürgertracht × Wappen × BM., Kirchlic Altertümer.

— **Margaretha** s. Haller v. Hallerstein, M.

708 **Oltard, Michael** (1573—1623) × Ev. Pfarrer, Kleinschelken Hüftbild von vorn, lebensgroß, geistliches Amtskleid × Polychro Grabstein × Kleinschelken, Ev. Kirche.

Orthmayer, Judith s. Molnar, J.

709 **Paltaleo, J. Circuli?** (1427) × Ordensritter? × Ganze Figur v vorn, unter Lebensgröße, langes Haar, langes, faltiges Gewa Schild und Schwert × Grabstein × 15. Jh. × Bistritz, Ev. Stadtpfa kirche.

Lit.: Genealogiai füzetek (Genealogische Hefte). II. Jg., Klausenburg 19 S. 12.

A Maláj-félszigeten tovább tart a japán előnyomulás

Sanghái, december 17. *(A Pest külön tudósítójától)* A Maláj félszigeten a japán támadás kedden további haladást ért el. A félsziget északnyugati részén, Kedah tartományban a brit csapatok — mondja a singaporei hivatalos jelentés — kénytelenek voltak visszavonulni a túlerő elől. A félsziget középső vidékén, a Peral-folyó völgyén át vonult előre egy másik japán oszlop déli irányban. A legutolsó jelentések szerint Thaiföldről több japán alakulat van úton a félszigetet felé.

Luzon szigetén állóharcok fejlődtek ki. A japán légirajok szüntelenül támadják a parti műveket.

Japán hadihajók bombázták Johnston és Maui szigetet

Amszterdam, december 17. *(Német Távirati Iroda)* A washingtoni tengerészeti minisztérium közölte, hogy japán hajók az utolsó 24 órában Johnston szigetét és a Hawai szigetekhez tartozó Maui-szigetet bombázták. *(MTI)*

Hongkongot fokozott erővel támadja a japán nehéztüzérség

Róma, december 17. *(MTI)* A »Popolo di Roma« írja: Makaóból érkező hírek szerint a japán tüzérség az elmult napokban gyilkos tűz alatt tartotta Hongkong katonai célpontjait. Ugyanekkor a japán légihaderő is nagyon tevékeny volt annál is inkább, mert a brit vadászok egyáltalán nem jelentek meg a légi térben. Az állandó japán bombázás füstfelhőbe takarja Hongkong városát.

A városban továbbra is általános a rémület és a zűrzavar. A kínai lakosság minden irányban megkísérli a menekülést, de nem tudja elhagyni a város területét. A lakosság szerencsétlen helyzetéért az angol hatóságokat terheli a felelősség, mert idejében nem gondoltak arra, hogy a több mint 700.000 lelket számláló polgári lakosság elköltöztessék. Az angol tüzérség még felel a japán tüzelésre, tüzének ereje azonban egyre gyengébbé válik. Valószínűnek találják, hogy a japánok újabb nehéz ütegeket állítottak fel, mert a Hongkong elleni japán tüzérségi tűz az elmúlt 24 órában fokozódott.

A britek dél felé vonulnak vissza a Maláj-félszigeten

London, december 17. Az angol fővárosban most már elismerik, hogy a két nagy brit csatahajó elvesztése után a japánok magukhoz ragadták az ellenőrzést az indokínai vizeken és a sziámi öbölben. Ezáltal a japán partraszállási hadműveletek rendkívüli mértékben megkönnyebbedtek. A japán légi, tengeri és szárazföldi fölénye a délkeleti ázsiai térségben mindjobban érvényesül. Kotabahru és Victoria Point elvesztésével az angolok helyzete a Maláj-félszigeten igen komollyá vált, úgyhogy valószínűleg a Singaporeba való teljes visszavonulásra kényszerülnek.

Illetékes brit körökben elismerik, hogy Singapore maga is komoly veszélyben van. Ez az első eset, hogy brit részről Singapore fenyegetett voltát elismerik. Az előrenyomuló japán csapatok a félszigeten mindinkább dél felé hatolnak.

Londonban a tények alapján alaposnak tartják azt a feltevést, hogy a Maláj-félszigeten lévő brit haderők erős számbeli fölényben lévő ellenséggel állanak szemben és valószínűleg mindjobban visszavonulnak. Ennek oka abban rejlik, hogy mikor az angolok a Maláj-félsziget védelmének tervét kidolgozták, azzal számoltak, hogy a környező vizeken flottatúlsúlyban lesznek és a szárnyakat az Egyesült Államok flottája fogja biztosítani.

Közben azonban úgy az amerikai, mint a brit flotta érezhető veszteséget szenvedett, ami a hadihelyzetben rendkívül súlyos visszahatással járt. Amikor Thaiföld ellentállás nélkül átengedte a japán csapatokat, angol és amerikai részről még inkább látták, hogy számításaikat keresztülhúzták. A helyzetet végül abban szegezik le, hogy a japánok a Maláj-félszigeten nagyarányú támadásban vannak, amely most már Singapore erődjét is komolyan veszélyezteti.

(Bud. Tud.)

Líbia miatt nem küldhet erősítést a brit hadvezetőség a Távol-Keletre

Róma, december 17. Olasz részről leszögezik, hogy a líbiai brit támadás során a tengely erői arra kényszerítik az ellenséget, hogy állandóan újabb erőket vessen harcba, amelyeket különösen Közel-Keletről kell elvonnia. Ennek közvetett hatása abban nyilvánul meg, hogy lehetetlenné teszi a brit hadvezetésnek erősítések küldését az erősen szorongatott ázsiai hadszíntérre. *(Bud. Tud.)*

Roosevelt rendkívüli felhatalmazása

Lisszabon, december 17. *(A Pest külön tudósítójától.)* Az amerikai kongresszus mindkét háza elfogadta — jelentik Washingtonból — azt a rendkívüli felhatalmazási javaslatot, amely Roosevelt elnököt a háború tartamára olyan különleges jogokkal ruházza fel, amilyet eddig csak Wilson kapott a mult világháborúban. Az elnöknek joga van az állami közigazgatás teljes újjászervezésére, új minisztériumok és államtitkárságok felállítására, az Amerikába érkező és onnan továbbított hírek cenzurájára. A rendészet terén is rendkívüli jogokat kap.

A szenátus véderő bizottsága kedden elfogadta a katonakötelezettség 21 évről 19 évre való leszállítását.

A kétszemélyes japán tengeralattjárók

Lisszabon, december 17. *(A Pest külön tudósítójától.)* Amerikában nagy fontosságot tulajdonítanak a japán zsebtengeralattjáróknak, amelyek mindösszesen két személyt visznek. Erre mutat az is, hogy most az amerikai tengerészeti minisztérium közli a nyilvánossággal azokat az adatokat, amelyeket erről az újfajta fegyverről szerzett. A minisztérium jelentése szerint a kétszemélyes tengeralattjárók 14 méter hosszúak, 135 centiméter magasak a tornyuk és öt kis osztályra vannak beosztva. Ezek közül kettőben az áramfejlesztő telepek vannak. Hatósugaruk kereken 200 tengeri mérföld. Két darab 18 hüvelykes torpedóval vannak felfegyverezve. Anyahajók viszik őket a támadás színhelyére. Mintegy 150 kilogram erős hatású robbanóanyag van bennük. Egészen a célpont közelébe hatolnak, úgy hogy a robbanás szinte bizonyosan az egész tengeralattjáró pusztulására vezet. A tengerészeti minisztérium megállapítása szerint nem lehet kétség, hogy a tengeralattjárók személyzetét úgy válogatták össze, hogy azok a biztos pusztulás tudatában vállalkoznak feladatukra.

ARTIN ENYHE, BIZTOS HASHAJTÓ.

„Kozma Miklós telep"-nek nevezik el a két Mikszáthfalva egyikét

Miskolc, december 17. *(A Pest tudósítójától.)* Borsod vármegye törvényhatósági közgyűlése kedden ülést tartott. Napirend előtt vitéz *Borbély Maczky* Emil főispán, kormánybiztos emlékezett meg az elhúnyt vitéz leveldi *Kozma* Miklós, Kárpátalja kormányzói biztosáról és érdemeiről, rámutatva arra, hogy mennyit köszönhet Borsod megye népe neki. *Kozma Miklós volt az, aki 4000 borsodi magyart mentett ki a barlanglakásokból* és az ő kezdeményezésére és támogatásával indult meg a lakásépítkezés. 45 ilyen lakást építtetett *Kozma* Miklós, az akkori belügyminiszter, az építkezést pedig folytatta vitéz *Borbély* Maczky Emil főispán.

A kisgyűlésen bejelentette azután vitéz *Borbély-Maczky* Emil főispán, hogy *Tiboldaróc* háláját a nagy fajvédő magyarral szemben úgy akarja leróni, hogy *Kozma* Miklós által létesített települést *Mikszáthfalváról* »*Kozma Miklós*« telepre keresztelhessék, annyival is inkább, mert *időközben a gömörmegyei Mikszáthfalva visszatért a magyar sorsközösségbe s így két község is viseli ezt a nevet.*

Ugyanakkor azt is kérik, hogy Kozma-emlékművet állíthassanak fel településükön. Végül felajánlották Tiboldaróc dolgoskezű lányai által készített revíziós zászlójukat jótevőjük kormányzói biztossága alatt állott Turjaremete községnek.

Végül megemlítette a főispán a honvédek javára rendezett gyűjtés és adományozás eddigi nagy sikerét is. A mai nappal a gyűjtés eredménye természetben küldött adományokkal és készpénzzel együtt *meghaladja az 50.000 pengőt.* Különösen kiemelte *az ózdi munkásság áldozatkészségét*, akik közül sokan a levágott sertésükből egy teljes sonkát küldtek honvédeinknek.

Végül felhívta a kisgyűlés figyelmét a főispán a miskolci katolikus és református fiatalok testvéri kézfogására, amely példát nyujthat arra, hogy ma minden keresztény magyarnak egymás mellett van a helye, mert csak egy út van amelyen haladhatnak.

ERDÉLY ÉS A KŐOLAJ

Erdély ásványolajtermékkel való ellátása súlyos feladat elé állította az anyaországot, mert ez a területrész az elmult évtizedekben széles körben rendezkedett be ásványolajfelhasználásra.

A visszacsatolás után egyik legsürgősebb feladat volt az egyébként is megkésett munkálatoknak *megfelelő gépekkel való befejezése.* Az idő rövidsége miatt azonban ásványolajraktárak felállítása és ezeknek kedvezményes adótételű mezőgazdasági ásványolajtermékekkel való megtöltése nem történhetett meg, ezért az Erdélyi Szociális Szervezet által vásárolt és a gazdaságok használatára átengedett traktorok részére kedvezményes üzemanyagok biztosítása érdekében a vármegyei szociális előadók címére küldtük a szükséges ásványolajtermékeket, akik azoknak a gazdák közt való szétosztásáról gondoskodtak. Ily módon *281.000 kiló kedvezményes gázolaj és 2110 kiló kedvezményes petroleum jutott közvetlenül és gyorsan a fogyasztókhoz.*

Ugyanilyen célból ugyanilyen gyorsasággal a vármegyei katonai parancsnokságok címére 90.000 kiló kedvezményes benzint, 50.000 kiló kedvezményes gázolajat és 50.000 kiló kedvezményes petroleumot juttattunk a hazai ásványolajfinomító gyárainkból.

Hogy Erdélyt még a tavalyi tél beállta előtt hathavi ásványolajszükségletével elláthassuk, néhai *Teleki* Pál volt miniszterelnök kezdeményezésére ideiglenes engedélyt adtunk arra, hogy a meglevő raktárak *teljes befogadóképességük erejéig feltölthetők legyenek a különböző ásványolajtermékekkel*, anélkül, hogy biztosítéknyujtásból származó többletkiadással meg kelljen terhelni a fogyasztókat.

Erdélynek villamosenergiával való ellátását főleg gázolajtüzelésű gépek szolgáltatják. E vállalatok üzemének biztosítása érdekében külön rendelettel történt intézkedés arra, hogy a közhasználatú villamosművek villamosáram-előállító gépeik meghajtásához ugyanolyan kedvezményes adótételű gázolajat kapjanak, mint a mezőgazdasági gépek. Több mint 13.300 métermázsa kedvezményes gázolajat utaltunk ilyenképpen ki a visszacsatolástól ez év májusáig. És miután az erdélyi vállalatok nagyrésze még nem térhetett át más tüzelési rendszerre, az engedélyek érvényét további félévvel, majd egy évvel újból meghosszabbítottuk, sőt azt több esetben kiterjesztettük oly közhasználatú villamosüzemre is, mely nem kizárólagosan gázolajmotort tartott üzemben áramelőállításra.

Miután a keleti és erdélyi országrészen lévő üzemek jelentős része *fűtőolajat használ hőfejlesztésre*, a termelés biztosítása érdekében több cégnek engedélyt adtunk arra, hogy a 40 pengős adó és kincstári részesedéssel megterhelt fűtőolaj helyett négypengős kedvezményes árut használhasson fel. Az eredetileg egy évi időtartamra kiadott engedélyek érvényét időközben meghosszabbítottuk és még ma is több nagyobb vállalat használ fel kedvezményes fűtőolajat.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank—Schopper J. G. részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága fájdalommal jelenti, hogy igazgatóságának tagja

vágvecsei

Wellisch Alfréd

úr

országos középítési tanácsos

ki a vállalat fejlesztésében évtizedek óta tevékeny részt vett, e hó 16-án elhúnyt.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Budapest, 1941 december hó.

— **Gyászrovat.** Vágvecsei *Wellisch* Alfréd műépítész, országos középítési tanácsos, volt székesfővárosi bizottsági tag december 16.-án elhúnyt. E hó 18.-án, csütörtökön délután ½4 órakor fog a farkasréti temetőben a róm. kat. anyaszentegyház szertartása szerint a főváros által adományozott díszsírhelyre eltemettetni. A gyászmise e hó 19.-én, pénteken délelőtt 10 órakor fog a Kegyestanító-rend (IV., Piarista-utca) kápolnájában megtartatni.

— **»Gumisarok drágítókat tartóztattak le.«** A *Pest* december 3.-i számában a fenti címmel cikk jelent meg, amellyel kapcsolatban *Lipik* János bőrkereskedő levelet intézett a szerkesztőséghez, amely szerint senkivel sem szövetkezett árdrágításra, mert a gumisarkokat nem ő állította elő, hanem számla szerint gyárostól vette és a megengedett áron adta el. Nem is járt vidéken és a vizsgálat megindulása után a valutaügyészség azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el.

— **Köztelek-Zsebnaptár.** *Konkoly-Thege* Sándor egyetemi tanár és *Buday* György szerkesztésében megjelent a kétkötetes *Köztelek-Zsebnaptár*, amely szakemberek közreműködésével megírt cikkeiben a gazdák elé tárja a mindennapi gazdasági élethez szükséges adatokat és felvilágosítást ad fontos mezőgazdasági kérdésekről. A zsebnaptár közli az adónaptárt és a mezőgazdasági termények érvényben lévő legmagasabb hatósági árát is. A mező- és állatgazdaság területét a cikkek egész sorozata öleli fel.

A tangóharmonika kiváló szakemberei és óriási választék **Sternberg** hangszergyárban, Rákóczi út 60.

III. ÉVFOLYAM 288. SZÁM ÁRA 10 FILLÉR BUDAPEST, 1941 SZERDA, DECEMBER 17

PEST

SINGAPORE VESZEDELEMBEN

A Hawai-szigeteket támadja a japán flotta — A Maláj-félszigeten dél felé törnek előre a japánok, az angolok visszavonulnak

Argentinában elrendelték az ostromállapotot

Indiában felkelés tört ki az angolok ellen

A spanyol hajóforgalom megszűnt az Atlanti-óceánon

Az Észak-Afrikában

megindult új angol offenziva változatlan hevességgel tart. Az angolok erős gyalogos és páncélos csapatokkal támadják a tengelyhatalmak csapatait. Három ponton folyik nagy küzdelem. *Gazalánál, El Hamzánál* és *El Alemánál*, tehát a küzdő tér most is ugyanabban a háromszögben van, amelyben napokkal ezelőtt, mert a német és olasz csapatok az ellenség heves támadásait, nagy veszteségeket okozva, *szívósan visszautasítják.*

A szovjet-arcvonalon

a leningrádi szakaszon jelentéktelen csatározások folynak. A középső arcvonalon a szovjet támadások változatlan hevességgel tartanak annak ellenére, hogy *súlyos veszteségeket szenvednek. Klinnél* zuhanóbombázó alakulatok avatkoztak a földön folyó harcokba. A tulai körzetben a légi haderő beavatkozása ugyancsak *komoly veszteségeket okozott a szovjet csapatoknak.* A szovjet arcvonal déli szakaszán a Rosztovtól nyugatra végrehajtott támadások érezhetően *lanyhultak* és az *NST* berlini jelentése szerint a nagy ember- és hadianyagveszteségek miatt *a szovjet csapatok támadó ereje bizonyos mértékig kimerült.*

A Távol-Keleten a hadműveletek a japánokra nézve kedvezően folynak. A japánok harci támadó cselekményei elsősorban *angol birtokok ellen* irányulnak. Most már valószínűnek látszik, hogy a britek feladják a Maláj-félsziget védelmét és délen kizárólag *Szingapur* védelmére szorítkoznak. A Maláj-félsziget északi részén a Burmához tartozó úgynevezett Victoria területet az angolok a hírek szerint feladják. Harcok folynak a Maláj-félsziget északnyugati részein.

Hongkong

helyzete egyre nehezebb és londoni körökben arról beszélnek, *hogy a várost esetleg kiürítik.*

Borneo

északkeleti részén, Brit-Borneón japán csapatok szálltak partra. A japán csapatoknak Borneón való megjelenése bírta rá nyilván az angolokat arra, hogy Ausztrália legészakibb pontján, *Port Darwinban* a legszigorúbb katonai intézkedéseket léptessék életbe. Elrendelték, hogy *az asszonyokat és a gyerekeket Port Darwinból el kell szállítani.*

A Fülöp-szigeteken

kihirdették a teljes szükségállapotot, a japán repülők ismételten légitámadásokat intéznek *Manila* és más fontos támaszpontok ellen. *Hawaiban* is számos háborús intézkedést tettek, így elrendelték, hogy Honoluluban minden férfi köteles óvóhelyet építeni saját maga és családja számára. *Guam* szigetének, ennek a fontos USA támaszpontnak japán megszállása *befejeződött.* A Csendes óceánnak ezen a vidékén most is inkább csak a japán légiflotta működik, a japán és amerikai flotta összecsapásáról nem jelentettek semmit.

Az amerikaiaknak szinte pótolhatatlan az a veszteség, amelyet eddig flottájuk szenvedett. Simada japán haditengerészeti miniszter a parlament előtti beszámolójában közölte, hogy az amerikai flotta eddig *három csatahajót, egy tengeralattjárót, egy aknakereső hajót, egy torpedórombolót és valószínűleg egy repülőgépanyahajót vesztett,* az angol tengerészet pedig *két nagy csatahajót, egy rombolót, egy őrnaszádot, egy ágyúnaszádot, egy torpedónaszádot és egy felfegyverzett kereskedelmi hajót.* Elfogtak 47 amerikai kereskedelmi hajót, zsákmányoltak továbbá 380 kisebb hajót.

Anglia helyzete

a háborús gazdálkodás szempontjából is egyre súlyosbodik. *Wood* pénzügyminiszter az alsóház keddi ülésén bejelentette, hogy a háború eddig már *83 milliárd fontba került Angliának.* Az alsóház ezermillió font *háborús* pótkiadást szavazott meg. Az angol parlament egyébként a napokban *titkos ülést* tart, amelyen meg fogja vitatni a háborús helyzetet. A brit birodalom közvéleményét különösen *az utánpótlás* kérdése nyugtalanítja.

BÁRDOSSY LÁSZLÓ miniszterelnök bejelenti a Délvidéknek a Szent Koronához való visszacsatolását. Balról ül **Bárczay János** földmívelésügyi államtitkár, jobbról **Lukács Béla** MÉP pártelnök és **Zsindely Ferenc** miniszterelnökségi államtitkár

MDK

Wellisch Alfréd

Wellisch Alfréd és Andor az új Lloyd pályázaton, mely a régi Lloyd-palota helyére tervezett ujat a Trieszti Általános Biztositó Társaság megbizásából, a III.ik 6000 koronás dijat nyerték. (Nem valósult meg.)

Budapesti Hirlap, 1913.jul.24.

Wellisch Alfréd

műépítész

l.

Erődi – Bodnár

199. l.

Wellisch Alfred

1.

Schoen 1948

19. l.

Kossuth Lajos.

Mellig, csaknem sz
szakálla ősz. Kabátja ha
Felirata a kép alatt:

„KO

s legalól jobbra: „Freyta

Könyomat,

Lt

Aranyszegélyű tajásdad medaillon keretben.

MDK

Wellisch Alfréd, ép.

75 éves fennállását jubiláló belvárosi azaz Eötvös József reáliskola -képzőművészeti kiállitásán fényes névsor sorakozik fel egykori növendékei révén.

Egy jubiláris kiállitás a Nemzeti Szalonban.
Képzőművészet. 1932. 2e6.old.

Antrag Ytrac, ab.

MDK

Wellisch Alfréd

Művészet 1903. 220.l.

Wellisch Alfréd

mnépítés terveinemt.
1899-ben építették a
pesti vzr. hitközség uj
árvaházat a Fasor 27.
sz. telken. 1900-ban
avatták.

Spiegler Gyula Sámuel

Budapest – Erzsébet-
város tört. Bp. 1902
42. l.

ói püspöktől.

áró, Elnök Úr!

bölcs elnöklete alatt álló „Műemlé-
gá"-nak Méltóságod által egybe-
könyvtára számára is megküldött
k kötetét kézhez véve, Méltóságod-
agyértékű mű megküldéseért hálás
ok.–

Wellisch Alfred

épitéz

Kabdebo Bp

6. l.

nagyrabecsült Bizottság megbízá-
gel vállalom. Amennyiben He-
ür nem igen fog időt találni
iszem felhatalmazottnak tekint-
alkalmas szakbeli férfiút bíz-
tanár úrral egyetértően s attól fel-
ár úr az illetőnek a legrészletesebb
ezért Möller tanár úrat felkérni,
óges információt megadni szíves-
is köszönetemnek és örömömnek
itt, hogy a nagyrabecsült Bizott-
nzetlen és fáradhatlan tevékenysé-
hajlandó volt, melynek eredménye
ny eszközökhöz képest igazán nagy
ű s melegen ajánlom, hogy

-/.

Wellisch Alfred

l.

A90
29. l.

R. Istituto Superiore d. Ingegneria
-től április 18-ig terjedő időben
rammetria" cimmel tanfolyamot tart.
lez tetik.
tek.Elnökséget, hogy amennyiben a
vén való részvétel céljából érdeklődést
tes programmját közvetlenül a milanoi

pontra 1000 korona egészíteni. A további

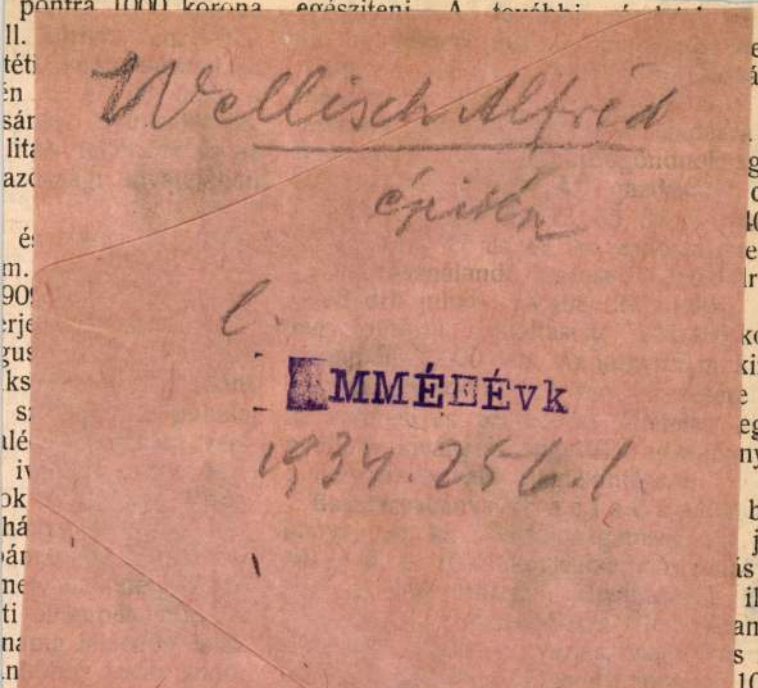

zati cikkek szállitá-
zövet- és alakminták
ában, pályázati fel-
gyasztás kimutatása
gatási iktató hivatal-
atokat május 22-én
közigazgatási ikta-

brlogi, krasznói, koszinji, karlobagoi és
kir. erdőgondnokságok rendes évi vág
kijelölt jegenye, luc és erdei fenyő, v
bükktörzseknek mintegy 175.109 köbm.
és 62.553 köbm. bükk épület és műfára, t
146.594 köbm. bükk tüzifára becsült és
ben véve 979353 kor. kikiáltási árral
pitott faanyagoknak 56 részletben tövö

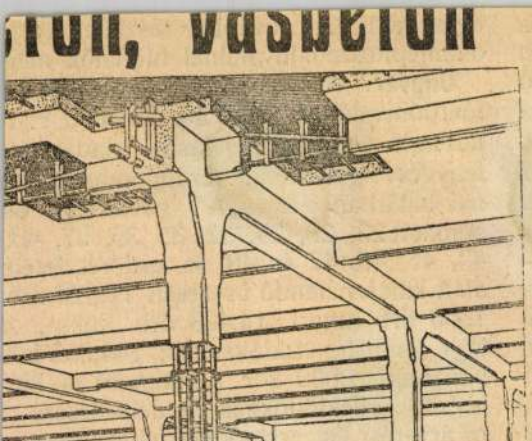

Ede és Társai Budapesten,
II., PÁLFFY-TÉR 1. SZÁM.
TELEFON III—33.

Versenytárgyalások eredményei.

a) Építő munkálatok.

udapest. (Posta épület építése a ugoti pályaudvaron.) A máv. ési- és pályafentartási főosztályában május n árlejtést tartottak a nyugoti pályaudvaron sitendő posta épület építésére. Ajánlatot ek:

z összes munkára: Robelly Aladár eged) a föld, kőmüves és elhelyező munkára .947 kor. 52 fill., a kőfaragó munkára 39717 60 fill., az ács n bádogos munkára munkára 5985 ko kor., a lakatos n vas munkára 178 kára 8234 kor. 54 kor., az üveges n különféle munkák csatornázási mu szobafestő munká 920.770 kor. 14 f mann a föld, k 417.368 kor. 30 fi kor. 40 fill., az á a bádogos munk fedő munkára 5 23888 kor., a la fill., a vas mu mázoló munkára munkára 5851 k kor., a különféle vezeléki és csat fill., a szobafes összesen 835.374 és tsa a föld, 1 409.956 kor. 1 33910 k. 30 fil 55 fill., a bádo a tetőfedő munl talos munkára munkára 23261 kor. 90 fill., a fill., a szobrás üveges munkára kákra 62593 kor munkára 43935 munkára 6076 kor. 31 fill., I

VADBETON födemek

Wellisch Alfréd

építész

Karlsruhében végezte építészeti tanulmányait, ahová a híres Josef Durm professzor vonzotta a hallgatókat

Magy Alp I.

115. l.

Építészet - világi

Bérpalota, Bp. Nyugati pályaudvarnál - Wellisch alfréd

Tér és Forma, 1930. III. évf.

487. - 488. l.

- il: Horizontális vagy vertikális?

kölcsönöz, a hosszú éveknek köszönhetjük. A Parthenontól keletre, valamivel mélyebben áll az Erechteion, az Athena Polias temploma. Az Erechteion építését Kr. e. 420 körül kezdték meg és 400-ban fejezték be. Nemes jón oszlopain kívül legérdekesebb részét a karyatidák csarnoka képezi. Hat életnagyságú női alak támasztja alá a kis épület párkányát és gerendázatát.

Az Akropolis észak-keleti sarkán áll a híres múzeum, az aljában pedig délkeletre Herodes Atticus Odëonját, északkeletre pedig Dionysos szinházát látjuk. A szinház köralakú orchestrájából, a lépcsősen emelkedő nézőtérből, melyet az évszázadok megrongáltak ugyan, láthatók még a szinház kolosszális méretei, melyben Sophokles és Aristophanes és a többi nagy görög drámaíró darabjait előadták.

Wellisch Andor felvétele.

STADION A TÁRSASÁGGAL.

Hogy utazásunk kronologikus sorrendjét betartsam, az ápr. 8-iki katonai hadiszemlét kell megemlítenem, mely élén a királylyal és trónörökössel, a jardin public előtt elvonult. Itt töltöttük a délelőttöt és ámbár még sok-sok látnivalónk lett volna, délután mégis csak ismét az Akropolisra mentünk föl; tudj' Isten miért, ide mindnyájan vissza-visszavágytunk, e hely varázsos képétől nem tudtunk szabadulni.

Még egy napunk van Athénben és ezen egy napra mennyi látnivaló! Megnéztük a szelek tornyát, Attalus Stoáját, bejártuk az Agorát, majd a Theseionhoz értünk. Theseus templománál ismét órákat kellene tölteni, hogy gyönyörködhessünk nemes arányaiban, remek pentelei márványból készült dór oszlopain, melyek, ha ugyan nem is oly nagyméretűek, mint a Parthenon oszlopai, finom vonásaikban és arányaikban felveszik a versenyt. Szomorkodtunk, hogy nemsokára el kell hagynunk Athént és úgy hangulatunknak is megfelelt, hogy a régi görögök temetőjébe a Dipylonhoz látogattunk el. Néhány stéla még teljes épségben megmaradt ugyan, a régi temetőnek elhanyagolt és tönkrement romjai azonban siralmas képet nyújtanak.

Wellisch Andor felvétele.

OLIMPIAI ZEUS-TEMPLOM KÉT OSZLOPA.

Az idő gyors léptekkel halad előre, a nap lehanyatlik, égető sugarai mind gyöngébbek lesznek, de mielőtt még végleg eltűnnék, aranysárga fényével bevilágítja Athén városát. Ezt a szép naplementét mi a Philopapposról néztük, innen láttuk utoljára a távolból az Akropolist.

A nap végleg eltünt a láthatárról, ránk esteledett ..... és mire e szép természeti tünemény újból kezdődött, mi messze távol voltunk már Athén csodás földjétől.

Néhány órai utazás után Phikthiába érkeztünk és innen kocsikkal indultunk a legrégibb műemlékek felé Mykenäbe. Szik-

LISIKRATES EMLÉKE. Wellisch Andor felvétele.

AKROPOLISZ.

Wellisch Andor felvétele.

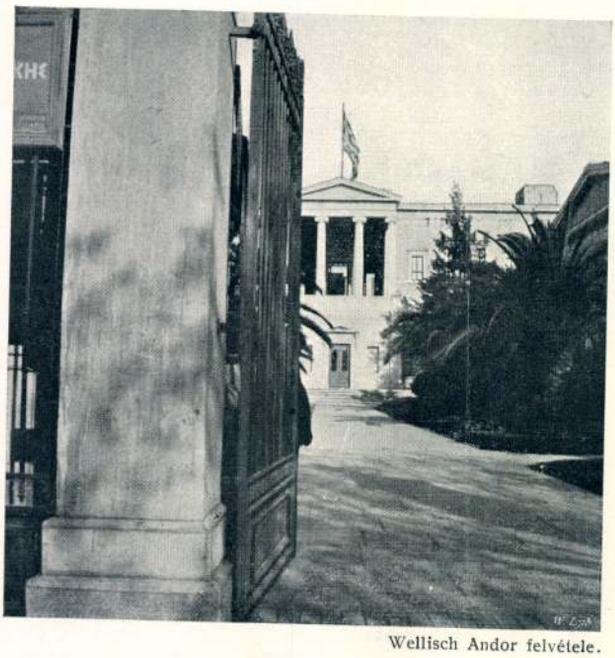

Wellisch Andor felvétele.

MŰEGYETEM.

lás, hegyes vidéken — a régi török vízvezeték mentén — haladunk, midenfelé romok maradványai, melyek talán még mindig sok kincset rejtenek magukban. Atreus kincsesháza az első, ahol megállunk, vagyis Agamemnon sírja — ahogy még nevezni szokták.

Öt és félméter magas kapu vezet ezen sziklahasadékba, mely a hosszú évek alatt is eléggé épségben maradt. Kolosszális az itt alkalmazott kövek mérete, melyek között elsősorban feltűnik a bejáratot áthidaló kőgerenda: 9 m. hosszú, 5 m. széles és 1 m. magas. Tehát több mint 45 m³-es kőtömb súlya pedig a 120 tonnát meghaladja. Az óriási sziklahegyekből, érthető, mint bírtak a régi görögök ily nagyságú követ előteremteni, de mily eszközökkel tudták azt szállítani és ily magasra elhelyezni, az mi előttünk felfoghatatlan maradt. Agamemnon sírjához hasonló benyomást tesz Klytämnestra kincsesháza, noha méretei nem oly óriásik és a kor is jobban éreztette rajta pusztító hatását.

Az oroszlánkapun átmenve, feljutunk egy terrászra, honnan ismét áttekinthetjük a régi romokat. Egész úton találunk részint polychrom, részint egyszerűen égetett edénydarabokat és ezekből láthatjuk, hogy még igen sok kincset rejtenek a sziklák magukban. Kár, hogy a görög állam oly szegény és nem kutathat tovább, biztos, hogy még sok drága kincset lelhetnénk ép ezen a vidéken, hol a királyok díszes sírjai voltak régente elhelyezve.

Korinthos volt a következő hely, hol megálltunk egy napig. Első csodálkozásunk okát Új-Korinthosnak — nevezhetjük bátran kis falunak — a primitiv egyszerűsége okozta. Annál több érdekességet rejt azonban magában Ó-Korinth, mely az Acrocorinth aljában terül el.

Itt inkább a régi műkincsek maradványait találjuk, ezek pedig oly felismerhetetlen állapotban vannak már, hogy archaeologusoknak kellett volna lennünk, hogy felfedezhessük ezen ottheverő capitälek eredetét és hogy rekonstruálhassuk magunknak az összefüggést az ottan hajdan fennállott épületek és ezen maradványok között.

Apollo templomának 7 dór oszlopa fennáll még, az ott rendszertelenül heverő műkincsek egy részét pedig az ezen célra épített korinthosi múzeumban találjuk.

Kocsin mentünk innen Istmiába és hosszú, másfélnapos várakozás után végre megérkezett a pontatlanságáról híres kis görög hajó, mely Iteába szállított. Bosszantott mindnyájunkat ez a hosszú várakozás, de a tengeri út a korinthosi szoroson át kárpótolt mindenért.

Ez a csak néhány óráig tartó út felülmúlt minden

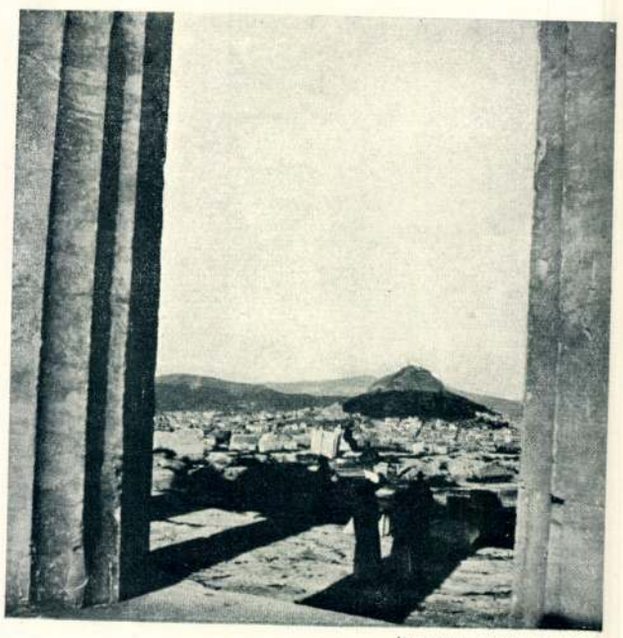

Wellisch Andor felvétele.

PARTHENON KÉT OSZLOPA KÖZT, HÁTTÉRBEN LYKABETTOS

várakozást; a hosszához (6 km.) képest ezen szűk, alig 20—24 m. széles korinthosi szoros, mindkét oldalon magas sziklákkal határolva, gyönyörű képet nyujt. Megérkeztünk néhány óra mulva Iteába, messziről látjuk már a Parnassus hótakart tetőit, nem is lehet oly messze mitőlünk és mégis ránk oly forrón süt a nyári nap, előttünk pedig friss hó takarja a hegyeket.

Iteában részint kocsikon, részint pedig öszvéreken elhelyezkedve, útnak indul a társaság Kastri felé.

Nem képzelhetünk szebb képet, melyet a természet alkothat, mint azt útat Iteából a kis Khryso falun át Delphibe, illetőleg az előtte lévő Kastriba, melyet újabban építettek és laknak a görögök.

Fokozatosan emelkedik az út, közelebb jutunk a friss hóval födött hegyekhez és mindmesszebb elmarad tőlünk, de a hegytetőről is látható a korinthosi öböl csendes, szép kék vize, míg végre feljutunk az 573 m. magas Delphibe. Megértettük e helyen a régi görögöket, hogy itt, a természet ezen csodás alkotása közepette, állítottak oltárt és tisztelték isteneiket. Mi is, kikapcsolva gondolatainkból a nagy város zajos életét, közelebb képzeltük magunkat az istenséghez, vagy legalább is a természet valamilyen hatalmas alkotó lényéhez.

Beléptünk a szent kerületbe, ott fekszik a legszebb helyen, a hegy aljában Apolló temploma. Az

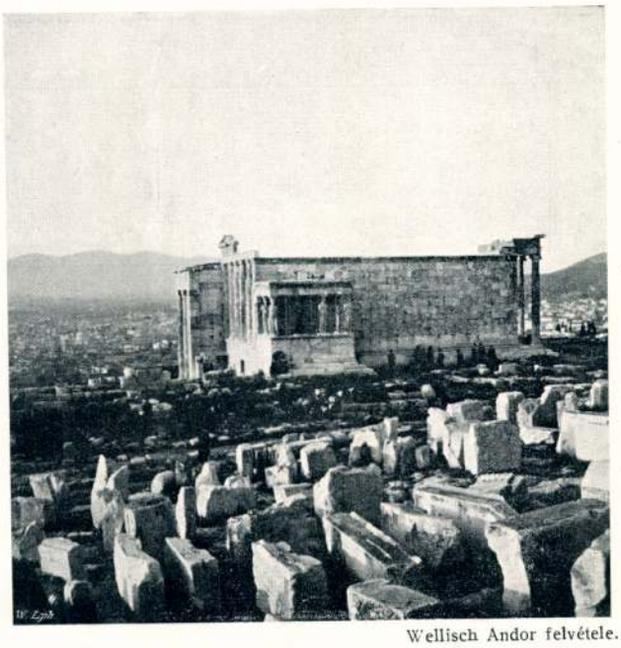

Wellisch Andor felvétele.

ERECHTEION.

alaprajza még egész világosan látható, magára a templomra azonban már csak a romok közt heverő egy-egy oszlopfőről vagy lábazatról következtethetünk, Spintharos e híres alkotása már teljesen elpusztult.

Nem messze a templomtól a szinház áll, emelkedő nézőterével, melyet a hegy aljából vágtak ki; mögötte a nagyméretű Stadion. Athena parosi márványból épült kincsesháza az egyedüli, amit rekonstruáltak és nagyrészt új oszloprészekkel kiegészítve, ismét felépítették. Pedig lett volna még itt elég terük munkára a kutatóknak! Fűvel benőtt nagy téren járunk, midőn észreveszszük, hogy lábaink alatt a legszebb és finomabban megdolgozott mozaikpadló van. Szegény a görög állam és inkább kénytelen engedni, hogy gaz nőjje be ezen római korból való művészi emléket, minthogy ápolná és épségben tartaná azt.

Alig két napja, hogy a hegy felé emelkedve, mind távolabb jutottunk a tengertől és most ismét visszasietünk Iteába, hogy elérjük a hajót, mely Patrasba visz bennünket. Késő, sötét éjszaka volt, midőn odaértünk, úgylátszik az öreg Poseidon is megharagudhatott a magyar utitársaságra, mert nagy vihart küldött ránk és alig tette lehetővé, hogy a hajóról át-

Wellisch Andor felvétele.

A PARTHENON OSZLOPAI.

PARTHENON.

Wellisch Andor felvétele.

ERECHTEION, KARYATIDÁK CSARNOKA.

Wellisch Andor felvétele.

szállván a kis csónakokra, elérjük a szárazföldet. Talán ez a nem éppen kellemes átkelés, vagy pedig az is, hogy a város sem nyujt sok érdekességet, okozta, hogy Patras nem igen nyerte meg tetszésünket. Pedig azt mondják, hogy Patras Athen és Pyraeus után Görögország legnagyobb városa; mi csak azért álltunk meg, hogy innen továbbmehessünk Elis tartományába, Olympiába. Lemegyünk a völgybe, hol a szent területen közel egymáshoz állottak hajdanában az isteneknek szentelt épületek, ma azonban itt is csak elpusztult romokat találunk, a legsiralmasabb állapotban.

Libon nagy művéből, a Zeus templomából kevés látható már; mellette hever szétszórt darabokban néhány dór oszlop. Megnézünk néhányat és csodálkozva rekonstruáljuk képzeletünkben ez óriási templomot: az oszlopok alsó átmérője 2·25 m., a magassága pedig 10·45 m.; tehát nagyobbak a Parthenon oszlopainál.

Megnézzük a legrégibb görög templomot, a Häraiont, a kincsesházakat, a gymnasiont és a Palästrát; előttünk a Stadion, a legrégibb olympiai játékok színhelye.

A kiásott kincsek egybegyüjtésére és oltalmazására nagy múzeumot építettek Olympiában. Itt találjuk Zeus templomának két oromzatát; az egyik a harcot a kentaurokkal, a másik pedig Pelops és Önomaos készülődését a kocsiversenyre ábrázolja. A múzeum legérdekesebb részét kétségtelenül az a terem képezi, melyben Praxiteles Hermese áll.

Mindnyájan ismerjük másolatokról ezen legszebb alkotását a szobrászművészetnek, de nagyszerűségéről, a szobor nemes arányairól, a szép arckifejezésről, melylyel Hermes a karján lévő kis Dionysost nézi, csak az győződhetik meg, aki természetben látta azt.

Visszatérünk Patrasba, már ott áll a kikötőben az osztrák Lloyd hajója, a Styria, elhelyezkedünk benne, hogy — fájós szívvel ugyan — végleg elhagyjuk a görög földet.

Mily sok új impressziót, mennyi szép emléket viszünk magunkkal!

Kihajózunk a patrasi öbölből, kiérünk a Jóni tengerre és még egyszer kiszállunk, hogy csak néhány órát tölthessünk Corfou szigetén. Itt nincsenek régi kincsek, de mégis találunk elég sok szépet, amiben gyönyörködhetünk. Ily pompás vegetációt alig talál máshol az ember. Elkocsizunk a királyi vár előtt, távolról látjuk az Achilleiont, elérünk a Canonehoz és magunk előtt látjuk a cyprusokkal beültetett kis Odysseus szigetét.

Az egész útvonal mentén a leggyönyörűbb tavaszi virágzás, égbenyúló magas pálmák, a narancsfákat pedig lehúzzák a gyümölcstől túlterhelt ágaik.

Két napig hajóztunk a Jóni tengeren és az Adrián, midőn elértük Triesztet.

Búcsúzásra készül a társaság, de a búcsú mindnyájunknak nagyon nehezére esik. E három hét oly közel hozott egymáshoz bennünket, a közös gondolatok, közös élmények, hasonló lelkiállapotok az elragadtatás és extázis perceiben egygyéolvasztották a társaság minden egyes tagját.

Mi még néhányan Triesztben maradtunk, megnézzük a nagy kikötőt, a város egy-egy érdekesebb részét, bemegyünk a Revoltella museumba, — de mindezt csak azért, hogy egy nappal később érkezzünk haza és később lássuk, hogy mily szürke város ez a Budapest.

Nagy reményekkel eltelve indultunk útnak, sokat vártunk attól az országtól, melyet már Homeros is annyira dicsőitett ... és most hogy hazaértünk, elmondhatom, hogy nem ért csalódás bennünket. Megláttuk a görög földet a legrózsásabb színekben, tavaszi napsugarakkal és illatos virágokkal elárasztva.

Mért bánik oly mostohán a sors egyes nemzetekkel? Hellast a sok kincsén kívül oly szép természettel, vegetációval áldotta meg, mások hazájáról pedig mintha teljesen megfeledkezett volna.

Pályázatok

Jánoshegyi kilátó tervpályázata
/M.É.Sz. Wellisch Alfréd
alapitványa/

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
79-80.
"Lejáró pályázatok"

Wellisch Alfréd építész

Tér és Forma, 1930. III. évf.

487. – 488. l.

– il: Horizontális vagy vertikális?

W e l l i s c h Alfréd épitész

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
119-120.
"Habicht Károly"

Wellisch Alfréd, épitész

Müvészet, II., 1903. 220.

Müvészeti irodalom.

Wellisch Alfred
eğitim

a klasszikus Hansen-
temitványa volt
a bécsi Polytechni-
kán –

Magy Alp. I.
115. l.

Wellisch Alfréd

utóbb meleg barát-
ság fűzte Duzm
professzorhoz, kivel
állandó levelezés-
ben állott.

Magy. Alp. I.

116. l.

Ka

KARL W. H

BUCHHÄNDLER U

RECHNUNG für Die Landes Den

im Kunsthistorische

Fol. 62/344

Aus Katalog:

Sie empfangen zufolge gütigen Auftrags durch P

In feste Rechnung — Zur gef

Zur Fortsetzung:

Topographie der T

Kgr. Böhm

Wellisch Alfréd

épitéz

az alábbi tervpályázaton első IV-ik díj

1899. dec.

Alpár Ignác:

A budapesti árú- és értéktőzsde nabadságtéri palotája. AMMEE

Közl. 1908. 4. l.

Érkezett 1900. január 20.

Budapest, 1900 január hó

országos bizottságának

Budapest

Mult évi deczember hó 30-
ecses átiratával köszönette
észi csoportban kiállitan
ekre vonatkozó bejelentés

Wellisch Alfréd

a Budapesti Árú-
és Értéktőzsde palotá-
jának tervpáljázatán
az első IV. díjat 1899.
fenti nyerte.

Magy Alp

228. l.
234. l.

Sakisian Arménag: — Les miniaturistes persans
Behzad et Rezim Ali.
Gazette des Beaux-Arts, 1920, octobre,
p. 215-233, 11 fig.

MDK

Wellisch Alfréd

Vállalkozók Közlönye 1908. dec. 30. 8.1.

Wellisch Alfréd

Épitette a bp-i József városi gimnáziumot, az Arany János utcai 25. sz. alatti székházat és 80 egyéb épületet.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

351

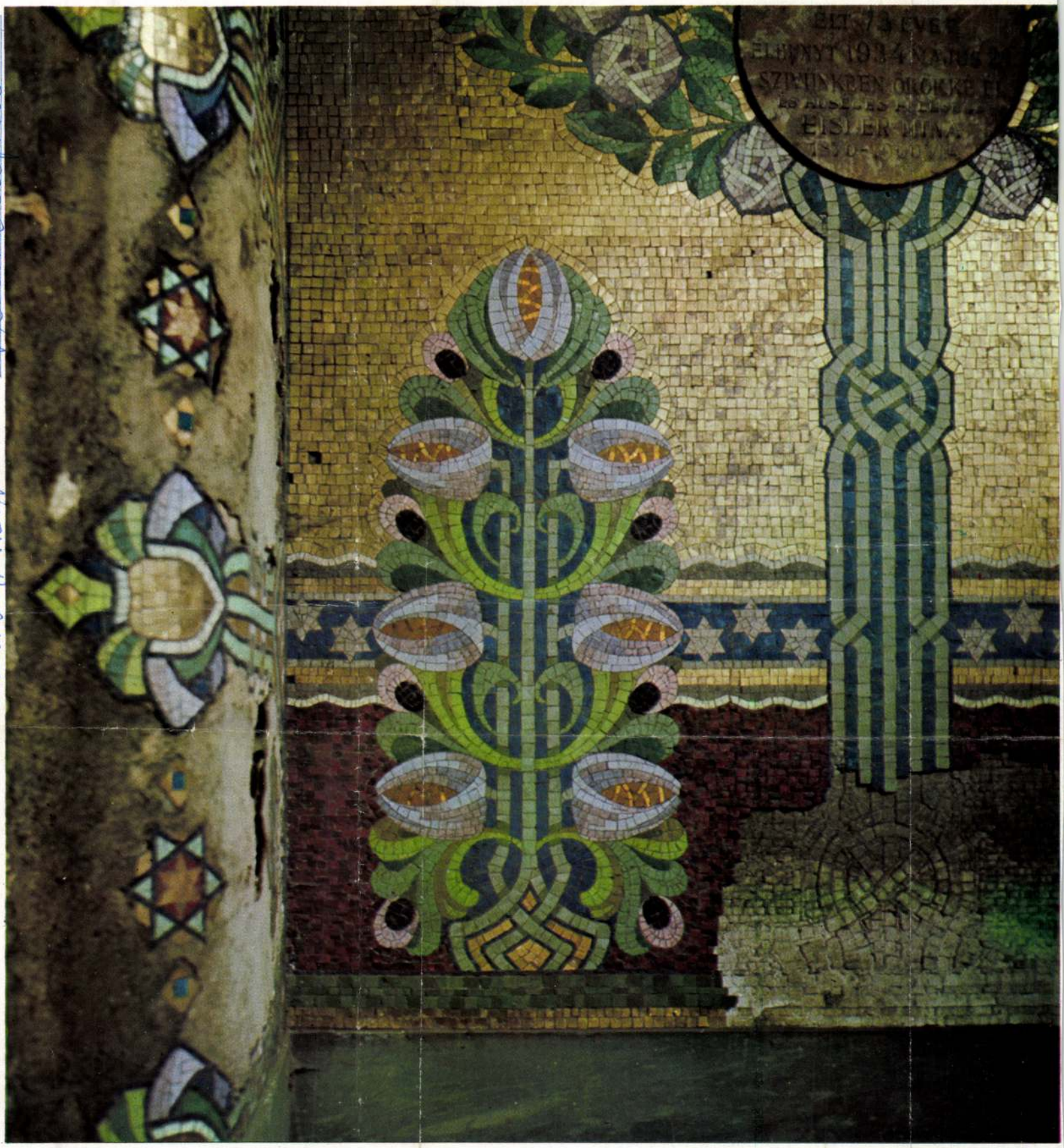

Wellisch Náthán és családja sírja a Kozma utcai temetőben. 1904-ben tervezte Wellisch Alfréd. Leggyakoribb sírbolt-forma: centrális kupolatér, itt négy sarokpillérre állítva, ólomüveg felülvilágítóval. Faragott kő ornamentikáján megjelenik a szintén gyakori mákgubó- és szív-motívum. Belső mozaikján stilizált rózsafa tartja ágai között a kör alakú névtáblákat. Eredeti rajza megjelent a Magyar Pályázatok 1905. évfolyama színes műmellékleteként.

(Kép és képszöveg: Gerle János és Kovács Attila)

Kerülni szeretnénk, de mégsem kerülhető: bizonyos, hogy a festmények csak az együtt tölthető idők során nőnek a tudatunkba, egyre több élményt nyújtanak, az évekkel arányosan. Egy kiállítási találkozás ünnepi alkalom, a mű egyedi élményt sohase adhat: a miliő elkápráztat, a mennyiség megzavar, az együttesre komponált rendezés, a gondos enteriőr, a felerősített fények elbódítanak. A látvány a tudatba aligha fér, csak felszínes ismeretségek köthetők.

A megidézett képpel is így alakult a kapcsolatom. Korábban a műterem káoszában, először igazán 1968 nyarán, a festő egyik bemutatóján (Ernst-múzeum) találkoztam vele. De a tárlatokon a nézőnek egyetlen képhez ideje, utóbb már szeme sincs: hajt a megismerés kegyetlen ösztöne. Mire befogadnánk egy felfedezést, már a következő tolul a szemünk elé. Jórészt csak „összbenyomás" marad, a részletekkel olykor a lényeg sikkad el. Később jönnek a reprodukciók, az emlékezet jobbára visszahúzó, csak részben segítő játékszerei. Aztán az elemzők szubjektív próbálkozásai: a vakrámába mindenki bekarcolja a nevét.

A *Sétalovaglás*sal (az 1968-as katalógusban még csak „Lovasok") utóbb egy verseskönyv borítóján, a művésznőről szóló kis album (S. Nagy Katalin munkája) lapjain találkozhatunk színesen is, fekete-fehér reprodukcióval sokfelé. De egyre több vágy ébredt bennem az eredeti után: a kép immár hatodik esztendeje a tulajdonom.

A valóságos ismerkedés csak így indulhatott: a képet bármikor kézbe vehetem és rápillanthatok, a szemközti falról hívogat ezúttal is, mellette társai. Meglepő meditációk és asszociációk ébrednek a huzamos együttélés és az ismétlődő vizsgálódások során; a változó lírai sugallatokba belejátszik a szemlélő pillanatnyi és időleges érzelmi állapota is. Mindaz, ami egy tárlaton szükségképpen csak egyszeri. A mai élmény, lehet, holnap már az elmúlt tegnapé.

Lírai élményt jeleztem az előbb: az apró és mégis sokfigurás kép – mint távoli elődeinél: Csontvárynál és Gulácsynál – korántsem történést ábrázol, inkább a látványban megbúvó emberi vágyakat, időtlen és megfoghatatlan, mégis létező lelkiállapotokat. „Asszociatív expresszionizmusában" (Ámos Imre) ott vibrál egyféle szubjektív realitás: az induló figurákat ismeretlen világok kísértik talán, és nemcsak a partvidékein megközelíthető tenger nyílik meg itt.

Már régen a tudat alá szorult gyermekkori élmények elevenedhetnek, nyomukban a mesék felnőtt módra értékelt, de így is tisztító katarzisai. Talán csak az ábrándokban elérhető béke és nyugalom lebegő és tovatűnő hangulata. A hősök most indulhatnak a régóta elvesztett Éden felé, és csak az irányt tudják ezúttal is, ismeretlenek előttük a távolság kilométerei.

A Sétalovaglás harmonikusan illeszkedik a festőnő felröppenő vágymadarainak, a kislányok szívében felzengő mezei énekeknek, a gyermekkor babái megelevenedésének világába, csak éppen „felnőttebb", talán reálisabb, így szimbolikus és szellemi értelme könnyebben feloldható.

Anna Margit a kép bemutatásának idején (1968) már nem a balladák befalazott asszonya többé, Seherezád-meséi 20 esztendő után kerültek ismét közönség elé. Azóta többször, legutóbb a Helikon Galériában. A képek a látogatókban termékeny nosztalgiákat gyújtottak a gyermekkor tiszta világa és a felnőttkor humánus vágyai iránt. Néhány festményen pirosló rózsákkal hintett az ég, a fekete tehén bőréből virágok nyílnak, virágot szorongat jó néhány álmodozó. Elsárgult meséskönyvek figurái kapnak új értelmet, esős délutánok megelevenedett babái, megbarnult családi képek a kettős ágy fölött. Bábok és babák: utat jeleznek az álmodott egyértelműség, a tiszta képzetek, a csodákkal fényes nappalok felé.

Fölöttem három lovas indul az éjszaka mélyülő sötétjébe: a széles tomporú vezérlovon a nézőnek háttal és súlyosan ülő, kék ruhás, vörös sapkás és sálas figura mintha vezényelné a társait. Felettük különös madár húz el (térképek berögzött szokása szerint) nyugat felé. Talán a holdból indult (mert ott látható az is), röpte az irányt mutatja, fehér tollai világítanak. A sivár falú ház magas ablakából arc nélküli nőalak búcsúzik kihajolva, kezével int, ő lett az otthon maradó. A menet nehezen alakul: a kapáló pej türelmetlen, álarcos lovasa visszanéz. A harmadik ló visszahőköl, patája kékeszöld porfelhőt kavar a barnás talajból, kantárja megcsavarodott. Tollas kalapú, köpenyes és szintúgy álarcos lovasa a kép előtt állóra tekint. A vezetéken tartott negyedik ló nem visel mást, csak egy virággal hímzett nyeregtakarót. Képzeletben arra ülhet a kép előtt ábrándozó.

Sarkalló vágy és fájdalmas búcsúzás, a távolság kihívása és visszahúzó félelem a lovak és lovagok mozdulataiban, talán a romantika alaphelyzete és rezignált motivációi kaphattak modern formákat itt. Megannyi álarcos Childe Harold, csak az elszántság különböző.

A szemlélő gondolatai akár az ablakban álló asszonyé: féltjük és küldjük hőseinket az ismeretlen és teljes élményekkel, új gazdagságokkal csalogató messzeség felé. A virágos nyeregbe mi magunk pattanunk: előttünk a tenger, ezer új lánnyal és sátorral a part képlékeny fövenyén.

Marc Chagall képein – akit Anna Margit az első Szentendrén töltött nyár után, 1937 őszén Párizsban felkeres – a nosztalgiák tárgya is jelentkezik. Az elveszett szülőföld utáni vágy lebegő házcsoportjai szinte kézzelfoghatók. *Anna Margit* képein csak a vágy ténye dokumentálódik, az elhagyott mesék induló lovasai találhatók. Tiszta forrást, zöldebben füvellő rétet keresnek talán. Hasonló vágyakat csepegtetnek a szemlélőbe: naponta győzik le a bennünk garázdálkodó, gonosz angyalokat.

És lehet-e egy festménynek más feladata? Akár a teljes művészetnek is?

BODRI FERENC

Kerülni szeretnénk, de mégsem kerülhető: bizonyos, hogy a festmények csak az együtt ölthető idők során nőnek a tudatunkba, egyre több élményt nyújtanak, az évekkel irányosan. Egy kiállítási találkozás ünnepi alkalom, a mű egyedi élményt sohase adhat: a milió elkápráztat, a mennyiség megzavar, az együttesre komponált rendezés, a gondos interiőr, a felerősített fények elbódítanak. A látvány a tudatba aligha fér, csak felszínes ismeretségek köthetők.

A megidézett képpel is így alakult a kapcsolatom. Korábban a műterem káoszában, először igazán 1968 nyarán, a festő egyik kiemutatóján (Ernst-múzeum) találkoztam vele. De a tárlatokon a nézőnek egyetlen képhez ideje, utóbb már szeme sincs: hajt a megismerés kegyetlen ösztöne. Mire bepillogadnánk egy felfedezést, már a következő kilul a szemünk elé. Jórészt csak „összbenyomás" marad, a részletekkel olykor a lényeg sikkad el. Később jönnek a reprodukciók, az emlékezet jobbára visszahúzó, csak részben segítő játékszerei. Aztán az elemzők szubjektív próbálkozásai: a vakrámába mindenki bekarcolja a nevét.

A *Sétalovaglás*sal (az 1968-as katalógusban még csak „Lovasok") utóbb egy verseskönyv borítóján, a művésznőről szóló kis album (S. Nagy Katalin munkája) lapjain találkozhatunk színesen is, fekete-fehér reprodukcióval sokfelé. De egyre több vágy ébredt bennem az eredeti után: a kép immár harmadik esztendeje a tulajdonom.

A valóságos ismerkedés csak így indulhatott: a képet bármikor kézbe vehetem és rápillanthatok, a szemközti falról hívogat ezúttal is, mellette társai. Meglepő meditációk és asszociációk ébrednek a huzamos együttélés és az ismétlődő vizsgálódások során; a változó lírai sugallatokba belejátszik a szemlélő pillanatnyi és időleges érzelmi állapota is. Mindaz, ami egy tárlaton szükségképpen csak egyszeri. A mai élmény, lehet, holnap már az elmúlt tegnapé.

Lírai élményt jeleztem az előbb: az apró és mégis sokfigurás kép – mint távoli elődeinél: Csontvárynál és Gulácsynál – korántsem történést ábrázol, inkább a látványban megbúvó emberi vágyakat, időtlen és megfoghatatlan, mégis létező lelkiállapotokat. „Asszociatív expresszionizmusában" (Ámos Imre) ott vibrál egyféle szubjektiv realitás: az induló figurákat ismeretlen világok kísértik talán, és nemcsak a partvidékein megközelíthető tenger nyilik meg itt.

Már régen a tudat alá szorult gyermekkori élmények elevenedhetnek, nyomukban a mesék felnőtt módra értékelt, de így is tisztító katarzisai. Talán csak az ábrándokban elérhető béke és nyugalom lebegő és tovatűnő hangulata. A hősök most indulhatnak a régóta elvesztett Éden felé, és csak az irányt tudják ezúttal is, ismeretlenek előttük a távolság kilométerei.

A Sétalovaglás harm
a festőnő felröppenő vá
lányok szívében felzeng
a gyermekkor babái
világába, csak éppen
reálisabb, így szimbolik
könnyebben feloldható

Anna Margit a kép
(1968) már nem a bal
szonya többé, Seherez
után kerültek ismét
többször, legutóbb a
A képek a látogatókba
giákat gyújtottak a gy
és a felnőttkor humá
hány festményen pir
az ég, a fekete tehén
nak, virágot szoronga
Elsárgult meséskönyv
értelmet, esős délut
babái, megbarnult cs
ágy fölött. Bábok és
az álmodott egyértel
tek, a csodákkal fényе

Fölöttem három l
mélyülő sötétjébe: a
lovon a nézőnek hátt

ruhás, vörös sapkás és sálas figura mintha vezényelné a társait. Felettük különös madár húz el (térképek berögzött szokása szerint nyugat felé. Talán a holdból indult (mer ott látható az is), röpte az irányt mutatja fehér tollai világítanak. A sivár falú há magas ablakából arc nélküli nőalak búcsú zik kihajolva, kezével int, ő lett az ottho maradó. A menet nehezen alakul: a kapál pej türelmetlen, álarcos lovasa visszanéz A harmadik ló visszahőköl, patája kékeszöl porfelhőt kavar a barnás talajból, kantárj megcsavarodott. Tollas kalapú, köpenyes és szintúgy álarcos lovasa a kép előtt állóra tekint. A vezetéken tartott negyedik ló nem visel mást, csak egy virággal hímzett nyeregtakarót. Képzeletben arra ülhet a kép előtt ábrándozó.

Sarkalló vágy és fájdalmas búcsúzás, a tá-

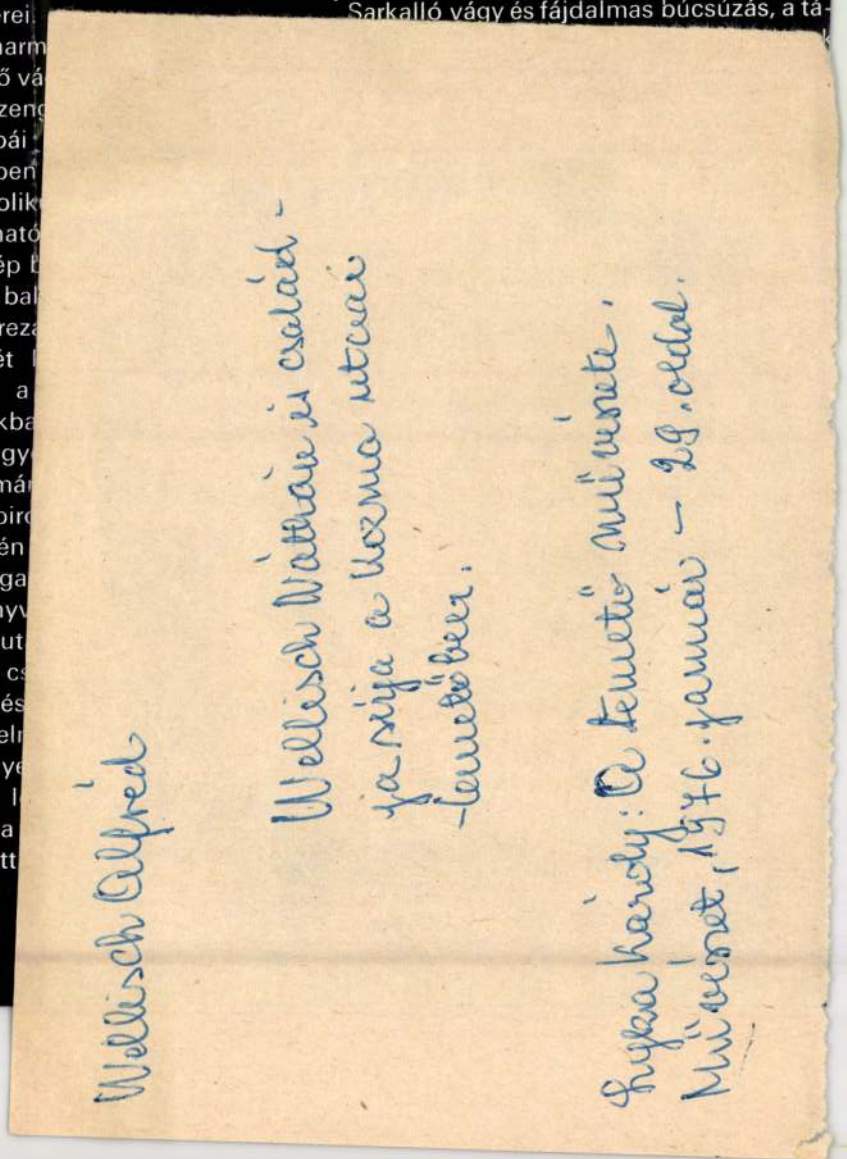

Wellisch Alfréd

Wellisch Alfréd temette 1904-ben
Wellisch Náthán és családja sírját
a Kozma utcai temetőben.

Lyka Károly: A temető művészete.
MŰVÉSZET, 1976. január - 29.oldal.

Wellisch Alfréd

Neve emlétve

Rendül: Bálnai (Akadémia 74) 22. dd

Wellisch Alfréd és

Andor

az alábbi pályázaton, mely a régi Lloyd-palota helyére tervezett ujat, a Trieszti Általános Biztosító Társaság megbizásából, a III-ik Cevo Evonás díjat nyerték

Budapesti Hirlap

1913. pl. 24.

(Az uj Lloyd palota.)

Nem valósult meg.

791. a.

Kökalapács VII. 245.

Wellisch Alfred

Wellisch Andor

U. 791.

Gyilafehérvárhoz be

ifj. Wellisch Andor

Ep. Bjert

Lvod

Magyar Épitőművészet

1911. 7 sz. 19 (l. 23) (Dr. Markus Jenő nyaraloja)

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lélyezem:

k vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

WELLISCH ALFRÉD

Farkasrét

2003.

149.0.

Magyar Épitőművészet

1912. Május—június. X. évfolyam. 5—6. szám.

Vágvecsei Wellisch Andor.

Görögország.

Egy modern gondolkodású és érzületű építésztársaság indult el az év legszebb szakában, a legvirágzóbb tavaszi hónapban, a művészet ősforrásához: a klasszikus görög földre. Talán éppen azért, mert e kis csapat minden egyes tagja a modern kor gyermeke, talán annál inkább ihlette Hellasnak sok ezeréves kincse, talán annál mélyebben indította meg a sok ezeréves műemlék.

A Kir. József Műegyetem építészhallgatói — Hauszmann, dr. Hültl és Nyári tanárok vezetése alatt — április 1-én indultak el tanulmányútjukra. Én is velük tartottam és bejártam e csodás városokat.

Robogott velünk a gyorsvonat. Amily gyorsan surrantak el előttünk az útszéli fák, oly gyorsan száguldott végig fantáziánkon egész Görögország, eleven színekbe festve mindazt, amit róla könyveikben tanultunk. Első statiónk Bukarest volt. Ránk, kik már bejártuk a nyugat legszebb és legmodernebb városait, nem tett nagy hatást Románia fővárosa és nem is bántuk, hogy néhány órai ottlét után a kis román vasútra szállhattunk, mely Konstanzába szállított.

Már késő volt, midőn odaérkeztünk, de a sötét éjszakában is feltűnt mihamar a tenger sima tükrében visszasugárzó nagy román hajó: az Imperatul Trajan volt. Mihamar elhelyezkedtünk benne és most már az öreg Poseidon jóindulatára bízva sorsunkat, elindultunk a Fekete-tenger hullámain Konstantinápoly felé.

Az út a nyílt tengeren nem nyujt különös változatosságot, annál érdekesebbé válik azonban akkor, midőn behajózunk a 31 kilométer hosszú és 660 méter széles Bosporusba. Mindkét part szebbnél-szebb látványosságot tár elénk, nem is tudjuk melyikre összpontosítsuk figyelmünket. Az európai parton megpillantjuk Roumeli Kawak-ot, szemben vele a kisázsiai oldalon Anatoli Kawak, majd Roumeli Hissar tűnik fel, átellenében Anatoli Hissar, melynek gyönyörű várát a tenger partján I. Bajesid építette.

Mind közelebb jutunk célunkhoz, már látjuk messziről Galatát és Scutarit, míg beér végre a hajó a kikötőbe és ismét szárazföldön érezzük magunkat a világ legérdekesebb városainak egyikében.

Egy napig állt csak a hajó Konstantinápolyban és ezért sietve mentünk át a város érdekesebb utcáin, a mecsetek némelyikébe és a múzeumokba, hogy legalább kis áttekintést, első impressziót nyerjünk ezen szerfölött érdekes keleti városról.

Első útunk az Újhíd felé vezetett, hogy azon átkelve, eljussunk Stambulba; bámultunk, mily élénk élet, mily forgalom van itt.

Látjuk már feltünni a minareteket, a hatalmas kupolát: az Aja Sofiához érkeztünk. Megihletődve lépünk be, de a hatalmas méretek, az óriási kupola, a színhatás, a pompás keleti szőnyegek, mozaikok, remek márványoszlopok, teljesen elkábítottak. Szótlanul néztünk, nem tudtuk, hol legeltessük szemeinket; ily óriási alkotásra, ily pompára nem voltunk elkészülve.

A földön kis csoportok ültek és áhítattal hallgatták a theológiai előadásokat. Leírhatatlan, mily érdekes kép volt ez!

530 körül építették a Tralleis-i Antemios és a Milet-

Wellisch Andor felvétele.

BOSPORUS. ANATOLI HISSAR.

Wellisch Andor felvétele.

AJA SOFIA.

beli Isidoros az Aja Sofiát; mily sok viszontagságon ment azóta át, földrengés döntötte be kupoláját, elrabolták a törökök a kincseket, de sikerült azért helyreállítani mindent és ma, midőn annyi hatalmas alkotása áll a művészetnek, az Aja Sofia még mindig a leghatalmasabbak között foglal helyet.

Megnéztük Achmed Sultán mecsetjét, belépünk Bajesid mecsetjébe és ha ezek hatalmas méreteikben nem is állnak közel az Aja Sofiához, mindegyiken találunk más és más érdekes megfigyelni valót. A Bajesid-mecset udvarában egy nagyméretű kút áll, nyolc oszlop veszi körül és tartja a fölötte lévő kupolát.

Nem annyira művészi szempontból, mint inkább a benne uralkodó nagy élet és forgalomnál fogva, rendkívüli látványosság a nagy bazár, melybe, miután a Szulejman mecsetjét megnéztük, jutottunk.

A nagy bazárban, melynek széles és több irányban terjedő útait boltívek hidalják át, központosul a kereskedelmi élet. Talán kissé misztikusságot kölcsönöz a tompa világítás is, mely a boltívekben lévő ablakokon szűrődik át. A hangos keleti életet és pazar pompát itt ismertük meg és itt láttuk — hacsak nem még nagyobb fokban — olyannak, amilyennek eddig képzeletünkben megalkottuk. A legremekebb színű szőnyegek, vakítóan csillogó ékszerek, régi fegyvergyüjtemények, ipari és házi célokra szolgáló cikkek, mind egymás után következnek és az előtte ülő törökök azzal az éktelen lármával és zajjal kínálgatják árúcikkeiket, amely annyira jellemzi a keleti fajt.

Bementünk még Mohamed mecsetjébe és megtekintettük a St.-Irene múzeumban egybegyüjtött kincseket.

Érdekes Konstantinápoly modernebb városrésze, Péra és Galata is. Széles, nagy utcák minden rendszer nélkül szelik egymást, úgy hogy idegennek elég nehéz orientálódnia.

A Grande Rue de Péra-n áthaladva, oly nagy forgalmat és élénk életet látunk, mint alig találjuk más nagy városban.

Ily rövid idő után, alig hogy megérkeztünk, máris el kellett ismét hagynunk Konstantinápolyt.

Elindultunk és távozáskor azon gondolkodtunk egynéhányan, mily kár volt Athén előtt, amitől annyi szépet vártunk, ily érdekes várost megtekinteni; hisz ennél szebbet, hatalmasabbat e templomoknál, érdekfeszítőbbet e nagyforgalmú utcáknál nem találunk Görögországban sem.

Nem tudtuk akkor, hogy Hellas dicső földjének más, de még nagyobb varázsa van. Nem a keleti pompa, nem a jelennek változatos és különös képe, de az ezer évekre visszanyúló multnak hatalmas

Wellisch Andor felvétele.

AJA SOFIA, UDVARI RÉSZLET.

nagyjai és még hatalmasabb alkotásaik voltak azok, amik oly lélekemelően hatottak és majd hogy könnyekig meg nem indítottak bennünket.

Több mint negyven órát ringattak a Marmara és az Ägëi tenger hullámai, midőn reggel felébredtünk és feltünt előttünk a tenger messze horizontján Athén kikötője. Ragyogó napsugár világította be tündöklő fényével Pyraeust, mily szép reggel volt ez! Azt hiszem, harcra készülő hadsereg nem indulhatott volna bátrabb lélekkel, felemelőbb tudattal útjának, mint ezen tudnivágyó, a sok rejtélyes után szomjazó fiatal magyar építész-csapat, midőn a hajóról kiszállva a görög földre, a kis villamossal Pyraeusból Athén felé vette útját.

A kollegiális érzelmek szép megnyilvánulása volt az, hogy az athéni műegyetem tanárai és hallgatói már türelmetlenül vártak és miután barátilag üdvözöltek, felajánlották szolgálataikat, hogy megmutathassák a város minden érdekességét. Mi oly vidám és megelégedett hangulatban voltunk, hogy bármily adódó helyzetet kedvesnek találtunk volna, de a fogadtatásunk valóban — minden tulzás nélkül — elragadó volt. Igénybe is vettük szeretetreméltó felszólításukat és néhány percznyi ismerkedés után, mint régi jóbarátok, indultunk együttesen körútunkra.

Wellisch Andor felvétele.

MÚZEUM.

Elindultunk a Place de la Constitutionról és a Boulevard de l'Université mentén levő újabb épületeket néztük meg.

Elmentünk először is a Nemzeti Bibliotheka mellett. Óriási pálmák emelkedtek a magasba és ezen sötét színek közül még vakítóbban hatott a tiszta fehér pentelei márványból épült könyvtár. Mellette néhány lépésnyire az Egyetem épülete, mely Hansen tervei szerint épült. Elől két hatalmas márvány szobor áll, mögötte pedig a nagy oszlopcsarnok, melyen át az egyetem nagy aulájába jutunk. A harmadik nagy épület szintén ezek mellett, Teofil Hansen tudományos akadémiája. Bejáratul ismét jón oszlopokból álló csarnok szolgál; az egész pentelei márványból. Feltűnő szép a főoromzata, mely Athéne születését ábrázolja.

Wellisch Andor felvétele.

Tovább mentünk a Rue de Stadionon át, az egész úton fehér márványból épült házak állnak; tüzesen süt rá a nap, szemkápráztató ez a tiszta fehér világítás. Szép sötétkék az égbolt, meleg nyári levegő van, augusztusban képzeljük magunkat, pedig még csak április 6-ika volt.

A régi, még Lykurgus által megkezdett Stadionhoz jutunk, mely teljesen renoválva, tiszta fehér pentelei márványból épült és ma is az olympiai játékok színhelye.

Az elénk táruló kolosszális nagy di-

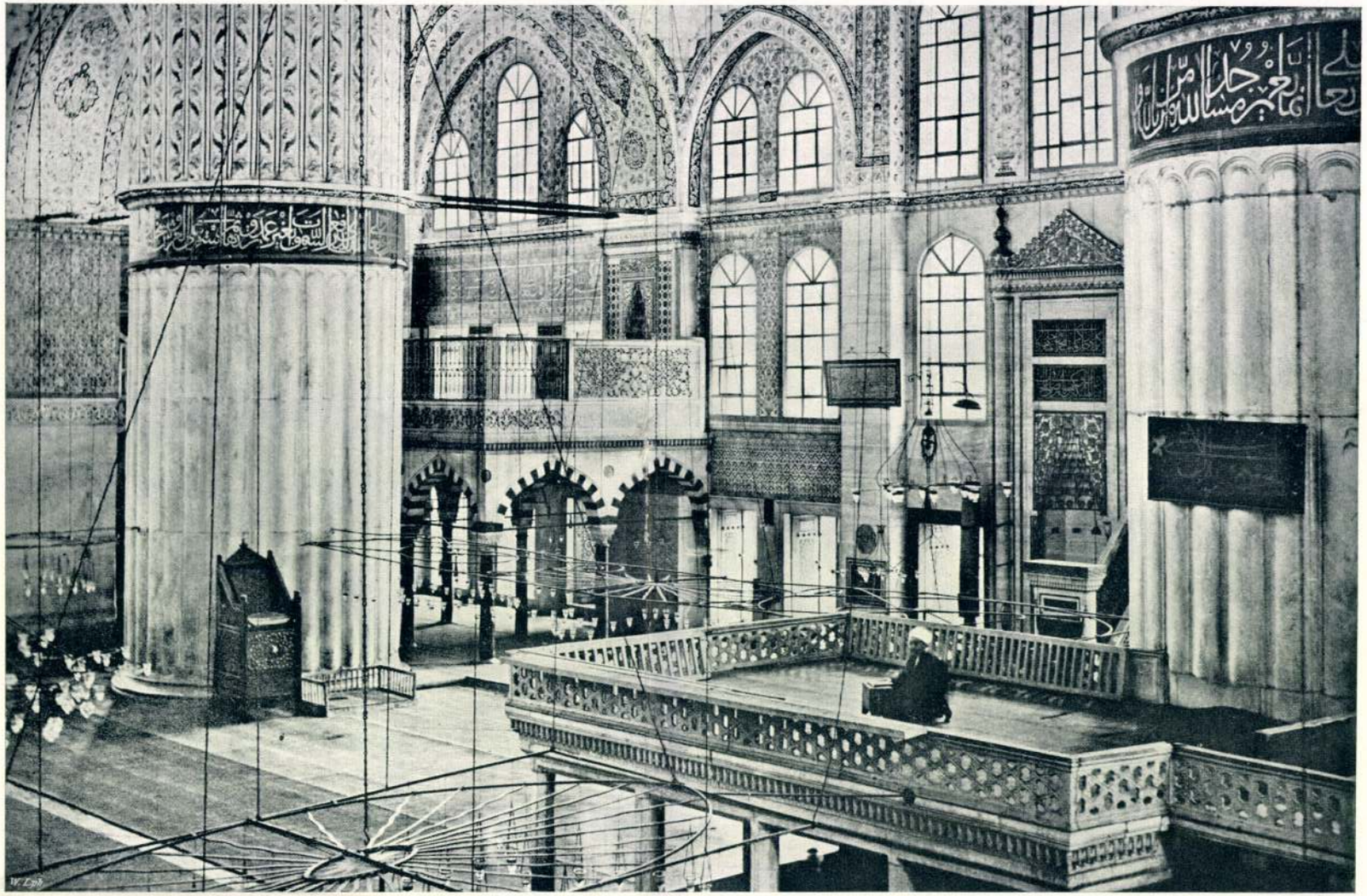

ACHMED MECSETJE.

menziókhoz talán nem is méltó a bejáratul szolgáló, korintosi oszlopokból álló propylea, annál váratlanabbul hat azonban a több mint 200 m. hosszú sík tér, melyet az emelkedő néző sorok vesznek körül. Hetvenezer ember fér el rajta; egész kicsiny pontoknak látszottunk ezen hatalmas méretek között.

A Stadiontól elhaladva, az olympiai Zeus templomához jutunk, mely óriási téren épült és nagy méreteit a még fennálló 15 korinthosi oszlopról látjuk.

A tér előtt Hadrian kapuja áll, erre merőlegesen vezet az út a legrégibb fennmaradt korinthosi

Az első délutánt Athénben a műegyetem megtekintésének szenteltük. Streit, Görögország bécsi követe, továbbá a műegyetem direktora és tanárai nagyon szívélyesen fogadtak és megmutatták azon épületeket, hol inkább a technika vívmányait, mint a művészetet iparkodnak tovább fejleszteni. A várossal, melynek alig van 120—150 ezer lakosa, arányban áll ez a csak néhány száz hallgató befogadására szolgáló épület, melyen csak az irígylésreméltó, hogy szép magas pálmákkal beültetett nagy parkban fekszik.

KONSTANTINÁPOLYI BAZÁR.

műhöz: Lysikrates emlékéhez. Azt hiszem, mindenki, ki e sorokat olvassa, ismeri ezen legismertebb műemlékek egyikét és így inkább a térre szorítkozom, mely azt környezi.

Az Akropolis aljában, nem messze Dionysos színházától, látjuk Lysikrates emlékét, mely egy 4 m. magas alépítményen áll, vasrácscsal körülvéve. Tán ezen nem túl nagy méretű emlék körül elterülő teret intimmé teszi ez az alacsony kis házakból álló környezet, de veszít kissé az ünnepélyességéből a görög történelem ezen nagy jelentőségű emléke.

Miután az első nap annyi szép, új impressziót nyertünk, várva-vártuk a húsvétvasárnap délutánját, amikorra az Akropolis megtekintését tűztük ki Verőfényes tavaszi nap árasztotta el aranyos sugaraival egész Athént. A sötétkék délszínű égen egyetlenegy felhő sem volt látható; hasonló volt a mi lelkiállapotunk, a mi hangulatunk is, midőn felindultunk a 156 m. magas sziklás hegyre, melyet a görögök Akropolisnak neveznek. Rövid idő multán felértünk a propyleához, előtte — tőlünk jobbra — Nike Apteros temploma, a háttérben a

NEMZETI KÖNYVTÁR.

Wellisch Andor felvétele.

PARLAMENT.

Wellisch Andor felvétele.

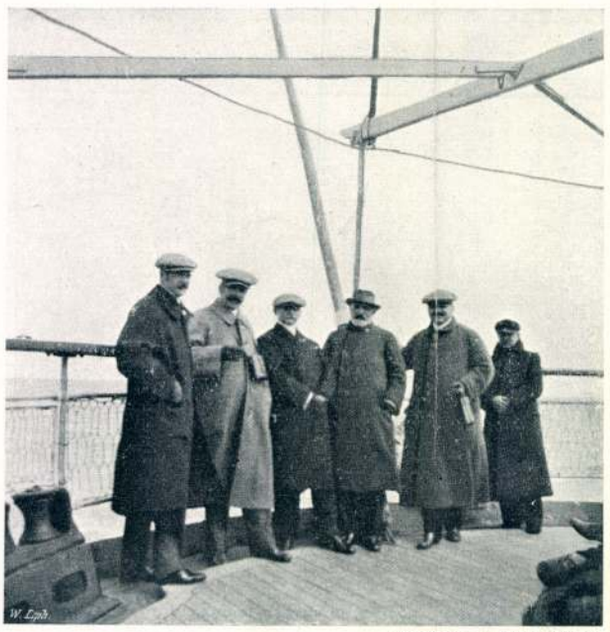

Wellisch Andor felvétele.

TÁRSASÁG AZ IMPERATUL TRAJAN FEDÉLZETÉN.

Parthenon magas oszlopai emelkednek ki, evvel pedig egyvonalban, nem messze az Erechteion. A Parthenon pentelei márványból készült oszlopai aranysárgák voltak a napsugaraktól, az oszlopok közt Athén sötétkék ege és a távolból a Lykabettos hegység látszott. Mily isteni volt ez a látvány! Megálltunk megilletődve, nem kellett semmiféle magyarázat, itt mindenki csak önmagában elmélyedve érzett és gondolkodott. Gondolatunk úgy hiszem, mindnyájunknak hasonló volt: hogy bírt az emberi erő és tehetség ennyire együttműködni a természettel és együttesen ily szépet, ily fenségeset, ily magasztosat alkotni? Miért haltak ki ezek az igazán nagy emberek? Nagy nemzeti ünnep színhelye volt ezen húsvétvasárnapján az Akropolis. Özönlött fel az ünnepi népség, élén az ország legnagyobb urával, a görög királylyal.

Tán kissé zavarólag hatott, hogy azon komoly nyugalom helyett, melyet a hely és a mi hangulatunk is megkívánt volna, örömtől ujjongó, hangos embertömeget találtunk.

Gondoltad volna te Iktinos és Kalikrates, midőn a Parthenon első alapkövét elvetetted, gondoltátok volna ti régi görögök, midőn több mint 2000 évvel ezelőtt nagy fáradsággal vittétek fel a hegyre a templomaitokhoz szükségelt nagy kőtömböket, midőn még kiton és himation volt nemzeti ruhátok, melyben jártatok, hogy a XX. század görögei automobilon és díszes frakkban mennek föl az Akropolisra ünnepelni és a régi romok fölött, honnét szintén a ti kezetek keserves munkája tükröződik vissza, aeroplán mótorának kattogása fog hallatszani?

Megnéztük a Parthenont, majd tovább mentünk, de csakhamar ismét visszatértünk; nem tudtunk megválni tőle, mindig találtunk valami újat, ami ismét lekötötte figyelmünket.

Perikles vezetése alatt Iktinos és Kalikrates 447-ben kezdték meg a Parthenon építésének munkáját. A szobrászati részt Pheidias végezte és az ő alkotása volt Athéne óriási méretű cryselephantin szobra is, mely hajdan a Parthenon előtt állott. Az egész templom pentelei fehér márványból készült, a főhomlokzaton 8 oszlop, hosszoldalakon 17. Hogy a hatalmas méretekről fogalmat alkothassunk, fel kell említenem, hogy az oszlopok 10 méter magasak és 2·05 m. az alsó átmérőjük.

Fájdalommal észleltük, hogy az idő nem tesz sehol sem kivételt, otthagyja mindenütt nyomait; a Parthenon oszlopait is kénytelenek voltak már nyerstéglával kiegészíteni, a falakat pedig vassal megtámasztani. Az idők folyásának azonban nemcsak káros, jótékony hatásuk is van; az oszlopok patináját, mely a kőnek oly szép aranysárga színt

Wellisch Andor felvétele.

A STADION BEJÁRATA.

Wellisch Andor

Falus Elek és Staudhammer Károly tervezték a bp-i Váczi utcai volt Corso filmszínházat 1937. 232. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970. 921

Wellisch Andor

Uj lóversenypálya tribünjének terve, a Magy. Képzőm. Egy. jub. kiáll.-án.

P.H. 934.XII.12.

Wellisch Andor

MDK

Jubiláris épitészeti kiállitás a Mücsarnokban. Épitőmesterek Lapja. A Munkaadó 1943. dec. 13.

MDK

Wellisch Andor
ezüstérmet kapott

M. Képzőmüv. Egyesület... kirüntetései.
Képzőművészet, 1935. 12. l.

MDK

Wellisch Andor építész

Tér és Forma, 1933, 7-8. sz. 242-243 l. Képek.

MDK

építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. aug. 29.

5. l.

Wellisch Andor MDK

épitész
Pasaréti uti bérvillq
Svábhegyi nyaraló

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Wellisch Andor

Kiküldött a Wellisch-pályázat biráló-bizottságába.

Cikk: A mü- és középit.szakoszt.müködése 1927-évi okt.1-től nov.7-ig.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye LXI.k.47-48.sz. 302.o.

Wellisch Andor MDK

épitész
Villamos erőtelep
Budapesti uj lóversenypálya tribünje

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Wellisch Andor

Képzőművészet, 1935. 12.o. kép

Wellisch Andor

Vágvecsei

épitész

cród

z

Alpár Ignác:

Az új lóversenytér.

Magyar Építőművészet

1926. 3–4. sz.

<Wellisch Andor>

vágvecsei

cikke

< > Görögország.

MÉ. 1912. 5-6.

sz. képekkel

BELSŐ BERENDEZÉS.

A Váci-utca igen értékes terület s ezért a mozi kapubejáratát is ki kellett használni. Ezért került erre a keskeny helyre az üvegszekrénysor s ezért nem lehetett nagyobb távlatot biztosítani a mozgóképszínház reklámjai részére. A köralakú előtér kialakítása igen nagy nehézségeket okozott, mert az túl van zsúfolva nyílásokkal és ezek a nyílások is mind más-más terjedelműek. Két ruhatárnyílás, két hatalmas bejárat a nézőtérre, a főbejárat, az erkélyfeljáró nyílása, pénztárak, buffet, W. C. stb. Ezt a sok más-más szükségletre szabott különféle nyílást egy lágy lazénasorral foglalták a tervezők szerves egységbe.

Sajnos, a tervezett nemes anyagokra egyelőre nem volt anyagi fedezet és így csak a szerény gletteléssel és festéssel kellett megelégedni. A helyiség belső kiképzése a mennyezetben háromsoros neont kívánt volna, ehelyett csak egy készült. Remélhetőleg ezek a hiányok pótolhatók lesznek.

A nézőtér belső kiképzése a szerkezetből következik. Nagyon egyszerű és olcsó eszközökkel történt a belső kiképzés, nemes burkolatok helyett itt is egyszerű kivitellel kellett megelégedni. Egy-két falfestményt is tervbevettek a tervezők, azonban, sajnos, ez is elmaradt egyelőre. Az egész nézőtér halvány rózsaszíne a mahagoni vöröslő fájával, egy-két arany csíkkal nem túl zajos, nemesen nyugodt keretet óhajt adni a nézőközönségnek. A világítás logikus része a szerkezeti megoldásnak és korszerű a szó igazi értelmében. Az alul körülfutó faburkolat és a nádazott székek kellemes érzést keltenek s a székek nádjának szép sárgája igen jó színegységet ad a fal rózsaszínjével.

Könyv a pártázatos renaissance építészetről.

Waclaw Husarski lengyel műtörténész „Attyka Polska" címen alapos tanulmányt írt a lengyel pártázatos renaissance történetéről, amely annál is inkább érdekelhet bennünket, mert hiszen a felsőmagyarországi renaissance építőstílusa művészetünk egyik történelmi büszkesége. A stílus kiindulópontját Gian Maria Padovano krakói posztócsarnokában látja. A könyvről a magyar kutatásnak tudomást kell venni, bár a szlovákiai magyar műtörténetnek kellene megállapítania, hogy a krakói dátum előtt — 1544 előtt — a Felvidéken épültek e pártázatos homlokzatok?

Dr. B. V.

A budapesti Corso-mozi nézőtere. — La nouvelle salle du cinema Corso à Budapest. Foto: Seidner

Wellisch Andor
Falun Elek
Haudhammer Károly

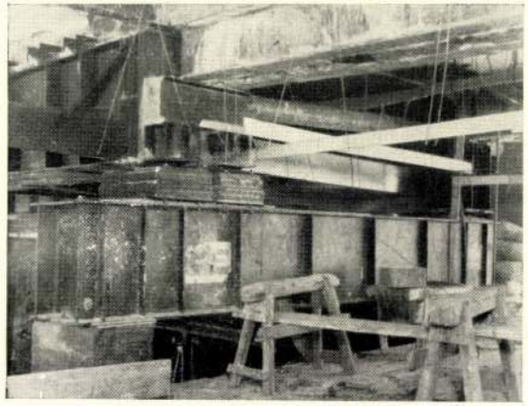

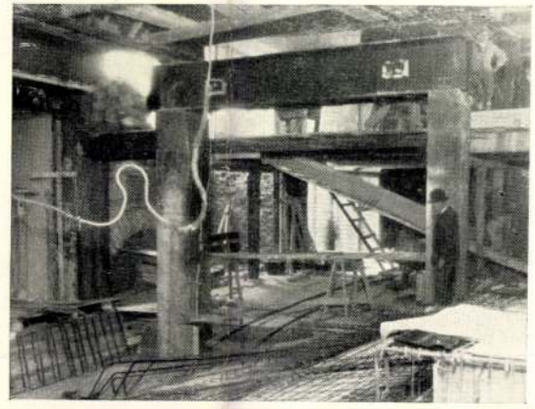

Képek a kiváltási munkák lefolyásáról

MDK

Wellisch Andor épitész

Wellisch Andor épitész, Falus Elek és Staudhammer Karoly épitésszel tervezte a bpesti Corso-mozi újjaépitését.

Alaprajz és bejárati részlet.Repr. 149.lap
Metszetek és emeleti alaprajz. " 150. "
A Corso-mozi előcsarnoka és részlet a nézőtérről. Repr. 151.lap
Képek a nézőtérről.Repr. 152, 153.lap

Tér és Forma, 1937. 6.sz. 149-153.lap

MDK

Wellisch Andor vágvecsei

Bérház a Hargita-utcaban, tervezte vágvecsei Wellisch Andor. Repr.

Tér és Forma, 1932. 10.sz. 322,323.lap /Képpel/

MDK

Wellisch Andor, vágvecsei

Vágvecsei Wellisch Andor: Svábhegyi nyaraló.Repr
Vágvecsei Wellisch Andor: Petőfi-téri bérpalota madártávlatból. Repr.
Vágvecsei Wellisch Andor: Petőfi-téri régi templom telektömb új beépitésének terve.Repr.

Györgyiújmagyép II. 148, 149, 150, 151.lap

MDK

Wellisch Andor

Wellisch Andor: Villamos erőtelep. Repr.
(A Magy.Képzőművészek Egyesülete műcsarnoki jub.tárlatáról.)

Képzőművészet, 1935. 10.1.

MDK

Wellisch Andor műépitész

A Magy.Képzőművészek Egyesületének 1937.évi nagy aranyérmét vágvecsei Wellisch Andor műépitész kapta, épitőművészetének elismeréséül. A Magy. Képzőművészek Egyesülete elnökké választotta vágvecsei Wellisch Andort.

Cikk: Wellisch Andor lett a Képzőművészek elnöke.

A Pesti Városháza. 1937. 6.sz. 22.l.

MDK

Wellisch Andor, vágvecsei

Wellisch Andor, Falus Elek és Staudhammer Károly terve után, az újjaépitett Corso mozi nézőtere. Repr.

Györgyiújmagyép II. 28, 29. l.

MDK

Wellisch Andor

Wellisch Andor: A rákospalotai állami elemi iskola. Repr. (A gr. Klebelsberg Kunó emlékkiállításról.)

Képzőművészet, 1933. 58.sz. 66.l.

Wellisch Andor

MDK

A rákospalotai áll.elemi iskola

Szentélyrészlet, Bejárat, Homlokzat

Miesarnok 1933. Klbelsberg Kuno enlékkiáll.

Wellisch Andor

MDK

Rákospalotai áll.elemi iskola

Műcsarnok 1933.Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

MDK

Wellisch Andor

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig. MMÉKözl.Havi Füzetei 1926.III.évf. 9-12.sz. 127-150.l.

MDK

Wellisch Andor

Bérvilla a Pasaréten. Tervezte: Wellisch Andor.
Repr.

Tér és Forma, 1933. 7-8. szám. 240-241. lap

Wellisch

ejusdem

l. Edvi Bp.

216. l.

vékony falak burkolására, könnyü hangfogó válaszfalak készitése, hütők, jégvermek, sörraktárak, borpincék szigetelése.

Thermalit

tulhevitett vezetékek

Paralak

ezelőtt: Klei

Igazgatóság: Budapest,

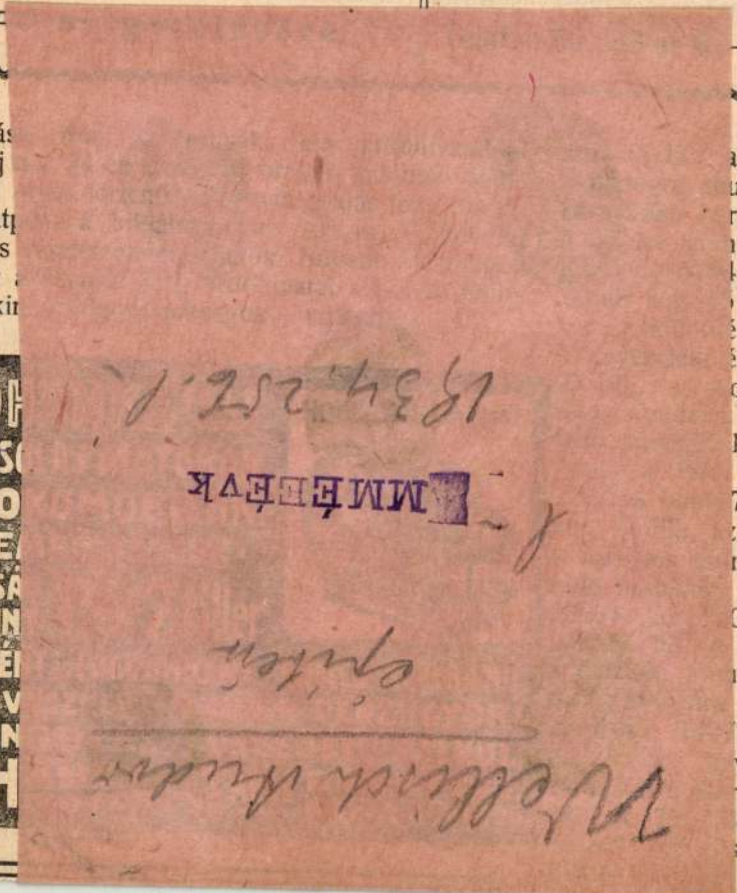

APEST, VI., KIRÁLY-UTCA 1

12 ÉVI JÓTÁLLÁS.

jobb, legolcsóbb és legerősebb szerkezetü kémény- és szellőztető toldó

kitüzött célnak legjobban megfelelnek s a müszaki elrende

szabályos működése által a legnagyobb keresetnek örvend
lig a **legolcsóbbak** és a **legjobbak.**
folyását a kéménycsatornák huzatára kedvezővé teszi s igy sz
lkülözhetetlen.

Telefon: 12—8

91/96. sz. általános
s ajánlati ürlapok,
a máv. anyag- és
nál (Andrássy-ut 73.
minden üzletvezető-
y a megállapitott ár
a máv. budapesti
utján is megrendel-
az általános szálli-
lányáért 50 fillér, a
ig 30 fill. fizetendő.
lati ürlapok ingyen

szükségletek
nyi m. kir. állami
már 1-től kezdődőleg
éges:
krócnemüek ugymint
ny, továbbá téli ágy-
; aljpokrócok;
férfi csizma, női cipő,

mint háromrétü ló-
párnák;
ott edények, réz, pléh,
lárnemüek és egyéb
cikkek szállitására

Baja. (Pirszén szállitás.) A
ipartestület 50 mm. légszeszgyári dió
szállitására árlejtést hirdet. Felhivatnak p
óhajtók, hogy ajánlataikat május 3
bajai ipartestület hivatalába nyujtsák be.

c) **Adás, vevés, bérbeadásra.**

Borossebes. [Arad m.] (Kőbánya b
adás.) Borossebes község volt urbér
tulajdonát képező kőbánya május 1
községházánál tartandó árverésen 3
után következő, esetleg egy évre is, haszo
tog adatni. Árverési föltételek Mihuli
ton volt urb. bizott. elnöknél betekinthe

Miskolc. (Hidvámszedési jog b
adása.) Borsodvármegye tulajdonát
sajószentpéteri és hosszurévi hidak bérl
árverés május 15-én d. e. 9 órako
vármegyei székház nagy tanácstermébe
tartatni. A vámszedési jog a sajószé
hidat illetőleg 1909. junius 1 től, a ho
hidra vonatkozólag 1909. julius 1-től k
leg 1912. december 31-ig terjedő időr
bérbe. Az árverelni szándékozók tart
sajószentpéteri hidat illetőleg 200 kor., a
révi hidat illetőleg 100 kor. bánatpénzt
ség kezeihez letenni és az akinek a bé

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

tervezte a Passarelen
a Nepraforgó-utcai kisér-
leti lakótelep egyik villáját

Vállalkozók Lapja. Bp. 1931. LII. évf.
nov. 12. sz. 4. old.
+ dec. 31. " 6. "

(Wellisch Andor)
vágvecsei
műépítész cikke

( ) Az új lover-
sempálya építkezése.
Magyar Építőmű-
vészet. 1926. 3-4.
sz. számos Keppel.

WELLISCH ANDOR: A RÁKOSPALOTAI ÁLLAMI ELEMI ISKOLA

A gr. Klebelsberg Kunó Emlékkiállításról

de a finom színérzéket is megállapítjuk. *Dr. Nagy* Béláné tabáni képe hangulatos. *Rauscher* Juliska aquatintái és rézkarcai egy művészlélek finom megnyilatkozásai. *Farádi Veres* Izabella ért az erős színellentétek összefogásához. A szobrászati rész legizmosabb tehetsége *Somló* Sári, aki Ember és bűnök című szoborcsoportjának ábrázolásában úgy az elgondolásban, mint a plasztikai megoldásban egyaránt tehetséges. Első megmozdulás című csoportja az elvont és szimbolikus gondolatok kifejezésében is erős egyéniségre vall. Igen jók *Zilzer* Hajnalka fejei és *Szilágyi* Margit vadállattal viaskodó Tarzanja. A „modernek" szintén nagyobb számmal vettek részt a kiállításon, azonban a külföldről átvett sablon mellett semmi újat, vagy értékeset nem mutatnak be. Talán *Hranitzky* Ilona és *Járitz* Józsa neveit tartjuk szükségesnek megemlíteni.

Istók László.

Wellisch Andor

szűnik meg némiképp, ahol *Horváth* Béla, tizennégy képe enyhiti a csöppet sem kedélyes előbbi hangulatot. Horváthot régóta ismerjük. Halk szavu festő, akinek belső kifejező eszköze a kép. A borongós tájak, párás ezüstös városképei, harmoniái néha olyan finomak, melyeket nem lehet leírni, hanem érezni kell. *Csébi Pogány* István akvareleket állított ki. Képeinek nem tárgya, hanem technikai kivitelezése, széles merész ecsetkezelése, biztos keze és jó szeme sokaknak tetszett. *Basilides* Sándor alanyi művész. Egyéni kifejezőmódja, tónusának finomsága, átérzett nemes pátosza, témáinak, szellemiségének magas színvonala, a magyar művészetben külön helyet biztosított számára. Különösen szépek hangulatos tájai, áhitatos vallásos képei. Csupa fájdalom Menekültek c. vászna. *Meller* Kató iparművész. Figurinákat állított ki. Kosztümtervek ezek, amelyek eredetiek nemcsak színben, formában, de technikai létrejöttükben is. Egészen különös hatást tud létrehozni ollóval kivágott szines papirdarabkáival. — Mire a nagy üvegterembe érünk, már végleg elfelejtettük a mexikói festő vadságát s nyugodtan élvezhetjük Rippl-Rónai sziporkázását, Kőrösfői-Kriesch gyengédségét, Benczur Gyula naturalizmusát, Mányokit, Fadruszt, Munkácsyt és Paál Lászlót, akiket ha jellemezni akarnánk, baglyot vinnénk Athenbe. Csak még annyit említünk, hogy a terem legszebb képei beckói Bíró Henrik gyüjteményéből valók. *dr. Jajczay János.*

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZNŐK KIÁLLÍTÁSA. Majdnem negyedszázada annak, hogy a Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállításokat rendez. Ezúttal érdekes rendezésben látjuk egymás mellett a különböző irányzatokat. modernek külön termeket kaptak. *Dolányi Benczúr* Ida tüzes és mély színeit látjuk előkelő kezelésben az „Őszi rózsák, Őszi csendélet és Popaverek" című képein. *Clauder* Margit szép pastőzus és lirai képekkel szerepel. Dunai kikötő, Dúnai halászok, Borús téli nap. *Mészáros Kisfaludy* Mária sokoldalu és tartalmas, témáiban elmélyedő. Alkonyatban hazafelé, Családi ereklye, Gádoros ház előtt. Igen érdekes *Pórter* Paula Müncken zászlódíszben opálos színekkel megfestett képe és *Dánielné Lengyel* Laura leegyszerűsített, karakterisztikus portréja a háttérben virágos mezőn Amor és Psyche sziluettjével. Hiúság című aktja felfogásban érdekes ábrázolás. Finom és plasztikus és jó színekkel van megfestve *Müller* Ágota Gesslerné zongoraművésznő arcképe. *Páris* Erzsi Alpesi tájak c. képe hangulatos aquarell. *Tóbisch* Ilona Cigánygyerekek c. képén nemcsak a színes faj, de a fehér, sárga-kék ruha még egzotikusabb hangsúlyú és szerencsés komponálású. *Zsigmondyné Jármay* Edit választékosan finom aquarell virágfestményekkel szerepel. *Henczné Deák* Adrienne Peoniák c. virágfestménye szinte illatozik, oly valószerű. Anyám c. képét is virágszerű finomságokkal kezelte. *Edvi Illés* Aladárné Hulló orgonák, Parasztleány, Gyermekarckép c. képei egyaránt jó qulitásúak. *Rajnerné Istvánffy* Gabriella állatképei kedvesek. Igen jók *Horovitz Lukács* Stefi tréfás tárgyú aquarellsorozatai. Szép portrait *Försterné Bolla* Matild vöröskeresztes jelmezben lévő Apor Gizella bárónéja. Itt látjuk még *Barna* Ilona artisztikus vízfestményeit és *R. Reissmann* Gizella kedves balatoni hangulatait. *Dégen* Árpádné egy klasszikus hangulatú tájképet állított ki. *Ehrenhaftné Hevesi* Margit érdekes előadású Margithídját dicsérjük.

Bérvilla a Pasaréten
Tervezte: Wellisch Andor

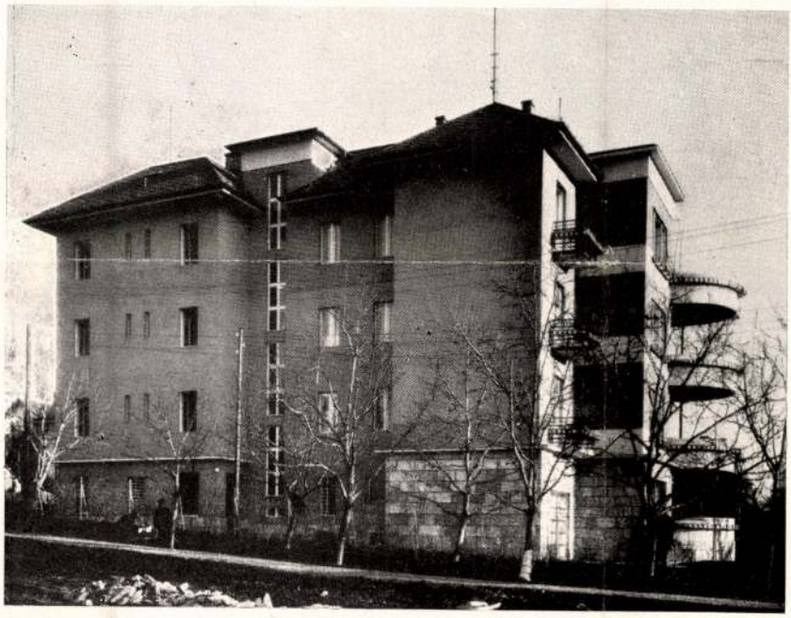

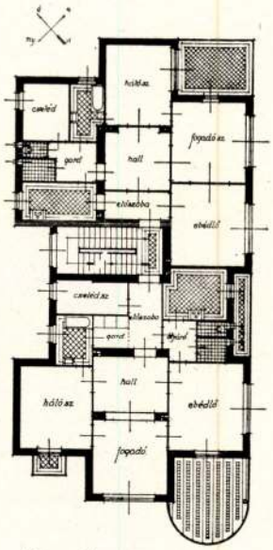

Alaprajz

EGY KIS MEGFIGYELÉS

A Tér és Forma 4—5. számában bemutattam *a milánói nemzetközi építészeti kiállítás* részére készült fotomontage-t, amelyen az Országos Képzőművészeti Tanács megbízásából igyekeztem összefoglaló képet adni napjaink korszerű építészeti törekvéseiről. A fotomontage-on húsz korszerű irányban dolgozó építész munkái szerepelnek. E célra mintegy százötven fénykép eredeti lemeze ment kezemen keresztül. Amikor elkészítettük a montage modelljéhez a másolatokat, a képek egyrészét használhatatlannak találtuk és pedig főleg azokat a képeket, amelyek a magyar építészet leghaladóbb csoportjának a tervei szerint felépült házakat ábrázolták. Ugyanis ezek a képek úgy készültek, hogy a fényképezőgép, illetve a lemez szigorúan párhuzamosan állott az épület egyik felületével és így csak egy oldalról nézvén az épületet, a kép nélkülözte a perspektivikus hatást, mert nem adott az épület-

Tér és Forma
1933 - 7-8. sz.

A Nagyboldogasszony-úti bérvilla udvari homlokzata. Tervezte: Münnich Aladár

— sajnos — valóban igen sok épületünkön ott díszelegnek. Erre csak azt válaszolhatnánk, hogy mindíg voltak álmodernek, középszerűk, akik nem eszmék, hanem divatok után indultak s nem a feladat lényegét tartották szemük előtt; más magyarázat, mint a divat ezen jelenség elterjedtségére nincs: hiszen sem nem szép, sem nem célszerű, semminemű értelme nincsen, lényegi tradíció multunkhoz nem fűzi, legfeljebb a históríkus építészet csökevényeként magyarázható.

A másik megfigyelés, amely a cikkíró tévedését indikálhatta, nyilván az, hogy e jelenséget egyebütt, külföldön nem találta meg. Bizonyára azért, mert északra és nyugatra nézett, nálunk magasabb építéskultúrájú országok felé. Tőlünk délre-keletre ugyanezen „pallérstílust" láthatná burjánzani; nem magyar specialitás ez.

Ha látszólagos tények mentik is a cikk tévedését, szükségesnek tartottam ez ellen állástfoglalni s az ellen a hatás ellen, amelyet a könnyen befolyásolhatókra tehet; annál is inkább, mert számos komoly építészünk, akik az itt elmondottakhoz hasonló nézeten vannak — talán kényelmességből — hallgatólag tudomásul veszik ezen külsőséges vakolatarchitektúra terjedését, a nélkül, hogy frontot alkothatnánk ellene. Pedig az ilyenfajta álmodernség mindennél alkalmasabb arra, hogy a külsőségeket néző laikus közönséget megtévessze, ízlését rontsa, illetőleg annak ízlésesebb része előtt a „modern" építészetet diszkreditálja. Nem is tudhatjuk, hogy ez az igazi korszerű építés ügyének mennyit árt.

Szerencsére az e fajta külsőséges attributumok divatja már mintha végéhez közeledne. Ezt mutatják bizonyos esetek, melyek e divatot ad absurdum viszik. Példa egy most épülő bérházról (nem egyedülálló eset): két, egymástól kb. másfél méter távolságban lévő keskeny ablak közös, erős vakolatkeretben: a nyílások háttérbe szorulnak. A divat „fejlődésének" következő logikus lépése a keretezett vakablak; itt végződik e divat. Másik idei példa: a falsík elé 12 centimétert kiugró ablakkeret (szintén bérházon), amely az amúgy is kisméretű ablakokba ferdén beeső napsugaraknak számottevő részét fogja el: a divat összeütközik a célszerűséggel. Győzelme remélhetőleg pyrrhusi.

Az ilyenfajta, a lényegről a figyelmet elterelő, disszonáns külsőségeknek el kell tisztulniok építészetünk fejlődésének útjából, amint ez már sokhelyütt végbement. Ne akadályozzuk e folyamatot azzal, hogy a salakot igazgyönggyé magasztaljuk. Ilyesmivel csak profanizáljuk a nemzeti művészet fogalmát.

Déman Pál.

A budapesti Corso-mozi újjáépítése

Tervező építészek: **v. Wellisch Andor, Falus Elek** és **Staudhammer Károly**
Kivitel: Fejér és Dános

Igen nehéz feladat előtt áll az építész, ha elgondolásának megvalósítására nincs szabad tere.

Ez volt a helyzet a Váci-utca 9. szám alatti igen régi bérháznál, melynek udvarába már régebben egy kb. 250 személy befogadására szolgáló mozit építettek. E ház már amúgyis több átalakításon és ráépítésen esett át; hajdanában szálloda céljaira szolgált, később

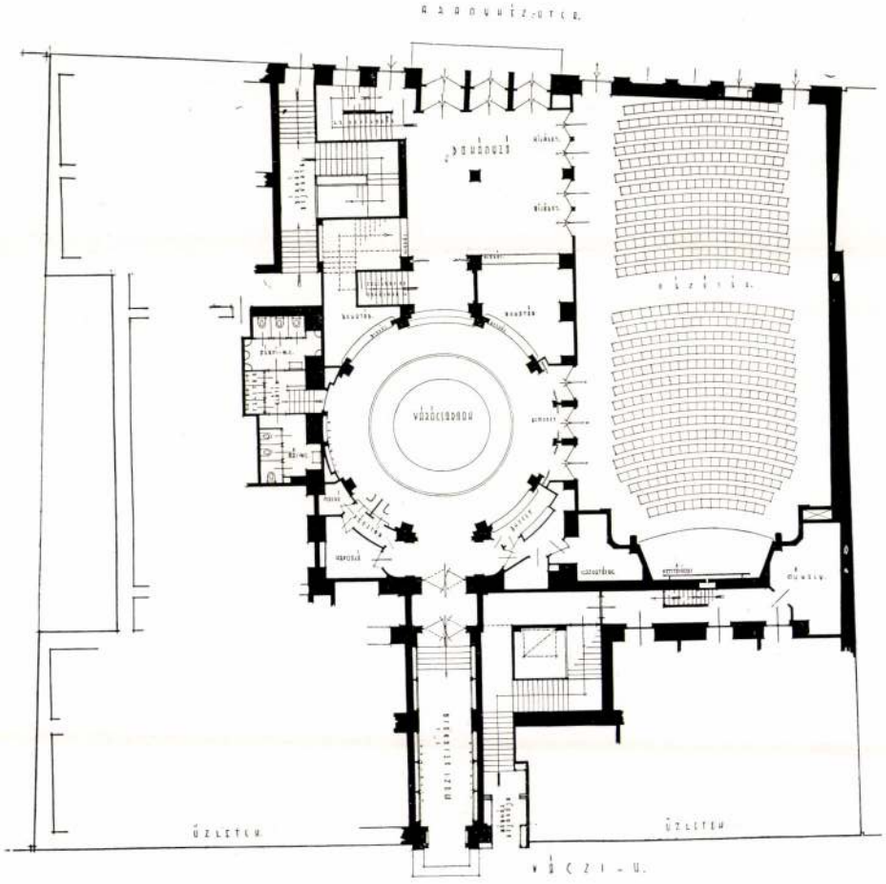

Alaprajz és bejárati részlet. Üvegburkolat: Multicolor. Neon: Fóthy-fény
Pianta della sistemazione dell cinema Corso di Budapest. Seidner felvétele.

Tér és Forma
1937. 6. 7.

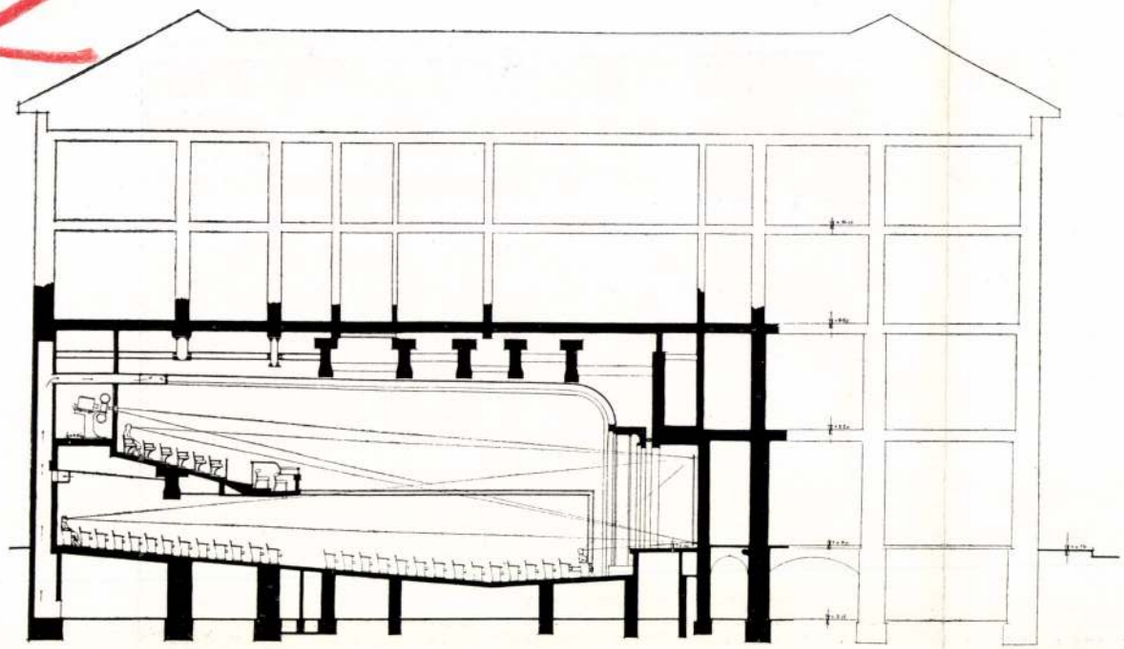

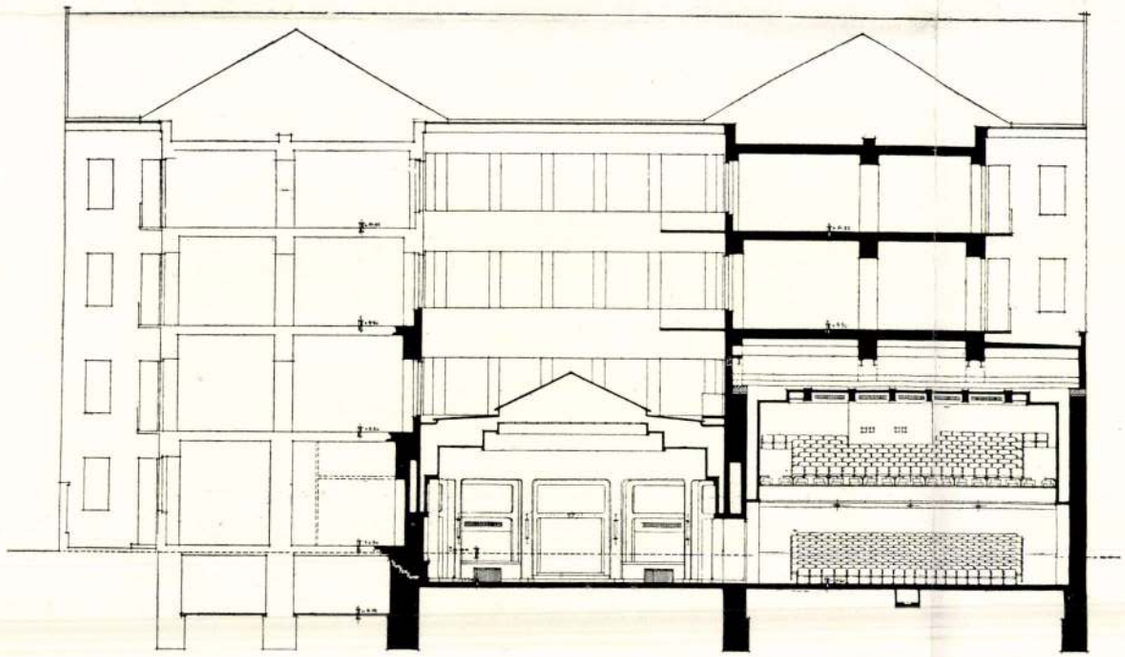

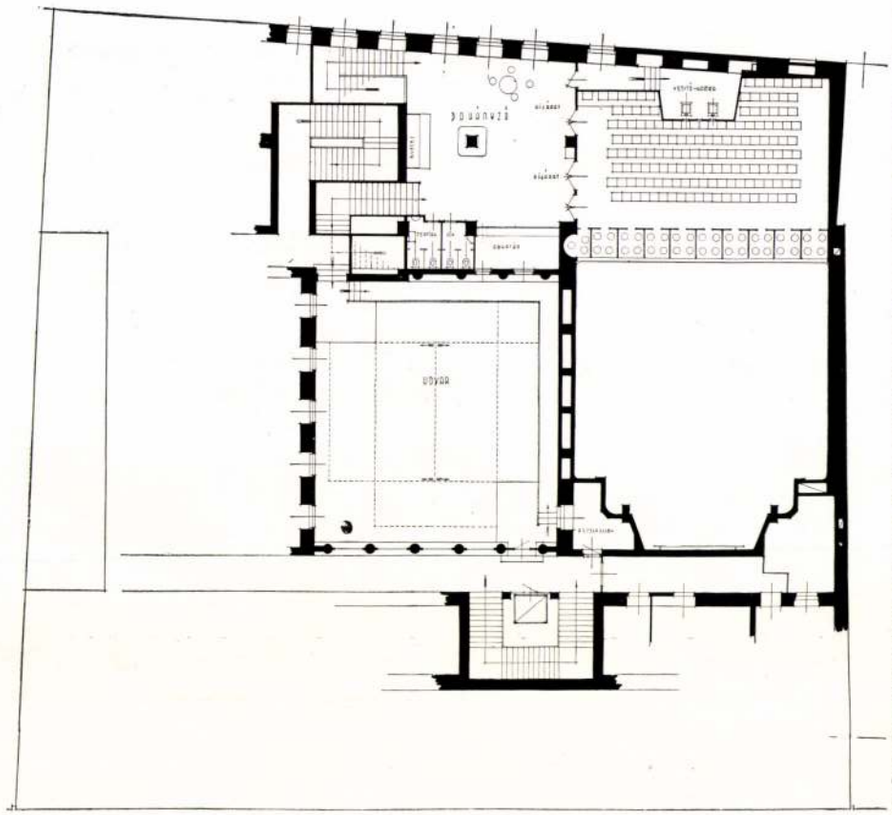

Metszetek és emeleti alaprajz

pedig — a környezetnek megfelelően — üzletek, műhelyek, divatszalonok és egyszerű polgári lakások találtak helyet benne. Ebben a keretben kellett egy kb. 750 személyes, emeletes mozgószínházat tervezni. A megoldást nehezítette az a körülmény is, hogy a munkát a lakók zavarása nélkül kellett megvalósítani.

A tervezés kiindulópontját az képezte, hogy a bérház lépcsőjéhez vezető bejárat a moziétól elkülönítessék.

Ilyképpen keletkezett egy hosszúkás alakú

A Corso-mozi előcsarnoka és (alól) részlet a nézőtérről. Fehér neon: Fóthy-fény. Fémmunkák: Gerő és Győry

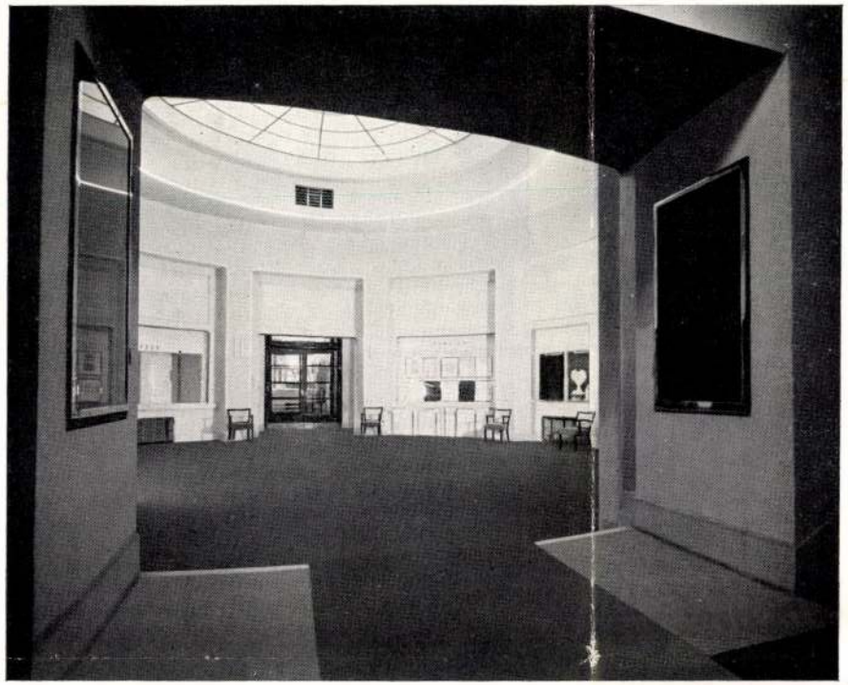

Seidner felv.

bejárat, két oldalán kirakatszekrényekkel és hirdetésekre alkalmas helyekkel, mely a régi udvarba vezet és amely — régi rendeltetésétől eltérően — köralakú kiképzést és üvegtetőt kapott. Ez képezi a mai színház foyerját.

Ebben a köralakú helyiségben nyert elhelyezést a pénztár, buffet, ruhatárak, a nézőtéri bejáratok, valamint az erkélyre felvezető lépcsőkar és az összeköttetés a kijáró részére szolgáló hátsó csarnokba.

A nézőtér 14 m. széles és 27 m. hosszú és három bejárati ajtón közelíthető meg; négy ajtó szolgál kijáratul, melyeken kívül még két külön ajtó vezet ki közvetlenül az utcára.

A köralakú ruhatárban elhelyezett tárgyak a hátsó csarnokból közvetlenül megkaphatók, úgyhogy a ruhatári anyagot előadás közben nem kell átszállítani.

A köralakú előcsarnokból lépcső vezet fel az erkélyen lévő páholy- és széksorokhoz. Az erkélyen ismét egy kisebb csarnok és dohányzó van, szintén a megfelelő toilette-helyiségekkel, ruhatárral és külön lépcsővel, mely a közönséget közvetlenül az utcai kijárathoz vezeti. Ezen felső csarnokból közelíthető meg a gépház, a tekercselő, melyből — tűzveszély esetén — vaslépcsőn át közvetlenül az utcára lehet jutni és így e helyiségeknek a maximális tűzbiztonságot sikerült biztosítani.

A földszinti nézőtéren 500 ülőhely van. Az összes — kb. 750 — ülőhelyről a látás legelőnyösebb biztosítása céljából a padozat erős lejtésén kívül a vetítővászon felé ellenlejtést kellett adni. Ez a megoldás lehetővé tette, hogy az összes helyről egyaránt teljesen áttekinthető legyen a vászon, anélkül, hogy az első sorokban a felfelé való tekin-

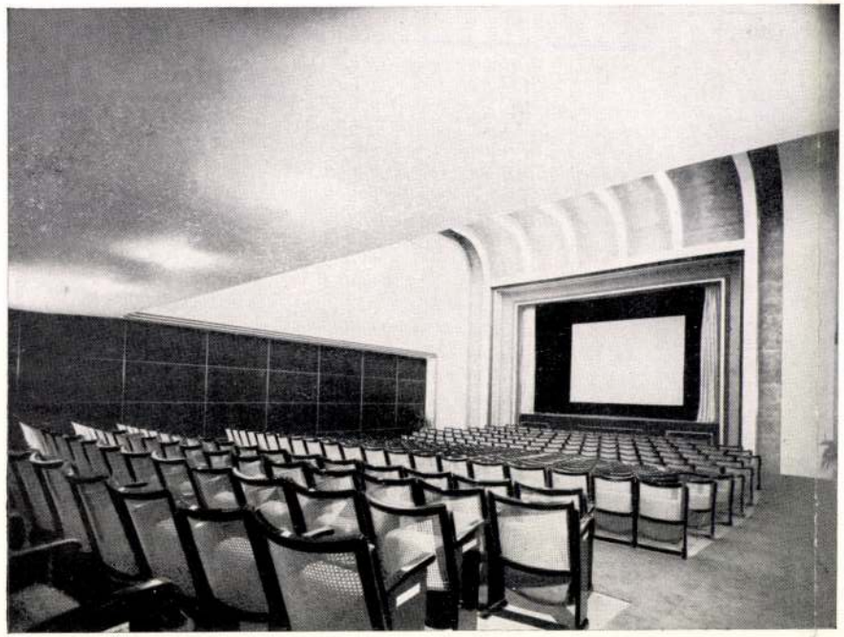

A nézőtér. — Függöny: Szabó Éva. — Csapószékek: Steiner Ferenc. — Das neue Corso-Lichtspieltheater Budapest. A new cinema in Budapest. Arch.: **Wellisch, Falus & Staudhammer**

Seidner felv.

tés a közönségnek kényelmetlenséget és megerőltetést okozna.

Az erkélyen egy páholysor van, 4—4 személy befogadására, mögötte széksorok, melyeknek erős lejtése lehetővé teszi az áttekintést az előtte ülők feje fölött.

A mozi alakításánál a legfontosabb szerepet a szerkezeti megoldás játszotta. A legnehezebb feladat e téren a nézőtér kialakítása körül adódott, miután afelett — az egész építkezés tartama alatt — lakott épületszárny állt s ezen épülettömeget kellett — a lakók legcsekélyebb zavarása nélkül — teljes biztonsággal alátámasztani, mindaddig, amíg a létesített kiváltásokra teljes biztonsággal át lehetett adni az épület terhét. Ugyanily nehézségek mutatkoztak a hátsó, utcai traktusnál is, ahol a középfal kiváltása technikailag nagy gondot okozott.

E kiváltások keresztülvitelét súlyossá tette még az a — minden régi háznál mutatkozó — körülmény, hogy gyenge altalaj, kisméretű alapok, rosszminőségű vegyes falazatok és a falazatokban rejtett nyílások, mászható kémények mutatkoztak, melyeket csak esetről-esetre, az építkezés folyama alatt lehetett megállapítani.

Ily előzmények után kellett lemenni az újonnan létesítendő alapokkal a kellő mélységig és arra a számításnak megfelelő vas- és vasbetonpilléreket állítani. Ezek a pillérek voltak hivatva a fokozatosan készülő kiváltások kapcsán adódó terhek viselésére.

A kiváltók bauxitcementből készült vasbetongerendák, melyeknek hossza — a felfekvéssel együtt — kb. 16 m., magassága pedig kb. 2 m.

Mindazokon a helyeken, ahol a gerendáknak vasbetonból való kivitelezése — hozzáférhetőség s egyéb technikai okoknál fogva — nem volt lehetséges, hegesztett vastartókat helyeztünk el, melyeknek hossza ugyancsak 16 m., magassága kb. 1.60 m. volt; egy-egy ilyen tartónak a súlya a 75 q-t is meghaladja. Ezen egydarabban készített tartóknak a szűk utcán és a sűrűn aládúcolt épületeken keresztül való beszállítása és megfelelő magasságban való elhelyezése rendkívül nagy nehézségeket okozott. A rendőrség útján kellett az utcai forgalmat beszüntetni s a nehézségek jellemzésére felemlíthető, hogy egy-egy vastartó beszállítása és elhelyezése — éjjel nappali szakadatlan munka mellett is — 3—4 napot vett igénybe.

A terem belső kiképzése képezte a további feladatot. A legfontosabb az akusztika kellő megoldása volt, melyhez dr. Möller Károly szolgáltatott igen értékes adatokat és látta el tervezőt tanácsokkal. Egyébként a teremben a lehetőségek határain belül készültek a menyezetek és faburkolatok és mindazok az iparosmunkák, melyek a helyiség széppétételére, hatásos kiképzésére irányultak.

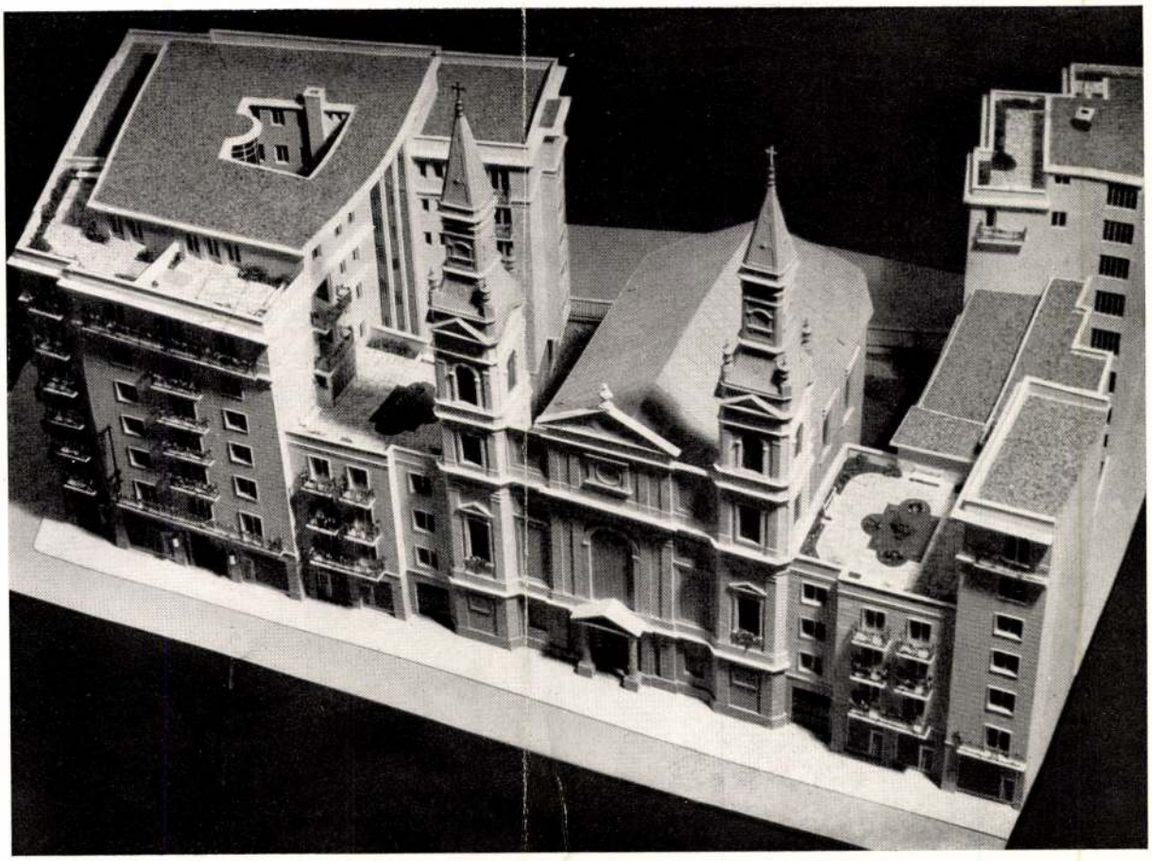

VÁGVECSEI WELLISCH ANDOR: PETŐFI-TÉRI RÉGI TEMPLOM TELEKTÖMB ÚJ BEÉPÍTÉSÉNEK TERVE

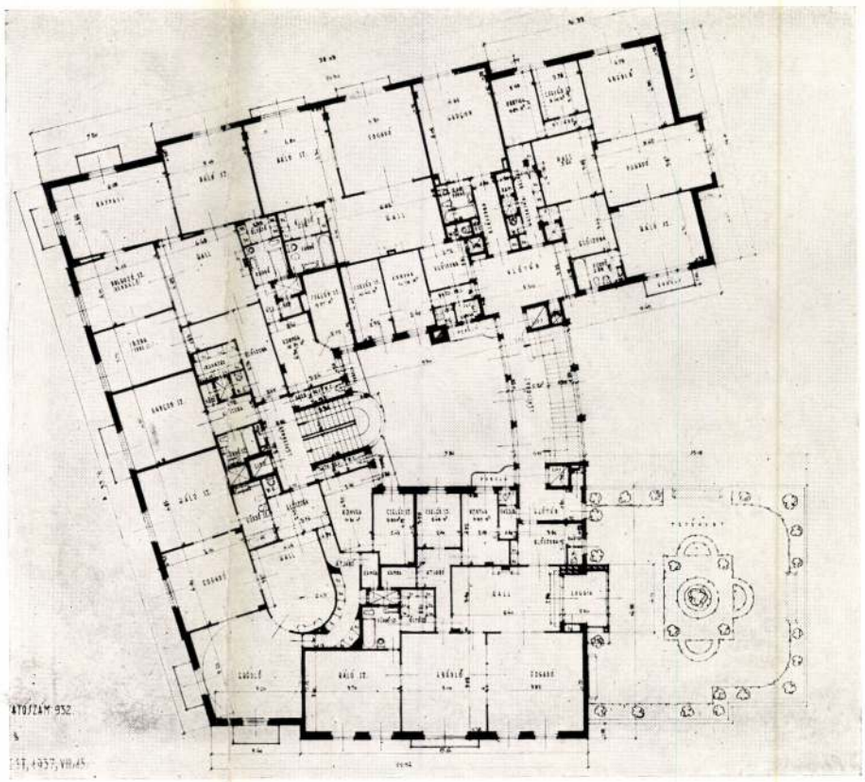

A. V. WELLISCH: MIETPALAIS-ENTWURF — PLAN D'UN IMMEUBLE DE RAPPORT — PLAN OF A BLOCK OF FLATS

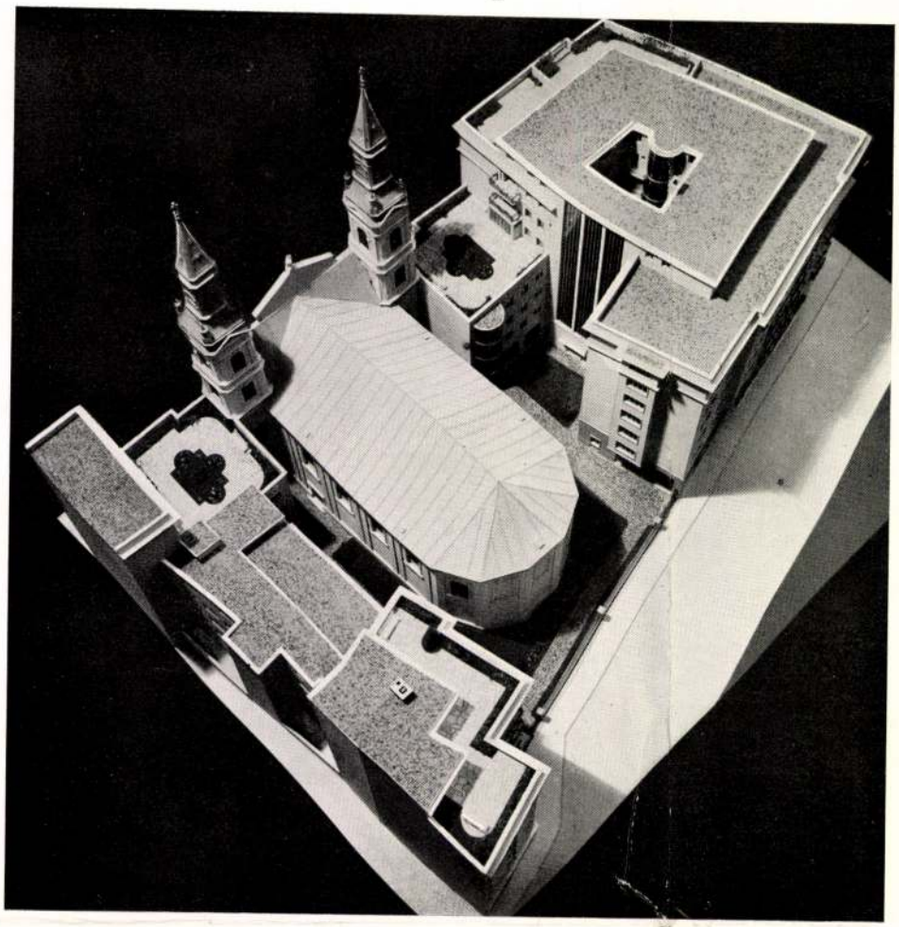

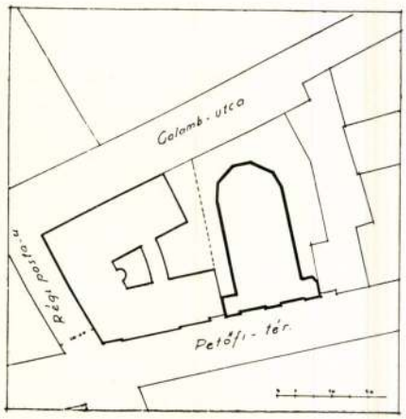

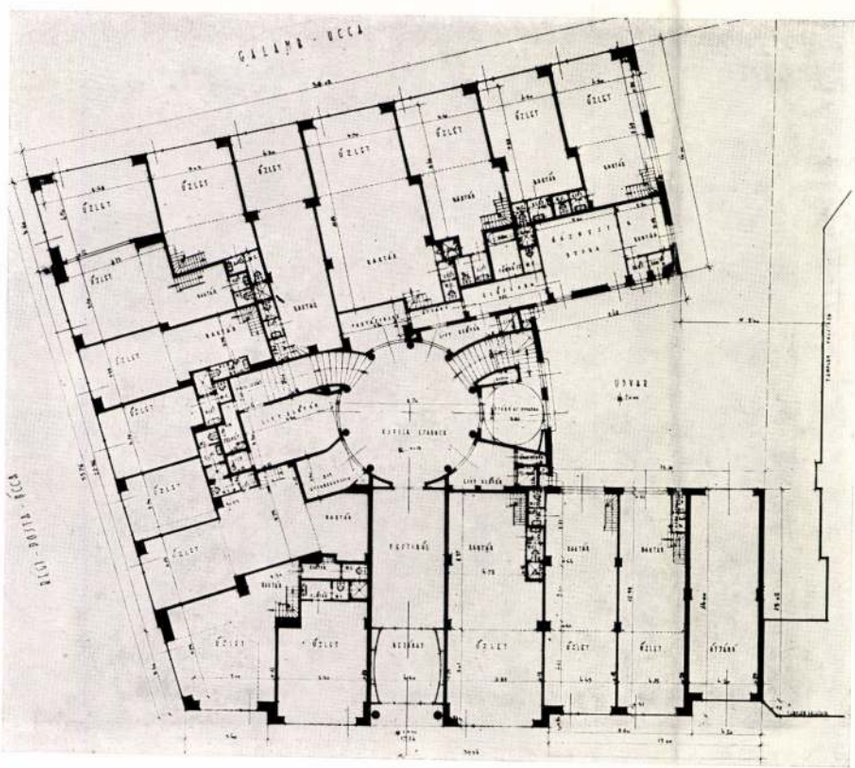

VÁGVECSEI WELLISCH ANDOR: PETŐFI-TÉRI BÉRPALOTA MADÁRTÁVLATBÓL

A. V. WELLISCH: MIETPALAIS AUS DER VOGELSCHAU — IMMEUBLE DE RAPPORT VUE À VOL D'OISEAU — BIRD'S EYE VIEW OF A BLOCK OF FLATS

Vágvecsei Wellisch Andor: Bérház a Hargita-utcában Foto Borsodi

322 – 323. l.

Tér és Forma
1932. 10. 7.

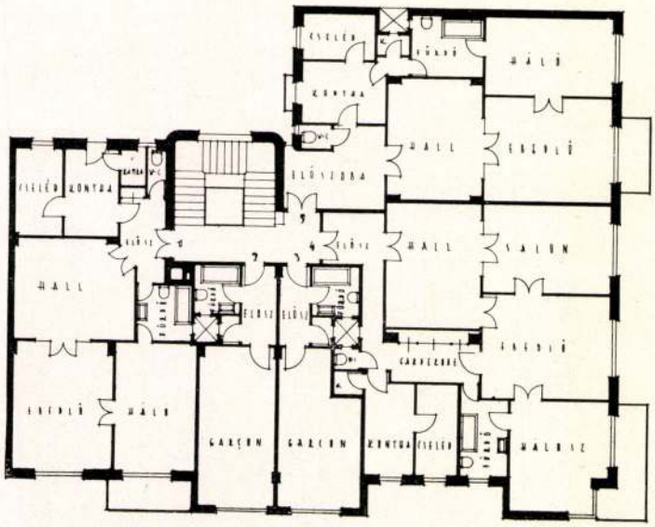

Emeleti alaprajz

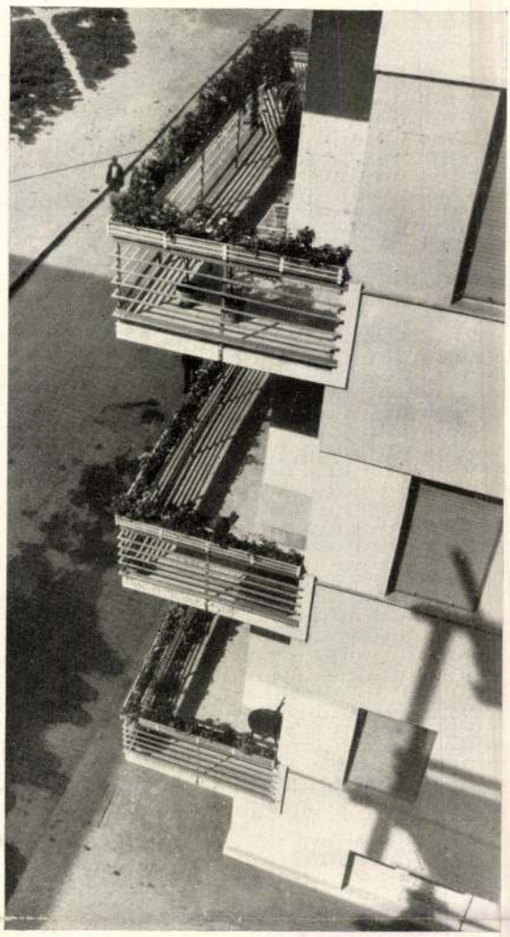

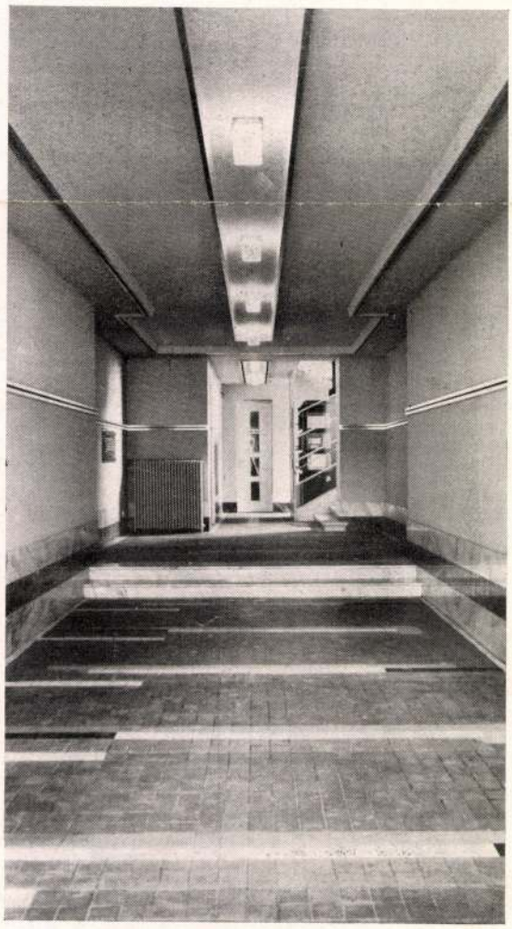

Részletek a Hofstätter Béla tervezte bérházból

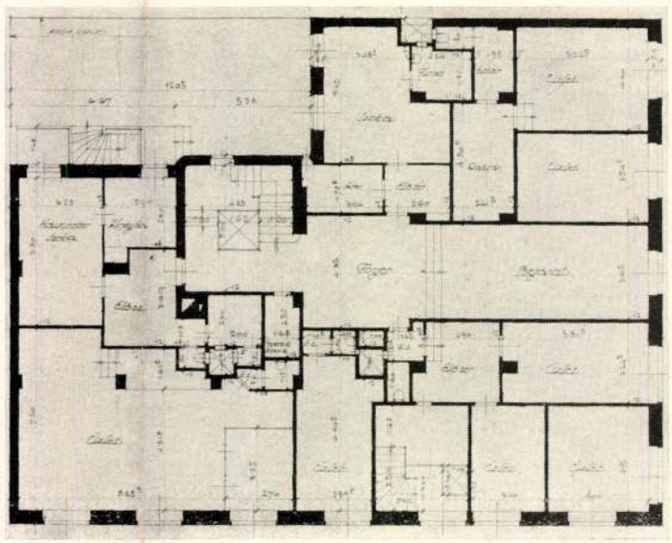

Földszinti alaprajz

WÄLDER GYULA: SAROKBÉRHÁZ A RÁKÓCZI-ÚTON
GY. WÄLDER: MIETHAUS — MAISON DE RAPPORT — BLOCK OF FLATS

Györgyi nyomógép II. 146–147. l.

VÁGVECSEI WELLISCH ANDOR :
SVÁBHEGYI NYARALÓ

A. V. WELLISCH : EINFAMILIENHAUS — MAISON DE FAMILLE — SUMMER DWELLING-HOUSE

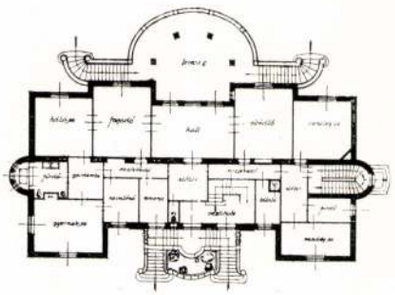

Györgyi ujmagyép II.

Dolányi Benczúr fiának egy szingazdag csendélete, valamint *Fejérváry* Erzsi tehetséges kompozíciója, az „Ádám és Éva". *Kóbor* Elek egy mozmutatványpeldányai az újabb magyar szobrászművészetnek.

Érdeklődésünk nem lankad a következő termek-

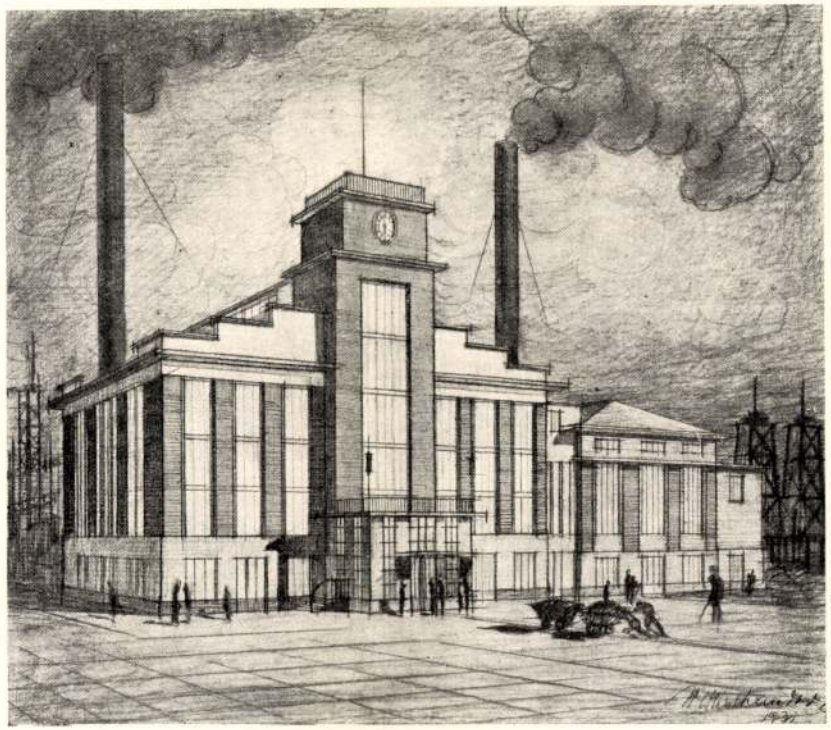

Wellisch Andor: Villamos erőtelep

A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról

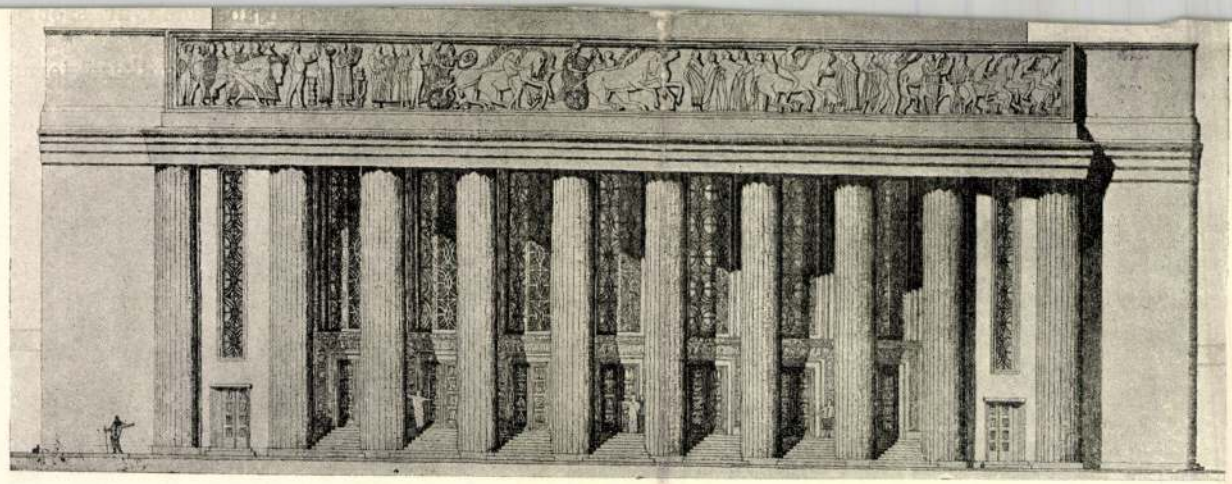

Tory Emil és Pogány Móric: A Nemzeti Színház terve
A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról

IV.

A szem nehezebben fárad, mint általában a tömegtárlatokon. Ezt javára kell írni *Györgyi* Dénesnek, aki a Műcsarnokot nagyjában modern kiállítási helyiséggé alakította át és úgyszólván lelki esztétikai nyugvópontokkal kínálja a termekben szerte barangoló szemlélődőket. De javára kell írni az új rendezési elvek, az úgynevezett valeur-rendezésnek is, mely amellett, hogy általában megkönnyíti az áttekintést, valahogyan — talán önkéntelenül — eltereli a nézőt a jelenhittebb környezetben közvetlen hatásaival és értékével bizonyára kimerítőbb méltatásra csábitaná a bírálatot.

Itt találjuk például — a X. teremben, — a két *Basilides*-t, Barnát és Sándort, az előbbit figurális-, az utóbbit táj-stilizációinak félreismerhetetlen jellegzetességeivel. A vonalak és színek áhítata, amellyel a testvérművészek a természetet és előterében az embert vásznon vizionálják az egyéni látásnak tiszta, szép élményeit revellálják. Mellettük igazi értékek: *Szatmári-Horváth*

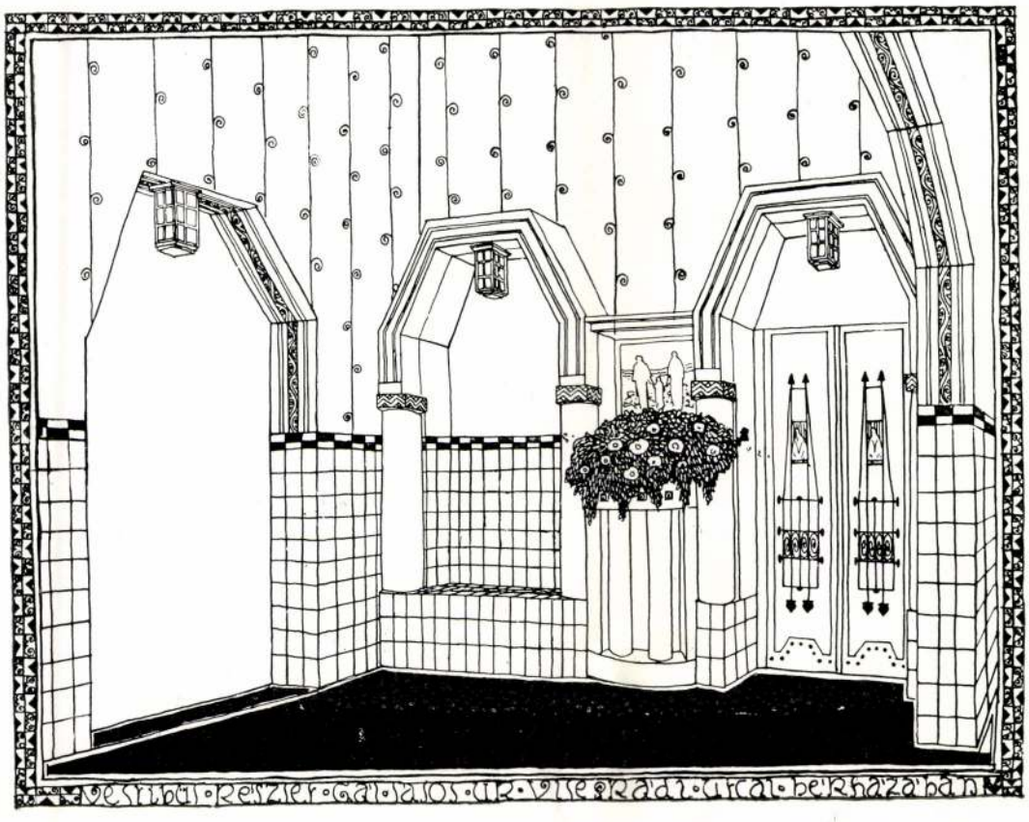

WELLISCH ANDOR

GÁL LAJOS ÚR VISEGRÁDI-UTCAI BÉRHÁZA — HALL

A 21-ik oldalon a bérház távlati képe.

WELLISCH ANDOR

DR. SCHREYER ENDRE LAKÁSA

MÁRVÁNYKANDALLÓ A HALLBAN

WELLISCH ANDOR

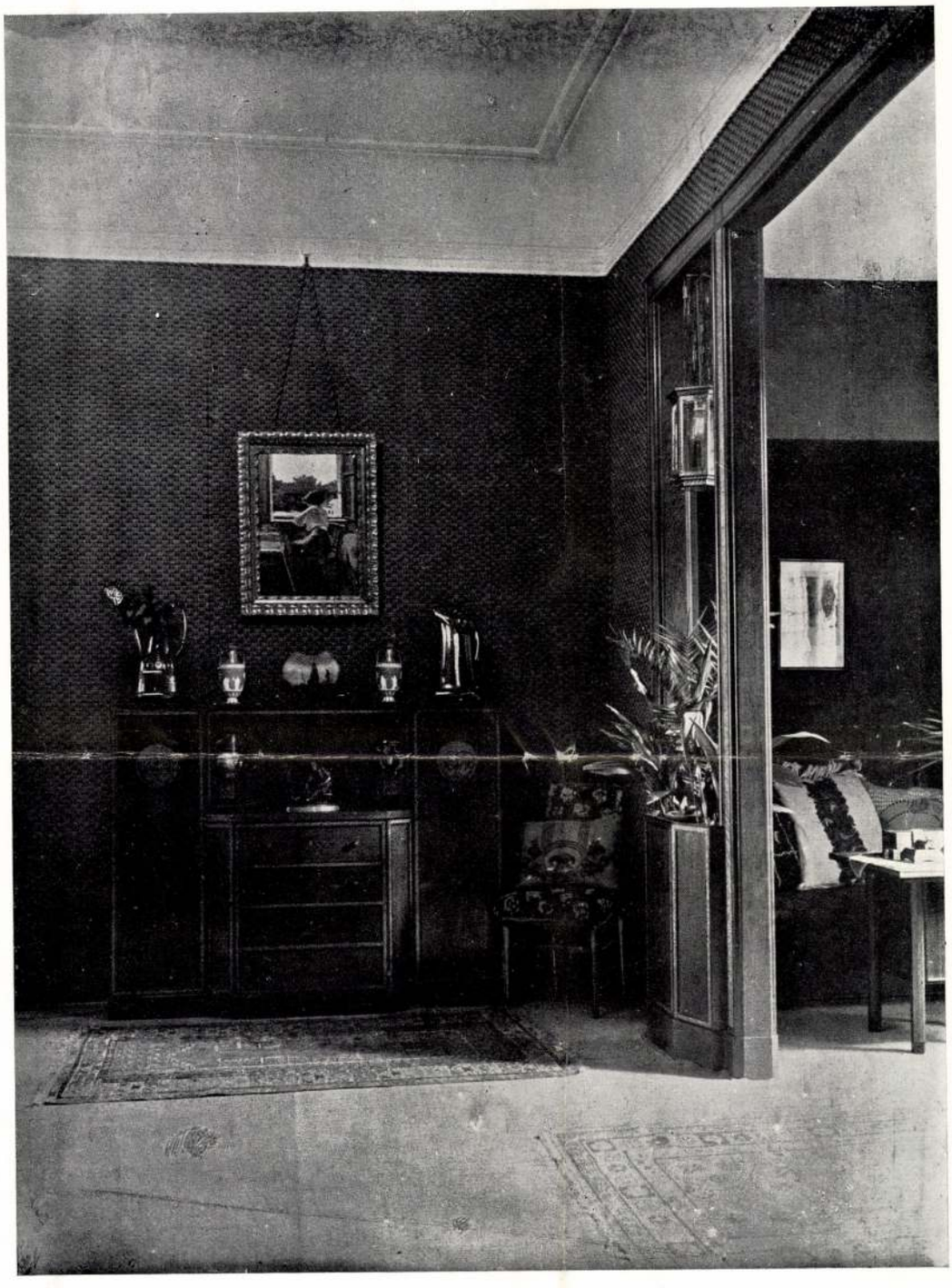

DR. SCHREYER ENDRE LAKÁSA HALLRÉSZLET, SÖTÉTSZÜRKE TÖLGYFA JÁVORFABETÉTTEL

WELLISCH ANDOR

DR. SCHREYER ENDRE LAKÁSA

ELŐSZOBARÉSZLET

WELLISCH ANDOR

DR. SCHREYER ENDRE LAKÁSA

NŐI BOUDOIR AFRIKAI KÖRTEFÁBÓL

WELLISCH ANDOR

DR. SCHREYER ENDRE LAKÁSA

EBÉDLŐ

Wellisch Andor

DR. MÁRKUS JENŐ NYARALÓJA. TERVEZTE: IFJ. WELLISCH ANDOR.

Magyar Építőművészet
1911. 7. 2.

DR. MÁRKUS JENŐ NYARALÓJA. TERVEZTE: IFJ. WELLISCH ANDOR.

DR. MÁRKUS JENŐ NYARALÓJA.

TERVEZTE: IFJ. WELLISCH ANDOR.

Wellisch Andor ifj.

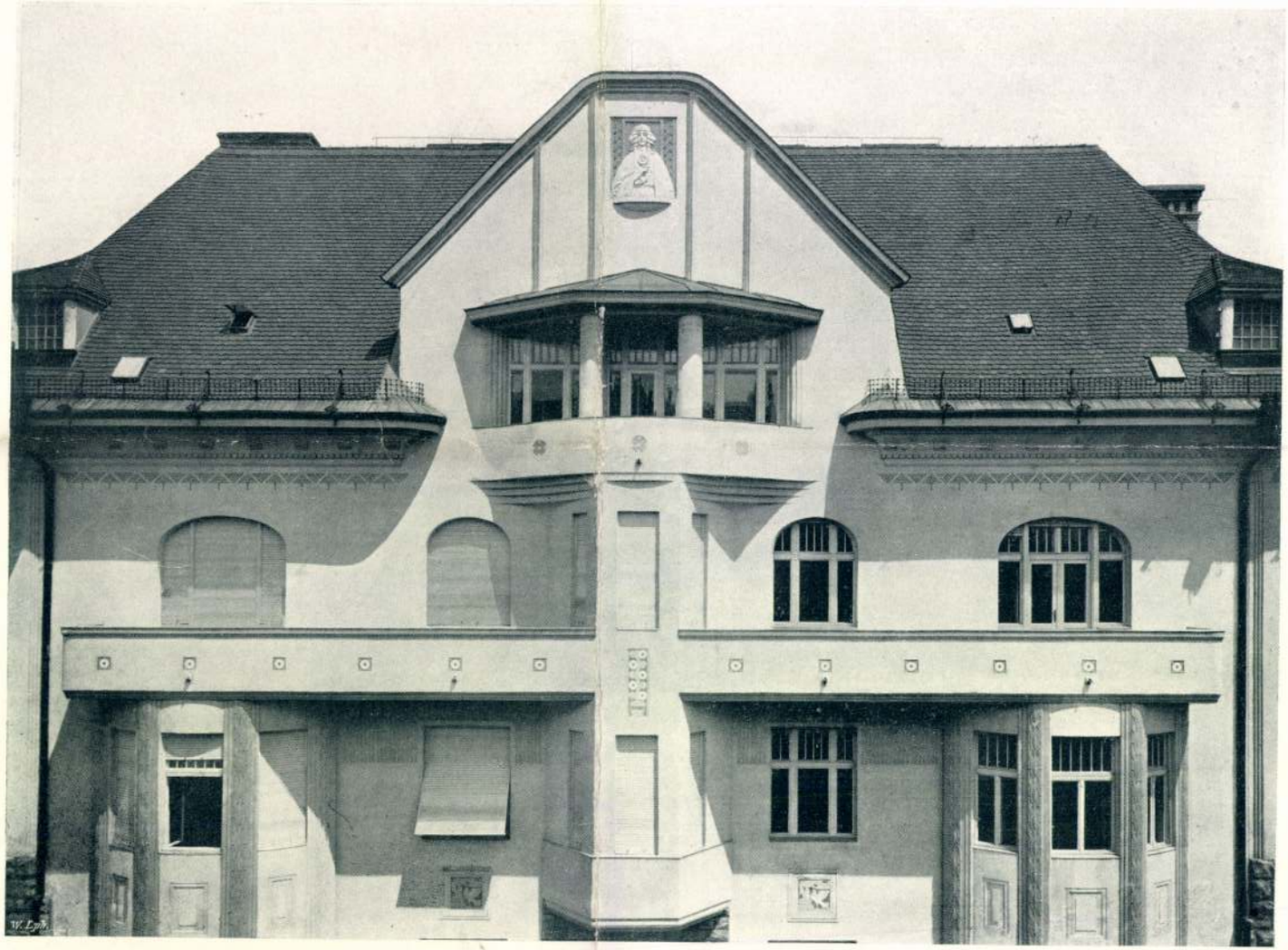

DR. MÁRKUS JENŐ NYARALÓJA.

TERVEZTE: IFJ. WELLISCH ANDOR.

Wellisch Andor

Bpest, bérvilla, Pasarét

Tér és Forma, 1933 VI. 236

Wellisch Andor

ház terv

Tér és Forma, 1933 VI. 7

Wellisch Andor épitesz

Tér és Forma 1939. 33-34.

Bérkán a Széchenyi rakparton

Wellisch Andor épitész

Tér és Forma 1939 29-31.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. nyug-
Lj. Intézetének bézhazázól

Wellisch Andor építén

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 314-322. o.

K.F.: Levél c. nekrológi

Wellisch Andor építész

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 28.o.

dr. Gallina Frigyes: Utcáink esztétikája.

Wellisch Andor építén

Tér és Forma, 1931.

IV. évf. 317-326.o.
Winkler Onkár: Ujabb tanulmányok a lakásproblémá-hoz.

Nefflisch Andor építész

Tér és Forma 1937. 149-153.

A budapest Corso-mozi újjáépítése

Rozgonyi

Pesti Hirlap 1925 /XLVII/ máj.9.10

Wellisch Andor tervei szerint épi-
tett uj lóversenytér II oszt. tri-
bünje a pálya felől. Fénykép.

Rozgonyi

Pesti Hirlap 1925 /XLVII/ máj. 9.10.

Wellisch Andor tervei szerint épi-

tett uj lőversenytér I oszt. tribün-

jének jobb szárnya. Fénykép. 12x8.

Rozgonyi

Pesti Hirlap 1925 /XLVII/máj.9.1o

Wellisch Andor tervei szerint épit
tett uj lóversenytér I osztályu
tribünjének főbejárata. Fénykép.
8x12.

Rozgonyi

Pesti Hirlap 1925 /XLVII/ máj.9.10

Wellisch Andor tervei szerint épitet uj lóversenytér I. oszt. tribünje a pálya felől. Fig Zsig.

MD K

Wellisch Andor,ép.

9. Rákospalotai áll.elemi iskola:
   a./ Szentélyrészlet.
   b./ Bejárat.
   c./ Homlokzat. 37.l.

14. Rákospalotai állami elemi iskola. 38.l.

Klebelsberg emlékkiáll. Tárgym. 1933.

vágvecsei Wellisch Andor
Péti villamosközpont terve
Bérvillák a Pasaréti-uton

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932, április 19 l.

106b lap: (De beata Agnete) Egy miniatura (40×34 mm), amelyen *Szent Ágnes* ábrázolása látható. Jobbjában pálmaágat, balkezében nyitott könyvet tart. Mellette a fehér bárány. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

108a lap: „Oraison a nostre dame." Egy miniatura (40×35 mm), amelyen *Szűz Mária* mellképe látható. Az imára kulcsolt kezű, kék fejkendős Mária mellképe mögött, a háttérben két vörös angyal. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

22. HORAE BEATAE MARIAE VIRGINIS.

Latin és francia. Oktáv. 1536.

Hártya. 182×92 mm. *95* levél. Bastardaírással 34—35 sorba írva. Vörös feliratok, kis arany kezdőbetűk kék és rózsaszín alapon. *11 iniciálé. Kötés:* az eredeti feketebőr, fatáblákon, modern brokátkötésbe van ragasztva, ami különálló modern azonos brokátbélésű festett zománcozott keretekkel díszített sárga selyembársony kötésbe van beillesztve.

Francia, maubeugei munka 1536-ból. A maubeuge apácakolostorban készült, amint ezt a kódexben szereplő Szent Adelgunda tisztelete bizonyítja.

1698-ban Hajnal Márton tulajdona (94b lap) A XIX. században a Viczayak hédervári gyüjteményéből Ipolyi Arnold birtokába került (*1a* lap). Ipolyi Arnold hagyatékából, az Esztergomi Múzeum letétjeként van a könyvtárban.

1a—1b lap: A kódex új címlapját, történetének leírását és Ipolyi Arnoldnak a kódex származására vonatkozó meghatározását tartalmazza.

MDK

Wellisch Andor

Staudhammer Károllyal és Falus Elekkel tervezte a budapesti Corso-mozi ujjaépitését.

Tér és Forma, 1937. 6.sz.

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

tervei szerint épülő „Magyar Lovaregylet" kerepesi uti pályáján levő hatalmas 2 tribünös épitményén megtartottár a falegyen-ünnepséget.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1924. XLV.évf.

aug. 19. sz. 2. old.

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

tervei szerint megrez-
dik a rákospalotai Madách
téren egy 8 tanteremes iszolá-
óvoda, s az azokhoz tartozó
óvónői és egy igazgatói lakás
építését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII.évf.

márc. 2. sz. 19. old.

M.D.K.

Wellisch Andor, építész

Terve szerint felépült új törvényszéki tribünépületet részletesen ismerteti a lap, elkészülte alkalmából

Vállalkozók Lapja, Bp. 1925. XLVI. évf.

máj. 13. sz. 2. old.

.

Wellisch Andor

A Magyar Lovaregylet, új lóversenytéri épitkezéseit tervezte Wellisch Andor.

Liber Középitk. 23.lap

Wellach Amdor

A Magyar Tovarcyfiet, Uj Löverasbyvári épitke-
zésit tervezte Wellach Amdor.

Liber Rösépitk. 23.lap

FŐVÁROSI ISKOLÁK

Az elmult tanév eseményei

Irta: Dr. Felkay Ferenc tanácsnok

Az 1936/37. iskolaév junius végével befejeződött. A tanulmányi eredmény a jelentések szerint *minden várakozást kielégitett.* A főváros *379 tanintézetében* volt az elmult év folyamán rendszeres tanitás. A beiratkozott tanulók létszáma 105.856 volt, s igy 1063 tanulóval haladta meg az 1935/36. iskolaévi létszámot. A tanulóifjuság oktatását az elmult tanévben *4973 főből álló tanszemélyzet látta el.*

A közoktatásügyi igazgatás ujjászervezéséről szóló 1935. évi VI. törvénycikk vezérgondolata a nemzetnevelés egységességének biztositása. Ezért minden fővárosi iskola munkája *ebbe a korszerü keretbe illeszkedik bele* és az egységes nemzeti neveléssel együtt a fővárosi közösség sajátos viszonyainak és adottságainak figyelembevételével neveli és oktatja a gondjaira bizott ifjuságot.

A korszerü iskola főbb nevelési elvei: *az öntevékenység, munkaközösség, gyakorlatiasság, gazdaságosság, koncentráció és élményszerüség* alkalmazása a tanitásban. Ezeknek az elveknek az alkalmazása, valamint az iskoláknak a gyakorlati élettel való kapcsolatbahozása volt a főváros közoktatásügyi közigazgatásának legfőbb gondja. Megvalósitásuk érdekében különös gonddal tartotta fenn a VIII., Csobáncz-utcai gyermekotthont, a VIII., Mária Terézia-téri Pedagógiai Szemináriumot és a IX., Mester-utcai irányitó polgári iskolát, mely intézetekben *mintatanitások és bemutató gyakorlatok* folynak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elrendelte az összes székes fővárosi községi elemi iskolákban *a reformirás bevezetését.* Ezért a Pedagógiai Szemináriumban az osztályvezető oktatószemélyzet átképzésére *módszeres reformirási tanfolyamokat* létesitettünk.

A szemléltető oktatás pedagógiai értékét az eddigi kisérletek tökéletesen bizonyitották. *A szemléltető oktatás egyik igen fontos eszköze az oktatófilm.* A fővárosi iskolák részére az elmult iskolaévben hatvan keskenyfilm-vetitőgépet szereztünk be.

A szemléltető oktatás másik módja *a helyszinen való tanulmányozás.* Erre szolgálnak a jól megszervezett és pontosan végrehajtott *iskolai tanulmányi kirándulások.* Az iskolai tanulmányi kirándulások nemcsak a hazai vidékeknek és városoknak a megismerését szolgálták, hanem a közel külföldnek több városára is kiterjedtek. Nemzetnevelési szempontból külön ki kell emelni a két és félnapos *bécsi kirándulást,* amelyen a magyar ifjuságot az osztrák közoktatásügy vezető egyéniségei fogadták és a kirándulás nevezetesebb pontjaira el is kisérték.

A nemzet nyelv- és zenekulturájának megismerése és fejlesztése szempontjából az elmult iskolaévben is folytattuk *az ifjusági szinielőadások megrendezését,* ugy a magyar királyi Operában, mint a Városi Szinházban.

Rendkivül nagy sulyt helyezett a közoktatásügyi közigazgatás az ifjuság szellemi nevelése mellett annak *testi nevelésére is.* Éppen ezért a fővárosi iskolák jól felszerelt tornatermeiben, játszóterein és sportpályáin *kitünő szakemberek vezetésével különböző sporttanfolyamokat létesitett,* hogy ezzel is alkalmat adjon a testileg alkalmasabb ifjuságnak a megfelelő sportágak művelésére. 1937 május 29-én pedig ünnepélyes keretek között a Kormányzó Ur Őfőméltósága megnyitotta a 73.000 négyzetméter területü és 17.000 főnyi nézőközönség befogadására alkalmas *néplipeti iskolai sportpályát,* melyen különböző versenyterületek állnak az ifjuság rendelkezésére.

A helyszini megismerés pedagógiai értékét ugy a vidék, mint a külföld is megismerte és ezért *a diákcsoportok mind gyakrabban látogatnak el hozzánk.* A növekvő idegenforgalom parancsolóan tette szükségessé a meglévő *diákszállók átalakitását* és felszerelésének kiegészitését. Ez a körülmény, valamint a fizetendő dijak csökkenése a diákszállók forgalmának nagymérvü megnövekedését eredményezte.

Említésre méltó még *az uj tandijszabályzat kidolgozása,* amely jelenleg a pénzügyi ügyosztályban van pénzügyi szakvéleményezés végett. Az emlitett szabályzat főleg azt célozza, hogy a budapesti gyermekeknek *az eddiginél nagyobb lehetőség adassék a polgári iskola elvégzésére.*

Az uj tandijszabályzat

Felkay Ferenc dr. tanügyi tanácsnok előterjesztésére a főváros közgyülése elfogadta a főváros uj tandijszabályzatát. Ujitás, hogy a tandijmentesség és dijkedvezmény a tanulónak *az intézetben eltöltött egész tanulmányidejére* engedélyezhető. A polgári iskolákban átlag a tanulók harminc százaléka mentesül a beiratási dijak és negyven százaléka a tandijak fizetése alól. Ugyancsak ujszerü rendelkezés, hogy *a tandijmentességet nemcsak a jeles és jó előmenetelü, hanem az elégséges tanulókra is kiterjesztik,* mert a főváros célja az, hogy a polgári iskolát még a legszegényebb szülők gyermekei is elvégezhessék. Az uj szabályzat alapján a polgári iskolai tanulók kétötödrésze egyáltalán nem fizet majd tandijat. Tandijnemfizetés miatt csak *kétségtelen rosszhiszemüség* esetében törölhető a tanuló.

Az elemi iskolákban a beiratási dij 1 pengő, ami alól korlátlan számban menthetők fel a tanulók. *Tandij nincs.* A polgári fiu- és leányiskolákban a beiratási dij 3 pengő, ennek fizetése alól a tanulók harminc százalékát menthetik fel. A teljes tandij az eddigi 48 helyett 40 pengő évente. A főgimnáziumban a beiratási dij 10 pengő. Ennek fizetése alól 2 százalékot lehet felmenteni. A teljes tandij 106 pengő. Tandijmentes lehet 3 százalék. A leánygimnáziumokban a beiratási dij 20 pengő, mentesülhet 2 százalék. Az évi teljes tandij 160 pengő, tandijmentes lehet 5 százalék.

Jelentősen *olcsóbbodott* a felsőkereskedelmi iskolák tandija, amely 160 helyett 128 pengő lesz. A női kereskedelmi tanfolyamokon 96 pengőről 80, a középiskolát végzettek kereskedelmi szaktanfolyamán 248 pengőről 180 pengőre szállitották le a teljes tandijat. Az uj tandijszabályzat *kétségtelenül sok kedvezést hoz a régivel szemben.*

Évzáróra

(A Ráskai Lea leánygimnáziumban.)

Zengő Te Deum szava szólt ma,
Jön mind a diák bucsuzóra,
Az iskola zárja kopott kapuját.
Könnyezve kiballag a véne,
Ujjongva kap táncba — füzérbe
A többi, s dalol vigan allelujját.

Mint szélfuvalom a fa lombját,
Diák ma ugy veti le gondját,
Szikrázik az arcán az öröm, a fény.
Isten veled iskola, osztály!
Ki annyi keservet okoztál,
Örvendj te is a szünidő jövetelén.

Kibontva a sátra a nyárnak,
Bennünket tündérei várnak,
Ó drága szabadság, tüzz lobogót!
Budapest, fővárosi élet,
Bucsucsókul hintve tenéked
Itt hagyni siet minden tanulód.

Ezt hivja a rét, s a hegy orma,
A másikat a Balatonra
A viz, levegő, napfény, nyaralás.
A vágy szabad, nincs neki korlát,
Nótára feszül a vitorlád,
Mit egy nap elejt, pótolja a más.

Repessen öröm a szivünkben!
Hozzád se leszünk soha hütlen
Jó Ráskai Lea édesanyánk!
S mint nyár melege a virágot,
Ápold te tovább a diákot, —
S áldásodat add bucsuzva reánk!

Párkányi Norbert

Utravaló tanitványaimnak

— Érettségi után —

Az élet partján áll már a hajó
Készen az utra, leng a lobogó.
Egy pillanatra szélcsend a vizen,
Indulhattok!... Mégis szorong szivem.

Szemem előtt rideg, bus, lomha köd.
Vele most is hiába küszködök.
Szeretnék nektek biztos szép utat
S egy csillagot, mely jó irányt mutat.

S szeretnék adni jó utravalót,
Hisz volnának még mondanivalók.
Ki szántogattam eddig lelketek
Szóekéimmel, im figyeljetek!

Lesnek rátok szkillák, karibdiszek,
Vigyázzatok és résen legyetek!
Ködben, veszélyben, kisértés alatt
Keressétek az égi tájakat.

Az ajkatokon megfagy majd a csók,
A szomoruság befon, mint a pók,
Csalódás, bánat össze-vissza tép,
Vigaszt hint rátok, ha hisztek, az Ég.

Hirdetem nektek szent fénytrombitán:
Az élet mindig szép lesz és vidám
Istennel!... Legyen ez utravaló.
Induljon hát most vigan a hajó!

Párkányi Norbert

A PESTI VÁROSHÁZA hírei

A kormányzó születésenapja

Junius 18.-án volt hatvankilencedik születésenapja vitéz nagybányai *Horthy* Miklósnak, Magyarország kormányzójának. Ezt a napot az egész ország megünnepelte. A hódolat és szeretet általános megnyilvánulásából részt kért a magyar főváros is. Budapest szive dobbanásának dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármester adott hangot a pénzügyi bizottság ülésén, majd a közgyülésen. A pénzügyi bizottság éppen junius 18.-án ülésezett. Karafiáth főpolgármester elnöki megnyitójában a következőket mondotta:

— *Mielőtt a napirend tárgyalásához fognánk, meg kell emlékeznem arról az ünnepi érzésről, amely az ország lelkét ma áthatja. (A bizottság tagjai felállnak). Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója ma tölti be életének hatvankilencedik esztendejét. (Éljenzés). A nemzet hálája, szeretete és mélységes hódolata köszönti az ország kormányzóját. Minden magyar szív összedobbban abban a fohászban és szivbeli kivánságban, hogy a Mindenható tartsa meg őt nemzetének erőben, s egészségben sokáig.*

Az emelkedett hangu megemlékezés nyomán ugy a bizottság, mint a közgyülés tagjai lelkesen éltették az ország első emberét.

— **Karafiáth Jenő dr. főpolgármester tevékenysége.** A közigazgatási bizottság ülésén dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármester bejelentette, hogy főpolgármesteri kinevezése óta a főváros érdekében 38 különböző ügyben járt el az illetékes helyeken, még pedig sikerrel: tizenegy felterjesztésére érkezett kedvező válasz a belügyminisztériumtól a fővároshoz. A bejelentést, illetve a főpolgármester fáradhatatlan munkásságának kedvező eredményeit a bizottság tagjai nagy helyesléssel vették tudomásul.

— **Szendy Károly lett a Klotild szeretetház másodelnöke.** A Klotild Szeretetház Egyesület junius 16-án tartotta meg évi rendes közgyülését Budakeszi-ut 8. szám alatti levő helyiségében *Ripka* Ferenc dr. elnöklésével. A másodelnöki tisztségre egyhangu lelkesedéssel *Szendy* Károly polgármestert választották meg.

— **Némethy tanácsnok dán kitüntetése.** *Némethy* Károly dr. tanácsnoknak, a fővárosi képzőművészeti ügyosztály vezetőjének a kormányzó megengedte, hogy a dán Dannebrog-rend másodosztályu középkeresztjét elfogadja és viselje.

— **Miniszteri elismerés.** A belügyminiszter *Bärtl* Tivadar fővárosi főjegyzőnek és *Rózay* Jenő fővárosi számvevőségi tanácsosnak a Jugoszláviából kiutasitott magyarok megsegitése körüli érdemes tevékenységükért elismerését fejezte ki.

— **Uj igazgatók a BSzKRt-nál.** A BSzKRt igazgatósága igazgatóvá nevezte ki *Farkas* Elek cimzetes igazgatót. Farkas Elek a legképzettebb, legrátermettebb főtisztviselők egyike, akinek tehetsége, szakértelme és alapossága gyors elhatározóképességgel, eréllyel és biztos fellépéssel párosul. Igazgatóvá nevezték ki *Segesváry* Ferenc cimzetes igazgatót is, akit kinevezése után mindjárt nyugdijaztak is. *Gonda* Ferenc osztályfőnök az igazgatóhelyettesi cimet kapta.

— **Tiz pályázat a második fővárosi főszámvevőhelyettesi állásra.** A főváros közgyülése a közelmultban elhatározta, hogy második főszámvevőhelyettesi állást szervez és ezt a határozatot a belügyminiszter is jóváhagyta. A főpolgármester ennek alapján a közelmultban kiirta a pályázatot az uj főtisztviselői állásra. A pályázat most járt le és *tiz beadvány* érkezett az állásra. Pályázatot adtak be *Behyna* Ákos, *Szőke* Sándor, *Vidos* Gyula, *Czike* Ferenc, *Gavora* Ferenc, *Grossmann* Béla, *Zsigmond* Boldizsár, *Benesch* István, *Pacht* József számvevőségi főtanácsosok és *Fejérváry* Géza városbiró.

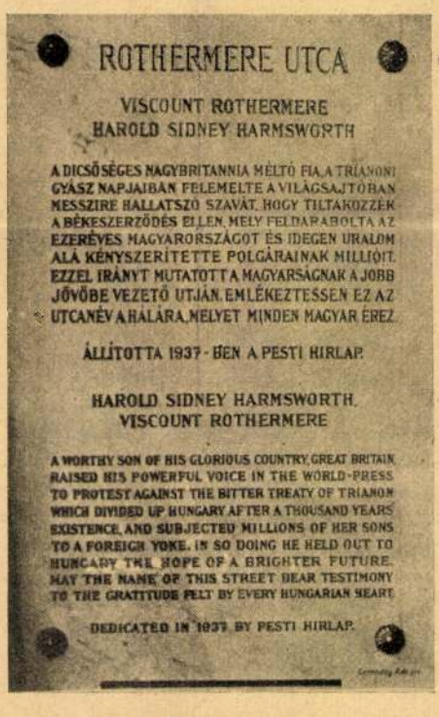

Felavatták a Rothermere-utca 2. szám házfalán elhelyezett emléktáblát.

— **Kamermayer Károly szobrot kap a fővárostól.** Néhai *Kamermayer* Károly az első polgármestere volt az egyesült Budának és Pestnek. Sirjára, a kerepesi temetőben, már régebben szép emléket állittatott a főváros és emlékét őrzi a Központi Városházát szegélyező egyik utca is. *Szendy* Károly polgármester most külön is meg akarja tisztelni érdemes elődjének emlékét. Kezdésére hamarosan *szobor fogja megörökiteni Kamermayer Károly alakját.* A Gerlóczy-utca kisebb térbe torkollik: oda szánták Kamermayer szobrát s nehogy ellentmondás származzék belőle, felcserélik egymással a Gerlóczy- és Kamermayer-utca nevét. Igy azután *Kamermayer Károly szobra a róla elnevezett utca tengelyébe kerül.* A szoborra pályázatot hirdetnek.

— **Ripka Ferenc házassági évfordulója.** Bensőséges ünnepség keretében köszöntötte a tisztelők és jóbarátok serege dr. *Ripka* Ferenc nyug. főpolgármestert és feleségét *házasságuknak negyvenéves fordulója alkalmából.* 1897 május 31-én kötött házasságot Ripka Ferenc *Lipcsey* Ludovikával a gödöllői plébániatemplomban. Boldog, meghitt, kiegyensulyozott családi életének kialakulásában igen nagy része van a mindenki tiszteletére érdemes méltóságos asszonynak, aki Ripka Ferencnek a közéletben vivott harcaihoz biztonságot, lelkierőt, támaszt adott, magánéletét pedig *bearanyozta igaz szivjóságával, hüségével, odaadásával.* A nevezetes évforduló alkalmából *a krisztinavárosi templomban szentmise volt,* amelyen megjelentek Buda társadalmának előkelőségei. A szentmisén a Budai Dalárda is közreműködött. *Madarász* István dr. pápai prelátus-kanonok, kultuszminiszteri osztályfőnök mondott csendes szentmisét. A templomi ünnepség után a barátok és tisztelők tömege kereste fel meghitt otthonában a jubiláns házaspárt, hogy szeretettel köszöntse őket a szép évforduló alkalmából.

— **Wellisch Andor lett a Képzőművészek elnöke.** A Magyar Képzőművészek Egyesülete legutóbb tartott választmányi ülésén a képzőművészek egyesületének idei nagy aranyérmét vágvecsei *Wellisch* Andor műépitésznek és fővárosi törvényhatósági bizottsági tagnak adták ki épitőművészeti működésének elismeréséül. A Neuschloss-Knüssli emlékérmet az egyesület *Gyenes* Lajos műépitésznek itélte oda. — Itt emlitjük meg, hogy a Magyar Képzőművészek Egyesülete elnökké választotta vágvecsei *Wellisch* Andor épitőművészt. Wellisch Andor meghatott hangon köszönte meg a bizalmat és igéretet tett, hogy a jövőben is küzdeni fog a magyar képzőművészet fejlesztése érdekében.

— **A Pannonia uj klubháza.** A Pannonia EC uj klubházát, amely a Margitsziget pesti oldalán fekszik, most avatták fel. Az avatóbeszédet *Szendy* Károly polgármester, a Pannonia elnöke mondotta. Kiemelte elődjének, *Liber* Endrének érdemeit, aki lehetővé tette, hogy a Pannonia uj otthona megvalósulhasson. Köszönetet mondott *Bessenyey* Zénónak a helyért, *Kelemen* Kornélnak a nagy anyagi segitségért, *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek a hozzájárulásért és a névtelen klubtagnak, aki adományával elősegitette a klubház felépitését. A polgármester avatóbeszéde után *Karafiáth* Jenő dr. főpolgármester mondott emlékbeszédet.

— **Az Ujságirók Szanatórium Egyesülete** junius 20-án tartotta 27. rendes évi közgyülését *Hegedüs* Gyula elnök vezetésével. A közgyülés több hozzászólás után elfogadta az igazgatóság jelentését, az 1936. évről szóló számadásokat és az ezzel kapcsolatos javaslatokat. Elfogadta továbbá a közgyülés kétharmad többsége az igazgatóságnak *az alapszabályok egynémely rendelkezésének módositására vonatkozó javaslatát,* igy azt, hogy a jövőben *a gyógyszerek árának 20 százalékát* a szanatóriumegyesületi tag köteles fizetni, végül pedig közfelkiáltással megválasztotta a felügyelőbizottság tagjait és póttagjait.

ről térbeli benyomást, hanem csak a homlokzati felületet ábrázolta. Ezért a montage-ban alkalmazható nem volt.

Mi lehet az oka ennek a különleges felvételi módszernek? Miért részesítik előnyben építészeink a síkszerű fényképeket? A magyarázat nagyon egyszerű! Ezek az igen kitűnő és nagy művészi érzékű tervezők házaik homlokzatát a végső művészi gonddal tervezik meg és pedig nem azzal, hogy cicomákkal aggatják tele a házak homlokzati felületét, hanem a felületnek végsőkig kiegyensúlyozott megoldását tartják az igazi művészi feladatnak. Ebben a felfogásukban legteljesebb mértékben igazuk van — viszont úgy látom, hogy az egyoldalúság veszélye fenyegeti irányzatukat. Ugyanis az egyes homlokzat tökéletes organizálása kedvéért a térben természetes nézetről könnyen megfeledkeznek és könnyen megtörténhet, hogy nem teszik vizsgálat tárgyává két egymásra merőleges homlokzatnak együttes hatását, amellyel pedig számolni kell, mert a pusztán egyoldalnak szemlélése inkább kivétel, mint az általános eset.

Közlöm ezen megfigyeléseimet, mert úgy hiszem, hogy nem lesz káros, ha a modern szellemben dolgozó építészek erre figyelnek.

Dr. Bierbauer Virgil.

Wellisch Andor:
A pasaréti bérvilla utcai homlokzata

R. MALLET STEVENS AZ ÚJ ÉPÍTÉSZETRŐL

A modern építészet nem divat, hanem szükségszerűség. Mindenekelőtt nem dekoratív, hanem hasznos és célszerű. A dekorációs rész csupán másodrendű. A konstrukciós eljárás szüli meg minden kornak az architektúráját, nem pedig a dekoráció, amit ráillesztenek. A legtöbb ember alapvető tévedésben él egy-egy korszak építészete jellegét illetően. A dekoráció után ítélik meg építészeti szerkezete helyett. Vegyük például a francia művészettörténelem legfontosabb állomásait. Kezdetben vastag falak, hatalmas faltömegek, szűk ajtó- és ablaknyílások (ép az építészet fejlettsége még nem tette lehetővé a széles nyílásokat, a zárt, üvegezett ablak még nem volt általános és így a hidegtől védtek a szűk nyílások). Eredmény: masszív, impozáns architektúra. Ezután a csúcsíves korszak következik, teljesen új konstrukciós eljárás, amely megengedi, amely feleslegessé teszi a falak nagy részét és így a nyílások óriásivá növekednek.

Azután a renaissance kor, a Lajosok korai következnek: Louis XIII, Louis XIV, Louis XV, Louis XVI, azután az empire, majd a Louis XVIII. Ezeknek az utóhajtásai egészen napjainkig. Ezalatt a hosszú, hosszú korszak alatt alig változott valamit az architektúra konstrukció szempontjából, éppen hogy a fagerendákat pótolták vasgerendákkal az elmúlt század kezdetén. Ezeknek a különböző „stílusoknak" az egyedüli jellegzetessége a dekorációban volt.

Ezek a díszítések ha négy századon át gyakran igen sikerültek voltak is, be kell ismernünk, hogy nem jelentett semmi modernizálást, *ha a faragott girland helyébe háromszögmotívumokat tettek is kubista módra. A modern építészet nem ez.* Az utánzások kora véget ért, amióta az ember hirtelen felfedezett egy új anyagot, egy szürke port, amelyet ha mésszel vagy agyaggal összekever, amelybe ha homokot és vizet tesz és néhány vasszálat helyez beléjük, olyan csodákat alkothat vele, amilyenről az előző korok anyagaival álmodni sem lehetett. Az egész építészet egy csapásra megváltozott. A vasbetonnal akkora ajtókat és ablakokat építhetünk, amekkorákat akarunk, a napfény és a levegő veszély nélkül özönölhet be a házba, a hőt tetszés szerint oszthatjuk el. A vasbeton lehetővé teszi, hogy megritkítsuk és redukáljuk a támaszpontok dimenzióit, amelyek eddig annyi helyet foglaltak el, lehetővé teszi az oszlopok mellőzését, amelyek eddig úgy zavarták a nézőket a színházakban s megengedi, hogy a szabad tér uralkodjon minden építménynél.

Ez az új anyag, a vasbeton az, amely a modern építészet irányait diktálja. Ő az, amelyik a világ minden építészét mint valami népszövetségben

Hofstätter Béla: Bérház Budapesten a Tátra-utcában

egyesíti, ahol mindenki egy véleményen van, mert minden művész megérezte a reakciónak a kényszerűségét: az új anyaggal az új szükségleteknek megfelelően építeni.

Tudom, önkénytelenül felmerül sokakban az a gondolat, hogy *ez a kollektivizáló hajlam el fogja söpörni az egyéniséget.* Megnyugtatom őket. Nem lehet így, mert az új építészetbe minden művész elhozza azt, ami művészileg a legértékesebb benne. Hiszen jól mondta Gordon Craig, a nagy angol tervező és színpadi reformátor: A művész nem utánoz, hanem teremt: az életnek kell visszatükröződnie fantáziájából, az életnek, amely a művészt választotta ki, hogy megrögzítse szépségét.

A ház: lakóeszköz, nem hasonlítható össze a rádióval, a távolbahallás eszközével. A rádió, amelynek minden egyes részét névtelen mérnökök vagy ismeretlen mechanikusok szerkesztették meg, elérkezett a tökéletességhez, a standard elpusztította az egyént. Nem hinném, hogy ugyanez áll a lakóházra is. Először is, mert a lehetőségek sokkal nagyobbak, a cél sokrétűbb. A rádiónak egy célja van, a hang továbbítása nagy távolságokon, mint ahogy az automobilnak a haszna is abban áll csupán, hogy gyorsabban járhatunk vele. A ház azonban arra való, hogy lakjunk benne, vagyis hogy éljünk. És a létnek a formái milliórétűek. Minden időkben számtalan módja lesz az életnek. Mindenkor lesznek kis és nagy házak, gazdagok és szegények, lesz munkahely olyan, ahol imádkoznak, olyan, ahol szenvednek, olyan, ahol szórakoznak. Lesznek épületek, amelyek lakásra szolgálnak; villák vagy sokemeletes építmények. Lesznek olyanok, amelyekben az árut helyezik el: raktárak, üzletek. Lesznek olyanok, amelyek gépek befogadására szolgálnak, garázsok, műhelyek. Számtalan probléma vár hát megoldásra és minden megoldás magán fogja viselni az alkotó egyéniségét. *A standard csak a részletekben fog megnyilvánulni* és míg a rádió csupa szériában gyártható részből van összetéve, a lakóházban, ha vannak is olyan részletek, mint az ajtók, a zárak, a villanykapcsolók, amelyeket standardizálni lehet, az egész alapötlet mindenkor egyéni munka lesz.

Amikor én debutáltam, *meglátogattam egy beérkezett idősebb kollégámat, hogy tanácsokat kérjek tőle.* Ő nagy jóakarattal a következőket kötötte a lelkemre:

Tér és Forma
1933. 7-8. sz. 242-43 lap

Wellisch Andor, épitész

MDK

Corso-mozi alaprajza.1936 (repr.)
(Ma Bartók Béla hangverseny terem).

163.o.

Nyitrai Elek: A "Két választófejedelem" vendégfogadó története.
Műv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 158-165.o.

MDK

Wellisch Andor épitész

S.J: Bérház a budai Várhegyen. Tér és Forma, 1932. 1.sz. 324-325 l.

Wellisch Andor

MDK

Péti villamosközpont terve

Bérvillák a Pasaréti-uton

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

MDK

Wellisch Andor

Wellisch Alfréd és Andor az új Lloyd palyázaton, mely a régi Lloyd-palota helyére tervezett ujat a Trieszti Altalános Biztositó Tarsasag megbizasából, a III. 6000 koronas dijat nyertek.
(Nem valósult meg.)

Budapesti Hirlap, 1913. jul.24.

MDK

Wellisch Andor ifj.

Dr. Márkus Jenő nyaralója. Repr. 20-22. lapon.
Tervezte ifj. Wellisch Andor.

Magyar Építőművészet, 1911. 7.sz. 20-22.lap

Wellisch Andor

Rätsk. 320. l.

Wellisch Andor:
A Magyar Lovaregylet uj lóversenypályájának I. oszt. tribünje.

P.

Európa
Film, komp és Lapterjesztő R

Budapest

Rothermere u. 12

Wellisch Andor

1933 febr márc

Rákospalotai áll.
el. iskola

Klebelsberg emlékkiállí Mücsarnok

Wellisch Andor

Pasarèti uti családi
liár

Repr.
Tér és Forma
1931. 319. l.

Wellisch Andor

1933 feb márc

A rákospalotai
állami elemi iskola

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

A m. kir. József Nádor Műszaki és
Mérnöki és Építészmérnöki Kara megilletődve

CZAKÓ

a műszaki tudomán

a volt m. kir. József-műegyetem mérnöki és é
mazott nyilvános rendes tanára, okl. mérnök,
tanévben volt rektora, gépészmérnöki osztályá
építészi osztályának, pedig az 1916/17. tanév-

Wellisch Andor

építész

I. Nemesvári 15. I

ajtó.

merkung:

Nietdurchmes-
d ist überall
m.

Nieteintheilung
rägt:

Dichtigkeits-
ung 50mm.

Kraftnietung
m.

Heftnietung
mm.

Durchmesser
Schrauben ist
chwegs 20mm

Fig. 14. Construction

(Rechter Tho

Ansicht von der Unterwasserse

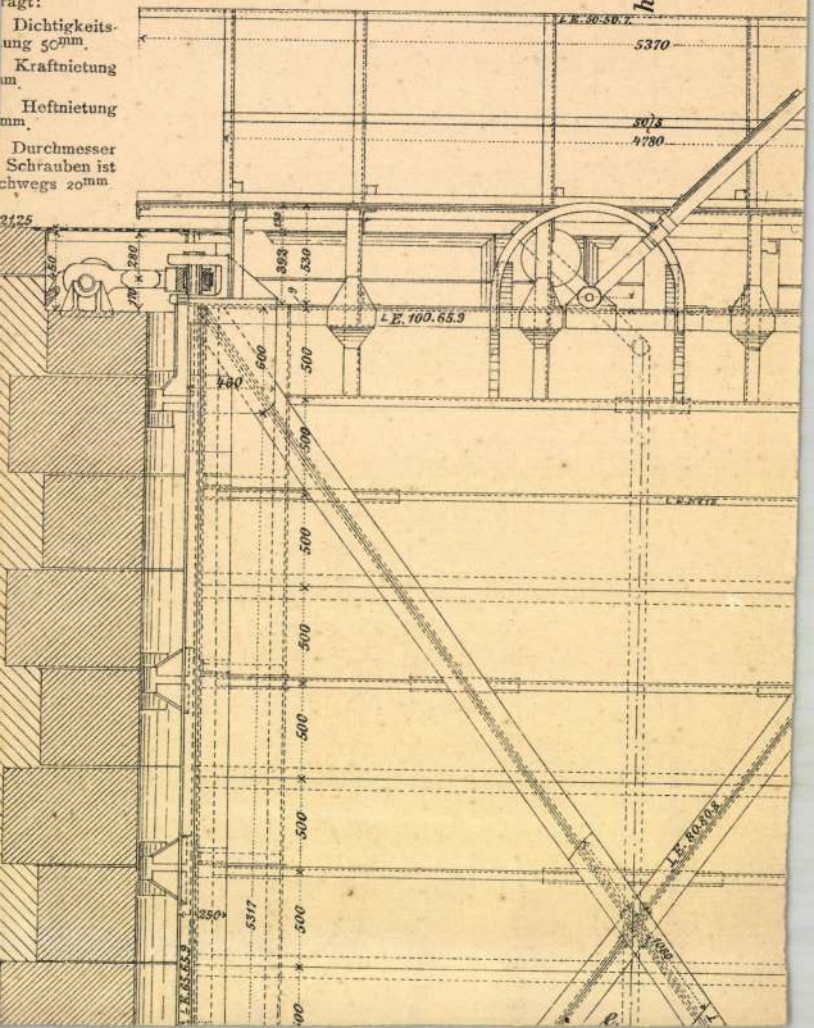

Folyó szám	Kelet		Tárgy
	hó	nap	

ékek Országos Bizottságának
i pénztári naplószámadása.

Másolat

	Bevétel		Kiadás	
	korona	fill.	korona	fill.
ére a zsegnyei reiről készített q. évi deszember tt kelt, vall.-és szerint.	1000	..		
a zsegnyei reiről készített			1000	..
Bevétel:	1000	..	1000	..
Kiadás:	1000	..		
advány:	-0-			
nár hó	1.- én.			

Rigler r.-t. III. 1909/02793.

Wellisch és Birkholz M.D.K.

könyvmdászok

litográfiáik felsorolva:

Gerni, A meg. köraji. 1960 215

MDK

Wellisch, ép.

a belvárosi reáliskola kiváló növendékeinek munkáiból összeállított kiállításon munkáival ő is szerepel. /Nemz. Szalon. Rend. Farkasfalvy rajztanár/.

A belvárosi reáliskola kiváló növendékei.
ép.lp.-ép.Műv. 1932. 86.l.

M.D.K.

Wellisch Alfréd. építész

Ungar Sándorral közös tervre harmadik díjat nyert a budapesti zsidótemplomra kiírt pályázaton.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1887. XVI.évf.
ápr. 10. sz. 83.
† máj. 1. sz. 97-98. old.

MDK

Wellisch Alfréd épitész

Technikus városatyák. Épitő Ipar 1909. nov.28.
448 l.

Elias Wellhöffer rézmetsző

Zrinyi Miklós lovasképe szemben. A háttérben csatajelenet, tőrökfoglyok és Új-Zrinyivár. 32 soros német vers. Rézmetszet. 38.6 x 29.9 cm 1663. Szignatúra: Zu Augspurg / bey Elias Wellhöffer Brieffmaler / bey unser S. Frouwen Thor. 90. ábra 189 old. Fekete repr. katalógus VII.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Zrinyi Miklós, a költő arcképeinek ikonográfiája. 187.o.

Fólia Archaeologica. XVI.1964. Képzőmüv. Alap Kiadóváll Bpest

Wellibil Lujza

ornamentika, domborművaj, tájrajz, edénfestés, virágfestés, valamennyiből jeles eredmény

Iparrajziskola

1889/90. 59. l.

1843-ból

Gyertyatartó (6 db), Libay Sámuel beszterczebányai ötvös műve, Szentiványi József tulajd. VIII. 39.

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

WELLISCH TEHEL JUDIT

festőművész

kiállítására

1996. április 23 - 1996. május 24-ig

A kiállítást rendezte:

KÖRNER ÉVA

művészettörténész

Megtekinthetõ:

1025 Budapest, Nagybányai út 25.

Tel./Fax: 176-2110

Tel: 275-0214

Látogatás előzetes telefonbejelentkezés alapján.

A kiállítás helyszíne

KÖRMENDI GALÉRIA
BUDA PEST
1996

WELLISCH TEHEL JUDIT

SUPERFICIES, 1972. olaj, vászon, 100x66 cm

Wellisch Andor

épitesz

lásd

Ee-G II 611 l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Wellisch Andor
épitész

Irod
s

Biermodéptörekv

544. 1.

Vasárnap

21

Húsvétvasárnap

Hétfő

22

Húsvéthétfő

Kedd

23

Béla pk.

Szerda

24

Protestáns naptár

Április

V	21	Husv.v
H	22	Husv.h
K	23	Béla
S	24	Györ.
C	25	Márk
P	26	Ervin
S	27	Ariszt.

Ó görög naptár

Április

V	8	Vají
H	9	Eupsz.
K	10	Ferenc
S	11	Antipa
C	12	Ncsüt.
P	13	Npént.
S	14	Nszom

Izraelita

Wellisch Andor

építész.

Szül. Budapest 1887.
Oklevelet nyert 1910.

Műegyetem 22. c.

Ötös csoportkép.

E lapon középütt GRÓF ZICHY
FALK SZIGMOND, alól pedig GELLÉRI
nak tojásdad medaillonban. Jelzés
balra: WOTTITZ M. ph.

Czinkogr., mér

Szn. 238
703-90

Wellisch Andor

Műcsarnok épülete
1912. tav. füzet 557-559

h. n.

Alt-Wien / III. 167.

Wellisch Andor

építész

Lajos

Lex Nagy Tas

618. b. l.

Kegyesrendiek
Szegi, várrom.
Szentes, ref. templo
Sz.Mária, r. k. tem
Bodrog-Szerdahely
Sztropkó, várrom.
Templom és
Tőke-Terebes, r. k.
Tokaj, vármaradvár
Varannó, r. k. tem
Zemplén, ref. templ
Várrom.

Wellisch Andor

arch repr.

Lex Magyars

80. tábl.

(re került is.) (jellegű

Nem kell feldolgozni : az általános

ést, mely lényegeset nem mond az illető

ról ~~b./ azokat a tárgyakat, melyek a bu-~~

~~ti állami közgyüjteményekbe (pl. Nemze-~~

~~zeum, Szépmüvészeti Muzeum stb.) kerül-~~

~~mert ezeknek leltárait a munka folyamán~~

~~is feldolgozzuk; c./ a külföldre~~

~~t mükincseket.~~

4./ Ha egy könyv, vagy cikk csak e-

en emlékkel foglalkozik, kivánatos a

iség feltüntetése is, pl. Némethy Lajos :

a vári ~~pesti~~ főtemplom, Archaeologiai Értesi-

. évf. Bp. 1884. 208-227 l. helyett

Budapest, Mátyás tpl.

A É 1884. 208 l. (20 l.)

Welleisch Andor

László

Vámos 142. l.

143. l.

Wellisch Andor

épitest

l.

Ki-Kicsoda?

gog. l.

.....

ató Istenre, hogy Magyarországhoz, an-
g Kormányzójához hü leszek, Magyar-
zokásait, valamint az alkotmányos
ivatali elöljáróimnak engedelmeskedem,
tali kötelességeimet pontosan és lelki-
és vallásellenes szövetkezetnek tagja ne
igyekezetemet a Müemlékek Országos
znának elömozditására

Wellinger György, kőművesegéd

1771. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1771, 82. sz.

Wellisch Alfréd épitész

MDK

A bpi Artézi fürdő épitésének... Épitő Ipar.
1905. 45.sz. 370 l.

WDK

WELLISCH Alfréd építész (Pest,1854.V.6.- Bp.,1941.XII.16.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 218.p. és ill.

MDK

Wellisch Alfréd építész

Magánép. eng.Bpn. Vállalk. Közl. 1907.jan.9. 5.o.

MDK

Wellisch Alfréd építész

3 em.ház

Magánépitési eng. Bp. Épitő Ipar 1907. jan.13.

19. l.

Wellisch Alfréd, építész

M.D.K.
1-IV

a budapesti áru- és értéktőzsde szabadtéri palotájára 1899-ben kiírt pályázaton első IV. díjat nyert.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1908. 42. köt. 4. old.

WELLISCH - TEHEL Judit.

kiáll. Bp., Újpesti Galéria, 1988.

ism. János Frank: Hungary seen from Stavanger and New York.

Judit Wellisch - Tehel - Andrea Kovács. = NHQ, 1988, 112. 177-179.

ill.

45 ~ | M.

Bp.

Kedves Fülep úr,

nagyon köszönöm a cikket,[1] s örülni fogok, ha az avizált ,,intim szo kerül.[2] Az ehhez való 3–4 képnek pontos címét kérem,hogy annak idejé sam Párisból. Úgy látom, hogy a ,,Magyar Kultúra" pár fejezete fölsza gom ezeknél szíves közreműködését. De most, a határidő lejárta előtt r kiadni a témát. Egy kicsit irigylem önt, hogy nem kell most Budapes olyan kellemetlen nem volt ez a város, mint most.

Szívélyesen üdvözli tisztelő hive

Wellibil Lujza

a dovsilbképző női on-
sulft jeles eredménnyel
végzete -
Tanár: Györgyi Kálmán

Iparrajuskola 1893

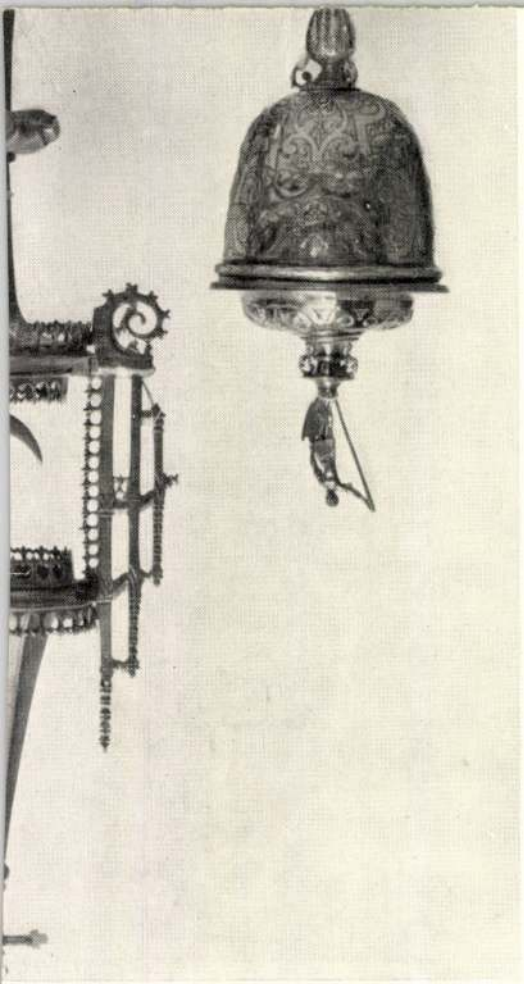

Wellich Adalbert
József
Könyvkötőtegény
Sopron
1828

l.
Vasi Szemle
1936. 232. l.

Vezes

C. 42

Mortillet,

Gabriel de

Rapport sur la légende internationale
des cartes préhistoriques

l. „Chantre" stats

Wellich Adalbert József

könyvkötőségéd

St Niklasi (Csehország)

születésű, 18 évs, 1850-

től sanonc Leitner

János kőszegi könyvkötő-

nél. 1853-tan felszabadul.

Végh sopr könyvk

232. l.

193

hó nap

Árúbizományba

kg		à		Összeg	
os kávé	Tárva kávé	P	fill.	P	fill.
000		7	66	7660	—
				54	—
				933	31
				8647	31

Wellikan Josef

1847

d.

Eperjessy 1929

20-l.

WELLINGER, Georg, pozsonyi kőművesegéd

G. W., Maurergesell, 26 éves feleségé meghalt. (1771, 82. vzám, 4 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

WELLINGER, Johann, bécsi építőmester

J. W., Baumeister von Wien, 1780-ban Pozsonyba érkezett és a Gans-fogadóban vzállt meg. (1780, 61. vzám, 8 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

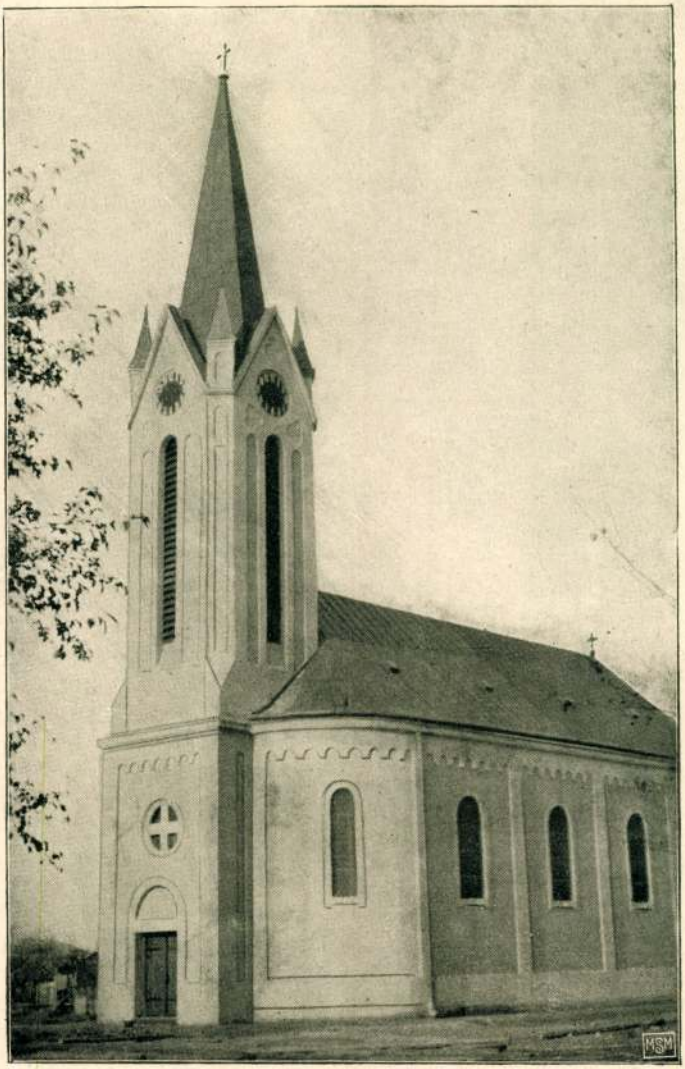

A WEKERLEFALVAI ÚJ TEMPLOM.

ÉSEK A KALOCSAI ÉRSEKI

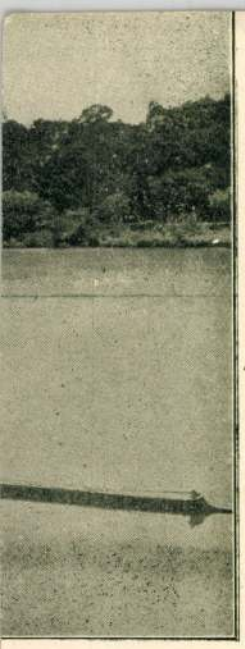

zórakoztat bennün=
szhangzik a nyitott
arak, csattognak a
alnál ütik, keverik

. Fejünk fölött Da=
lnapra éltünk. De
etett máskép ilyen
időben?
hiány. Bál, kártya=
váltották fel sorra
az is, hogy ilyen
köszöntött be hoz=
yó.
azoknak a bajtár=

A BOLO

Lussin Grande
a nyári lebz
csapkodják az
hátát. Ki mond
telenek vagyun
a tekintetes teng
már nem tudo
esik, ha a hull
kedvünkre ringa
napfürdőt vesz
mint valami fó

Divatozik=e
De Bódi piktor
nézi a tengert,
nak fel belőle.
csak azért, m
morajlik a teng
ballag, mindig
zsong lelkében

Bé d'dakeon

Ballagott hal

Különösen s
csak a halakért
minden kigondo
Lussin Grandé
sült hal. De
halászszék. Ink
halak is elégede
hogy őket is
húznak a horo
hóhérsággal fog

Bódi csak
szállni a halász
ban. Különöse
beszélget velök
szép halványzö
egy szegény ős
s melyből nagy
piktor, hanem

Welber Samm

Hut. Munkács 1876.

Ipr. 4 elem

1894/95 II. vendégl.

Karszt tengerszemei V.55.

CONCZ WELCZ, éremművész

252.-I.FERDINÁND./Neje Anna halálára/.-E/.FERDINANDVS D G.ROMA.VNGARIE/BOEMIE-ECZ.REX.Mellkép b.sapka,köpeny aranygyapjas rend.Oldalt M D/XL-VII.-n/.WIER+KLAGENS+ GOTT+Kor.A betü alatt koponya csonton-mezőben M-D-XL/ VII.-1547.vert.ezüst/25,70 gr./ólom.-WELCZ müve.-9.old Kép. 42.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1830-ig.I.Ujkor.1526-1657.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.Kiadása. 5.csoport, 10.sz. sp. 1973.

CONCZ WELCZ, éremművész

252.-I.FERDINÁND,/Neje Anna halálára/.-E/.-FERDINANDVS D G-.ROMA.VNGARIE/BOEMIE-ECZ.REX.Mellkép b.sapka,köpeny Aranygyapjas rend.Oldalt:M-D/XL-VII.-H/.-+WIER+KLAGENS+ GOTT+Kor.A betü alatt koponya csonton.Mezőben:M-D-XL/ VII.-1547.38 mm.ezüst.vert./25,70 gr./ólom.-Wel cz müve 9.old.Fekete repr. 42.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legré gibb időktől 1800-ig.I.Ujkor.1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.Kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973.

Welcher Ferenc, építész; szül. 1879-ben Lippán. Atyja a Maros szabályozásánál biztos volt. 1837 nov. 7-én iratkozott be a müncheni képzőművészeti akadémia építőművészeti osztályára.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 179. l.

Welcher Franc

I 2632. Welcher Ferenc, 18 éves, szül. Lippán, Magyarországon, atyja Marosszabályozó-biztos, építőművészet, 1837. nov. 7.

Lom 179. l

Cavenaghi, L. VII. 210

Welcher

l.

LykaMagyműI800-50

259.l.

Buday Árpád dr., egyetemi m.
tanár V. 247.

Welcher

Lab. II. 129

a múzeum és ktár megteremhető volna.

Javasolja, hogy a ff és a kmi-
terium intézzenek átiratot
a vármegye közönségéhez mú-
és ktár alapítást czélzó régebb
határozatának az említett tém-
ződ segélyével való végrehajt-
jára.

Weldenné

A komáromi
Csatatér,
fenti rajza
repr

Jó Br Rá

232. l -

BUDAPEST
46 II 4 1-5

Weldin Dorottya, textiles, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1888-1941. Bp. 1942.
33 l.

671

= Kunów vitka

lon barokkeretü bejárat.XVIII. század
s átalakitásokkal, tört sisakkal a

117 l.

a városháza homlokzatáról, barokk,

a Kacsics-nemzetség ősi birtoka. A
ban Szécsény még csak possessio vagy
os/. A várról először 1461-ben olva-
tellumot /kastély/ emlit, valószinüleg
y kiterjedésü. 1462-ben a budai káp-
sára Guthi Országh Mihály nádort beve-
László, majd Losonczy Albert tulajdo-

Welebil Ferenc

vésnök

Esti tanf. Ékitmenges festés

Érhimisk 1904/5

28. l.

Weliczky Tamás grafikusművész.
Szücs Katalin; Déry Tibor: „A tanúk".
szinház.

Weliczky Tamás plakátterve beszédes. /ewlőre/.

Kritika, 1986., szept., 40-old.

Welker
rézkarcoló

A 16. számú szekrényben :

57. Széchenyi Sledmere nevű lovának képe. Színezett rézkarcz Welkertől 1816. (1542. sz.)

Széchenyi Museum
Divald Akad. palotája
86. l.

Sorszám	Engedélyező hatóság megnevezése	Tandíjmentességben részesült				Egész labordíjmentességben részesült	Fél labordíjmentességben részesült	Horthy Miklós-ösztöndíjban részesült	Közszolgálati ösztöndíjban részesült	Állami ösztöndíjban részesült
		egész mentes	tisztv. kedvezmény és félmentes	félmentes	tisztviselői kedvezmény					
1.	M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium							77		
2.	M. kir. József Nádor Műegyetem									
	I. Rektori Tanács									
	II. Mérnöki és építészmérnöki kar	16	2	12	29	16	14		18	

Besztercebanyai ötvös Welkly
Mátyás

1570 - 1580.

1570-ben nyer polgárjagot.
1580-ban a város T. vegyedeben
lakik s özvegye emlitve. Tehát
vagy 1579-vagy 80 ben halt meg.
Egy leánya, Borbála volt.

Mihalik J. Kassavárosötvös-
sejének tort. Budapest
1900. 187. l.

Balla Frigyes

festő.

sz. 1871.

Welden, C.

Komárom. T. 1402. II.

A háttérben látjuk a vár egy részét, a honnan hevesen tüzelnek, az előtérben jobbra a Duna partján osztrák ágyütegek müködnek, mig középütt a házakon innen az utat haladó és letelepedett szerezsánok élénkitik. Felirata:

Vor Comorn
am 31. Marz 1849.

alól balra: N. d. Natur gemalt v. Caroline Welden.
középütt: Gedr b. J. Höfelich.
jobbra: Lith. v. C.A. Pettenkoffen
a jobb sarokban: 1849.
al legalól balra: WIEN bei L.T. Neumann.
jobbra: Eigenth. d. Verlegers m. Vorbehalt gegen Nachdruck.

Kny., alányomással, mér. a vk. 23.4 : 36.8 cm.

Wellanschitz István

építész.

Szül. Budapest 1878.

Oklevelet nyert 1900.

Műegyetem 22.

Sándor grof ugratása.

Az előtért elfoglaló Nagyh
és balra haladó hármas fogatú sze
Balról két fogatos hintó közeledi
emeletes házak látszanak. Felirat

Gróf Sándor ugratása Pest

és e fölött jobbra: É.R. sc.

Fm., mér. a vk

Szn. 236
703-90

Wellbachi rk. plét.

Templom

(Szepes vm)

Div Felsöm

382. l.

nicotiana tabacum

dělamaříka dohány

Welleba Rudolf,festő

Sopronban 1919.május elsejére készült plakátja. Feke-
te repr. 109.old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanács-
köztársaság idején. 103.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Welleba Rudolf, festő

Jóképességü művész. Az első világháború alatt került Sopronba, mint katona. Számos vezető egyéniség arcképét festette meg. A Tanácsköztársaság idején még ott volt, de később eltávozott. 109. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Welleba Rudolf, festő

Sopronban dolgozott. A világháborúban került oda, de kés
sőbb eltávozott. 19191-es plakatott készitett. Elrajzo-
lásai szándékosak, ujszerü akart lenni. Jó festő volt.
109. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élet a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Welleba Rudolf festőművész

A Tanácsköztársaság alatt készült színes, rajzos plakátoknak szinte mindegyikét – a művészeti élet koncentrálása és a nyomdai kötöttségek miatt – valamelyik bpesti nyomdában adták ki. Éppen ezért érdekes dokumentum Storno Ferenc alkotása, mert a művészt a helyi politikai szervek kérték fel a plakát elkészítésére és a soproni Röttig-Romwalter Rt. Nyomda Rt. nyomta ki. Rajta kívül még három Sopronban élő művész: Steiner Rezső, Ágoston Ernő, Welleba Rudolf kapott megbízást és készített plakáttervet, szeket is ugyanott adták ki.

Csák Zsófia: Az első szabad május 1. Storno Ferenc soproni plakátján.

Életünk, 1990. 6. 500. old.

WELLER, Georg Zimmer

Vöröstorony, 1711

Ars 1997 248

csúcsíves, a

súcsíves.

ló szószékkel

tó 1790-ből,

Weller Gusztáv

építész.

Szül. Zágráb 1882.

Oklevelet nyert 1907.

Névjegyzműegyetem 22.0.

Hummel János.

Derékig, balra fordulva, de
mellény és frak nagy gombokkal. A
irata a kép alatt:

M. Hummel.

Aqu, mag. 18 c

Szn. 142-9
253-99-1.

Weller Kristóf

ötvös

irod + 1603. aug. 30

Gy. Brassó Ev. Muz.

382

..... *műhely.*

lyfőnökség!

.év ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen még nem

..... számu .....

ztam

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weller Leó

rajzoló

Az első terem falain a bejárattól balra:

A Széchenyi család tagjainak arczképei, rézmetszetek, acélmetszetek és kőnyomatok.

Ezek sorában:

64. **Requiem Széchenyiért.** Weller Leo czeruzarajza. (1701. sz.)

Széchenyi Múzeum

Divald Akad. palotája

87. l.

MDK

Elias Wellhöffer

III. Ferdinand a ravatalon, fam.

Tört. Képcs. graf. kiáll. 19o7. 49 l.

Welker János

ács.

l.

454. l.

Szigliget.

Látképe.

A háttérben lévő hegy tete
jobbról a községet látjuk, mig a
gélyezik. Jelzése
alól jobbra: St.

Czeruz rajz, nér. 17.5:
Csztr. Magy. Monarchia.

Sz.n. 1290
379-902-9

Welker Sándor, Komló MDK

Első lecke, olf.

~~Müxxxxxxxx19~~

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Tár. 1933. máj.

Első tehetségkutató kiáll.

MDK

Welker Sándor, D.T.G. gyakornok, Komló

Fiatal leányka képm., cer.

Bánky Vilma képm. cer.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. Pécs, 1934. máj. 4.1.

WELKO, Mathias, pozsonyi fazekasmester

M. W., bürgerl. Hafnermeister, 12 éves lánya meghalt. (1796, 447 l)

—

M. Weltka, bürgerl. Hafnermeister, hadiadót fizet. (1796, 1077 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Welleba

1919 május elsejére plakátot tervezett.
A plakát a soproni levéltárban van.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 21.l.

MDK

Wellauer Károly Bp. épitész

raktár ép. Kisteremia állomáson

Épitő munkálatok. Vállak. Közl. 1909. V.26. 5.l.

Weller Mór

cs. és k. építészeti
mérnök.
terverte 1859. ben
a komáromi Szent
András-templom
főoltárát kivitelen-
te a bécsi Kraft Ká-
roly és társa cég
gipszmárvány bél
(műmárvány)

Gyulai Komárom

355. l.

Paris
Imprimerie Nationale
1875

 WELLISCH TEHEL JUDIT
ÚJ MŰVÉSZET 1998 dec.

Kő kövön

Wellisch Tehel Judit kiállítása

KÖRNER ÉVA

A kő a kiállítás tárgya. A primér kő az egyik téma: A földtörténet embrionális korszakának túlélője: az ember formálta kő. A másik téma a szobor, az emberi ittlét jelzője, ennek az ittlétnek megörökítése.

Az időtáv felmérhetetlen; a földtörténet végtelenségébe nyúlik. A kő mint anyag és forma keletkezésének és alakulásának döbbenetes eseménytörténetéről van szó. De az ember választotta és az ember alkotta ún. plasztikáról is, amelynek keletkezése számunkra már az idő tagolatlan homályába vész. Felmérhetetlen táv tárgyaira bámulunk, a szervetlen anyag misztériumára. A kő a művész világában nem egyszerűen téma, hanem szubsztrátum, alaptényező, jelenségeket hordozó szubsztancia, melyhez kötődése lényegi és végzetes.

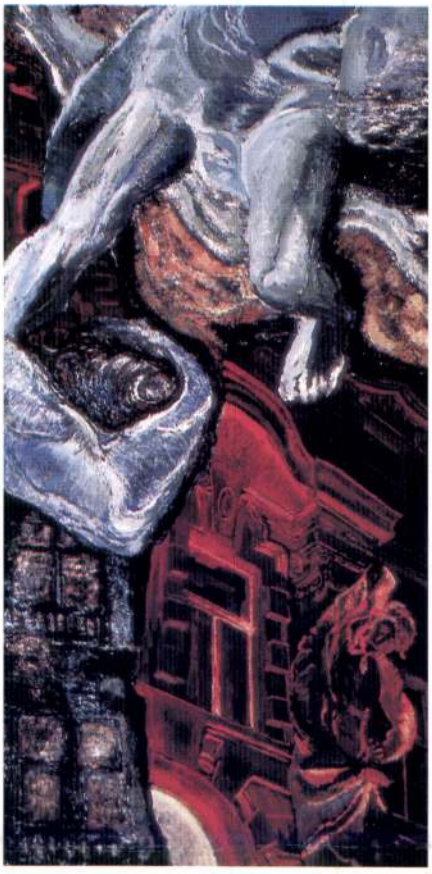

Wellisch Tehel Judit: Láva, 1997, vegyes technika, farost, (triptichon, bal oldal), 130×60 cm

Wellisch Tehel Judit: Michelangeleszk, 1972, olaj, vászon, 90×66 cm

*Wellisch Tehel Judit*nak volt egy korábbi korszaka, amelynek témája a szerves anyag volt, ugyancsak mint szubsztrátum. Tárgyiasulás nélkül a biológiai létezés permanenciáját ábrázolták ezek a képek. Az okker-vörös színek türemlésében, a formációk egymásbafonódásában a szerves lét emberré válásának történetéről szóltak. Így jelent meg feloldatlan vibrációban egy titokzatos működési elv, akárcsak köveiben, szobraiban.

Ez a világszemlélet Wellisch Tehel Judit sorsa volt. Élettörténete látszólag átlagos; serdülő leánykor, intellektuális hivatásvállalás, élettárs-választás, anyaság. Sorsa mégis zaklatott.

Ez a körülmény még talán nem lett volna elég az indíttatáshoz. Kellett, hogy legyen benne egy különleges átélési adottság, tehetség, hogy ne csak megszenvedje, de alkosson is abból, amely kiemelte őt a normális, átlagos színterek

fölé, és így lesznek e létszínterek megszenvedett és aktív inspirációk forrásai.

Budapest és Norvégia a két véglet, ahol él; olyan körülmény, amely életre keltette ezt a belső adottságot. Mindegyikhez ragaszkodik, de mindegyiket az átlagos otthonérzetből kiragadottan éli meg. Emlékképek, asszociációk telítik világát, kényszerítik átívelő magaslátásba, ívelő látásmódra. Ez a kényszer kiemeli őt a jelen környezet, a jelen élet összefüggéseiből. Ott vannak a tárgyak, de mint ihlető alkatelemek egy őt megszálló látomás képivé tételéhez.

A kövek: a születés, a teremtés, a bomlás, a mássá alakulás tárgyai. Az ősi erők, az elemek termékei, tengervíz mosta, alakította, lávatűz szüli őket. Kőtestek: egyenlően fontos képi elemek az ember alkotta szobrokéval, a másik kő-témával. És sorsuk is analóg: építkezés és bomlás körforgásának szüntelen résztvevői. A szobormodellek a pesti, bécsi épületszobrászat figurái; Atlaszok, Herkulesek, nimfák, álomképben továbbalakított mitológiai alanyok. És nem véletlen, hogy a sírkövek és útjelzőkövek ugyancsak megragadják. A szobrokat fantasztikus architektúrák kötik össze, tükrözik azt a pszichológiailag elismert tényt, hogy a szobor képzete a múlt titokzatos mélyét jeleníti meg, amelyben valaha eleven élőlények merevedtek meg. Szoborfigurák lakják be a művésznő világát, egy átélt élet zárványai ők. E múltat idéző kihűlt szoborkövületeket összekötő architektúrákból tűzvészt idéző vörös fények törnek elő. Az architektúrák látszólagos lírai hangulatú átívelése törékeny. Holott az ív a legerősebb tartótényező, de ezek itt az összeomlás félelmével, víziójával telítettek.

Primér kövek és alakított kövek: a kompozíciók színösszhatása a lilásszürke, amely a dominánsan jelenlévő fekete vonásokból, de a megvillanó kékekből és vörösökből adódik össze. Nem mintha a művész nem tudna a színekkel bánni: Ott vannak azok a képeken. De elnyomottak. Elevenségüket kényszer rendeli alá a lilás szürke komor dominanciának.

A lilásszürke-fekete összhatás – bármely élénk primer szín is vegyül el benne, eluralkodik. Baljósan a fennálló pusztulását és a születőtől való félelmet is érzékelteti.

Erőteljes érzés: jelenünk ideiglenessége. A tenger alakította kövek az örök lenyűgöző alakító erő meglétével, a teremtés hatalmas erejével nyűgözik le a művészt, de az alakulás, az átalakulás távlatával is. Hatalmas alakítóerő tömöríti őket együvé, és ugyanez az emberi távlatot áthidaló erő messze összenyomja a mi jelenünket.

Legújabb munkáinak vezérmotívuma a láva. A tűz ledönti az óriási emberfigurákat. Éppen a küzdelem félelmetes folyamata megy végbe. A tűzvörös itt harcra kél a szürkével. Az őselem hatalmas erejében mutatkozik meg. Az ember formálta mitologikus alakok kemények ellenállnak. Tragikus és felemelő a harc. Annál is inkább, mert menthetetlenül asszociálunk a szoborformába rögzített ember sorsára. Itt különösen érvényes a tétel, hogy a szoborforma emberi életet zár magába.

Wellisch Tehel Judit: Északtenger kövei, 1997, vegyes technika, farost, 90×122 cm

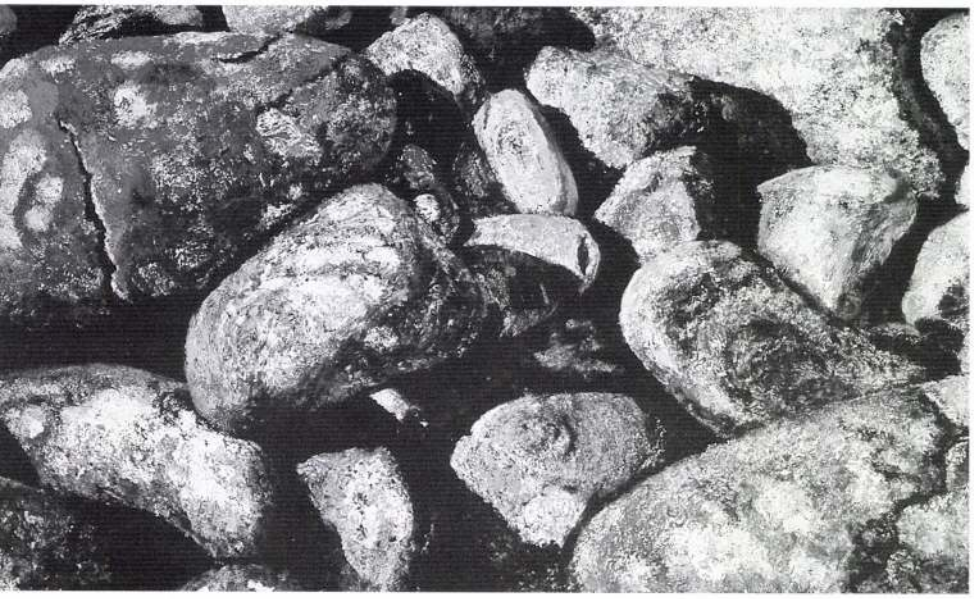

Katasztrofális látomás, amely a zárványok megsemmisüléséről is szól.

Női lénye – sorsa – benne az időtlen biológiai és az időtlen tárgyi világban: ez fejeződik ki korai képeiben és későbbi kőlátomásaiban. Különös adottsága ezek sokszoros értelmének átélése, tágítása, lebegtetése. Eddigi életműve, életfelfogása saját történetének is felfogható. De vajon mi lesz a múltból: a szörnyű láva – szobor – ember küzdelem jövője?

Művészetében nem a színalkotta esztétikum az elsődleges motíváció, mint a posztmodern fő festői irányzataiban, és nem is az ideologikus gondolkodás, mint a másik fő irányzatban a konceptuálisban. Sorolható-e Wellis Tehel Judit valamely művészi koráramlathoz, csoportosuláshoz? Bár korai képeit lehetne absztrakt expresszionistának tekinteni, az újakat pedig szupertárgyiasnak, egyéni neorealizmusnak – mindez felületes megközelítés lenne.

A művész benne él a való világban, lényei, tárgyai bőrén érintik. Ez privát élete. Kellenek neki, mert mint művész bennük látja meg a lények és tárgyak sokszoros távlatát, időbelit és jelentésbelit.

Művészi alakításának kiindulópontja nem esztétikai és nem is ideologikus. Kiindulópontja – mondhatjuk – földhözkötött. De nem úgy, ahogy jelen szellemi életünk számos újrealista irányzata veszi birtokba a tárgyakat, például nagyon is ironikusan. Őt azonban az idézőjeles átfogalmazás nem érinti, és nem akarja a szublimált színkompozíció áttételét sem.

A művész fülét befogva saját belső hangjára hallgat. Benne és általa a világ konkrét eseményei felmérhetetlen mélységekig és távlatokig bonyolódnak. Ebből a belső átélésből, amelynek elsődleges képi világában, mint a megjelenítés eszközei szerepelnek csupán a színek, a formák, a kompozíció. Ezek a függő tényezők. A világból saját mitológiát alkot. Minden mitológiában, a verbálisban is, a képileg ábrázoltban is alapelem a tárgy. De, hogy a tárgyat hogyan láttatja a művész – ez az átalakult forma jelenik meg az esztétikum rendjében. Vagyis itt válik a tárgyiból festői képi világ.

Nem éljük a kollektív mitológiák korát, amikor a tárgy és az esztétikai megjelenítés megegyezés dolga volt. A művész, ha nem fogadja el a közhelyeket – mint annyian mások sem – kénytelen egyéni úton járni. Nem tehet mást. Egy minden külső befolyástól független alkotásfolyamat és teremtett világ van jelen képeiben. *(Elhangzott Vízivárosi Galéria, 1998. szeptember 10-én a kiállítás megnyitóján.)*

WELLISCH JUDIT
festőművész kiállítása
ÚJPEST GALÉRIA
(Bp. Tavasz u. 4.)
1988. március 29. – május 1.

Furcsa, bizarr képek, töredék-sorozatok – mintegy ahogy az egyik polyptikon címe mondja: „Töredékek egy Duna-Metropolisból – Bécs" vagy „Töredékek a Duna-Monarchia határvárosából" – Budapestről. Töredékek: valami széthullt, nincs már meg az Egész, csak szétesett darabjai ragadhatók meg. Ahogy az ébredés után az álomból is csupán töredékek maradnak – álomfoszlányok, egy-egy kép a maga eidetikus konkrétságában, de hiányzik melőle a következő, széttört a képmező és a képek sorozata, csak a hangulat sugallja még valamikép az Egész igézetét. Így ötlenek fel a Norvégiában, a tengerparti hirtelen nőtt olajvárosban, Stavangerben élő festőművésznő, Judit Wellisch Tehel, azaz a budapesti Művészettörténeti Tanszéken művészettörténész diplomát szerzett, majd Ausztriában és Norvégiában festővé, tanárrá váló Wellisch Judit képein Bécs és Budapest eklektikus házai, a homlokzatok kariatidái, görög gorgofejei, fáradt atlaszai, a lépcsőfeljáratok, kútkávák, falak és kövek. A maguk sokat szenvedett, háborúkat átélt roncsolt valóságukban. A különös kőfigurák, kőrózsák, gipszöntvények és stukkómaradványok a maguk halottmerevségükben mindig valamiként metafizikai sugallatúak, a temetőművészet dermedtségét lopják be a városba. A hajnali derengés az ő idejük, mikor már elcsendesült a város éjszakai zaja, kihúnytak az éjjeli fények és a pirkadás épp csak megcirógatja a tárgyakat, felsejtődnek, kirajzolódnak részeik és hirtelen saját életüket élik. Egy pillanatra felélednek még töredéklétükben is. Ez a pillanat az övék, ekkor ők uralkodnak a városon, őrzik a falakat, halott szemükkel vigyázzák a kihalt utcákat. Van egy francia mondás a szürkületre: a kutya és a farkas között. E tárgytöredékek ekkor élednek – és ezt a pillanatnyi ébrenlétet, mikor az akademikus-eklektikus-szecessziós sablonok, a vakolathullatta falak birtokbaveszik a várost, ezt festi meg Wellisch Judit vagy ezt keresi stilizált objektív rajzaiban és monotypiáiban. Hogy mindebben benne rejlik a prousti gesztus, az eltűnt idő keresése és egy-egy töredékből felsejtődik a múlt, egy város, utca, régi ház történelmet sugalló jelentése? Igen és nem véletlen, hogy Wellisch Juditnak nagy élménye Ország Lili művészete volt, a történelemverte falak, kövek álomittas poézisét jelenítő, tragikus ihletettségű festőnő.

Németh Lajos

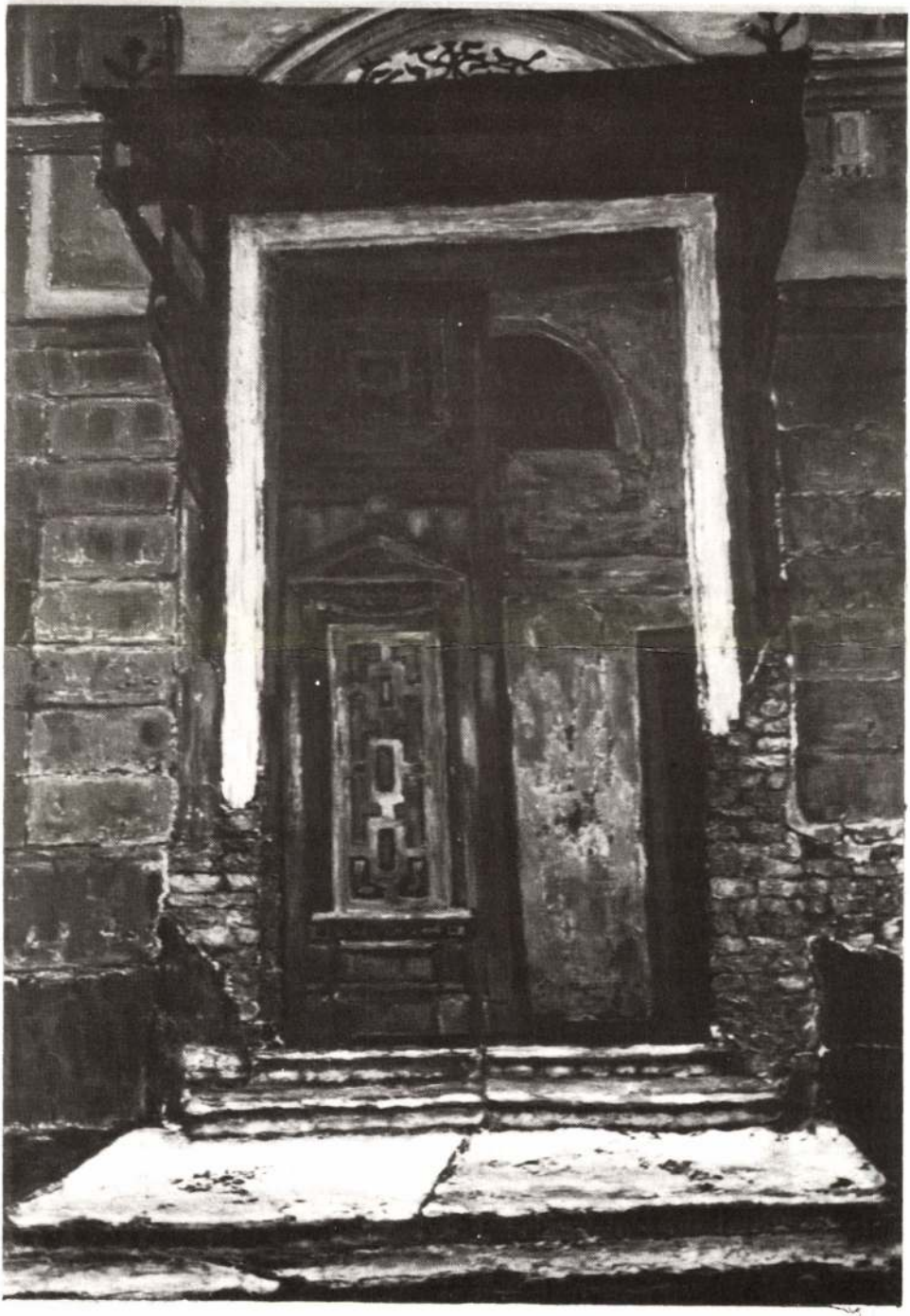

Wellish Judit 1931-ben született Budapesten

1984–50 vendéghallgató a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán, mestere Domanovszky Endre

1949–50 Gráber Margit mellett dolgozik

1950–55 művészettörténetet tanul az ELTE Bölcsészettudományi Karán

1955–56 vendéghallgató az Iparművészeti Főiskolán

1957–58 a bécsi Akademie der Bildenden Künste növendéke, mestere Rudin Anderson

1958–59 mestere Sergius Kauser

1959–61 az Oslo-i Kunstakademie növendéke, mestere Alexander Schultz

Kiállítások:

1959–63 csoport kiállítások Ausztria, Hollandia, Norvégia

Egyéni kiállítások:

1960 Paris, Centre Culturel Franco–Hongrois

1962 Zürich, Galerie Busiman

1985 Stavanger (Norvégia) Künstvorenig

VASARELY MÚZEUM KAMARATERMEI
Budapest III., Szentlélek tér 6.
(Árpád híd óbudai hídfő)

A kiállítás megtekinthető
1993. szeptember 26-ig
naponta (hétfő kivételével) 10–18 óráig

JUDIT WELLISCH TEHEL

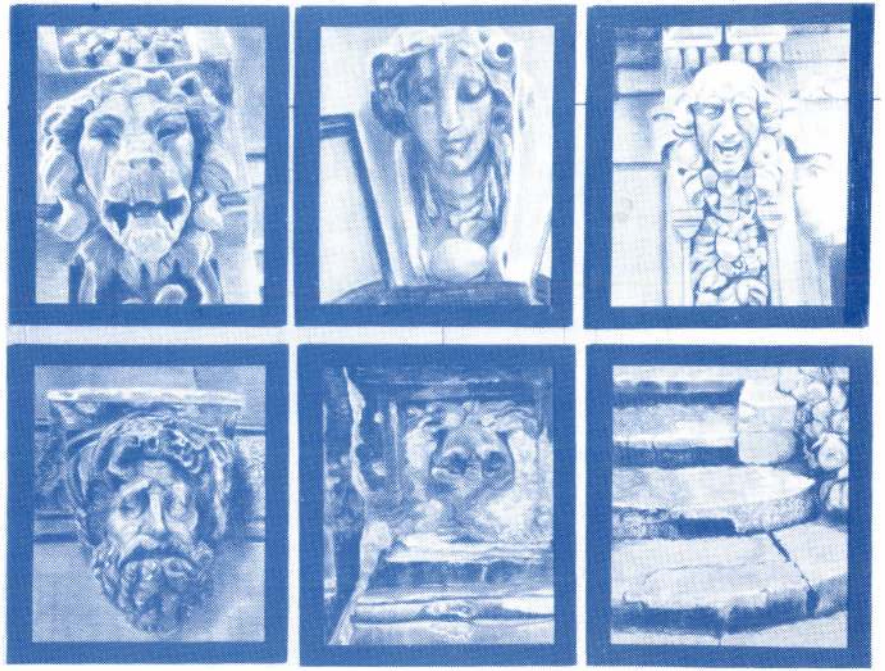

NÉMA TANÚK
Épület- és szobortöredékek
Budapestről és Bécsből
Festmények és szitanyomatok

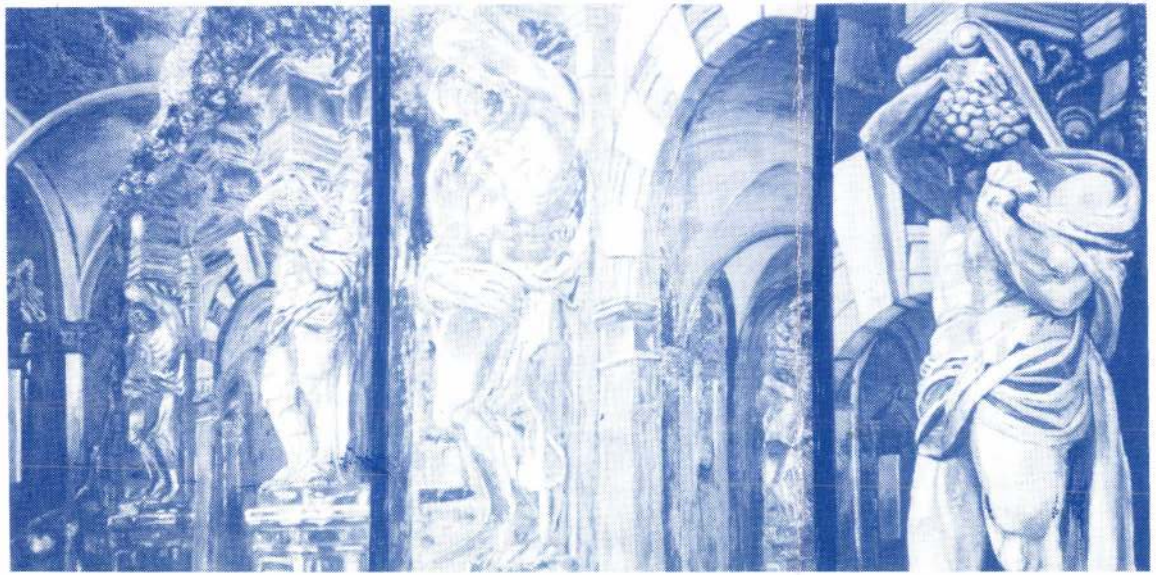

A Vasarely Múzeum meghívja Önt

WELLISCH TEHEL JUDIT
festőművész
(Norvégia)

kiállításának megnyítására
1993 augusztus 26-án
csütörtökön 17 órakor

Megnyitja
DR. ILONA SÁRMÁNY PARSONS
művészettörténész

Wellisch Tekel Judit

Ziall. Kassák M. 1993
ism. Szegő György: A méltóság végnapjai.
= ÉS 1993. okt. 22. 14

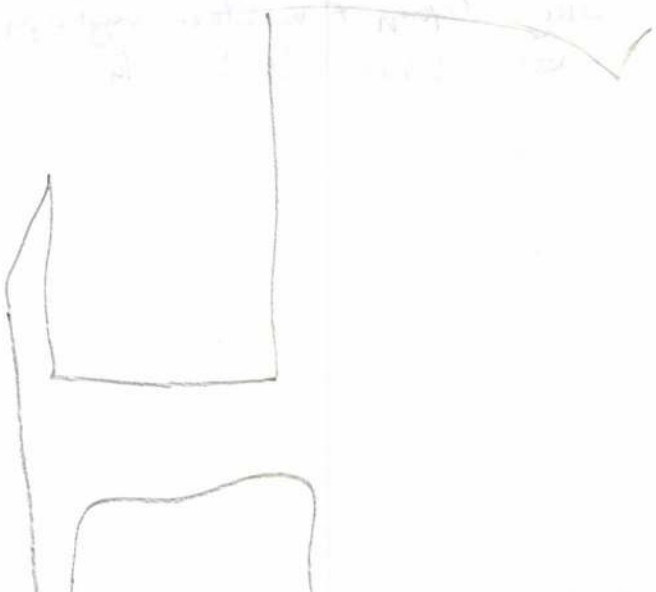

bách Jozefa Esterházyho rozsiahle kamenárske práce pri stavbe kaštieľa v Čeklísi (Bernolákove. V rokoch 1722–1723 robil napr. portály, stĺpy, balustrádu hlavného schodišťa v celkovej hodnote viac ako 700 zlatých. V roku 1727 robil kamenárske práce v salatérne za 135 zlatých a pod.

Holzknecht Karol, kamenár v Banskej Štiavnici, pôvodom z Heinburku (Rakúsko), doložený roku 1754, keď sa stal v Banskej Štiavnici mešťanom.

Horn Fridrich, sochár v Levoči, doložený roku 1746, keď sa tu ako miestny rodák stal mešťanom.

Horn Ján Fridrich, sochár v Prešove, doložený roku 1704, keď robil sochárske práce na oltári sv. Magdalény vo františkánskom kostole v Prešove.

Hornik František, maliar v Nitre („pictor Nitriensis"), doložený roku 1773, keď robil v kamaldulskom kláštore na Zobore maliarske práce za odmenu 300 zlatých.

Högler Jakub, akademický sochár a rezbár vo Viedni („academischer Bildhauer in Wien"), doložený roku 1802, keď robil menšie rezbárske práce (vyrezávanie obrazových rámov, svietnikov a pod.) v tzv. žltom kabinete kaštieľa Erdödyovcov v Hlohovci. Zistiteľný aj v rokoch 1818—1819, keď robil v tom istom kaštieli rozsiahle sochárske, rezbárske i pozlacovačské práce (štuky, sochy,

Jozef Hartmann: Návrh oltára

Wellisch Tehel Judit

FRANK János: C.H. - Fészek. = ÉS XXXV:évf.23.sz. 1991. junius 7. 12.p.

Bp., Fészek Galéria, Brigitte Kordona és Haász István kiáll.
Wien, Collegium Hungaricum, Judit Wellisch Tehel kiáll.

ap

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

sai alapján irandó munkáinak két
a illetve Adattára részére meg-

WELLISCH TEHEL Judit

Németh Lajos: Wellisch Tehel Judit kiállítása.=
Uj Müvészet, I.évf.1.sz.1990 54-55.p. ill.

Judit Wellisch Tehel: Fragments from the Austro-Hungarian empire—inside border landscape, 1988, oil, fibre board, 125×90 cm

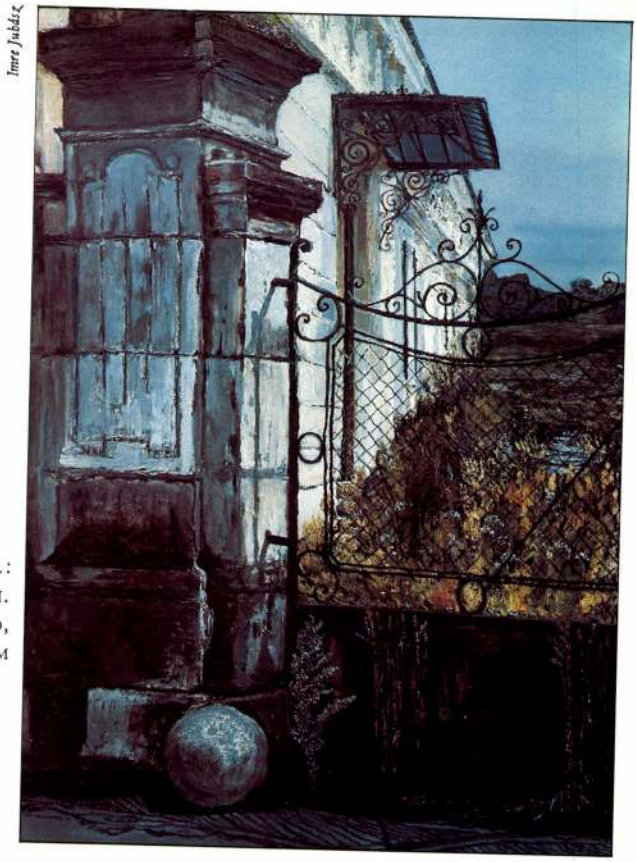

Judit Wellisch Tehel: Budapest fragments, triptich II. 1988. oil, fibre board, 90×70 cm

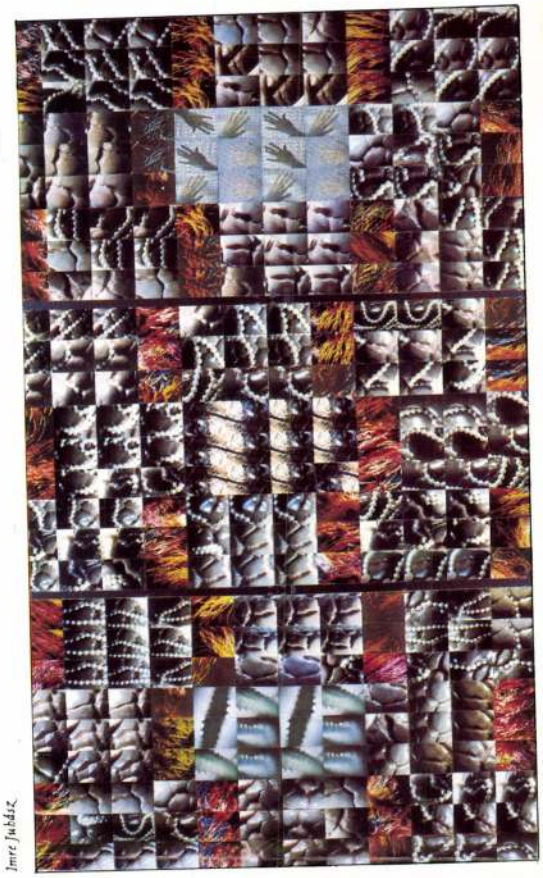

Imre Jakdiz

ANDREA KOVÁCS:
TRIBAL GIFTS,
1986.
PHOTO MOSAIC

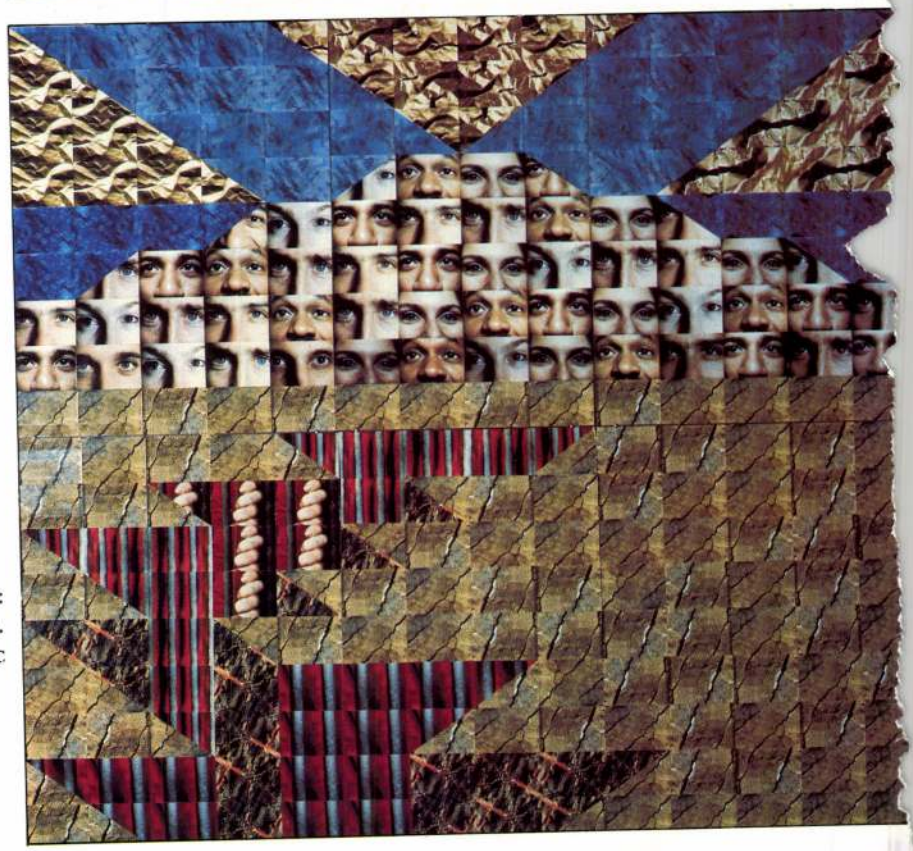

ANDREA KOVÁCS:
TREASURE HILL, 1986.
PHOTOMOSAIC

WELLISCH-TEHEL Judit

NHQ 122. (1988)

ament resembling a pyramid placed on a rectangular platform on which are scattered tiny steel bells. A mechanical centaur standing on neo-Baroque table-legs faces the fowl with its tentacles looking like the lever of a straw-baler tractor, the monster prepares to feed or perhaps stab the bird. It is easy to find in this ensemble a symbol for the defenceless animal and the picking machine monster—vulnerable nature and over-mechanized civilization which is destroying it.

Bukta's sociological interest springs directly from his origins: he was born in a small village in Heves County and his works express what he has seen and experienced there.

In conclusion something should be said of his earlier exhibitions. His first important show was in the gallery of the Young Artists' Studio in 1978. An exhibition in the Helikon Gallery (1981) presented most of the drawings and objects which define his mature art. He had another exhibition in the Pataky Gallery in 1981: his dung-pictures led the cultural policy of those years to ordering its close. This present retrospective shows chiefly the drawing, installations sculptures and videos made between 1975 and 1987.

At the time of writing I have no information on his reception at the Venice Biennial. One thing is, however, sure, that the public will see the works of a typically Central-European artist treating regional themes and motifs.

LAJOS LÓSKA

HUNGARY SEEN FROM STAVANGER AND NEW YORK

Judit Wellisch-Tehel — Andrea Kovács

An exhibition in the Gallery of Újpest allowed us to greet Judit Wellisch-Tehel as a Hungarian painter living in Norway and as a former fellow art historian, museologist, critic and teacher. She had graduated with us in the 1950s as an art historian, and worked for a time as a professor's assistant at the Applied Arts School of Budapest. She studied painting in the academies of Budapest, Vienna and Oslo. She lives in Stavanger and paints Budapest on the shores of the North Sea: eclectic and Art Nouveau and turn-of-the-century streets, the fronts of tenement houses in side streets, elements, ornaments and fragments of buildings.

She also composes the so-called cuttings of pictures without feeling ashamed of the bare rows of bricks without their plaster, or or the fragments of ruins or shabby ornaments. Far from critical, this verisimilitude has a resigned sympathy: she does not seek the ugly at any price. Constantly present are the sickly gorgons and old lion-masks. Sometimes her paintings leave Budapest but they never travel far: at most to the Burgenland of Eastern Austria or to Vienna.

There is no hint of objectivity in the hyper-realism of Judit Wellisch: indeed its dominant feature is picturesqueness. Her layers of paint are thick and rustic, she rejects intense colours and prefers black, grey, green, eventually yellow, and the weary brick-red of the glaring patches that replace the missing plaster. This ambivalence of fallen and intact plaster brings to mind a spontaneous *décollage*. Beside their contextual and architectonical message these pictures have also an abstract-expressionist structural content. The intact and defective surface of the house-walls mellowed by smoke, exhaust-fumes and the dirt of decades becomes an independent factor but does not disrupt the

hely, the stops along the way were Paris, Berlin, Moscow, Paris again, Budapest in 1945, then back to Paris, and again to Budapest, then five years in prison, Italy, until finally Budapest and the sickbed.

His sister Marian Reismann (b. 1911) has lived in Budapest all along. During the Second World War she had to give up her studio and move to a house allocated to the wearers of the yellow star; she locked her negatives away in a trunk which she hid in a safe place. When the siege of the capital was over she found the trunk in the mud, emptied of its contents. She collected her most important pictures—the Bartók portrait, the photographs of dancers and children—from other people, so as to be able to reproduce in the absence of negatives.

Such was the fate of these two important photographic œuvres; they had not much in common apart from their creators' family home in Szombathely and the twentieth-century European landscape with its tormented, incomprehensible and gruesome hairpin bends.

János Reismann was over twenty when he held a camera in his hand for the first time. The start to his career sounds like an anecdote: he was in Paris, and the parental allowance was running out. The young man had no inclination to follow his father's instructions and attend the Sorbonne; rather he frequented the Bohemian night life of Paris with a sense of vocation, saying yes to the first offer with money that came along. It came from a photographer, Peter Powel. Reismann dashed down to the café he was usually to be found in and asked what was photo-laboratory work: they told him something about developing and a fixing-bath, and he took the job.

Being of an optimistic disposition, János Reismann liked to tell the vicissitudes of his life in well-rounded stories with clear punchlines. When, years later, he met his friend, the Transylvanian-born Brassai, somewhere in Europe and told him that as a minor figure in the trial Rajk was subjected to by Rákosi he had been sentenced to life imprisonment in 1948; he added that he got off cheaply, compared to what was happening in those times ...

In the case of both of the two Reismanns we cannot speak of a career as artist-photographers; both found their profession by accident. Most likely with their sensitivity, talent, education and intensity they would have been successful in many other careers. Yet neither of them thought that what they did was art. Brassai's introduction to an album on János Reismann is pertinent: "I have always held the view that when people wish to range photography among the fine arts, they deprive it of its basically and essentially new content, namely that the photograph has no imagination and no invention of its own, but power and authenticity."

Both Reismanns were photographers: good, passionate, engaged photographers wishing to serve the cause of justice and human rationality through their work. Picture-composition was not their only concern. They had no consistent style even. They watched themselves, their friends, people in general, and arranged their observations into pictures. They were human-centred. (Although János Reismann was once captivated by the changes to the trees of Paris through the seasons, and on another occasion he was fascinated by the fantastic sight of the rocks of Sardinia.)

Just as their biographies are not related, their works have not many common features. There is no dialogue between their pictures. János Reismann followed his themes: he had no studio, he travelled, and observed particularities and differences. Marian Reismann has been and is living in Budapest. She had a few recurring themes and came always nearer to them. She introduced "natural" spontaneous children's photos without prefocusing in Hungary: in the early 1930s she had many followers.

János Reismann made his first independent reportages in the Soviet Union: he was one of the few who did not idealize socialist

A Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja
Önt

WELLISCH TEHEL JUDIT

(Norvégia)
festőművész
kiállításának megnyitására

1990. május 8-án, kedden 17 órára

A kiállítást megnyitja:

dr. NÉMETH LAJOS

művészettörténész,
tanszékvezető, egyetemi tanár

F. k.: dr. Gráfik Imre
Szövegszerk: SZÜV Typo-team, Nyomda: UniPRINT Kft.

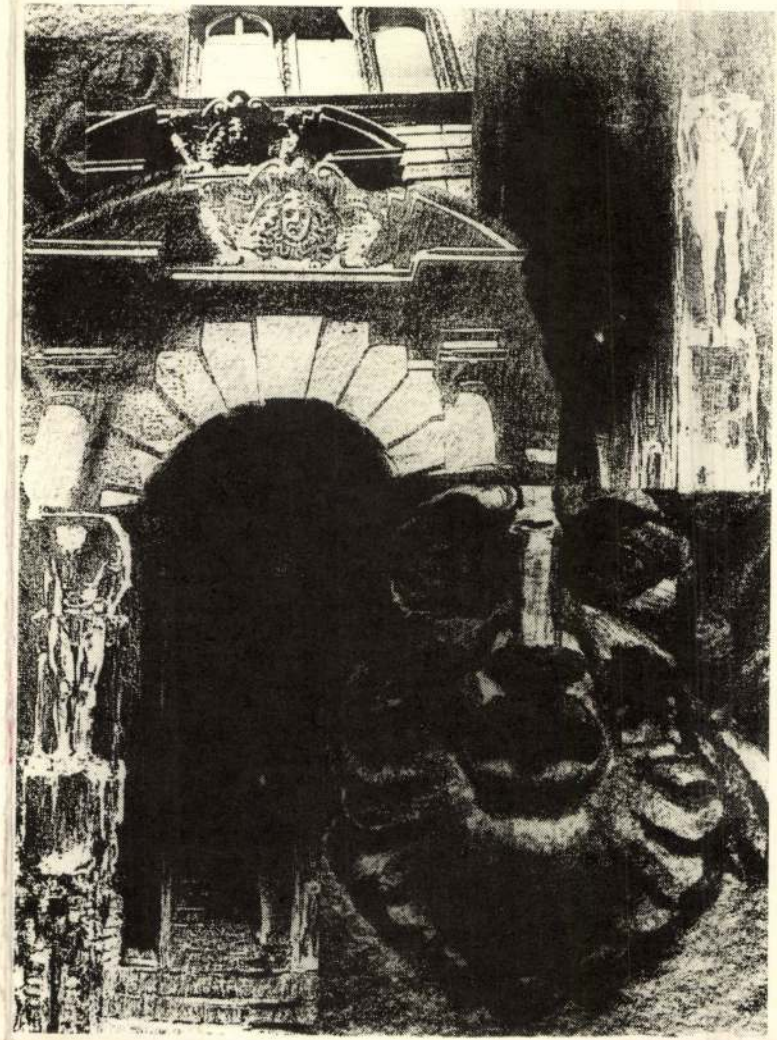

Az ÚJPEST GALÉRIA
szeretettel meghívja Önt
WELLISCH JUDIT
festőművész kiállításának
megnyitójára
1988 március 29-én
kedden 16.30 órára
Újpest Galéria
Bp. IV., Tavasz u. 4.
A kiállítást megnyitja:
Dr. Németh Lajos
művészettörténész,
tanszékvezető egyetemi tanár.
A kiállítás megtekinthető:
1988. május 1-ig
hétfő kivételével
naponta 14–18 óráig.

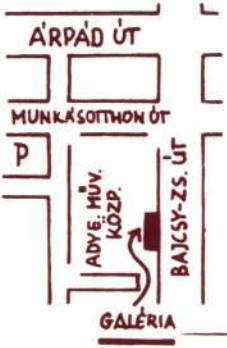

– TEHEL Judit

kiáll. Bp., Kassák Muzeum, 1993

ism. FRANK János: Smaragdzöld fogrovat. = ÉS 1993. szept. 17. 13.

sondern an den Gartenstiegen. Ic
Máriássy gefunden und angegeben,
einer Aufzählung, ohne die Werke
Faszikel, der die Angaben beinha
Bautätigkeiten, an denen Berger
entscheiden, ob Sie diesen Umsta
Artikel, wo man die frühere Lite
Archivalien zu schreiben. Meines
gründliche Beschreibung der Mark
Schlösser, des Leutschauer Palas
veröffentlicht, deshalb kann ich
Zustand der Gebäude nicht gegenü
natürlich abgekürzt worden sein,
vermeiden habe ich die Werke ein
Entschuldigen Sie bitte meinen F
Artikel habe ich nun geschrieben
Angaben konnte ich nicht den Vol
aber hoffentlich genügend, weil
Architekt war.
Vor vier Wochen hat Frau Papp ei
Ihre Artikel werde ich natürlich
Säugezeiten würde aber vielleich
Druckfassungen werfen. Ihre Ansc
18-20.
Herr M. DÉTSHY ist zur Zeit wegg
seine Anschrift erfahren: H-1012
Daß wir noch mehr Zeit bis Bo ha
Fehler habe ich schon gefunden i
werde ich Ihnen im Herbst eine v
Sie hoffentlich weniger Arbeit h
Für heute verbleibe ich mit freu

WELLISCH-TEHEL Judit

ÉS 1991. jún. 7. - 12.

FRANK JÁNOS:

Képzőművészet

C. H. — Fészek

Judit Wellisch Tehel, Norvégiában élő magyar festő, *Bécsben* a *Collegium Hungaricum*ban rendezett Pesti, bécsi és burgenlandi épület- és szobortöredékek címmel kiállítást. Már a meghívó fenti szövegezése, magában is elmondja a festmények tartalmát, majdhogynem műelemzésüket is. JWT-nek művészettörténész diplomája is van, várostörténeti ismeretei — szerencsére — nem látszanak a képein.

Örök képtárgya: az *Osztrák—Magyar Monarchia* eklektikus bérház- és villaépítészete; mindezt Norvégiában festette a télen. Ezek a látszólag szeszélyesen összedobált fragmentumok: kollázs olajfestményben elbeszélve. A festő azelőtt is a hiányos vakolatú bérházfalakban, a kapuk fölötti szabványos atlasz-kariatida párokban, a kertdíszítő más csonka, kommersz szobrokban sem a csúnyát kereste, hanem azonosult velük. (Ez magyarul: empátia.) A korábbi képein az épület homlokzatának, vagy az elhagyatott XIX. századi villa kertjének, csaknem az egészét festette meg, mostani, legújabb olajképein ezekkel a pszeudo-kollázsokkal, illetve a síkok megdöntésével játszik. Festése, szakmai nyelven, mély fényű, tudniillik hiányzik a fényforrás, továbbá annak a vetülete. Addig mondogatták JWT-nek, hogy komor, színszegény, amíg most már fölléptette kép-színpadára a színt is, anélkül, hogy főszerepet osztott volna rá. Szélesebb lett az ecsetkezelése, s a kőbolfozatok ívei mögül az arany—sárga, vagy kékes színmezők mozgalmas felületei csak úgy világítanak. Lazurosan, vagyis a felső festékrétegen átlátszanak az alsóbbak is. Azelőtt is élt a régi sorházak lehúzott vászon rolóinak motívumaival, árulkodva, hogy a nyári délután ki jött már haza a munkából, ki nem érkezett meg fölvonni őket. Most már a szobában ég a lámpa, este a fehér vászon redőny szövetén át világít: ez is mélyfényűség.

Nem tudnám iskolába sorolni JWT-t. Igaz, modern soha sem akar lenni, talán jó előre ráhibázott a posztmodernre. Kiegészített festményanyagát szívesen látnám szülővárosában. *Budapesten* is, elvégre az Osztrák—Magyar Monarchia utáni nosztalgiának nemcsak a fjordok, tengeri olajkutak melletti *Stavangerben* a helye.

/8

r. Manželka Ma-
čná, dcéra Anna
očná. Zomrel 10.

ibra 1727 sa sobáši
lok ženicha: Krištof
r, murár (MS fary

urarius socius), 18.
svedok pri sobáši
bunníckeho majstra
ovou po Michalovi

olvasókat is meg kellene
gy a Mars vulkánjai nem
eredetűek, hanem koz-
k építették, mintegy üze-
ádásul csak a mi kedvün-
us szemeket is kialakítot-
lygón, hogy éjszakánként
unk nekik... Eddig saj-
gyetlen ember értette meg
ő is csak azért, mert a jó
k engedelmeskedvén nevé-
ldet (ami a címzett lenne).
nogy mindazon szerencsét-
a sors kegyetlen tréfája
hívnak, nem is adatik
tlen felismerés soha. *(Mot-
Ft.)*

: Az átjáró

gy űrállomást, amit a hícsí
civilizáció hagyott hátra a
mielőtt eltávozott, és az
lálható űrhajók tökéletesen
- csak éppen senki nem ért
Ezzel kezdetét is veszi a
az ember beül a kabinba,
sí *ismeretlen*... A gépben
tetlenül bonyolult program
zaviszi az utast a starthely-
A merész felderítő pedig

megfelelő
godhat, és
jesebbnek
maga gon
gyon is is
valójában
átgondolt,
*(Móra—Ga
150 Ft. Na*

Poul And

Nyilvány
alagút, akk
és ha ez
hetnek az
valamit) és
nem őrizn
vagy valan
kimondotta
ban kemér
balra kemé
zából képte
— le nem
öregkorára
zésekbe k
még neki
a múlt, a
meg — é
az olvas
időfolyos
lán min
*nix, 203
ditása.)*

WELLISCH Judit

Az ÚJPEST GALÉRIA
szeretettel meghívja Önt
WELLISCH JUDIT
festőművész kiállításának
megnyitójára
1988 március 29-én
kedden 16.30 órára
Újpest Galéria
Bp. IV., Tavasz u. 4.
A kiállítást megnyitja:
Dr. Németh Lajos
művészettörténész,
tanszékvezető egyetemi tanár.
A kiállítás megtekinthető:
1988. május 1-ig
hétfő kivételével
naponta 14–18 óráig.

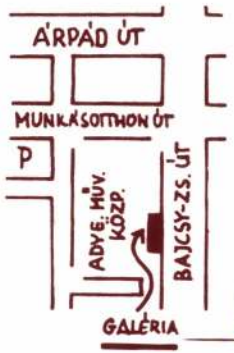

Kontha Sándor

üdv. Tetrel Lén

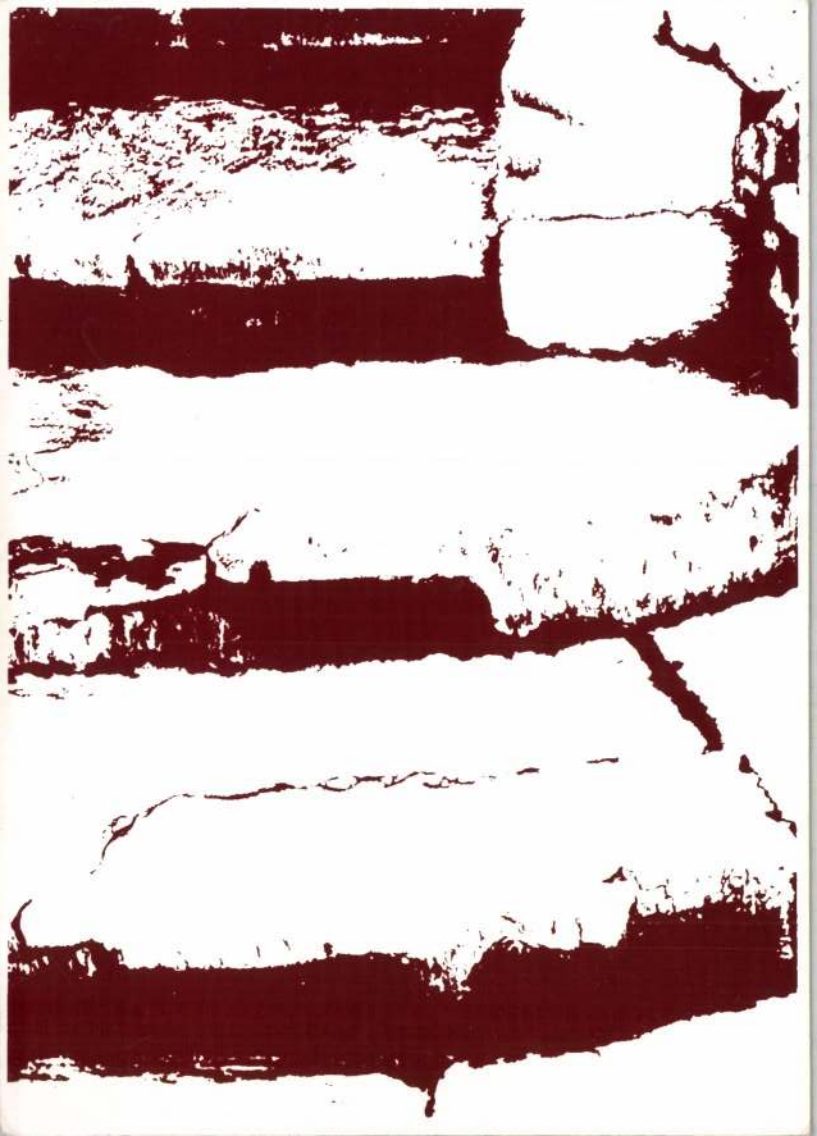

WELLISCH Tehel Judit

1990 1. 54-55

Új Művészet

Új Művészet

WELLISCH TEHEL JUDIT

Töredék-vázlatok Budapest V,1988, fotosztatekusz kellék,papir,vegyes technika,70x50 - 9o.l. 54

Új Müvészet

.

Wellisch Tehel Judit kiállítása

Wellisch Judit neve a szűk baráti és tisztelői körön túl még nem nagyon ismert Magyarországon, jóllehet 1988-ban komoly szakmai sikert arató kiállítást rendezett az Újpest Galériában, tavaly pedig egy pesti magángalériában. Félreértéssel, indulattal és manipulációval teli művészeti életünkben azonban ez nem elegendő ahhoz, hogy valakire valóban felfigyeljenek, bár a szakmai elismerést bizonyítja, hogy a kiállítás után rangos múzeumok szerezték meg alkotásait. Annak, hogy Wellisch Judit csak 1988-ban mutatkozott be Budapesten, objektív okai vannak. Wellisch ugyanis a budapesti bölcsészegyetemen 1955-ben szerzett művészettörténeti diplomát, 1948–50, majd 1955–56-ban pedig vendéghallgatóként az Iparművészeti Főiskola kurzusait látogatta, mestere *Domanovszky Endre* volt. 1957-ben azonban férjével, a kiváló művészettörténésszel, *Tehel Péter*rel együtt külföldre távozott, és a bécsi Akadémián végzett tanulmányok után Norvégiában telepedett le, ott fejezte be művészi tanulmányait, és ma is ott él. Több ízben szerepelt Nyugat-Európában és Norvégiában kollektív kiállításokon, rendezett egyéni bemutatót – ezek híre azonban nemigen jutott el Magyarországra, már csak azért sem, mert kevés oly szerény festő van, mint Wellisch Judit, akit sohasem a siker érdekelt, hanem az, hogy megfesse, amit meg kell festenie, és hogy megoldja azokat a problémákat, amelyeket maga elé állított, vagy pedig amelyek elé állította őt a festészet, a képalkotás gyötrelme, a stílus belső logikája.

Végre most méltó helyen láthatjuk Wellisch Judit impozáns munkásságát, és nem csupán a legújabb műveit, hanem életművének korábbi korszakait is.

Ha sommázni akarunk, lényegében három, évtizedek szerinti szakaszra bonthatjuk e szuverén világot teremtő életművet. A hatvanas években – némiképp a *Cobra* csoport nyomdokain haladva – a nonfiguratív művészet elkötelezettje, bár elválasztja tőlük a minden művében fellelhető kompozíciós szándék. A hetvenes években bontakozott ki az a korszaka, amely majd a nyolcvanas években vált meghatározóvá. A nonfiguráció problémaköre inkább csak annyiban maradt meg, hogy mindvégig érdeklik a sajátos formaproblémák is, ám egyre inkább a jelentés kutatása vált központi problémájává. Mi volt e jelentés? A szubjektíve motivált művészettörténeti múlt újraértelmezése. Itáliai utazásainak nagy művészi élményei és a képzett művészettörténész problémaérzékenysége, reflektivitása adta meg ehhez az alapot. Amolyan „pre-posztmodern" gesztus volt ez, hiszen ekkor még korántsem volt divatos a posztavantgárd vagy a posztmodern, és a gesztust inkább Wellisch Judit művészettörténész-múltjára vezethetjük vissza, magam is tanúsíthatom – az egyetemen a demonstrátora voltam –, hogy a művészethez értő, jó művészettörténésznek indult. Nem tudta tehát elfogadni az avantgárd nihilizmusát, a „mindent újrakezdeni" tézist. Festményein az antik és a reneszánsz – vagy talán szabatosabb, ha azt mondjuk, hogy a hellenisztikus és a manierista, kora barokk – szobrászat emléktöredékeinek, formatoposzainak reminiszcenciái és *Dürer, Mantegna* metszeteinek figurái villantak fel – sajátos montázsszellemű kompozíció elemeiként, ám mindig jelentést hordó tényezőként. Citátumok voltak, mint ahogy e megoldás később oly fontossá vált a posztmodernben.

Wellisch azonban nem egyszerűen a posztmodern útját járta. A nyolcvanas évektől kibontakozó korszakában fel-felvillannak ugyan *Michelangelo* szobrainak emléktöredékei – de ugyancsak áttételesen. Ekkor festette ugyanis azokat a szakmailag ugyancsak korrekt, a faktúra izgalmát is felhasználó, önálló perspektívát teremtő képeit, amelyeknek tematikus motívuma Bécs és Budapest historikus, eklektikus építészete, illetve azok stíluselemei, melyek különös jelentést, eszmei töltést kaptak Wellisch nagyszerű kompozícióiban. Engedjék meg, hogy idézzem a két évvel ezelőtti, újpesti kiállítás kis leporellójába írt előszavamat, ma sem tudnám jobban jellemezni a képeket:

„...Bécs és Budapest eklektikus házai, a homlokzatok kariatidái, görög gorgófejei, fáradt atlaszai, a lépcsőfeljáratok, kútkávák, falak és kövek. A maguk sokat szenvedett, háborúkat átélt roncsolt valóságukban. A különös kőfigurák, kőrózsák, gipszöntvények és stukkómaradványok a maguk halottmerevségükben mindig valamiként metafizikai sugallatúak, a temető-

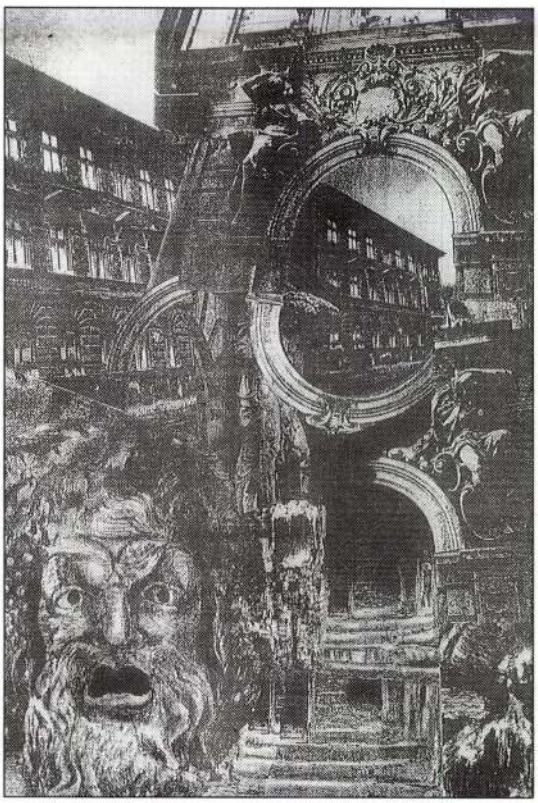

Merek Chlanda: Út, 300 cm, 1983 (fotók Tahin Gyula)

művészet dermedtségét lopják be a városba. A hajnali derengés az ő idejük, mikor már elcsendesült a város éjszakai zaja, kihunytak az éjjeli fények, és a pirkadás épp csak megcirógatja a tárgyakat, felsejtődnek, kirajzolódnak részeik, és hirtelen saját életüket élik. Egy pillanatra felélednek még töredék létükben is. Ez a pillanat az övék, ekkor ők uralkodnak a városon, őrzik a falakat, halott szemükkel vigyázzák a kihalt utcákat. Van egy francia mondás a szürkületre: a kutya és a farkas között. E tárgytöredékek ekkor élednek – és ezt a pillanatnyi ébrenlétet, mikor az akadémikus-eklektikus-szecessziós sablonok, a vakolat hullatta falak birtokba veszik a várost, ezt festi meg Wellisch Judit vagy ezt keresi stilizált-objektív rajzaiban és monotípiáiban." Ehhez csak azt tehetem hozzá, hogy az újabb képeken a töredékek titokzatos épületekké szilárdultak, de a titok érvényes, és nagy művész kellett ahhoz, hogy e titkokat ne csupán irodalmilag élje át, hanem plasztikai valósággá szilárdítsa, értékreveláló és értékőrző festményt alkosson belőlük. Wellisch Judit birtokában van e képességnek. Örülök, hogy épp Szombathely, e számomra olyannyira kedves, egyéni mitológiám részévé vált város adott otthont e remek kiállításnak, és talán bizonyítva azt is, amelyet oly sokszor elmondtam már, hogy itt, Szombathelyen van rá lehetőség és kötelezettség nyitnyi Nyugatra, és magától értetődővé tenni azt az oly sokszor manipulatíve kétségbe vont tényt, hogy Európához tartozunk. Köszönet az alkotónak és e kiállítás létrehozóinak. (Elhangzott Szombathelyen, a kiállítás megnyitóján.)

Németh Lajos

Szobrászrajzok

A kiállítás katalógusát forgató érdeklődőben óhatatlanul is megfogalmazódik a kérdés, hogy a miskolci grafikai és a salgótarjáni egyedi rajzbiennálék mellett az ismét visszatért hét szűk esztendő egyikében szükséges-e még egy szobrászrajz biennálét is rendezni. De mivel okosabbat nem tud tenni, kételyeit elhessegeti a látogató, és a bemutatott anyagot nézi, hiszen ennek minősége érvel legjobban a rendezvény léte vagy nemléte mellett.

A másik kérdés, amin elmerenghetünk a művek között sétálva, szigorúan elméleti, mégpedig az, hogy egyáltalán mi is a szobrászrajz. Vázlat, disegno talán; műhelyforgács, amit a hanyag művész eldob vagy elajándékoz. Az aggályosan precíz pedig dátummal ellátva elrak olyan, talán be sem vallott hátsó gondolattal, hogy még művészettörténeti dokumentum is lehet belőle, amit majd gondos kezek összegyűjtenek, és segítséget nyújt a bronzba öntött vagy márványba faragott plasztika értelmezésénél.

Nos, a tárlaton kétféle típusba sorolható rajzok fogadták a látogatót. Egyrészt olyan autonóm munkák, amelyek eleve rajznak, nem pedig vázlatnak készültek. Ilyenek többek között *Farkas Ádám* nonfiguratív, tektonikus formákat megjelenítő, valamint *Szabó Tamás* klasszicizáló alkotásai. A másik csoportba – és talán ezek fedik jobban a szobrászrajz fogalmát – az igazi vázlatok tartoztak, mint például *Samu Géza* installációs tervei.

Engem viszont nem is elsősorban a műfaj (ha van ilyen), hanem az anyag hullámzó színvonala, s ha már biennálé, a túl kevés résztvevő zavart. Ezeken a hiányosságokon kell változtatniuk a rendezőknek, ha folytatni akarják a szobrászrajz biennálék sorát. Reméljük, az elkövetkezendő, a szobrász szakma reprezentánsait felvonultató kiállítások olyan színvonalasak lesznek, hogy a látogatók, a távolságot legyőzve, fáradságot nem kímélve özönlenek majd a város peremén található *Budatétényi Galériá*ba. (I. Országos Szobrászrajz Biennálé, Budatétényi Galéria, 1990. V. 18.–VI. 30.) *L. L.*

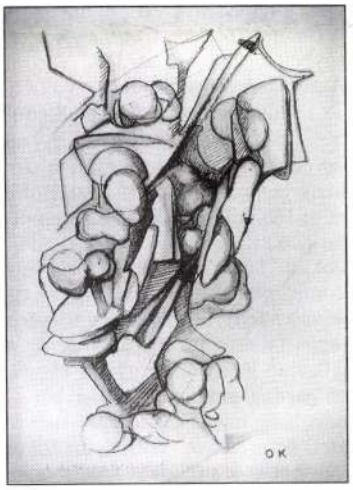

Ócsai Károly: A feltámadás nehézségei II

Berhidi Mária: Emlékmű-terv

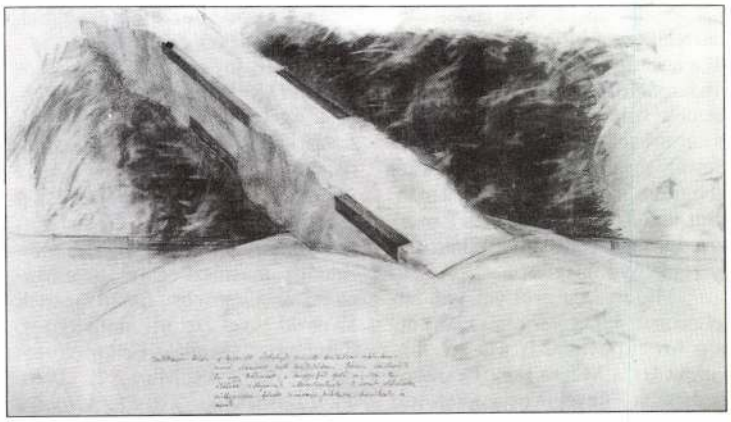

◁ Wellisch Tehel Judit: Töredékek-vázlatok Budapest V, 1988, fotosztatekusz kellék, papír, vegyes technika, 70×50 cm

Egy század eleji fotográfus

A műemléki és műszaki fényképészek egyik előfutára az 1870-ben született *Hollenzer László*, aki *Veress Ferenc*, *Divald Károly* és *Klösz György* hagyományait követve, számos nagy-magyarországi műemlékről készített forrásértékű felvételt. Hollenzer a múlt század utolsó éveiben a székesfehérvári Iparostanonciskola legtehetségesebb növendékeként került a fővárosba, gr. Károlyi Gábor képviselő támogatásával. A fényképész szakmát *Ellinger Ede* cs. kir. udvari fényképész műtermében tanulta ki, melynek 1892-ben már a levelezője és üzletvezetője lett. Az önállósodás feltételeinek megteremtését nagyobb állami megbízatások megszerzésével kívánta elérni, de az 1896. évi millenniumi kiállításra vonatkozó tervei – melyben 100 ezer fotó elkészítését javasolta az ország 71 vármegyéjéről – nem valósultak meg. Az 1900. évi Párizsi Világkiállítás idejére már ígéretet kapott mezőgazdasági kultúránk lefényképezésére, „...De fájdalom, Lukács Béla kegyelmes Úr távollétében a Párizsban működő kormánybiztosság a munkát másnak juttatta..." E szerencsétlen közjáték előtt, 1899-ben – bízva a biztos állami munka ígéretében – *Okos László*val társulva megalapította a Hollenzer és Okos céget, egy önálló műteremmel felszerelve. A megrendelés elmaradása és a kínzó pénzhiány miatt a műterem és a gépek nagy része kihasználatlan maradt, ezért kénytelenek voltak portrékat készíteni és a műhelyt ennek megfelelően „festői" drapériákkal és kellékekkel felszerelni. A nehézségek ellenére mint kiállítót elismerés érte Párizsban, Grand-Prix-díjjal jutalmazták gyertyafényű felvételeit.

„...Midőn ezen gyertyafényű felvételeimet kirakataimba kiállítottam, azokat Möller István kir. tan. építész Úr a Műemlékek Országos Bizottsága figyelmébe ajánlotta, melyre 1902-től fogva a bizottság legteljesebb megelégedésére mint hivatásos fényképész dolgozom..." – írja ő maga, egy 1913. évi hitelkérelmében. Hollenzer László, több mint 30 esztendeig, technikai lehetőségeit és szakmai törekvéseit a Bizottság és a műemléki fényképezés szolgálatába állította. Felvételeinek többsége I. világháború előtti, mert a trianoni döntés után, a tényleges munkaterületeinek nagy részét elveszítő és anyagiakban is szűkölködő Műemléki Bizottságnak újabb megbízatásokra sokáig nem nyílt lehetősége. Addig azonban számos művészetileg és történetileg értékes műemléket állítottak helyre, restauráltak és dokumentáltak.

Hollenzer ez utóbbi fényképészeti feladatait oldotta meg – mint képei is bizonyítják – magas szakmai színvonalon. Az elsődleges cél egy-egy épület részletének vagy egészének megörökítése és legkorrektebb felvétele volt. Mindemellett a műemlékek, mint egy-egy művészeti ág hordozói is megnyilvánulnak a fényképeken, elsősorban a felvétel kompozíciójával és a kidolgozás esztétikai szépségével. Hollenzer legutolsó jelentős útját 1916-ban tette meg a Délvidéken, amikor a Bizottság és a Műegyetem építészei mellett dolgozott, akik nem törődve a háború realitásával és várható kimenetelével, hozzáfogtak a balkáni műemlékek felvételéhez.

A MOB jogutódja, az Országos Műemléki Felügyelőség Fényképtára őrzi többek között a Hollenzer László által készített 30 × 40 centiméteres üveglemezeket és archív pozitív képeket. Ezek válogatott kiállítása egyrészt az elkötelezett fényképész pályafutását is reprezentálja, másrészt bemutatja a Műemlékek Országos Bizottságának 50 és 90 évvel ezelőtti munkáját is. (Országos Műemléki Felügyelőség, Bp. I., Táncsics M. u. 1., 1990. VI. 22.–VIII. 20.) *Cs. Plank Ibolya*

Veszélyes fogások

Nemzetközi műkereskedelem

Felfelé és lefelé irányuló ármozgások egyaránt megfigyelhetők a nemzetközi műkereskedelemben. *Van Gogh* halálának századik évében megdöntötte saját rekordját: túlszárnyalva az *Iriszek* című festmény egy évvel ezelőtti 53,9 milliós dolláros árát, *Dr. Gachet portréja* című műve szemben a „csak" 40–50 milliós várakozással 82,5 millió dollárért kelt el a Christie's tavaszi árverésén. (A leütött összeg egészen pontosan 75 millió volt, a különbség a vevő által fizetendő árverési illetékből adódik.) A vélhetően boldog és büszke új tulajdonos *Ryoei Saito*, 74 éves japán papírgyáros, aki – tán bizonyítani kívánva, hogy más aukciós házakat is szívesen kitüntet érdeklődésével – két nappal később Sotheby's-nál egy *Renoir*-festményt is megvett. E mű címe A *Galette-i malom*, amely szakértők egybehangzó véleménye szerint Amerika legjobb Renoirja volt, és 78,1 milliós áron került új tulajdonosához. Ritka, ha nem éppen egyedülálló eset, hogy egyetlen személy két nap leforgása alatt több mint 160 millió dollárt költsön műtárgyakra. A tiszteletteljes csodálkozást Saito azonban csak így kommentálta: Nem nagy ügy. Kétségtelen tény, hogy a japán tőzsdén tapasztalható bizonytalanság és a fellazuló hazai műtárgypiac ellenére gazdag japánok tucatjai keresnek befektetési lehetőséget művészeti árveréseken. Több ipari tőkés már eddig is milliókat fordított az úgymond „vállalati képtárak" megalapozására, amelyek a cég megítélésében üzletileg is igencsak jól kamatoznak, hiszen a művészetpártolás elismerést érdemlő, nemes cselekedetnek számít. Ilyen akció keretében került ugyancsak Japánba tavaly Picasso egyik jelentős műve, a *Pierrette esküvője* is, amelyért Tomonori Tsurumaki, a Nippon Autopolis elnöke szurkolta le az 51 millió dolláros vételárat. A fest-

WELLISCH TEHEL JUDIT

Új művészet

1998. dec.

17.0.

VIZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

WELLISCH TEHEL JUDIT • 1998. szept. 10-30.

(Budapest – Stavanger/Norvégia)

Kövek – Mérföldkövek – Sírkövek

Képsorozat

Megnyitó: 1998. szeptember 10-én csütörtökön, 18 órakor

Megnyitja: dr. Körner Éva művészettörténész

MŰVÉSZEK A II. KERÜLETBEN SOROZAT KERETÉBEN

Északtenger kövei, 1997, vegyes technika — farost, 90x122 cm

Évtizedek óta ábrázolok köveket. A festményeimen megjelenő épület- és szobortöredékek többnyire emberkezek formálta kőanyagból voltak. Még előbb, félabsztrakt periódusomban is plasztikai töredékek ragadtak meg, a kő anyagszerűsége és karaktere. Ennek ellenére csak az utólsó években bátorodtam fel arra, hogy a természetben megjelenő követ tegyem képeim tárgyává. A szokásos értelemben vett tájfestészet kissé idegen tőlem. Ehelyett a természet architektonikus és szkulpturális formáit kerestem, és megtaláltam őket a norvég hegyek dinamikus formációiban és a tengerparton heverő repedezett kőóriásokban.

A kiállítás másik része régi tárgykörömnek folytatásából áll. A megjelenő alakzatok inkább szobrokra emlékeztetnek, mint élő emberekre. Nem hús-vérből valók, az anyaguk kő. Építészeti elemek is feltűnnek a háttérben a „Lává"-nak nevezett triptichonomon. A láva izzó, folyékony kőanyag, tönkretett emberi kultúrákat, de pusztításával meg is őrizte azokat a jövő számára.

Azt mondják képeimről, hogy érzelemmel telítettek. Szándékosan töredékesek. Egy sor történelmi összefüggés és emberi viszonylat metafórájának is fölfoghatók, amelyek, úgy tűnik, meghatározzák sorsomat és nyomot hagytak életemben.

Wellisch Tehel Judit

NYITVATARTÁS: keddtől-péntekig 13-18 óráig; szombaton 10-14 óráig

VIZIVÁROSI GALÉRIA

Utolsó norvégiai kiállításának egyik méltatója, *Fredrik Koch* írta a következőket: „Korábban «Néma tanú»-kat festett, az Osztrák-Magyar Monarchia büszke fővárosaiból, Budapestről és Bécsből. Ez az európai nagyvárosi építészet: dús homlokzatok, portálok, ablakok, profilok, emberi szoboralakzatok. Hol az idő marta őket, hol meg háborúk és megszállások. Ezek után a «Gloppedalsur», a természet vad dühétől létrejött kőtömbök és a sima, kerek kövek a nyugatnorvég tengerpartokról új témakört jelentenek kiállításán." Az egyik legnagyobbra becsült norvég művészeti kritikus, *Trond Borgen*, a következőket írta ugyanerről a tárlatról: „Ezekben a képekben egyfajta progresszió nyilvánul meg, nem azonnal, de föllép a kiállítás során. Először csak sejteni lehet a kő festői kezelésébe belopódzó organikus vonásokat, a kő anyagszerűsége beszáradt bőrfelületekre emlékeztet. Azután világosabban látható a «Szén» grisaille-sorozatban: a kövek mozgó és bizonytalan emberi formákat öltenek. A «Hamu»-sorozatban tisztábban felismerhetőek, harcoló, szenvedő gigászok, mint a 16. századi itáliai manierizmusban, pl. Giulio Romano freskóin a Gigászok Termében Mantovában. A «Láva»-sorozat triptichon formában van kiállítva, itt befejezéséig bontakoztatja ki ezt a tematikát: a gigászok rángatózva vonaglanak és tehetetlenül zuhannak a föld felé. A párhuzamok tiszták: Lucifer égből kiűzött angyalseregével. JWT képvilágában egy tűnő architektúra háttere felé hullanak — a láva elháríthatatlan áradatába fulladó civilizáció képeként. Ezek a gigászok már nem heroikus emberalakok, megkövesedtek, szoborrá váltak, az életért folytatott vonagló és elbukó harcukban. A természet elnyeli őket. Ilyen módon ez a kiállítás az egész emberi lét ciklusaként olvasható, a természet metafórája, mely kezdetben egyeduralkodó volt és idővel újra benyomul, majd kitörli az ember-teremtette civilizációt. Először a természet kövei töltenek be minden képteret. Azután kis rést nyitnak: egy villanásra megjelenik az ember és kultúrája. Végül a köveké lesz újra minden és megszüntetik az ember nyomait. A sima kerek köveket formáló idő nemcsak a természetet oldja fel, hanem győz. Végül minden más eltűnik. JWT kiállítása megtapasztalt fájdalom, ez az ő kulturpesszimizmusa."

Wellisch Tehel Judit Budapesten Született 1931-ben, itt, Bécsben és Oslóban tanult festészetet és művészettörténetet. Negyven éve él Norvégiában, gyakran állít ki mindkét hazájában. Művei a legjelentősebb magyar közgyűjteményekben is megtalálhatók (Magyar Nemzeti Galéria, Szépművészeti Múzeum, Szombathelyi Képtár, Fővárosi Képtár), kiváló művészeti írók sora írt róla.

A Vizivárosi Galéria támogatói:
Nemzeti Kulturális Alap Képzőművészeti Szakkollégiuma,
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
II. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
Budapesti Art Expo Alapítvány.

VIZIVÁROSI GALÉRIA

WELLISCH TEHEL JUDIT

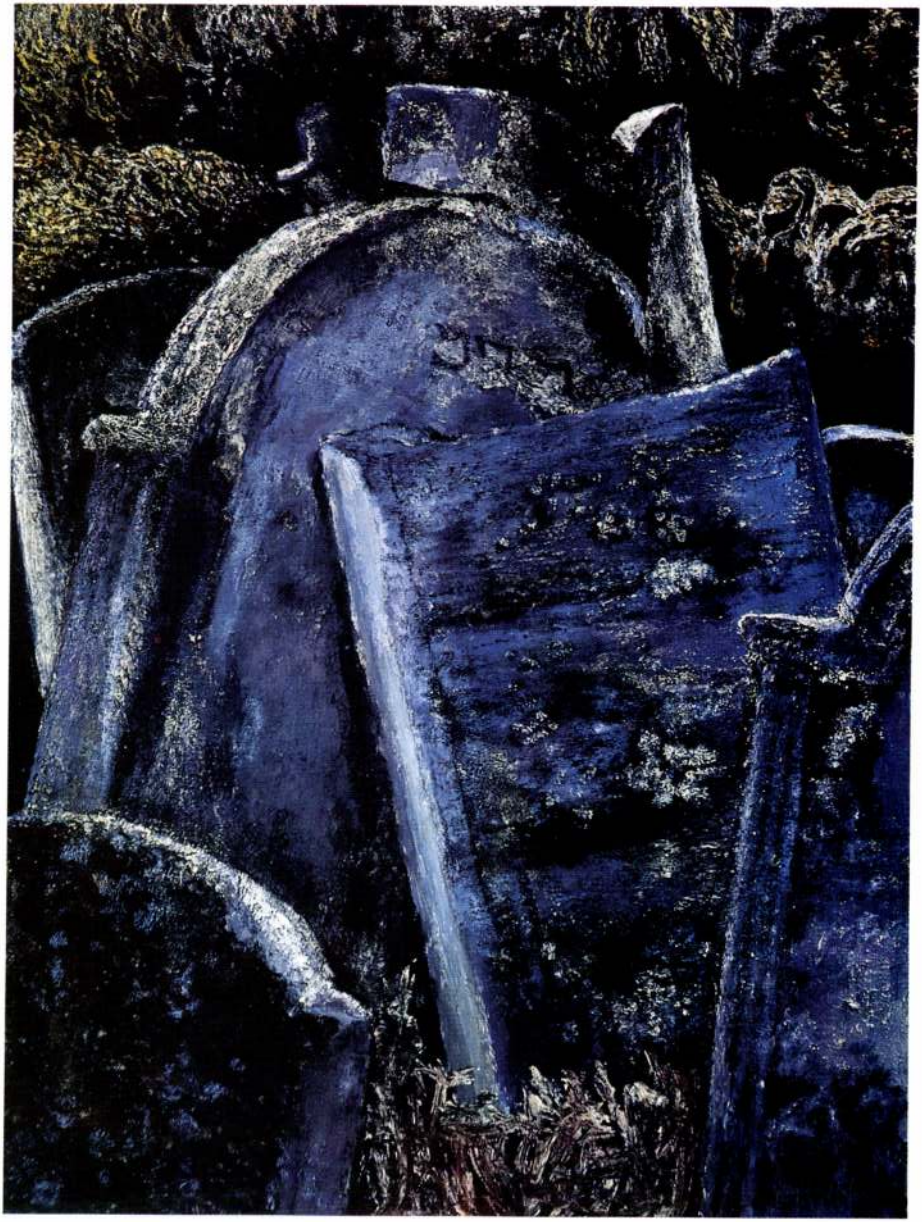

Sírkövek · *1998, vegyes technika, farost, 120x90 cm*

Mérföldkő · *1997, vegyes technika, farost, 120x90 cm*

WELLISCH TEHEL JUDIT

Láva · *1997, vegyes technika, farost, 2x130x60 cm*

Címoldal: Északtenger kövei · *1997, 90x180 cm*

Wellisch Sándor

MDK

Az Iparművészeti Muzeum /Lechner -Pártos/ épitkezését Wellisch Sándor és Gyula épitő mesterek bonyolitották le.

Dr. Kismarty-Lechner Jenő: Lechner Ödön. Bp. 1961.

62.1.

MDK

Wellisch Sándor és Gyula épitészek

Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

121597. Wellisch Sándor épitész.

Láng L. gépgyár az V., Váci-ut 1422 hrzsz. 1422XXXXXX. gyártoldalék, ép. Wellisch Sándor és Gyula.

Magánépitési engedélyek. Budapesten.
Vállalkozók Közlönye. Bpest, 1907. máj. 28. 5.l.

MDK

Wellisch Sándor

Magánép. eng. Bpesten. Vállalkozók Közl. 1900. jun. 9.

MDK

Wellisch Sándor építész

fdsz épület

Magánépitési eng.Bp. Épitő Ipar 19o7. ~~19o7~~.jan.13.
19 l.

MDK

Wellisch Sándor épitész

Rákóczi tér 4-5. Női iparisk. épitkezése...

Versenytárgyalások eredm. Épitő Ipar 19o9.aug.1. ,
282 l.

BDK

Wellisch Sándor építész

Magánép. eng. Bpn. Vállalk. Közl. 1907. jan. 9. 5. o.

MDK

Wellisch Sándor épitő m.

Technikus városatyák. Épitő Ipar 19o9. nov. 28.
448 l.

MDK

Wellisch Sándor építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1908. máj. 27.

8.1.

MDK

Weiss Sándor építész

Magánép. eng. Építő Ipar, 1910.jul.10. 287. l.

MDK

Wellisch Sándor és Gyula építész

toldalék

Magánépitési eng. Bp. Építő Ipar. 1908. máj. 31. 232 l.

MDK

Wellisch Sándor és Gyula
építész

Épitési eng. Bpesten. Vállalkozók Közlönye,
1908, ápr. 15. 5.l.

MDK

121598. Wellisch Sándor épitész

Magy villamos. r.t. az V.Váci-ut 1322. hrzsz a. két emeletes épület.ép. Wellisch Sándor és Gyula.

Magánépitési engedélyek. Budapesten. Vállalkozók Közlönye. Bpest, 1907. máj. 29. 5.1.

Wellisch Sándor építész és háztulajdonos. A Központi demokrata párt tagja. L.: VI., Király-utca 88.

Gothi T.

Főv. Almanach

1907-9. 411 l.

ügyi bizottságban működik. L. IV., Sarkantyús-utca 8.

Wolfner József könyvkereskedő, a Te-

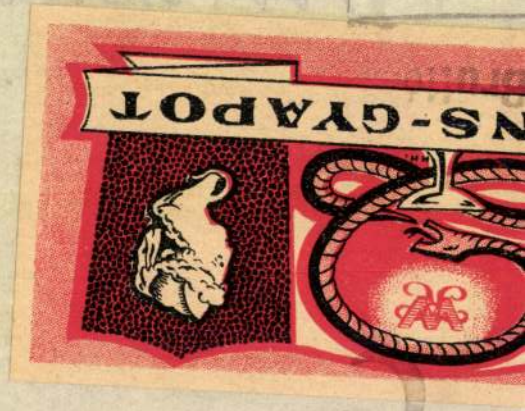

Wellisch Sándor

epitéz

1903 ota vir. szfv. biz. Tag

Egzeb. mics

Gúthi 87.

Római ezüstkincslelet, szalacskai niellódiszitésü VI.130

Wellisch Sándor 92, 147 építőmester
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

FRANK JÁNOS:

Az Unokáink sem fogják látni — olajban

Wellisch Tehel Judit, Norvégiában élő — 1957-es emigráns — magyar festő már tavaly, tavalyelőtt is bemutatkozott Magyarországon. A *Szombathelyi Képtár* most gyűjteményes kiállítását rendezte meg. A hatvanas évek asszociatív absztrakt tábláit centrális kompozíció, lendületes, körkörös, széles ecsetcsapások jellemezték, és okker-fehér-fekete színszegénység. Ugyanezt a harmóniát folytatta abban az évtizedben, bár színesebb lett, mégsem kolorista. Ebben a színvilágban maradva rájött a montázs ízére, művészettörténeti adatokat dobált össze teljes rendben, bár ilyen korán megérintette őt a posztmodern szellem (Michelangeleszk variációk, Antik Mantegna—Dürer variációk).

A montázs segített, hogy magára találjon. A nyolcvanas években WTJ kézjegye: egy Unokáink sem fogják látni — olajfestményeken. Ez a műemlékgyűjtő, műemlékvédő tematika már csak azért is közel állt, hozzá, mert a norvég festőakadémia előtt művészettörténész volt. Poliptikhonjainak asszamblázs-szerűen egymás mellé sorolt elemei sérült épületrészek, kopott fragmentumok, aládúcolt erkély, rokkantnyugdíjas atlasz-kariatida pár, betegeskedő gorgók, öreg oroszlán pofák, meg az antik színház sztereotip maszkjai. Mindmind Pest régi kerületeinek eklektikus bérházairól való *objet trouvék*. Aztán, mint *Németh Lajos* professzor mondta a szombathelyi megnyitójában „ *(...) a töredékek titokzatos épületekké szilárdultak, de a titok érvényes, és nagy művész kellett ahhoz, hogy e titkokat ne csupán irodalmilag átélje, hanem plasztikai valósággá szilárdítsa (...)*". WTJ pesti bérház homlokzatairól lepotyogott a vakolat, kilátszik a meztelen téglasor, nem szégyelli a roncs elemeket sem. Az ő verizmusa azonban sohasem kritikus, telve van rezignált együttérzéssel; ez a festő nem mindenáron keresi a rútat, nem idegenkedik a rendben tartott, ép házelemektől sem. És ha nem Budapest, tárgykörében akkor is a régi Monarchiában marad: a Bécsi töredékek (1986—87) homlokzat állaga jobb mint nálunk, a bécsi eklektika a külvárosban is pompásabb, mint a mienké, igaz a schönbrunni sárga ott is piszkos már. Palotát imitál ez az egyszerű ház, dús baluszter-sor, érzékeny füzérdíszek, az ablakok fölött kecses timpanonok, a maszkelemeket portrévá retusálta a festő. Dicsérem magamban az optikai csalást az egyik épület rusztikáján (azaz kváderkő faragatlan oldala — itt annak utánzata), bár tilos, odanyúltam: a kép festése is valóban rücskös, relief-modorú. Örök témája a festőnek a régi Molnár utcai ház, melyben laktak, fiatalságának emléke, pedig 1990-ben festette *Stavangerben* az Atlanti-óceán partján. Itt nincs montázs, teljes a kép a ház két oldaláról, rafinált a sarokerkély beállítása, az épületdíszek roncsai. A ház szinte fekete, alkonyodik, ez a *l' heure bleu* sötét kobaltkékben tükröződik az ablaküvegeken. Az ablaktükör kedvelt motívuma, mint máskor a lehúzott vászonroletta fehérje. Ez a művészet nem urbanisztika, nem szociográfia — az is —, szívesebben mondanám: romantika.

Külön falakra akasztották a festő évek óta tudatosan fejlesztett — mint elnevezte — kollázs-grafikáit, melyeket fotóból, xeroxból válogat és fekete tusfestménnyel fog össze, illetve üveghangú anilinfestékekkel színesít. A még művészettörténész WTJ boxgéppel készített negyedfél évtizedes fényképein mi egykori kollégái is szereplünk, általánosító sziluettben mint *Körner Éva*, sőt még az én tarkóm is, ellenfényben.

WELLISCH Tehel Judit
Élet és Irodalom XXXIV. évf. 28. sz.
1990. 13. p.

LÁNDZSARÁZÓ VILMOS BIG BAND

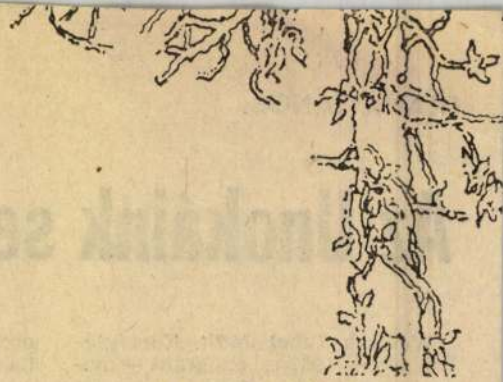

Sárkány Győző rajza

(vonatdráma)

... a két fiatal átlépte a mocskos peronon ücsörgőket, legyezgették a sűrűn gomolygó cigarettafüstöt, a váltó fölött ide-oda billegek, lassított a vonat, állomás következett. Az óriás váratlanul ráböddült egy leszállni készülő lányra. „Elviszel egy levelet a rendőrségre!" Diktálni kezdett a kicsinek. „McLane-e nézniük a ma esti krimit. Simon-vágnak és McGill-kollnak benne valakit. Ha nem jönnek, az egész város Maigretmül." A lány riadtan átvette a papírt, gyorsan leszállt a szerelvényről. A két fiatal történtett tovább. Az egyik fülke előtt idős paraszt ácsorgott, a kalapjával legyezgette magát, közben elismerően, leplezőtlen csodálattal bámulta a kétméteres fiút. A másikat csak akkor vette észre, amikor az megállt előtte és az öreg kopasz fejére mutatva felcsattant. „Te aztán szépen meg vagy nyiratválkozva!" Mentek tovább, ügyet sem vetettek a döbbent parasztra. Egy ünneplőbe öltözött, lenyalt frizurájú középkorú férfi jött velük szembe. Az óriás a falhoz szorította, néhányszor megrántotta az illető gumis nyakkendőjét, és mennydörögve állapította meg: „Ezt nevezem konzisztenciának!... Ööö... akarom mondani, egzisztenciának..." Megvetően elléptek a riadt, lihegő férfi mellett. Elszántan utálták az ilyeneket. Egy sánta cigány kalimpált előttük. A kicsi ráförmedt. „Ugye, te rühelled a kodályos... illetve kedélyes zenét?" Az értetlenül vigyorgott. Ők ketten már egy másik peronon jártak. Itt cigányok hangoskodtak, de amint megpillantották „Ilyen nagy. Akkora, mint egy hegedűtok." Akkor vács. A magasban pacsirta szólt, az autók jöttek mint máskor. Előkerült a bakter felesége. „Mi „Semmi" — mondta az egyik rendőr. „Biztos öngyi Megérkezett a nyomozó. „Mi van?" A rendőr meg vállát.

Csak ült, ücsörgött, keze a térdén, lógatta a fe ködött. Időnként maga alá szimmantott. A feleség gott az ajtón, és bekiáltott. „Nyomoztok?" „Nyomizu lotta az asszony nevetését. Mit röhög? Felállt, zuho

A kocsma kifejezetten ellenségesnek tűnt. Még gyak is. Az emberek ültek, beszélgettek, esetleg ták ártatlan pofával. Gyanúsak. Nagyon gyanúsak kell kikérdezni. Leült a sarokban álló asztalhoz. I tegyen? Észrevett egy pókhálót. Majdnem hozzáér a pókhálóban áram van.

A cigánylányt figyelte. A dögtér felől jött, a föl Szép, gondolta Orbán. Egy útszéli virág. A lány le útszéli virág útszéli virágokat szakajt, gondolta. V valamit?

Ila szaporán leszedte róla a ruhát. „Megáztál? „Nem is esett az eső." „Arra esett." Nem volt kedve ni, hogy beleesett a kanálisba. Persze a cigányok lá elpofázzák. Röhögtek. Rajta! Csupa gyanús pofa. Il te a testét, nevetett. Ez is rajta röhög? Liba! Fázot nézett a pucér testén. Libabőr. „Igyál egy konyako vetlenül morgott valamit. Felhajtotta a felé nyújt Ila ismét nevetett, hozzábújt, a homlokához dörzsölt „Buksi-buksi..." Orbán ingerülen eltolta, de a nő

Kassa

Besztercebányai ötvös, Welkhy M.

1570 - 1580

Arch.Közl. 1899. XXI. 187

dr. Wellisch Tibor építész

MDK

Meghalt. (70 éves volt.)

— : Halálozás

15

NÉPSZABADSÁG, 1966. jún. 19.

M.D.K.

Wellisch Tibor dr. épitőmester

Épitette a Reiner Dezső épitész által tervezett 100 lakásos bérpalotát a beépitett szinházzal, valamint a Lövőház u. 32. sz. négyemeletes és a Népszinház-utca 24. sz. bérház ráépitését.

Szinházi Élet, Bp. 1929. dec. 22.- XIX. évf. 52. sz. 196-198. lap.

Welman Márton

özvő

Sopron

1552. aug. 1.

polgáreskü

Házi

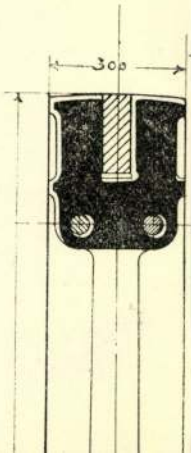
30p

M.D.K

Wellisch Lipót könyvnadán

mik. a 19 n. végén Pesten

1) Montefiore Moses

Gerni, A magy. köraj. 1960 215

MDK

B.Wellisch Margit

Csendélet

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138. kiáll.

1933. márc. 11 l.

Postkarte

Gesendet

Herrn Max Pl

Mu

MDK

B. Wellisch Margit
Csendélet

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 11 1.

Wellish Margit

Kikötő és Csendélet a Dunával c. festményei,
a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

M.931.IV.5.

R.Wellisch Margit

Csendélet

Könyves Kálmán 1o4. kiáll. 192o-as évek.

M.D.K.

WELLISCH Margit

1918-ban Nagybányán a kabadis-kola tagja

Déti: Nagybánya... Bp. 1954. 333. l.

Wellisch Margit

1915. szept. kiáll. N. Kalon
A fonyódi helyek, olaff.

Vasfibula, La-Tène-kori

X. 57.

Wellisch Margit

szül. Budapesten 1893
okt. 23. Izr. V gimn.
1913/14 - I. elsőosztály -
beli művésznőrendek
Bosznay István, Pilch D.
1913/14. II. elsőosz. n. o
(szül. tézéve 1892 okt. 23)

Criszolóttó

Érkezett 1904. május 16.

321/1904. Á. (Budapest, 1904. május.)

Semayer Vilibald nemz. múzeumi osztályőr beterjeszti a vidéki néprajzi múzeumok létesítésére tárgyában emlékiratát (—)

Wellisch Margit

1913/14

Ferképzőmfoiskèvk

148. l.

indulok új alkotmányos küzdelembe
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger N
királyság megváltó eszméjének. És fe
nyugalmat, békét, becsületes demokráci
Ezért fordulok barátaimhoz, hive
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkh
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonon
sok ezer embertársamon, joggal kérhe
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen
És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt embereir
Griger Miklós és az én nevem s
Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Wellisch Margit

festő

Farkasvölgy, Slaff.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1926.

MDK

Wellisch Margit

Képzőművészet, 1930. 29.sz. 99-100 l.

B. Wellisch Margit

Művével szerepelt az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

N.U.931.VI.1.

MDK

Wellisch Margit festő

Műveivel résztvett a kiállitáson.

Cikk: A szentendrei festők társaságának kiállitása.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 102. l.

Wellisch Margit

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Est, 931. IV. 5.

Wojtisch Margit

B. Wellisch Margit

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

J. Wojciech Mazur

A. M. Mazur to Józefowicz, Dziel-
nica Muzeum Leszno.

M. 231. R. 29.

B. Wellisch Margit

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Nu 1930. III. 15.

B. Wellisch Margit

A nemzeti kiállításon a Műcsarnokban festménye szerepel.

M.o. 934. IV. 29.

J. Wallison Morgi

I remain Dear Sir
Your very truly
Jesse Jennings

M. Sgt. U.S.A.F.

B. Vellisch Margit

A II. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítá-
son a Műcsarnokban szerepel.

M. 934. N. 29.

Wellisch Margit

Tájképpel szerepelt a szentendrei festők
kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

M.H.930.III.2.

Wellisch Margit

szerepelt a Művésznők Tavaszi tárlatán.

Est 1930 III. 15.

Wellisch Margit festő

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

M.932.IV.29.

B.Wellisch Margit

Alkotásával szerepelt a szentendrei festők kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

M.930.III.2.

Wellis Margit dr.

"Gitáros nő" c. műve az "Alkotó Művésznők Egyesülete" kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Wellisch Margit

Műve nerepel az Ernst-
múzeumban a Munkácsy
-féh kiállitásán.

m. 934. v. 13.

B.Wellisch Margit

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1935.III.23.

Wellisch Margit

Alkotásával szerepelt a Szentendrei Festők Társasága kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

8 O.U.930.III.2.

B. Wellisch Margit

Műcsarnok Tavaszi Tárlatán női arcképével szerepelt.

NM.930.III.15.

Wellmann

Szerepel a magyar táj és népélet
c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14.

Wellmann

Kiellet

M. 932. XII. 18.

Wellmann

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán.

P. H. 929. XII. 22.

Wellmann

Művével szerepel a Művészek jubiláló kiállításán

Ly M. 936. V. 3.

Wellmann

Kiellich

M. 932. X-30.

ózpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
ımely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Wellmann

Kiddit

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

sok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

y müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

WELLMANN, tobakmester

Szászrégeni tobakcsalád. Két idősebb testvér és fiaik a cikk szerzőjének az egykori kéziszerszámokkal elevenitették fel a kordovány és szattyánkészités mesterségét. 191.old. 20.jegyz.

NAGY LASZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971. Veszprém, 1971

WELLMANN, tobakmester

Régi szászrégeni timárdinasztia leszármazottai. Az 1770-ben épült szászrégeni cseres malom emléktábláján, amelyet 1876-ban helyeztek el a malom falán "Samuel Fr. Wellmann" mint a "Gerber Genossenschaft" egyik előljárója szerepelt. 191.old. 20.jegyz.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészítő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN, timármester

Szászrégenben Wellmannék is kádban áztattak és már az
tatás közben "levették az áró bőrökről a hust, jobban
nyiltak, áztak". 195.old.

NAGY LÁSZLÓ: A Veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-
mesterség és müvelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A kutyaganéjt Erdélyben és Bulgáriában összehajtott abronccsal szedték. A 19. sz. elején már az inas teendője vol Ekkor már az inas is szégyelte. "Azelőtt bizony nem szégyelték-mondta Wellmann-szépen kiöltözve, sárga sürccal/k kötény/és zöld pántlikával mentek kutyaszart szedni"
203. old.

AGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrmikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX, században 189. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Az igazi alapos mosás a húsolás és szinelés után követ
kezett. Ők kádba, tiszta vizbe tették a bőröket. Egy órát h
hagyták benn és egy másik vizben szintén egy órát. Majd
kidobták és kifacsarták. 204.old.

MAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis
mesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém. 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Egy órai forgatás elég volt, hogy a "bőr összeeesék és me megpuhuljon" Ha nem lágyult jól, akkor Wellmannék egy más sik kádban lábbal tiporták, "gázolták", hogy a pác még jobban behatoljon a bőrbe. Utána estétől reggelig, mint Veszprémben Hollósyék, a páclében hagyták. 203.old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-mestarság a XVIII-XIX. században ésmuvelői 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A bőrt Wellmannék szerint színévek az asztalra teritve "kő-, vagy réztaszitóval", fogantyujukat két kézbe fogva, simitották, "taszitották ki" a fonáján, a réncosabbakat hatékonyabb kőta szitóval, a kevésbé réncosakat réztaszitóval. 218.old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprémi Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

1942-ben már nem volt meg régi fényesitő felszerelésük, De emlékeztek, hogy a kordoványosok régebben fényesitő rudba mélyitett üveggel vizszintes bakon, de nem ülve, hanem szétvetett lábakkal állva dolgoztak. 220.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A taszitószerszámok harmadik fajtája az "üvegtaszitó" szintén két kézre való fafogantyus, lekerekitett élü üveglap, Wellmannék szerint inkább már a teljesen kikészitett bőr fényesitésére szolgált. /66.kép/. 218.old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX.szazadban 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, ~~17~~x 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A puhitást "barkázó fával" német eredeti nevén "pantoffal"és "fodoritó fával" végezték. Már a 18.sz-i bőrtechnologiai müvek ugy irták le, mint Wellmannéknál vlot 1942-ben. 218.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX. szazadban 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, XXx 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Veszprémben Hollósy István és Éder Lajos, Erdélyben Domor
mokos Jakab és a két Wellmann lényegében ugyanazt mond
tálk ela zsákcserzésről, legfeljebb ki bővebben, ki-miknt
Hollósy-szükszavubban. Legrészletesebben Wellmanék, akik
az egész munkafolyamatot feleleventették és módot ad-
tak a lefényképezésre is. 212. old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-
mesterség és művelői a XVIII-XIX. században. 189. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WEMLMANN

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Közel áll az ő leírásához az a fényesitési mód, amelyet a Népr.Muz.egy domboritott fémtábláján látunk.Év nincs. Stilusa 19.sz.első fele.Cimerpajzsában T C, valamelyik T/obak/ C/én/tulajona volt.Erre utal a bakra fektetett bőr szélein látható lyukas sor is,a préselő cserzést megelőző varrás kétségtelen jele.58.kép. 220.old.

NAGY LÁSZLÓ:A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX.században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Használtak a fekete festék készitéséhez rozsdás vas helyett később vasgálicot is, mint Kolozsvárott Anrásovszky, vagy rézgálicot, mint Wellmannék Szászrégenben és ehhez forró szkupialevet. 217.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX.században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Szerinte a fekete kordoványnak való bőrt fonájával/hu-sos oldalával/befelé hajtott állapotban festették a szi-nén /barkás oldalán/fekete festőlébe mártott kefével,hi-degen.Igy nem érte a fonáját festék. 217.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-mesterség és művelői a XVIII-XIX.szazadban 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A kefés festést asztalon, "tábáln" végezték Wellmannéknál ha kiteritve, barkával felfelé taszitóvassal jól rásimito tották a táblára, összehajtás nélkül sem igen érte husos oldalátfesték. 218.old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis. mesterség és müvelői a XVIII-XIX.szazadban 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁv, tobakmester

Szerinte Romániában, Dobrudzsában Turtukai és Szilisztra között 1917-ben ugyszólván mindenki szkumpiából élt. Ugy nugy aratták, száritották, rakták katlakba és nyomatták lovakkal, meg cséphadaróval, mint a Bakony környékén. A cséphadarót Hollósy is emliti/.xxxx 207.old.

MAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy mórkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX. szazadban 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tabakmester

A pcolás szerint: először langyos vizbe áztatták a bőrt
Mikor felázott a gánély, "fatörővel összepotyolták" és eg
egy nagy "cilakba", oldalára feketetett, két végén zárt,
a felső oldalán téglaalaku nyilással ellátott hordóba
öntötték. Majd 30-40 fokos vizet ömlesztve rájuk, jól össz
keverték. 203.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-
mesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A deszkavályu Domokos Kx Jakabnál négyszögletes volt. Szé
le-hossza 2 méter, mélysége 40 cm. Wellmannék teknőalaku
vályujaának hossza 3 méter, szélessége 1.20 métre, mély-
sége 30-40, cm volt. 213.old

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis
mesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Egy vályunyi anyag préselését, hogy a cserzés minél hatékonyabb legyen, szerinte háromszor is megismételték. A varrásokat kifejtették, a bőröket folyóvízben v. kádban kimosták, hüvös helyen megszárították. 214.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészítő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Erdélyben náluk a 20. sz. elején szintén nem gázoltak
mára vékony bőröket a szömörcés lében, de nem is forgat
ták. Etz Szászrégenben egy rövidebb és kényelmesebb müve-
lettel az un. "dubálással" helyettesitették. 212. old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis-
mesterség és müvelői a XVIII-XIX. században 189. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

A puhitás és simitás egyik eszköze a"hónaljvas/hónalj
mankó/"félholdalaku, tompaélü nyeles vas volt..Wellmanné
Szászrégenben szintén hónaljvassal dolgoztak,de nem rá
mához,hanem"foglaó vassal"asztal széléhez erősitve a bőr
bőrt. 216.old.

NAGY LÁSZLÓ:A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kis
mesterség ős művelői a XVIII-XIX.szazadbn 189.old

A Veszprém Megyei Museumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Már dubálás közben kezték varrni a bőrt. De nem varrták körül, a farnál nyitva hagyták. A "töltő" v. "préselő" vályuba tették, a meleg szömörcelébe. Faedénnyel töltötték fel. Ez Erdélyben "kártyus", Veszprémben "káforka". A tölcsér "tőtike" volt. 212.old.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és müvelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

WELLMANN GUSZTÁV, tobakmester

Szerinte a préselés egy óra hosszat tartott. Éder Lajos, aki az erdélyi "lapátot" úgy nevezte "szorító deszka" úgy emlkézett, hogy teljes 24 óráig. Nyilván a bőröktől és a deszkára helyezett súlyoktól függően. 214. old.
182. jegyz

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy borkikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189. old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Hellmann Oszkár
a kiáll. legjobb arcképei közé tartoznak
művei. (M. Arck. f. T. kiáll. – a.)

(e. a.): A művés. őrzi tárlata.
Ujság, 931. X. 18.

Wellmann Róbert

Szent Imre-emlékkiállításon a Művészarcokban Serédi Jusztinián hercegprímásról készült arcmásával szerepelt.

NM-930.VII.13.

Wellmann Róbert

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.14.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Wellmann Róbert

Szerepelt a műveszcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Wellmann Róbert

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH. 1931. II. 21.

Wellmann Róbert

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

B. H. 1931. II. 22.

Hellmann Róbert

Bindán megvette Klammer Mariska
műterem-kiállításán.

Műteremkiállítás.

Ma. 932. V. 12.

Wellmann Róbert

Festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képév 1 szerepel. Portré.

Magyarság
1930.XII.21.

Wellmann Róbert

Akvarellistàk és pasztellfestők kiàllitàsain a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

NM.930. XII. 14.

Wellmann Róbert

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításain.

Lipsia 1931. II. 21.

Wellmann Róbert

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításain a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

EK. 930. XII. 14.

Wellmann Róbert

Képmással szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Wellmann Róbert

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileiumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Finom rajzu olasz leánya.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Wellmann Róbert

szerepelt az Arcképfestők kiállításán a

Nemzeti Szalonban.

BFL 1935. I. 6.
(Ybl Ervin)

Wellmann Róbert MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1944. Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

Wellmann Róbert

Műcsarnok téli tárlatán képei szerepeltek.

NU. 929. XII. 22.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Újság 1930. III. 18.

Wellmann Róbert festő

---

kezdet a bécsi Künstlerhaus
magyar kiállításán

Lipsóg 1937 III. 6

Wellmann Róbert (Szerdahely, 1866.
müncheni Ak.-n tanult, majd hosszu időn
Figurális kompoziciókkal és naturalista a
a bp.-i kiállitásokon. Anya gyermekével c
an van,

-- ?): festő. A
Rómában dolgozott.
rcképrajzokkal szerepelt
. képe az MNG tulajdoná-

WELLMANN, Robert

276. *Damenbildnis I.* (Privatbesitz)
277. *Damenbildnis II.* (Privatbesitz)
278. *Studienkopf* (Privatbesitz)

grafikák

Csánky Ungmal

45. l.

Wellmann Robert

ród
z

Gerevich L'arte

24.1.

1890. László Fülöp:

Dr. Fraknói Vilm

Derékig, balta fordúl, a
szemöldöke és szeme bat
nak ligulája csak részl
vetett kettős aranyláno
jelzése alól jobbra bekar

A kép hátán lefelé ha
„A szépművészeti M
L

Vászon, méretei 8
A művész ajándé
Átvétetett 1900. VIII.

Sz. N. 676/900.

Wellmann Róbert

dr. Serédi Jusztinián
bíboros hercegprímás
arcképe, festé rajza
(Róma, 1928)
repr.

Gerevich Tibor:
A San Gregorio Magno ... dr. Serédi
Jusztinián bíbornok
... titulárisa temploma.
Róma, 1928.

nglo-norman mesterek is dolgoztak.
s közvetlen kacsolatban, de a második
átalakulását hiven mutatja. Szerkeze-
lett is ~~kúxnikabbxáki~~ még elég közel
/a diszités csak az ivekre korlátozó-
~~atagja~~ viszont már teljesen azonos a
negyedik és hatodik falsarkán látható
Legkülső ivének rombuszdiszé~~x jákmax~~
~~kázzsáxxalxásxönállásággalxtovábbfej-~~
zonban tul ~~vár~~szegény ~~ax~~ ahhoz, hogy
gyszögsorának előzményét láthassuk
é a bécsi Óriás kapu belülről számitott
ős rombuszsor.
akitásában magán a jáki kapun is megfi-
ttebb formák felé. A két belső pálca-
jelentő hosszanti hengertagon amelyre a
enek, még teljesen körmetszetü, a kife-
ekben viszont már élben végződő körtetag
bányi templom déli kapuján.
elemei még a részletformák ~~axxazxüzzza~~-
lett is hiven megőrizték a norman sti-

Wellmann Róbert

festő Német-kér, Gyapa pesszta
Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 18, 25, XI. t. 49.
1930. szt. Inve kiáll 203
1930/31. jub. kiáll. 400, 435, 452, 546.

1934. téli kiáll. 340.
1934 nemz. képzm. kiáll. 270.

118. Paolo Caliari – Veronese.

1588.

35

Wellmann Róbert

~~társulati társtag~~

Cehbelich társasága

KMTÁRS művcsoptok

1931 feb-márc. kiáll.

II. 10, 12, 35

1931. tav. tárl. 28, 215, 219
242, 246

1931/32. téli kiáll. 241

1932. febr.-márc. kiáll.
129

1932. tav. tárl 269, 271, 273

M Arcképfestők Társ tagja

1932. őszi kiáll. II. 16.

1932/33. téli kiáll. 227, 348,
353, 354.

1933. nemz. képzőm. kiáll.
663

TELEFON: 38-50. ÉJJEL: JÓZSEF 32-70. SZÁM.
M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CHEQUE-SZÁMLA 29153.
FOLYÓSZÁMLA: A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANKNÁL.

ITS ÉS GARAI

KÖNYVNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET

BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 14.

TÁRGY	EGYSÉGÁR	ÖSSZÁR

Wellmann Róbert

Rast am Wege
im Sabiner-Gebirge
c. kepe nincs re-
produkcióban

Jugend.

1909. 29. sz.

díj átalányozva

Á. 4—58. — 1939. 24242. Légrády Testvérek R T., Budapest.

WELLMANN RÓBERT :

287. Tanulmányfej. - Olajf., fa. 12 x 21.5 cm. Jelz. f. a j.s.:WR 1920 monogramm.

Székesfőv. képt. jub. kiáll. 1944.

Wellmann Róbert

THORMA JÁNOS / 1870 - 1937 / :

262. Kártyázók. - Olajf., v. 177 x 132 cm. Jelz.b.a.s.: "Thorma".

TORNYAI JÁNOS / 1869 - 1936 / :

263. Szoba belseje. - Olajf., falem. 100 x 125.5 cm. Jelz.l.b.: "Tornyai".

264. Virágok az ablaknál. - Olajf., lemezp. 40 x 53 cm. Jelz.f.j.s.: "Tornyai".

265. Sötétruhás nő sárga diványon. - Olajf., lemezp. 50 x 48 cm. Jelz.f.j.s.: "Tornyai".

TÓTH ISTVÁN / 1861 - 1934 / :

Wellmann Róbert

Szécsi Jusztinián
hercegprímás arcképe,
olaj

Művészeti Hotek Pécs

1941.

Wellmann Róbert

festő

Törvényi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Művészeter.)

Kalmár

Wellmann Róbert

Roma. S. Gregorio Magno

Fentitöl Serédi Justi-
nián biboros herceg-
primás archeje.
Serédi e templom ti-
tularis kardinálisa.

Genthon István:

Magyar műkincsek
és emlékek Olaszornág-
ban. Kézirat
1942-43.

Wellmann Róbert

57. **Szabó József** ig. és r. tag, bölcsészeti doctor, természettudományi író, az ásványtan és földtan egyetemi tanára (* 1822 † 1894). Festette Wellmann Róbert (1866—). Mellkép. Jelzése: Wellmann Róbert, 1895. Kifüggesztését elrendelte az 1894. évi nagygyűlés. (L. Akad. Ért. 5. k. 279. és 501. l.)

Divald Akad. palotája

65. l.

Wellmann Róbert

29. **Hunfalvy Pál** ig. és r. tag, főkönyvtárnok, nyelvtudományi és néprajzi író arczképe. (* 1810 †1891.) Olajfestmény. Térdkép, íróasztal mellett ülő alak. Festette: Wellmann Róbert. Jelzése: Wellmann 1894. Kifüggesztését elrendelte az 1892. évi nagygyűlés. (L. Ak. Ért. 3. k. 345. l.)

Divald Akad. portréja

102. l.

416961

Wellmann Róbert

Műcsarnokban a Képzőművészeti Társulat téli kiállításain szerepelt.

Wellmann Róbert Seródi Jusztiniánt festette le, hasonlóképpen gondosan megfigyelt, eleven, de festőibb, összefoglalóbb modorban. Wellmann még több kitünő arckép-rajzot is küldött be a kiállításra.

BH. 929. XII-22.

Wellmann

Műcsarnok téli tárlatain szépen megrajzolt fejtanulmányai szerepeltek.

PH.929.XII.22.

Wellmann Róbert

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

A *IX. teremben* egy életteljes és reprezentatív primás-portrét találunk *Wellmann* Róberttől. *Vidovszky* Béla befagyott Tiszája pompás. *Mihályfi* Miklós megkapó erejű velencei vedutája, *Áldor* János László olasz utiemlékei, *Barkász* Lajos havas utcaképe és *Szánthó* Mária plasztikus és ragyogó bukott angyala mind komoly érték.

M. 929. XII. 22.

Waltmann Róbert

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

MH.929.XII.22.

Wellmann Róbert

Szerepelt a dűcsamok téli tárlatán.

PH 1932. XII. 20.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

MO. 1932. X. 30.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Wellmann Róbert

Szerepelt az I. nemzeti társlaton.

M. 1933 IV. 20.

Wellmanni Róbert

szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

BH. 1932. XII. 8.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

PH 1932. XII. 20.

Wellmann Róbert

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Wellmann Róbert

Szereplő az Arcképfestők kiállításán.

PH 1935. V. 5.

Wellmann Róbert

szerepelt az arcképfestés kiállításán.

Lipták 1955. V. 5.

MDK

Wellmann Róbert, festö

Tanulmányfej.	Vörös kréta.
Tanulmányfej.	Rajz.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.
Bp. 1937.ápr.29.-jun.29. Kat. 6. l.

MDK

Wellmann Róbert, festö

Miklóssy Pál.
Dr.hammelsheimi Hamm E.

MTáro. Téli tárlat. 1936 febr.-márc. Gyüjt kiáll.
Sp. Hódosnak. Katalog. 10.1. és 11.1.

Wellmann Róbert, festö

MNK

27o. Arckép. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.20.-
Kat. 13.1. jun.17.

MDK.

Wellmann Róbert festő

Őszi hangulat" /olaj/
"Női tanulmány" /olaj/
"Női akt" /olaj/
"Rajnai nő" /olaj/
"Kisleány" /olaj/
"Vöröshaju leány" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz.1939. december.

51.l.

MDK

Wellmann Róbert

Wertheimer Adolf, paszt.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov. 20.l.

F.L. 1960.VI.26.

fejett,

MDK

Wellmann Róbert

1248, 1249. sz.

Csaki,M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI. Auflage Hermannstadt, 1909.

MDK

Wellmann Róbert

R. Miklóssy Ferencné, krétarajz.

Téli kiállitás. Mücs. 1935. nov. 27.1.

MDA

Wellmann Möbert

R. Mikloßey Perenchné, Trébereja.

Teil Mädilitée. Mños. 1933. Nov.
27.1.

MDK

Wellmann Róbert

Hegedüs Lóna, vf.

Téli Kiállitás. Mics. 1935. nov.
28.1.

Wellman Robert

Regalia Lone, Vt.

28.1.

MDK

Wellmann Róbert,

Arckép.

Bp.Műcs.-CMKT Nemz.Képzőművk.kiáll./Rend. M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. Sc.1.

Wellmann Róbert festő.

Báró A.G.arcképe. Olajf.
Hunfalvy Pál arcképe. Olajf.

OMKT.1895.tav.

MDK

Wellmann Róbert, 1866-

Női fej, festm.

Ernst Muz. 48/a. aukc. 1934.

39 l.

Wellmann Róbert

Koessler János, kőnyomat

A XIX-XX. század magyar grafikája, 1924. junius

Orsz.M.Szépmüv.Muz. katalogusa 7 lap

Wellmann Róbert
Hatvani Ferenc báró, ceruza
Hubay Jenő, litográfia
Hubay Jenő, kréta

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932, április,
17 l.

köldökverettel, 4 csattal. A két köldökvereten Oláh Miklós címere, körfelirattal: A. RMI D. NIC. OLA. ARCHIEPI. STRI. PRIM. UNG. LEG. NATI ZC.

Velencében, 1543-ban készült, a Giunta testvérek nyomdájában. Oláh Miklós esztergomi érsek (1554—1568) egész lapot betöltő festett címere minden bizonnyal valamivel később készült magyar munka. Valószínűleg Oláh Miklós miniátora, I. K. mester festette. A fametszetek színezése, a kis címer és a három díszítő motívum festése még Olaszországban készülhetett.

A nyomtatvány Oláh Miklós tulajdonában volt. Az Ia lapon (előzéklap) olvasható egykorú latin bejegyzés szerint az esztergomi székesegyház káptalanjának 1618 májusában, Pozsonyban ajándékozta Pázmány Péter, akinek a könyvet Heteesi Pethe László végrendeletileg hagyományozta. A Pontificale a XVIII. században a Nagyszombatban lévő esztergomi káptalani könyvtárban volt; a könyvtár 1790-ben és 1833-ban készült katalogusaiban szerepel. (Catalogus Biblioth. Ven. Capituli E. M. Strigon. Anno 1790. Tomus 1. 341. l. és Catalogus Biblioth. Super Ven. Capi. E. M. Str. Tyrnaviae A. 1833. 161 l. Nº I. 12.)

A nyomtatvány fametszeteinek kitűnő színezését valószínűleg még Olaszországban készítette egy elsőrendű miniátor. Ugyancsak ő festhette az a lap fametszetű keretdíszítésében, két angyal által tartott kis festett Oláh címert, amelynek színezése a fametszetek színezésével teljesen megegyező, továbbá a IIa lapon a tulajdonképeni címlapon található aranyliliomos díszítő motívumot s az e mellett levő két parányi díszítőmotívumot is. Az előzéklap nagy festett címere, a kereszt-

MDK

Wellmann Róbert
Női fej, grfr.

Budai Szépműv. Társ. kiáll. 1934. ápr.

Wellmann Róbert festőművész
Kállai Albert arcképe. Olajfestmény

A Szegedi-városi muzeum festményeinek és szobrainak jegyzéke

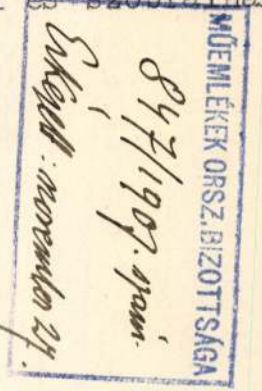

A m.kir.vall.és közokt.mini
121957.sz.a.kelt s a Salamo
intézett iratának

Zólyom sz.kir. r
rilis:/ tagjainak 1908.évre
tagok között előforduló " m.
rilis jogainak gyakorlásával
tcz. 33.§-a rendelkezése al
det megbizom.

E megbizásról a
lően a vármegye alispánját

Wellmann Róbert festőművész
Madonna a gyermekkel
Madonna a gyermekkel
Női tanulmányfej
Schmidt Emilia arcképe
Szerban Respopu erdőőr
Szépm.Muzeum I. Grafikai.kiállitása
1907 február

Női tanulmányfej

Prágában.

A magyar szentek himnuszait tartalmazó, nagyméretű pompás kiállítású Gradualét — amint ez a díszítések vizsgálatából megállapítható — a XVI. századeleji cseh miniaturafestészet egyik legjelentősebb művésze, Janicek Zmilely z Pisku festette. A mester műveit, két Csehországban lévő Gradualet K. Chytil ismerteti. (Vyvoj miniaturniho Malířstvi Českého ze doby králu Rodu Jagellonského V. Praze, 1896. IV. fejezet 324—329. l.) E két kódex egyike egy mladoboleszlavi templom részére készült 1500 körül, s jelenleg a prágai Lobkovitz-könyvtár tulajdona, a másik egy königgrätzi Graduale, amelyet Joannes Franus mladoboleszlavi városi tanácstag ajándékozott a Szent Lélek templomának: ez a Graduale 1506 körül készülhetett. A korábbi, prágai Graduale értékes és ritka adatot őrzött meg: a művész nevét. Az esztergomi Graduale és a két csehországi Graduale miniaturáinak és díszítéseinek hasonlósága annyira szembeszökő, hogy ezeknek stíluskritikai egybevetése és vizsgálata szinte felesleges. A miniaturák és díszítések meglepő stílusbeli egyezése folytán nemcsak az válik bizonyossá, hogy egy időben és egy műhelyben készültek, hanem az is, hogy mind a három kódexet Janicek Zmilely festette. Mind a három Gradualéban csaknem teljesen megegyező díszítéseket találunk. Bár a prágai és a königgrätzi Graduale lapszéldíszítései olykor gazdagabbak és dúsabbak, mint az esztergomi Gradualéban található ornamentika, de a miniaturák felépítése, az angyalok arctípusa, az állatok, virágok elhelyezése stb. minden kétséget kizáróan egy mester munkáját bizonyítják.

Wellmann Róbert festőművész

Női profiltanulmány
"Az igazgató"

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása, 193o. december N. Salon

Bp. 1898., 99. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 286. l. — Lepold: Esztergom .... A Műgyüjtő, II., 1928., 245. l. — Lepold Adatok, 32. l. — Lepold Katalógus 85. sz.

ÚRMUTATÓ, (269. kép)

aranyozott ezüst, vert díszítéssel, piros festett zománcképekkel és drágakövekkel. Barokstílű. A talp peremén augsburgi hitelesítőjegy és IM mesterjegy.

Mag. 94·5 cm.

Augsburgi munka, 1680—1696 között.

A hagyomány szerint Szelepcsényi prímás készíttette.

Lepold—Homor 73. l. — Gerevich PA, 196. l. — Lepold Adatok, 16. l. — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 47. sz.

KERESZT,

elefántcsontból, Veronika-kendős és angyalos újbarokk keretben.

Mag. 52 cm.

Német munka, 1685 körül. Kohl Medárd felsz. püspök hagyatékából.

Lepold Adatok, 35. l.

MDK

Wellmann Róbert

Arckép

Nemz. Képzőművv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

5o l.

MDK.

Wellmann Róbert, festő

Női fej, o. f.

OMSZM. - Graf. ovst. - XXVII. kiáll. - 1918 márc. - 19. - 20. n.
rajzok. - II. sorozat. Jegyz.

MDK

Wellmann Róbert, festö.

Szabó József. Mellkép.

A Magy. Tud. Akad. képei és szobrai.
Akadémiai Értesitö. 1913. évf. 8-9. füzet. 538.l.

MDK

Wellmann Róbert, festö

Serédi Jusztinián arcképe. Of.

Nemz. Szalon Repr. Kiáll. Balló Ede emlékezetére.
Magy. Arcképfestők Társ. 1937. okt. 9-24. Kat.

Wellmann Róbert MDK

Az Országos Képzőművészeti Tanács ösztöndíj-bizottsága fejenként 4200 korona ösztöndijat juttatott Zombory Lajosnak és Wellmannak. Wellmann erdélyi születésü müvész, két évvel korábban a Mücsarnokban kiállitott képeivel volt sikere, egyik müvét a magyar állam vásárolta meg a Szépmüvészeti Muzeum számára.

Ösztöndijak nyertesei.
Mücsarnok.1901.32.sz.386.l.

MDK

Wellmann Róbert, sz. 1866.

Női tanulmányfej, kréta

Magy.rajz 5oo éve. Szépm.Muz.kiáll. 194o. jan.

27 l.

MDK

Wellmann Róbert, festö

Hunfalvy Pál, ülö alak. Olajfestm.

XXXXXXXX A Magy. Tud. Akad. képei és szobrai.
Akadémiai Értesitö.1913. évf.8-9. füz. 54o.1.

Wellmann Róbert, festő.

dr. Hubay Jenő arcképe	rajz.
Női arckép	paszt.
br.Arz Arthur vez.táb. arcképe	rajz
Női arckép	"

Nemz. Szal.Müv. Egyes.- Magy. Arck.fest.Társ. repr. Arck.Kiáll.katal.- Bp.1935 okt. 5-2o-ig.

Wellmann Róbert

Mostra Roma 1928.

Wolhmann Róbert

środ

Ki-Kiesoda?

90 g. l.

.....

ató Istenre,hogy Magyarországhoz, an-
g Kormányzójához hü leszek, Magyar-
zokásait, valamint az alkotmányos
ivatali elöljáróimnak engedelmeskedem,
tali kötelességeimet pontosan és lelki-
és vallásellenes szövetkezetnek tagja ne
igyekezetemet a Müemlékek Országos
znának elömozditására

Wellmann Róbert

WELLMANN RÓBERT
157 Köpler zenetanár arcképe

2500.—

Csibelich VII. kiáll. Cat.
1932.

ILLUSZTRÁCIÓK

Wellmann Róbert

voll

Din Páris

40.l

Érkezett 1905 júl. 31.

704/1905 sz. (márfa, 1905 júl. 29. 217 sz. a.)

Mihalik József elismeri a báró Braunecker Armandné ajándékából megküldött 3 db. erüsepény vételét. (Tudomásul VII. 31. e. i. 680/905)

Rozália kápolna közelében oly kriptakápolnák épültek, amelyek istentiszteleti célra is fölhasználhatók, azóta ezekben végezték a külső szentmisét s bejáratuktól szóltak az egybegyűlt hallgatósághoz. Ily célra lett alkalmas a Bayer család és a Tordássy András sírkápolnája. Ez utóbbi ma is a szlovák istentisztelet színhelye. A németek számára a Bayer-kriptakápolnánál tartott külön istentisztelet a jelen század elején megszűnt.

A szt. Rozália kápolnában nagypénteken és nagyszombaton a szentsírban az Oltáriszentséget is kiteszik s nagyszombaton délután a föltámadási szertartást is végzik. Halottak napján gyászmisét mondanak e kápolnában az elhúnyt lelkekért.

Thieme Becker

rozáliai kápolnának ez évben 600 forint és 28½ krajcár kamatozó tőkéje volt. Ez összeg a hívek kegyes adományaiból gyűlt össze s azt a plébániai templom inspektora kezelte. Ugyanezen Canonica Visitatio megjegyzi, hogy ha a hívek kegyes adománya a kápolna fönntartására nem elegendő, a hiányt a városi hatóság fedezi.

Amióta a szt. Rozália kápolnához rendszeres búcsújárás lett szokásossá, a búcsúnapokon begyűlt perselypénznek egy része a kápolna tőkéjéhez csatoltatott. A perselypénz elosztása körül idővel bizonyos szabálytalanságok támadtak, ezért a városi tanács 1890. december 18-án, a szt. Rozália kápolna, valamint a kálváriai és a kisfalusi templomokban gyüjtött pénz tárgyában a következő határozatot hozta:

„Az eddig dívó ama kezelési mód, hogy a kisfalusi, kálváriai és rozáliai templomokban búcsú és egyéb alkalmakkor begyűlendő pénzek nem az illető alapítványi pénztárakba fizettetnek, hanem a tanács tudta nélkül szétosztatnak és csak a maradvány minden elszámolás nélkül jön a pénztárba, megszüntettetik és a tanács elrendeli, hogy

Wellmann Róbert

Cöhbelick jub. kiáll.
Kat. Neuwelt-Szalon
1934. jan.

152. WELLMANN RÓBERT: Radvánszky báró arcképe

Wellmann Rósa

Bild
2.

Katalog der neuen
Staatsgalerie.
München 1925.
40.l.

106, 113, 114, 116

WELLMANN RÓBERT

151	Férfi arckép	rajz	Mgtul.
152	Radvánszky báró arcképe,	olajf.	Mgtul.

Céhbeliek pub. kiáll. Eat.

Nemzeti Szalon 1934. jan:

.....szám.

Műemlékek Or

Tárgy:

Jegyzőkönyv a szé-
kesfehérvári Vag-
boldog.

A

Mel

Egy

Elői

Utó

Mé

Wellmann Róbert

Lyka Emlékkönyv

258 l.

Adat 1892-67

Adatok az 1757-iki restaurálás költséglajstromából.

Dann zeiget sich lauth eigenhändig durch den verstorbenen Hr: Ferdinand v Flachenfeld verfasten ausgaabs auftrag, dass selber von denen durch Ihre: Kay: Königl: May: allergdinst serolvirt 777 fl. an neuer reparation der Saule vernomedet habe vie folgt:

Dem Zimmerman	11 —
Dem Maurer	16 25½
Kalck, sand, und Fuhren	12 36
Steinmetz	31 30
Bildhauer	74 —

Von Hr. Jos. Fauchtner Staabs Provos	34	—
Von Hr. Obristr. Errütz	27	—
Von Hr. Rubrecht und Michael Hopfstein beiden buchaltern von Schmölnitz	26	36
Von Herrn Hieronymo Romaroni	58	06
Von Hr. Ladislav Olasz	6	—
Von Hr. v. Fortenberg	14	—
Von Herrn Krieges Commissari Bosch	14	30
Von Herrn Francisco Palasti	10	—
Von Hhr. offrn, dess gschwindl Regts	8	—
Von Hr. Haubtms. Czeka von Bev. Regts . .	16	54
Von Hr. Johann Oritzky Platz Leut. alhier . .	7	—
Von Hr. Gabriel Schipler	6	—
Von Herrn Kriegs Cassa-Verwalter Weiss . . .	7	—
Von Herrn Martin Ratz der königl. frey. Statt Kaschau Stattrichtern	8	12

llmann Róbert festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Wellmann Roberi

„Kerédy Justinián arcképe"
merepel a hagyar Arcképfestők
kiállításán a Nemzeti Szalonban
(emlitve)

Lyság 1937 X. 9

Wellmann Robert

Szerepel a hagyat Arckép festők Társasága kiállításán a Nemzeti szalonban „Szerédi Justinián portréja"

(emlitve)

Nemzeti Ujság 1937 X-9

Wellmann Róbert

Szerepelt a dúcsarnok Tavaszi tárlatán.

BH 1930. III. 15.

Wellmann Róbert

szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Wellmann Róbert

Műcsarnok téli tárlatán dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás arcképével szerepelt.

PH.929.XII.22.

WELLISCH TEHEL JUDIT

ÚJ MŰVÉSZET
1998/dec.
P-9396

17.0.

. FÜLEP LAJOSNAK

(1 av

Bp. 1932. VI. 25.

,

ce et lésion à notre chère langue

iome négligeable dont les blessures

laquelle je peux dépencher mon coeur

Wellmann: Dr. Serédy Jusztinián biboros-hercegprimás.

Wellmann
Istörmivér

Tavarri Tárlat – Műsarokban

Magyarság
1529 III 3

WELLMANN RÓBERT: B.-NÉ ARCKÉPE

Képrőm. Társ. 1930. tav. Eiáll.

Wellmann Róbert

KIRÁLY BEVONUL BUDÁRA

AZ 1929. ÉVI

TAVASZI KIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1929 MÁRCIUS 2-TÓL ÁPRILIS 7-IG.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Kikiáltási ár pengőben

1035. WALDMÜLLER FERDINÁND (1793—1865), Férfiképmás. Olajf. 28×24. J. l. j. 700
1036. WEIDNER, Női képmás. Olajf. 68×56. 100
1037. WEINMAN H., Udvar-részlet. Olajf. 25×54. J. l. j. 24
1038. WELLMANN RÓBERT, Őszi hangulat. Olajf. 22×12. J. l. j. 50
1039. —, Női tanulmány. Olajf. 30×27. J. l. b. . . . 50
1040. —, Női akt. Olajf. 46×30. J. l. j. 100
1041. —, Rajnai nő. Olajf. 22×32. J. l. b. 50
1042. —, Kisleány. Olajf. 22×12 J. f. j. 50
1043. —, Vöröshajú leány. Olajf. 22×12 J. f. j. . . . 50
1044. WEST B. után GREEN W., Áldozat Jupiternek. Rézmetszet. 65×90. 18
1045. —, Történelmi jelenet. Mezzotinto. 65×90. . . . 18
1046. WHEATLEY, FRANCIS (1747—1801) után YEATHERD J., Este. Színes mezzotinto. 54×68. . . . 420
1047. —, Reggel. Színes mezzotinto. 54×68. 420
1048. WHEATLEY, FRANCIS (1747—1801) után NATTER W., A jótékony parasztasszony. Rézm. 57×42. 80
1049. WIEGAND, Az asperni ütközet. Miniatűr. J. l. b. . 80
1050. WONSIEDLER, Női képmás. Vízf. J. l. j. . . . 50
(Illusztrálva a XI. táblán.)
1051. WOUWERMANN PHILIPS (1619—1668) után GREUZ GUSTAVE MARIE, Úsztatás. Rézk. 50×60. 9
1052. WRIGHT JOHN, Hébe. Miniatűr 400
(Illusztrálva a VIII. táblán.)
1053. ZAMPIERI, DOMENICO (1581—1641) után BARTALOZZI FRANCESCO (1728—1813), Mária aranyalmát ad Szt. Nilusnak és Bertalannak. Rézm. 65×48. 16
1054. ZÁDOR ISTVÁN, Cséplés. Rézk. 30×36. J. l. j. . . 6
1055. —, Konstantinápoly. Színes ceruza. 22×30. J. l. b. 8
1056. —, Kalusz látképe. Vízfestm. 25×30. J. l. j. . . . 8
1057. —, Kilátás Esztergomra. Szénrajz. 25×35. J. l. j. . 8
1058. ZEMPLÉNYI TIVADAR, Kertben. Olajf. 40×60. J. l. j. 100
1059. ZOMBORI BÉLA, Szénagyüjtés. Olajf. 35×46. J. l. j. 25
1060. ZOMBORY LAJOS, Ökrösszekér. Olajf. 32×42. J. l. b. 70
1061. —, Tehén. Olajf. 60×50. 100
1062. ZORÁD GÉZA, Íróasztal előtt. Olajf. 78×64. J. l. b. 33
1063. ZORKÓCZY BÉLA, Falurészlet. Olajf. 60×78. J. l. b. . 45
1064. YOUNG EDUARD, Cigányok. Vízf. 43×35. J. l. j. 105

Wellmann Róbert

Arverési Csarnok aukció
Kat. 1931. dec. 4. jan-

WELLMANN RÓBERT: NŐI ARCKÉP

Képzőmüv. Társ. 1929.
tav. Kiáll.

Wellmann Róbert

második kiadásban jelent meg

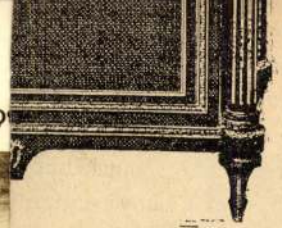

omboru réz diszitménynyel.
Lajos kora.

aszerezte százados fölényét, mely rövid időn
el volt homályosulva. *B. G.*

EUGÉNE MÜNTZ, *La Renaissance en Italie et France a l'epoque de Charles VIII.* Ouvrage publié s la direction et avec le concours de M. Paul Albert de Luynes et de Chevreuse, duc de aulnes. Paris, Firmin Didot. 1885. 4-edrét, XI 566 oldal, 300 kép a szövegben, 38 kép a vegen kivül.

A szerző, kinek művét e sorokban ismerni akarjuk, a művészetek történetének egyik szorgalmasabb munkása, s kétségtelenül a termékenyebb iró, kisebb közleményei a

Wellmann Róbert

WELLMANN RÓBERT

szül. Szerdahelyen, 1866. Tanulmányait Münchenben és Párisban végezte. Portrékkal és hajszálfinoman kidolgozott rajzokkal szerepelt a kiállításokon. Munkáira több kitüntetést kapott. Olaszországban él.

WELLMANN ROBERTO

nato a Szerdahely, nel 1866. Studiò a Monaco e Parigi. Partecipa alle esposizioni con ritratti e con disegni di linee finissime. Ha ottenuto numerosi premi. Vive in Italia.

Csókány

Wellmann Róbert : Női arczkép.

KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Wellmann Róbert
Vas. Ujs. 1909. 152. f.

gyámolította a betegeket, szegényeket és gyermekeket. Politikai nézeteit első sorban az ország érdekében érvényesítette, a szállóige szerint ő volt királyi férjének elválhatatlan, tündöklő dicsfénye. Minden tettét dicsőítették, őt magát istenítették. Van egy könyvem, az ő életrajza, a melynek 110 fényképfelvétele gyermekéveitől kezdve állítja elénk Margit királynét a királyi férje oldalán történt szereplés minden jelentős momentumával egyetemben. A szöveg forrásául 420 különböző mű van megnevezve, melyek mind Itália legelső koronás királynőjének életét tárgyalják, rímben és prózában.

Szóval az aranyszőke szépségében viruló királyné élete csupa fény és ragyogás volt

A RAMBOUI

Udvari vadász
lásra ellenmond
hol, úgy Franczi
narkia és respu
vonni. Az elmél
hogy a dolog, gya
séges. A franczia
nók, — nem más
ben republikánus
nem születése fo
lesz azzá s ne
hanem csupán
meg is mondtun

Wellmann Robert: Koessler János. Könyvnal.

(Kn. 49. Graf. Szám. 61.)

Wellmann Robert

WELLMANN *Robert*, festő, * Szerdahely 1866 jul. 10. Münchenben végezte tanulmányait s képmásokkal, karakteralakokkal, hajszálfinom megdolgozású rajzokkal szerepelt kiállításainkon (Erdélyi szász asszonyok, Anya a gyermekével). Hosszú ideig Olaszországban élt, honnan néhány évvel ezelőtt telepedett vissza Budapestre.

K. L. II. 611 l

Wellmann Róbert

Új Magyarság Vasárnapja

1936. máj. 3. fordító

Dávid király-szálló Palesztinában

Wellmann Róbert: v. Mackensen követné

Wellmann Robert

wod

Roth Viktor dr.

Szász ünnepiet

Erdélyben

A Magyarság

1930. 80 l.

8183 sz.

lebek Orn. Bruttsége

Rys.

efektuitési könyv

ó ..... nap.

KIRÁLYI MAGYAR
EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST

KÖNYVESBOLT IV, Kossuth Lajos-utca 18.
Telefon: 1-895-40 és 1-862-81.

Wellmann Róbert

4 arckép

Nemzeti szalon

M. Arcképfestők Társasága

rep. kiáll. Ert.

1935. okt. 5-20.

tudás s az értelem jogával a romboló érzések mindenhatóságát szegezték szembe, több volt a tagadás, mint az igenlés. Az alkotó képzelet, mely elszakadt a látható valóságtól, mikor az utat a misztériumhoz a kaoszon át kereste, érzésviharoktól űzve jobbára csak rejtélyes, érthetetlen fantomokot termelt. Lázadó, tárgyszerűtlen színrobbanások, száguldó vonalfergetegek nem lehetnek a lét örökérvényű kifejezői. Az expresszionizmust, mely az időtlent, a felszín mögött rejlő örök értékeket kereste szüntelen, egész útján végigkísérte az időszerűség tragikuma. Azokkal a megnyilatkozásokkal, melyek az örök érvény magasságaiba emelkednek, adós maradt.

A lelkeknek az a forradalmi feszültsége, mely az expresszionizmust megteremtette, ma már jóformán teljesen elült. A megrendült is kibillent világ lassanként visszanyeri egyensúlyát és földi statikáját. A ma embere már nemcsak érzésforradalmak tüzes ködoszlopában keresi az Istent, hanem megérzi mindenütt a látható, értelmes valóságban, melybe, mint tengerszem vizébe a csillagos ég, tükröződik belé a végtelen.

Ennek a lelki tisztulásnak, ennek a megnyugvásnak a nyomai világosan felismerhetők a ma művészetében, mely újra áhítattal fordul a természet felé s keresi a kapcsolatot a mult megszentelt hagyományaival. A szétesett, vonagló formákon újra úrrá lesz a teremtő akarat törvényszerű rendje és fegyelme. A mai ember lelkiségével telített új természetszemlélet megváltó ihletében egy új művészet van kialakulóban, mely távol áll minden naturalizmustól és klasszicizmustól s melyben a zavaros, gondolatterhes, fárasztó víziók nemes harmóniákkal tele, egységes optikai világképpé tisztulnak. Ennek az új művészetnek nincs szüksége többé arra, hogy kifejezés jogcímén torzító tükröt tartson a valóság elé. A legegyszerűbb életformákat is meg tudja tölteni nemes, meleg lelkiséggel s az örök igazság szuggesztív erejével. Amit ez az új művészet hirdet, az nem sötét pesszimizmus, nem tagadás, hanem meleg, ígéretes életigenlés. Aki önkényes történeti konstrukciók helyett a művészet prófétaszavára hallgat, az hittel és bizalommal tekint a jövőbe.

WELLMANN RÓBERT: DR. SERÉDI JUSZTINIÁN BIBOROS HERCEGPRIMÁS

Wellmann Róbert

Wellmann Róbert:
Radvánszky Albert báró

AGULÁ

◆ ÉS

épület- és

Készítünk minden
Kovácsolt vasrácsc
legmodernebb kivi
terv szerint. Takar
Költségvetésekkel

Budapest, VII.

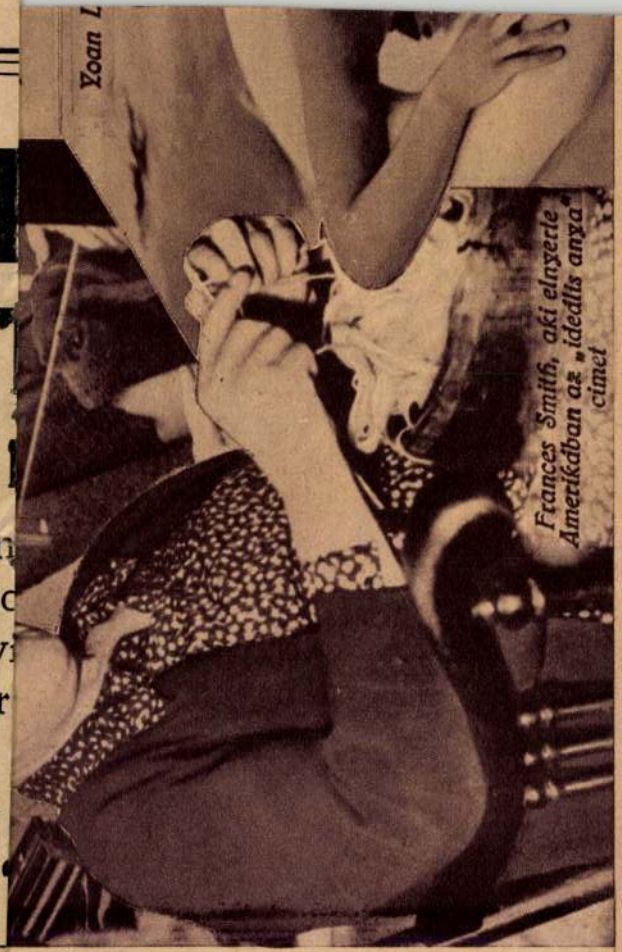

Wellmann Róbert

Somogyi Miklós: Magyarok a münchemi képzőművészeti akadémiáin. Művészet. 1912. 187. l. —

Wellmann Róbert, festő; szül. 1866 julius 10-én Szerdahelyen.

Wellmann Róbert

cród

Petujrégi 39 l.

Wellmann Róbert

Petrovics Elek: Magyar
nüvenek rajzai a tiép-
nüvenéti Mirzumban-
Nüvenek 1907. 1861.

Welmann Róbert

Gyermekarckép c.
képe (szinnyomatban repr.

A Pesti Hirlap Vasár-

napja + 1930
nov. 9.

Mélyen tisztelt Cím!

A Társadalombiztosító Intézet (OTI) önkormányzatának tagjait *április 14-én és 15-én választják meg.* Az OTI önkormányzatában az értelmiségnek is helyet kell biztosítani.

Országos orvosérdek, hogy úgy az országos küldöttközgyűlésbe és ezen keresztül az *igazgatóságba*, a budapesti és vidéki *kerületi választmányokba orvosok is* bekerüljenek.

Az ország egész értelmiségének érdeke, hogy *ügyvédek, mérnökök, kereskedők*, mint *háztartási munkáltatók*, ne csak érezzék az *OTI-terheket*, de beleszólhassanak annak mikénti alakulásába is.

Ezért arra kérjük, hogy április 14-én kegyeskedjék szavazati jogával élni és méltóztassék a szavazás tényéül

a keresztet a 2. számú kockába

tenni, mert ez a lista az orvosok, ügyvédek és más értelmiséghez tartozó háztartási munkáltatók érdekeit van hivatva védelmezni.

Jelöltjeink az országos küldöttközgyűlésbe:

1. [illegible] **2.**

Wellmann Róbert

Serédi Justinián
hercegprimás arcképe
szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. 32. 7.

Weltmann Róbert

életrajz

irod.

Gókássy 143. l.

T. 2455.

és köröndökkel megerősitett vár
rt a Duna szeli innenső partján
érbeli hegyek közt pedig
igyelmünket. Felirata:

EITZEN.

1. die Statt Kirch és befeje-

6 cm.
chreibung Königreich Ungarn,

-231.

Wellmann Róbert

Mucsarnok
1907. tav. kiáll. 3.
1907-8. téli kiáll. 99. 109
530-532
1908. tav. kiáll. 42. 97, 98
1909. graf. neuzeit. kiáll.
157, 164, 169, 171, 176
1910-11. téli kiáll. Berlin
373, 543
1911-12 jub. kiáll. Charlottenburg
99, 209, 500
1913-14. téli kiáll. ~~Ro~~
Cerwara di Roma
138, 695, 702

Szemléltetője Mercur, ~~a~~ ki

~~1881. Lotz Károly:~~

c,) A Kereskedelem ~~allegori~~

~~Az~~ előtérben kikötött hajóba ~~Mercurt, a ki egy~~ Kissé jobbra t a hajó orrára lép~~ett és a kis~~ 3 a telt zacskóval és caduceussal. ~~ja~~ hullámos ~~hajusza és szakáll~~ kiömlő bőségszarút tart; ~~fejo föl térdeit kendője takarja~~ a fölf jú és köpenyét bal karjára vete lapátot erősitettek.

[hajat hord;

Szénrajz, méretei 351:207
A budapesti ujvárosház ész
Az 1898: XI. 14-diki előte sz. leirat alapján vétetett (38 22-én (18/99). Az elszámolást 19 900)

Degyékbe foglaltatott 19

904:V.6

1898

127

Wellmann Róbert Nagyszeben

Mészárnok

1893/94. téli kiáll.

1894. tavaszi kiáll.

1900. Tav. kiáll Berlin

1904, tav. kiáll. Carrara di Roma

39

1905. tav. kiáll. 508-523

1905-6. téli kiáll. 457, 456

1906. Tav. kiáll. 128

1906-7. téli kiáll. 82, 105

Aggrigentumi Tetradrakmon

VIII. 125.

† Sz. Szerdahelyen 1866 julius 10-én. L. cervarai (Róma környékéből)

-1846)

1845. Wellmann Róbert:

†

1845. Anya gyermekével.

A térden alól látható fiatal asszony kissé ül, balra néz és az ölében alvó göndör haju szőke fiucskát olykép tartja, hogy azt jobbjával átkarolja, mig baljával annak balkezét fogja. Fejét fehér, és e felett fekete csikú sötétpiros kendő takarja, homlokába lógó haja és szemöldöke fekete, szeme barna és nyaka meztelen. Sötétzöld ruhaderekа szük kézelőben végződik, szoknyája kék. A karján nyugvó fiu meztelen és alatta fehér ruha van. A háttért a sembruini hegyek foglalják el, jobbról a lenyugvo látszik. Az égbolt derült. Jelzése alól jobbra: WR 1897.

1 Kold

WR =

Fa, méretei 98: 58.5 cm.

Vétetett 1900: IV. 21-én a 29428 sz. leirattal, 4000 koronán

elszámoltatott 1900: VII. 20-án (230/900). Az elszámolást tudomásul vette 1900: VIII. 25-én 11894 szvsz. alatt (456/900.).

904: IV. 30.

1

29428—900

Wellmann Róbert

szül. Szeredahely (Erdély)
1866 jul. 10. ág. ev. – Esetti –
1885/86 I. I. szakosztály
1885/86 II. " " –
1886/87 I. III. " "
1886/87 II. " " –
1887/88 I. IV. osztály
1887/88 II. " "

Hódmezővásárhelyi városi múzeum

fejlődése 1909-ben IV. 123

Wellmann Róbert

1909. tavaszi

kiáll. Nemzeti Szalonban

12 drb arckéje -

Olaszok V. 55.

Wellmann Róbert

1908. alakrajzát
500 K-ás díj a
Nemzeti Szalonba
rendezett gróf
Kiállításon

IV

1846. Wellmann Robert:

Leány ~~a~~ képe ~~[illegible]~~

A sembrűini hegyekből származó leány vállig látható és szemét lesütve van ábrázolva. Fejét kcávetett fehérkendő takarja, hom lokába lógó haja és szemöldöke fekete, szeme barna, arcza piros és nyaka mezteleu. Sötétzöld ruhája egyszerű.

Fa, méretei 28·8 : 25·5 cm.

Vétetett 1900. ápr. 21-én a 29428. sz. bírattal. Sz. N. 422/900.

Ára 1000 Ka

1900. tav. tárlat VI: 160.

1900. VII. 5-én vámmentességi nyilatkozat állíttatott ki (230/900.).

A vételár elszámoltatott 1900. VII 20-án (230/900); az elszámolást tudomásul vette 1900. VIII. 25-én a 11894 szvsz. bírat (456/900).

230/900.

4601. Wellmann Róbert.
Sz. Szerdahelyen 1866 julius 10-én

A Cestius Piramis.

Az előtérben látható, a hol több kősír meg sírkő van és a hol egy barna asszony közeledik karjain táplálkozó szőke gyermekkel. A fiatal nő öltözete: fátyol, piros rékli szűk újjakkal és hosszú szoknya. Jelzése alól balra: „Wellmann, Róma gi“.

Vászon, méretei 60,6:50,3 cm.-- Lelt. sz. 4601.-- Vétetett az 1913 márczius 17-iki 31206 sz. leirat szerint 2500 K-án.-- (699-913).-- Kifizettetett 1913 április 14-én.-- Elszámoltatott 1913 május 8-án (1029-913).

~~Sz. n. 352-913~~
~~699-913-2~~
~~Át. lelt. 10466.~~

Kifüggeptésére vonatkozó adatok. 1913: 333 a).
Wellmann Róbert: A Cestius-piramis (Die Cestius-pyramide in Rom).

185

1226. Wellmann Róbert.

Sz. Szerdahelyen 1866 július 10-én.

Szana Tamás arczképe.

Mellig látható, kissé balrafordult, de szembe néz. Kissé göndör haja és bajusza őszbevegyült, szemöldöke és szeme barna, arcza leberetvált. Ingének gallérja álló; nyakkendője, magas mellénye és kettős elejű kabátja kék. A szürke háttér mintázott. Jelzése a jobb karnál félmagasságban: »19 WR 08.«.

Fa, méretei 27 : 21·3 cm. — Lelt. sz. 1226. — Megrendelés útján 1908-ban szereztetett magától a művésztől 600 K-án (1038–908). — Kifizettetett 1908 június 23-án. — Elszámoltatott 1908 július 14-én (1156–908). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11525 szvsz. határozat (911–911).

Wellmann Róbert

Szécsi Jusztinián
arcképe, repr.

Képzőművészet

1930. 32, 27.

Wellmann Róbert

Gerö Ödön, Londen Elek

Modern magyar festőmű-
nészek. Budapest. é. n.

81. l,

Női fej c. Eleje repr.
91. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Wellmann Róbert

Női fej c. fametszője
rajz, repr.

Művészet 1910. 53. l.

Wellmann Róbert

Női tanulmány fej, rajz repr.

Művészet 1907 265. l.

Budapest, 1934. október 24.

nen Béla úrnak,

Kecskemét.

amán sikerült eladnom al 65-P-ért

égedre.

étel és fuvarköltségem

l:

avára írni kiveskedjék.

e

üldött és az Angol-Magyar Bankre

Wellmann Robert

1885/86 – 1887/88 I

Ferképzőmfoiskévk

148-6.

zekben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
Miklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
gyvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
át és kalandmentes külpolitikát akar.
imhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
oz. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
niájáért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
tem tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen
n.
me és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=
m nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
zerepel.**
a sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Wellmann Robert

Jahn

1. Korrespblatt

1887. 110.

Wellmann Robert

Olajf. a

Szépmíveszeti

Múzeumban

Egyptom II. 262.

Wellmann Robert

Fred

Mod: fest. 1905

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wellmann Robert

lásd

Nemzeti Salon Almanach

127

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wellmann Robert

1891. Roma.

(152) Az erdélyi szász asszonyok életéből a XVI. században.
Olajf. 1200 frt

Téli k. állítás 1891/92

1892. München.

(18) Reggel. Tájkép. Olaszországból. Olajf 500 f.
(85) Nőiarckép. Olajf. Magántul.
(117) Tájkép Olaszországból.
Olajf. 900 frt
(329) Olaszuő. Tanulmány.
Olajf. 200 frt.
(388) Madonna. Olajf 1000 frt
(426) Nap Szállat. utáni-
Cajus Cestius gulája Romában
Olajf 100 frt

Téli k. állítás 1892/93

Wellmann Róbert

Irod

Egyetértés 1900. 106 y

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

'agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Wellmann Róbert

Nincsarnok Ronia

1925-26 akt. kiáll. 315

1926 · őszi kiáll. 419

1929 Tav. kiáll. 241, 241a-m.

~~Pozsonymegye V. 98.~~

Wellmann Róbert

Munkacsi
1914. tav. Eiák. 82

~~Agyagkancsó, bronzkori V. 38~~

Wellmann Robert

Grad

SHV. 28.1.

16684-88. Posner, Budapest.

Wellmann Robert

Az 1901 évi 9956 sz. min. rend. értelmében Wellmann Robertnek a Gróf Andrássy Dénes és neje Franciska grófnő által a magyar állam ezredéves fenállása alkalmából művészeti ösztöndíjakra tett alapítványból 4200 K kapott az 1901. évre.

A szlakonyv 857. l.

Wallmann Róbert

Művészet 1902 70, 365
– 1905. 104, 108, 109, 113, 420
– 1906. 216, 217 m.
– 1907 193, 265, 266
– 1908. 241
– 1910 53
– 1911. 139
– 1912. 1 m, 187, 381
– 1913. 19, 28, 265
– 1914. 330

ríró 12 (1011),
lák
emete
ószéken 18 (1007),

Wellmann Robert

Univerzet: lex. 829-1

festő, szül 1866. VII. 10.
Szerdahelyen. Münchenben
tanult, azután Nagyszebenben
dolgozott. 1904 óta ~~Rómában~~
Olaszországban él. Igen fino-
man kidolgozott arc-, élet
és tajrepeket fest.

Wellmann Róbert

Elektr. arch.

Gellért 593. l.

Wellmann Róbert

lâsd önarck, életr.

Pipics Szár

68, 69. l.

Wellmann Róbert

Wellmann Róbert festő- és rajziskolája.

40, 3L, 16L, Budapest, év nélkül

Wellmann Róbert

Radvánszky Albert
báró archeje, repr.

KMTárs jub. kiáll.
1936. máj. – jun.

WELLMANN RÓBERT: SERÉDI JUSZTINIÁN HERCEGPRIMÁS

Wellmann Róbert

KM Tan. 1930. kent Imre kiáll

SZENT IMRE

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

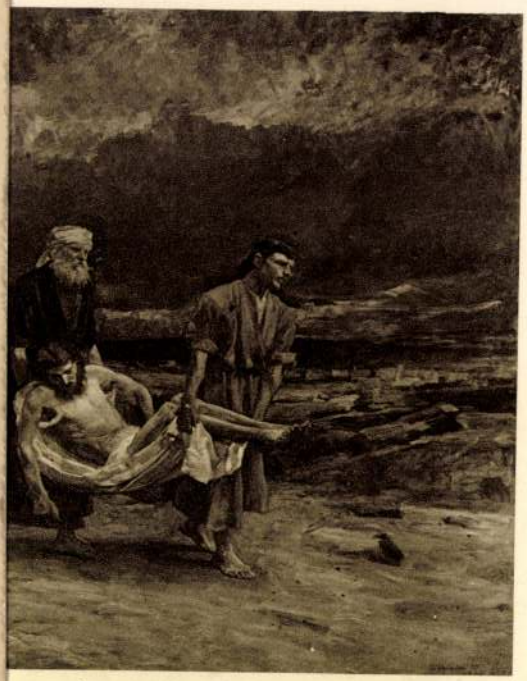

TUS SÍRBA VITELE

WELLMANN RÓBERT:

349. Fiatal leány. Pasztell.
350. Vika baba. Mgt.
351. Olasz leány. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
352. Női fej. Mgt.
353. Anya gyermekével. A Szépművészeti Múzeum tul.
354. Olasz nő. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
354/a. Női fej. A Székesfőváros tulajdona.
355. Belga nő. Pasztell.
356. Hölgy arcképe. Pasztell.

KMTársa. A nő a művészetben. 1936.

nem szolgáltatnak, **ezért a nyereményértékek a téli kiállítás után érvényüket feltétlenül elvesztik.** Ha a nyerő a nyereményértéknél csekélyebb árú műtárgyat választott, vagy ha a téli kiállítás bezárásáig a választás jogát egyáltalán nem gyakorolta, mindkét esetben a művásárlási összegnek ki nem merített része a következő évben a 2. pont szerint előirányzandó összeg gyarapítására fordítandó, s annyival nagyobb összegű nyereményértékek lesznek kisorsolandók.

* * *

A múlt (1897) évi tagsági díjakból befolyt összeghez képest a folyó (1898) évre a társulat előirányzatában--- --- --- 6950 frt van művásárlásra felvéve, vagyis **750 frttal kevesebb, mint a múlt évben.** — Ehhez járul a múlt évben kisorsolt, de az illető nyerők által fel nem használt nyereményérték összege --- --- --- --- --- --- --- --- 550 «
művásárlásra e szerint rendelkezésre áll **összesen 7500 frt.**

Ez alapon a folyó évre a művásárlásra előirányzott összeg erejéig tagjaink közötti kisorsolásra szánt nyeremény-műtárgyakat képviselő értékösszegek a következők:

WELLMANN RÓBERT:

232. Magyar asszony. Krétarajz. Magántulajdon.
233. Erdélyi szász leány. Szénrajz. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.

234. Német hölgy. Krétarajz.
235. Olasz leány. Vörös krétarajz. Magántulajdon.
236. Amerikai hölgy. Vörös krétarajz.
237. Német nő. Vörös krétarajz.

KM Társ. A nő a művészetben 1936.

1-sö	nyeremény	à 1500 frt	=	1500 frt
2-ik	«	à 1000 «	=	1000 «
3—4-ik	«	à 500 «	=	1000 «
5—7-ik	«	à 400 «	=	1200 «
8—11-ik	«	à 300 «	=	1200 «
12—16-ik	«	à 200 «	=	1000 «
17—22-ik	«	à 100 «	=	600 «
		összesen		7500 frt.

A sorshuzás folyó évi április hó 18-án délután 4 órakor a választmány által kiküldött bizottság s kir. közjegyző jelenlétében fog megtartatni.

Jóváhagyatott a magyar királyi Pénzügyminiszteriumnak 1898 február hó 9-én 318. sz. rendeletével.

Wellmann Róbert

festő

Műcs. kiáll. 1890 tól
Pl. lcs 122. l.

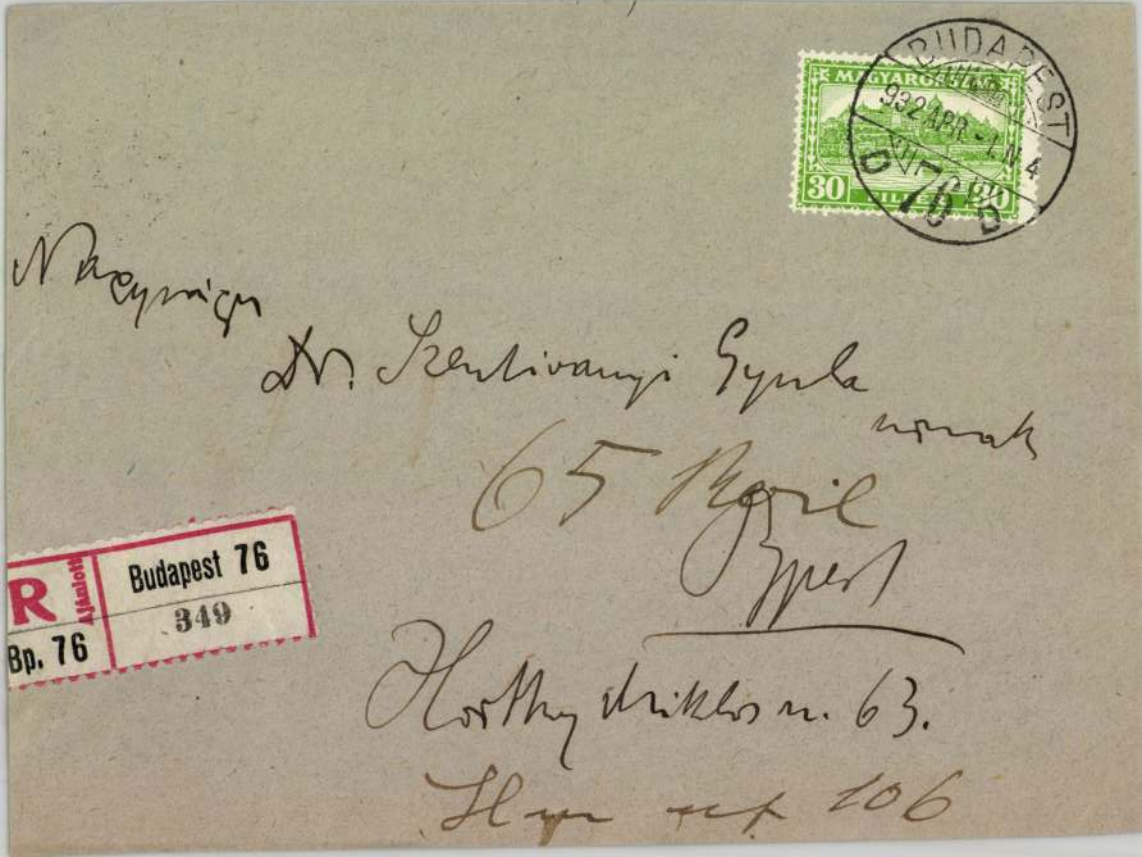
BUDAPEST
932 ÁPR 1 N 4
D 76 B
MAGYARORSZÁG
30
Nagyságos
Dr. Szentivanyi Gyula
nőnak
65 Rozsa
Budapest
Horthy Miklós u. 63.
Hu ... 106
R
Budapest 76
349
Bp. 76

Mellmann Róbert

rajzos portretista

~~Lüns. áll, tól~~
Pipics 44 l.

Középfokú Iskolák Sp

Budapest, V., Alkotm

Sportorvosi

Iskola: 4 Márvány-utcai „Kossuth

Sportág: Torna, jéghockey

Vizsgálat ideje: 1936. jan

Testnevelési Főiskola Sportorvosi Rendelőjéber

	Név	osz
1	Temesi Zoltán	III
2	Südi János	IV
3	Papp Béla	II
4	Bottó Jó[illegible]	

ARCÉL-TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

Nemvésés 1912

keztek. Shakespeare volt a legnagyobb, de egyszersmind az utolsó nagy tragikus költő. Természetesen sem ők, sem a kortársak nem sejtették, hogy a fátum nem valami külső bosszúálló istenség, hanem a tudattalanban lappangó és épp ezért ellenőrizhetetlen és legyőzhetetlen szenvedélyek. A bosszúálló istenek nem egyebek, mint a tragikumot rejtő tudattalan projekciói. Magától érthető, hogy ilyen harc nem akkor lehet a legszenvedélyesebb, ha a türhetetlen vágyakat sikerül maradéktalanul kiszorítani, hanem, ha ezek folyton fel-feltolakodnak a tudat küszöbéig. A jól kiszorított vágyak u. i. betegségeket hoznak létre, de tragikus összeütközést csak a hiányosan kiszorított érzelmek okozhatnak. Továbbá a tragikus szenvedély erejét nagyon gyengíti mindenféle szekundär pályára való szorítás is. (Lásd Hamlet jellemében a Grübelzwang tüneményét: „Lenni vagy nem lenni . . .") T. i. a feszültség egy része átterelődik oly cselekvési területekre, ahol a primär ingerület robbantó energiája alkotásokká szubsztanciálizálódik és így levezetést nyer. Hogy azonban mennyire minden tragédia sikere és művészisége attól függ, hogy milyen erős a konfliktus a két ellenséges képzettömeg között, azt épp a Hamlettel akarjuk megmutatni, mint amelyet úgyszólván típikusan félreismertek. Hamlet Goethe magyarázata óta a cselekedni nem tudó, folyton habozó, ingadozó zseni, akinél a gondolatok egymást erejükben csökkentik és az elhatározást lehetetlenné teszik. De mit látunk a drámában? Hamlet anyja szobájában van, egy rémületes jelenet folyik le közte és az anyja között, egyszerre megmozdul a kárpit: valaki hallgatózott. Hamlet észvesztett dühvel odarohan és folyton azt kiabálja: patkány, patkány, kirántja kardját és leszúrja az öreg udvaroncot és tányérnyalót, Poloniust. Tudja, hogy ő van ott, tettét jól megfontolva követi el és mikor anyja szidja őrültségéért, azt feleli: nem ártott a vén árulkodónak, mit avatkozik a más dolgába. Ugyanő minden lelkiismeretfurdalás nélkül küldi halálba „barátait": Rosenkranzot és Güldensternt. Ez hát az a habozó jellem? Hamlet csak akkor habozik, ha apja halálának megboszulásáról van szó. Hamletet lelkében kezdettől fogva mély szakadék választja el apjától. Aki figyelmesen elolvassa azokat a szemrehányásokat, amiket Hamlet az anyjának tesz, hogy oly gyorsan újra férjhez ment, az nem szabadulhat attól az érzéstől, hogy itt a fiú azonkívül, hogy tudatosan az apja ügyvéde, egy ennél sokkal viharosabb, mert elfojtott komplexum hatása alatt beszél. De ez a komplexum nem nyilvánul meg leplezetlenül. Valamit megsejtünk belőle, ha eszünkbe idézzük azt a jelenetet, ahol Hamlet oly kegyetlen-kíméletlen a gyönyörű, az édes Ophéliával. Ez az ember már szintén rég az incestus-komplexum bűvköre alatt áll, semhogy más nőt tudna szeretni. Aki szeret, nem úgy beszél. („Menj kolostorba" stb.) Hamlet nem tudja megboszulni apja halálát, mert titokban nem is bántotta apja halála: Oedipusz királyban meg maga Oedipusz üti agyon az apját, bár nem tudja, hogy az apja, Hamletben más öli meg. Mindkettő infantilis vágyteljesülés, amely mint Sophokles mondja, álmainkban is néha visszatér. Mindkettőben az apa riválisa a fiának. A hatás nagysága és megfoghatatlanul idegenszerű, sőt borzadályos volta pedig épp abban áll, hogy mi valamennyien álmodtunk már apánk haláláról és ez az infantilizmus nem halt ki belőlünk, csak alszik.

Hamlet nem bénult akaratú ember. Tud ő akarni. Shakespeare kimérhetetlenül nagy genialitását bizonyítja, hogy ez alakja oly összetett és ellenmondó, mintha magából az eleven valóságból másolta volna . . . a pathologikus valóságból. Hamlet u. i. neurotikus. Kétségtelenül „Grübelzwangban" szenved és energiája egy részét át tudja vinni — bár meg nem nyugtató módon! — másodlagos pályákra (művészetről és filozófiáról való spekulációkra). De csak egy — kicsi — részét. A nagyobb rész konfliktusképes marad. Íme így keletkezik egy nagy tragédia! Itt van fátum, de ez a saját öntudatlan szenvedélyeink. Abban a mértékben, amint az emberek a konfliktus elől a betegségbe menekülnek, vagy átterelődnek másodlagos pályákra, csökkenik a korszak tragikumfelvevő képessége is. Úgy látszik, hogy a kultúrával e képesség

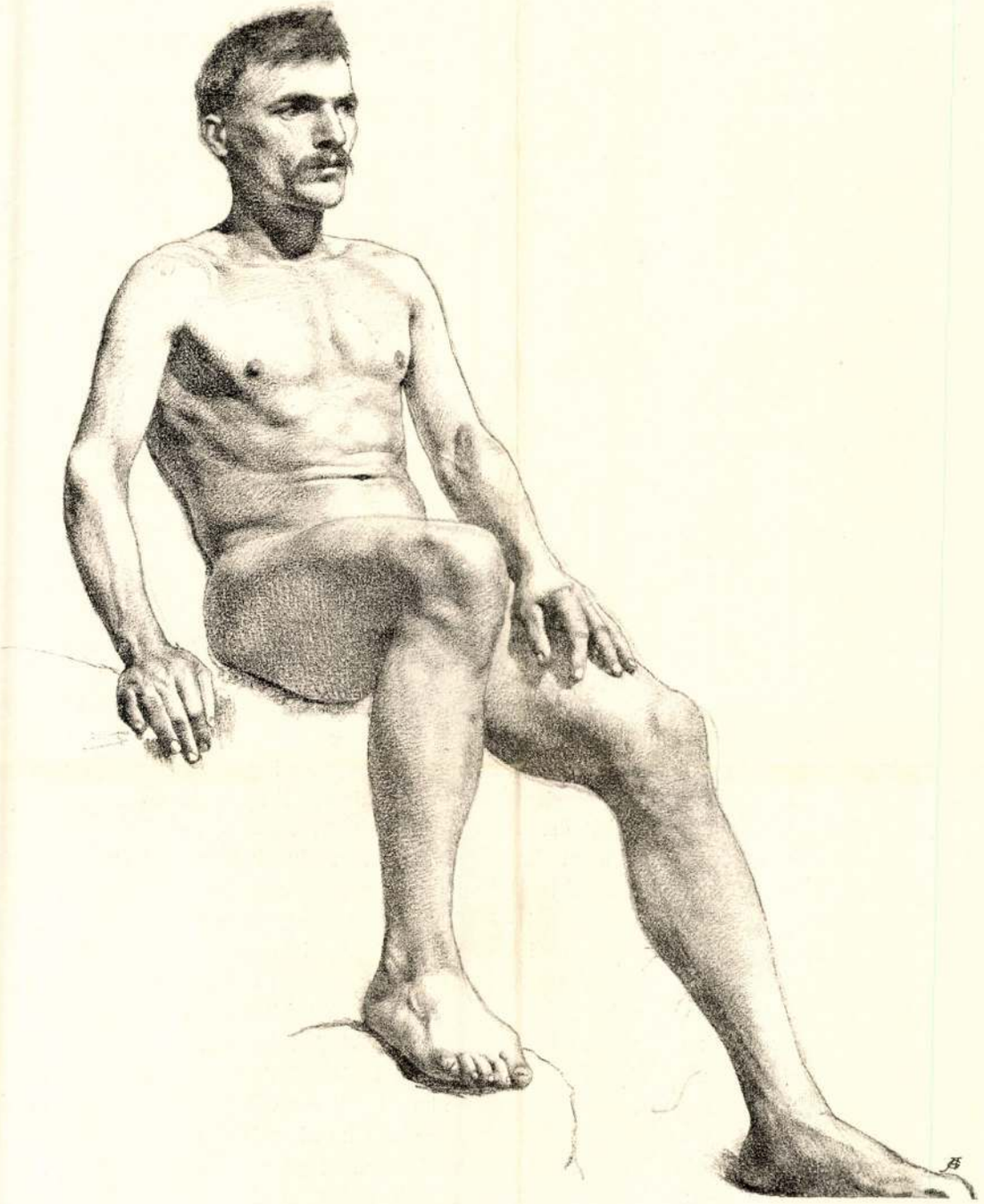

TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

Művészet 1913.

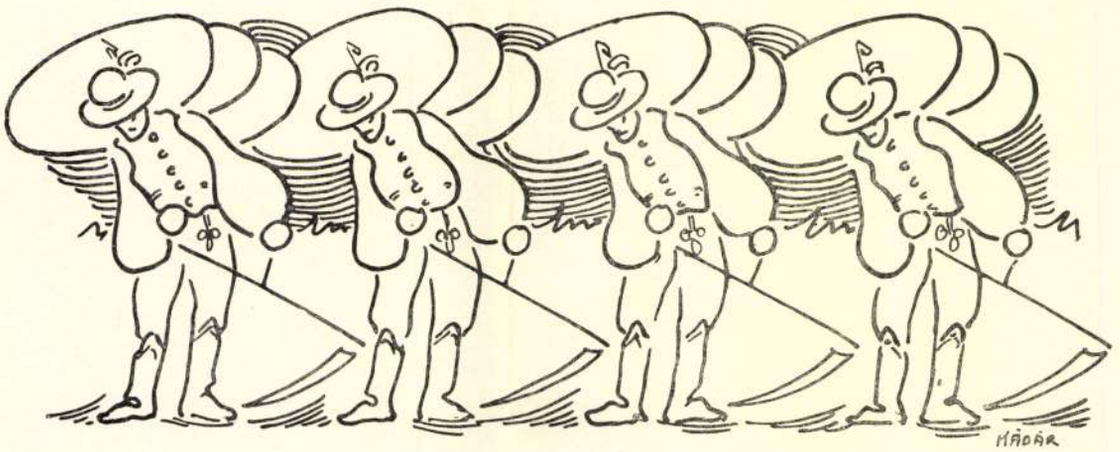

AZ IMPRESSZIONISTA FORMA

Előző tanulmányaimban igyekeztem az impresszionizmus lélektanát, az impresszionista egyéniség érzelemvilágát kialakító tényezőket összefüggésük szerint kinyomozni. Ezután az van hátra, hogy magáról a kifejezés módjáról szóljunk, arról, ami az impresszionizmusból művészetet csinál. Az impresszionizmus a lélek egy állapotrendszere, amely kisebb-nagyobb mértékben megvan mindenkiben, de túlnyomóvá csak a legkevesebben lesz. Végső levezetésképp az derült ki előbbi tanulmányainkból, hogy az impresszió akkor áll elő, ha az érzelmeket szimbolizáló jelvények, kifejezés- és ábrázolásmódok elvesztik azt a tudatot, hogy ők — szimbolumok. Elkülönítés kedvéért a tudatos szimbolumot már régtől fogva allegoriának hívja az esztétika. Kétségtelenül helyesen, mert alig van valami, ami oly nagy különbséget hozna létre az érzelmeink minőségében, mint a tudatos és tudattalan szimbolumok. Nincs is semmi a világon, aminek érzelmeink alakulására akkora befolyása volna, mint a tudatos és tudattalan jelvények különbségének. Mindez előbbi tanulmányainkban bőséges igazolást nyert és e befejező tanulmányban reméljük, hogy világos meggyőződéssé fogjuk tudni emelni.

A megelőző elemzéseknek az volt az eredménye, hogy az impresszió olyan szimbolum, ahol a szimbolizált jelenség tudattalan marad. A dolgot a következőképen kell érteni. Vannak állapotok, amelyekben a kellemes és kellemetlen érzelem eggyé van forrva. Az ilyen élményeket nevezzük konfliktusoknak. Lelkünk tele van ilyesmikkel, sőt a lélekelemzésnek egyik legfőbb tanusága épp az volt, hogy éppen ezek az állapotok azok, amelyeket jog szerint lelkünk fátumának, a döntő elemeknek tekinthetünk. Ezek az állapotok kiesnek a tudatból. Kínos voltuk miatt a tudat kénytelen védekezni velük szemben és a védekezés nem állhat másban, mint abban, hogy a kellemetlen élményeket kiveti emlékéből. A „csak kellemetlen" állapotok természetesen könnyen kikerülhetnek belőle. Ezek kiküszöbölésének a tudat örül, ellenben a vegyes érzések (= a komplexumok) nem engedik magukat oly könnyedén. A szervezet kívánja, a morális tudat viszont tiltja őket. Ilyenkor áll elő a konfliktus. A megoldás kétféle lehet. Vagy győz a morál és az „incompatibilis" elem kiesik, vagy győz a szervezet és a morál

Vellmann
1910

Wellmann Robert

LEGUTÓLJÁRA lőn az ember. Csakis akkor, amikor már készen volt a nagy természet; nemcsak a föld, hanem az égbolt is nappali verőfényével, éjszakai tündöklésével. Csak éppen a gond nem volt még meg. A gond és a kötelesség. Ők se késtek sokáig. Megszülettek ők is, amikor veritéket kellett izzadnia az ember orcájának, hogy megteremjen a kenyér. A gonddal együtt pedig megszületett a — művész. Aki feleletet keresett arra a kérdésre, hogy hol van a gyönyörűség? Hogy keresi már ősidők óta s hogy fogja keresni mindig!

A nagy keresésben megpróbálkozott azzal is, hogy új természetet teremtsen. Annak a helyébe, amely van, azt, amelyet érez. Annak a helyébe, amelyet lát, azt, amelyért epedezik. Téved a Genezis könyve: nem az ember lőn utoljára, hanem a művész. Aki folytatja a teremtést. Ő is a mindent betöltő nagy borongásból váltja ki a világot. Újjáteremt mindent. Hogy megformálja magának a maga természetét! Az erdőt és a virágos mezőt, a némaságot és a harmoniát, a felhők borulatát és a verőfény mosolygását! Abból az izgató, borongó titokzatosságból, amely a valóság között és mögött incselkedik a kézzelfoghatósággal. Csak éppen az emberrel nem bír újjáteremtő ereje. Csak a simplex matériát tudja formába gyúrni, de a komplikált emberrel úgy van, mint ahogy a szobrász a gyémánttal volna, ha szobrot kellene belőle faragnia.

Mindent hatalmába kerített az újjáteremtő művészet, mindent modelláló anyagává tett már, de az embert csak kutatja, csak izgatott kíváncsisággal ókumlálja, csak igyekszik a megismerésére, csak hízeleg neki a titkaiért, vagy gyűlöli a megoldhatatlanságáért. Van olyan is, aki meghódol előtte és megelégszik vele, hogy csak konstatálja, más meg furfangosan ki akarja játszani és — stilizálja. A konstatálók vannak többségben, az ember egyszerű lefestői, akik megállapodtak a simplex emberi indulatok ábrázoló sémájában és csak a használati utasítás alkalmazásában térnek el valamelyest egymástól.

A stilizálók már kevesebben vannak. Valami haragos elkeseredés bírta őket az emberi titokzatosság kijátszására. Ha az ember nem akar az ő új világuk számára újjáteremtődni, hát teremtenek maguknak új embert. Olyant, aki nincs, aki nem is volt, akit az ő fantáziájuk a semmiből formál. Dehogy a semmiből. Nincs az a képzelet, amely a semmiből tudna alkotni. A legmerészebb, a legszertelenebb fantázia is csak a meglevő elemekből tudja a maga alakjait formálni. Csak összeteszi, csak stilizálja őket. És csak stilizálták ők is az embert, akiről azt hirdetik, vagy azt hiszik, hogy megteremtették.

NŐI FEJ FESTETTE WELLMANN RÓBERT

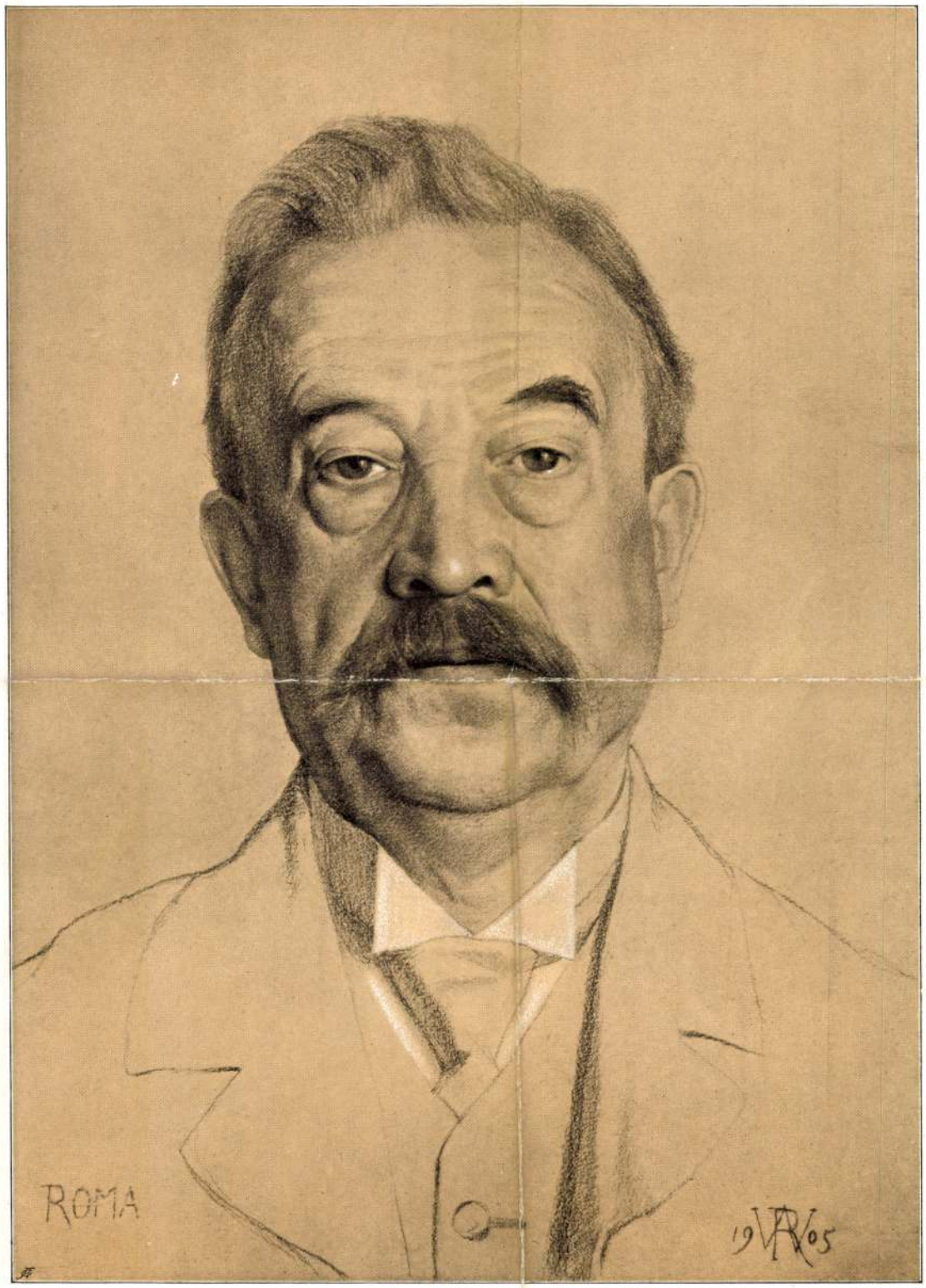
ROMA
1905

Wellmann Robert

Wellmann Róbert

festőművész

Cóhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Wellmann Róbert

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.17.

Wellmann Róbert

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Arckép.

Pesti Hirlap
1934.I.17.

Welmann Róbert

festőművész

Céhbeliek Kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Wellmann Róbert

festőművész

Céhbelick jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Báró Radvánszky diszmagyaros képmásával.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Wellmann Róbert

Magyar arcképfestők társaságának kiállításain a Műcsarnokban neve szerepelt

PH. 934. III. h.

MDK

Wellmann Róbert

Fekvő női akt

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Wellmann Róbert festőművész

Grafikai művét ajándékozta a Szépmüv.Muz.-nak.

B.H.933.XI.19.

Wellmann Róbert
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – képével szerepel.

Esti Kurir

1929 III. 3.

Wellmann Róbert
festőművész

Tavaszi kiállítás - Műcsarnokban - rég nem szerepelt kiállításainkon, akitől két finom olajfestésű dunkmámfejet s néhány gondosan rajzolt arcképet láthatunk

Budapesti Hirlap

1929 III. 3

Wellmann Roberi

Szerepel a „nő a művészetben"
c. kiállításon a műcsarnokban

Lyság 1936 X 24

Wellmann Róbert

festőművész

Wolf Ernst / München / hagyományaként került a Szép-
művészeti Muzeumba Női képmás c.képe

Magyarság
1935.VI.29.

Wellmann Róbert

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Wellmann Róbert

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Ujság 929. X.20.

Wellmann Robert

Szerepel „A nő a művészetben"
c. kiállításson a Műcsarnokban

Magyarság 1936 X. 24

Wellmann Róbert

Munkácsy-céh II. kiállításain az Ernst Múzeumban képe szerepelt.

BH.929. X. 20

Wellmann Róbert

festőművész

Székely Bertalan emlékkiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.

Jellemző erővel készitett arcképei.

Nemzeti Ujság
1935.XI.17.

Wellmann Róbert

Művével szerepel a Műcsarnok

Téli Tárlatán.

N. Ü. 929. XII. 22.

P. H. 929. XII. 22.

Wellmann Robert

karapal „A nő a művészetben"
c. kiállításban a műcsarnokban

Nemzeti Lyság 1936 X. 25

Wellmann Róbert

Szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Wellmann Róbert

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban női profillal szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Wellmann Róbert

Akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

Újság 930. XI. 14.

vWellmann Róbert

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubilária kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel. Arckép

Budapesti Hirlap
1930.XII.21.

MDK

Wellmann Róbert

Tanulmányfej Wedel grófról. Olajfm.

Műcsarnok, 1908.tav.kiáll. 31.l.

Wellmann Róbert

Örömmel láttuk viszont két régi arcképét

M. Arcképfestők T.-nak kiáll.-a.

Ybl Erwin: Őszi tárlat.

B. H. 931. X. 18.

Wellmann Róbert

Arcképeket állitott ki, a Céhbeliek kiáll.-án
a Nemzeti Szalonban.

B.H.932.III.20.

Нейманъ К'бетъ

Агентство Аптекъ Ц. в Сибирскомъ Кіаіт.-Ко
в Иокогамѣ Заполнено.

В.м. 032.III.20.

Wellmann Róbert

képmásait sok finomság jellemzi.
M. Arcképf. T. nak kiállitása.

Kézdi Kovács L.: A Müs. őszi tárlata.
P. H. 931. X. 18.

Wellmann Róbert - et

a közgyülés a Társaság rendes tagjául válasz-
totta meg.

A M. Arcképfestők Társaságának közgyülése.
M. 931. III. 12.

Wellmann Róbert

Kiállít

P.H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

k: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Wellmann Robert

Skizzen

P.H. 932. XII. 20.

v

n:

Willmann Róbert

Kiállító

P. H. 932 okt. 29.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Wellmann Róbert MDK

Gottesmann Ernő

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

dr. Serédi Jusztinián

Női arckép

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Wellmann Róbert

MDK

Fiatal hölgy, pasztell

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Wellmann Róbert MDK

Férfiarckép

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.M.932.IV.24.

Weihmann Robert

Wellmann Róbert

Arcképpel szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

B.H.932.IV.24.

Wolfmann Robert

Wellmann Róbert

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel - finom arcképtanulmányával.

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Wellmann

Alkotása, a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.932.IV.24.

Weimann

Wellmann

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel - arcképpel.

Magyarság 1931.XII.20.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnak Tavaszi tárlatán.

B H. 1931. IV. 26.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Nyíság 1931. IV. 26.

Wellmann Róbert

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Wellmann Róbert

Szerepelt a chicsarnak Tavasi tárlatán.

N. A. 1931. IV. 26.

Wellmann Róbert MDK

Dr. hannenheimi Hann E.

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Wellmann Róbert MDK

Miklóssy Pál

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

373. Arckép. Pastel Mgt.

Képzőm. Társ. 1910/1911. téli kiáll. Kat. 49.l.

MDK

Wellmann Róbert

A Nemzeti Szalon tav.kiall.-an a szasz művészek csoportjában állitotta ki műveit Wellmann Róbert.

Zeno:A Nemzeti Szalon tav.kiallitasa.

Vasárnapi Ujság, 1909. 56.évf. 485.l.

MDK

Wellmann Róbert,

Serédi Jusztinián hercegprimás.

A Tavaszi Tárlat portréi.

Képzőművészet. 1929. 18.szl

Wellmann Róbert MDK

Erdélyi szászleány, rajz

Carneval, rajz

Dr.v.S. arcképe, rajz

Leányfej, rajz

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Olasz női fej, rajz

Asszonyfej, ajz

Arcképtanulmány, rajz

Gyerektanulmány, Röttli rajz

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Akttanulmány, rajz

Női akt, rajz

Olasz gyerek, rajz

Német ifju, röttli rajz

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert MNK

Erdélyi szász leány, rajz

Férfifej, rajz

Olasz-görög profil, rajz

Egy profiltanulmány, szénrajz

Milcsznek 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert NDK

A római osztr. és magyar konzul arcképe, krétaraj

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Egy szegedi hölgy arcképe, szénrajz

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Egy olasz nő, repr.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

v.Szabados B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny. 1939. jul. 7.l.

MDK

Wellmann Róbert festőművész

Sajat grafikai művét adományozta a Szépművészeti Múzeumnak.

Cikk: Ajandékok a Szépművészeti Múzeumnak.

Nemzeti Ujság, 1933.nov.19. 28.1.

Wellmann Róbert MDK

Nemeskéri Kiss Szapáry Vera gr. arcképe, rajz

Tanulmányfej, rajz

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Wellmann Róbert

MDK

Tanulmányfej Wedel grófról, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Pleinair tanulmány.
Rajnai mő.
Öszi hangulat.
Amerikai leány.
Profil.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-cén
II.Reprezentativ Kiáll.Epest.1929.Okt.hó
Kat. 9, 10.1.

MDK

Wellmann Róbert

Arckép, rajz

KMT 1910/11. téli kiáll. kat. 56.l.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, pasztell

Műcsarnok 1910/11. téli kiállitás

M.D.K.

Wellmann Róbert

"...Eklektikus művészete szolid, kétségbevonhatatlan és maradandó becsü."- irja Lázár Béla: "Tavaszi tárlat"-ról szóló cikkében. Sziklás hegyoldalon legelő kecskéiről, egy-egy alakjának megformálásáról beszél, majd igy folytatja: "Wellmann Róbert a magyarországi szász piktor, aki magyar müvésznek vallja magát", s valóban az is,- fejezi be a kritika

Magyar Salon, Bp. 1900. május hó
321-344. lap

M.D.K.

Wellmann Róbert

"Hunfalvy Pál arcképe" c. művét említi N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap

KDK

Wellmann Róbert

A mester.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-con
II.Reprezentativ Kiáll.Spest.1929.okt.hó
Kat. 17.1.

MDK

Wellmann Róbert

Arcképtanulmány.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentatív kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 12.1.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

egy-egy lappal szerepelt a gyüjteményben.

Müvészet.1918. 23.1.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

146. Dr. Hannheimi Hann E.

KMTárs. 1938. téli tárlat. Kat. 11.1.

MDK

Wellmann Róbert

Wellmann Róbert: Serédi Jusztinián. Repr.
(A Szt.Imre emlékkiállitásról.)

Képzőművészet, 1930. 32.sz. 169.lap

Wellmann Róbert MDK

Fekvő női akt

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Tanulmány I-III. rajz

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Anya és gyermeke, olf.

Pihenés az uton, olf.

Vizhordónők, vizf.

Korán reggel, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Hazatérés, olf.

Kékszemü olasz leány, olf.

Leány a sembruini hegyekből, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Wellmann Róbertné

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

MDK

Wellmann Róbert

A "Céhbeliek" jub.kiáll.Nemzeti Ujság 1934. jan. 14.

MDK

Wellmann Róbert

R.A.: Erdélyi művészek, erdélyi tájak. A Szépműv. Muzeum alkalmi kiáll. Magyar Nemzet 1940. szept. 22. 10.l.

MDK

Wellmann Róbert

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 61.l.

Wellmann Róbert festőm.

az élő magyar művészet képviselője.
A hercegprimásról festett kitünő portéja az egyházművészeti anyagból - szerepel a kiállításon.

Egyházművészeti kiállítások.
Műcs.- Szent-Imre-kiállítás.
Képzőművészet. 1930. 32.sz. 167.l.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

Arcképtanulmány. Pasztell.

Műcs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec.20.-jan.17. Kat 15.1.

MDK

Wellman Róbert, festőm.

Összesen 26 festmény van kiállitva, közöttük fenti művész műve is szerepel.

? Kiállitás.
Magyar Iparművészet. 1935. 223.l.

MDK

Wellmann Róbert

Kohner Kató bárónő. Rajz

Műcsarnok 1930/31. jub. kiáll. kat. 30.l.

MDK

Wellmann Róbert

Serédi Jusztinián

Szent Imre emlékkiáll. kat. Műcsarnok.1930. 15.l.

MDK

Wellmann Robert

Arcképtanulmány. Olajf.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. 30.1.

Wellmann Róbert MDK

Hunfalvy Pál arcképe, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Wellmann Róbert

MDK

Báró A. G. arcképe, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Serédi Jusztinián. 169.old.

A képek jegyzéke.

Képzőművészet, 1930.szept. 32.sz. IV.évf.

WELLMANN RÓBERT

Dr.Nyitray Etel.
Dr. Branyovics Ferenc
Gündisch Jürgen.
Kisfiu arcképe.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

WELLMANN RÓBERT

Akttanulmány.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Wellmann Róbert MDK

Kállay Albert arcképe, olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Bokor Károly arcképe, olf.

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Bokor Károlyné arcképe

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1907/8. téli kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Wellmann Rébert, festő,

2o5,2o6,2o7: Tanulmány. Rajz.

Műcs.-OMKT. Tavaszi ki(ll. 19oo. Kat. 38.1.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

Korán reggel.	Olf.	
Hazatérés.	"	
Kékszemü olasz leány.	"	
Leány a sembruini hegyekből.	"	36.1.

Mücs. - OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 35.1. és 36.1.

Wellmann Róbert, festőm.

Anya és gyermeke.	Olf.
Pihenés az uton.	"
Vizhordónők.	Vizf.

Mücs. - OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 35.1.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, rajz I-II.

Tanulmány, rajz

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Női arckép, sz.szén

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása

Wellmann Róbert MDK

Madonna gyermekkel, ceruza

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása.

Wellmann Róbert MDK

Madonna gyermekkel, ceruza

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása.

Wellmann Róbert MDK

Férfiarckép, sz. kréta

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Wellmann Róbert

MDK

Női tanulmányfej, szénrajz

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Wellmann Róbert

Női fej, repr.

GerLonModFest 91.1.

Wellmann Róbert, festöm. MDK

a IX. terem jónevü müvésze. De jó müvek alá is irta nevét.

Chroniqueur:
Kücsarnok.- Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV.évf. 26. sz. 28.1.

Wellmann Róbert MDK

Hatvany Ferenc br., ceruza

Hubay Jenő, litografia

Hubay Jenő, krétarajz

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Arcképtanulmány, pasztell

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

Anya gyermekével

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. lol.l.

Wellmann Róbert

Radvánszky Albert br.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert

Mackensen Hans

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Hegedüs Lóna, vizf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Wellmann Róbert MDK

Wertheimer Adolf, pasztell

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Wellmann Róbert MDK

R. Miklóssy Ferencné, krétarajz

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Wellmann Róbert MDK

Arckép

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Arckép

Millenárnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Tanulmányfej

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Wellmann Róbert MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

Wellmann Robert

Arcueb. olf.

Wellmann Róbert MDK

Férfiarckép

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

/

Wellmann Róbert

Kiákít.

MH 1932 III. 6.

Wellmann Róbert MDK

A főszolgabiró

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

Wellmann Róbert MDK

Markup Béla, ölf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Önarckép, rajz

Arz br. vezérezredes, rajz

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Wellmann Róbert MDK

moóri Kovács Dalma, rajz

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Wellmann Róbert

MDK

Dr. Nyitray Etel, pasztell

Dr. Baranyovics Ferenc

Gündisch Jürgen, pasztell

Kisfiú arcképe, pasztell

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Wellmann Robert

Dr. Wyluzy Ewel, paastell

Dr. Baranyovics Perenc

Gündisch Jurgen, paastell

Klarik Fricképs, paastell

Wellmann Róbert MDK

Akttanulmány

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

MDK

Wellmann Róbert MDK

Tanulmányfej, vörös kréta

Tanulmány, rajz

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Wellmann Róbert

Anya gyermekével, repr.

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

WELLMANN, Robert 1866-1946) festő

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
98, 102, 104, 106, 108, 177, 265, 266, 271, 274, 275, 276, 278. ill.

Wellmann Róbert MDK

Amerikai hölgy, vöröskrétarajz

Német nő, vöröskrétarajz

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Belga nő, pasztell

Hölgy arcképe, pasztell

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Fiatal leány, pasztell

Vika baba

Olasz leány

Női fej

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Magyar asszony, krétarajz

Erdélyi szász leány, szénrajz

Német hölgy, krétarajz

Olasz leány, vöröskrétarajz

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

Wellmann Róbert

Radványszky Albert, repr.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

MDK

Wellmann Róbert, festöm.

A XI terem kis szobájában: nagy gonddal készi
tett tanulmányai láthatók itt.

Chroniqueur:
Műcsarnok. - Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 28.1.

MDK

Wellmann Róbert

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

sok kitünő alkotás adja meg a terem nivóját.

Wertheimer Adolfról készitett életteljes portréja.

Boross Mihály: ? VIII.-IX. terem. -Műcsarnok. Képzőművészet. 1931. 37. sz. 43. l.

MDK

Wellmann Róbert

Egy olasz nő, of.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 25.l.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.-graf.

a rajzok között a legjelentősebbek ~~XXXX~~ munkái.

X.-XIII. terem.- Műcsarnok.
Képzőművészet. 1931. 37.sz. 44.l.

MDK

. Wellamnn Róbert, festőm.

ismert művészete reprezentáns darabjával szerepel
/VIII. terem./

Boross Mihály: ? VIII.-IX.terem. -Műcsarnok.

Képzőművészet.1933. 37.sz. 43.l.

MDK

Wellmann Róbert, festöm.

nemes klasszicizmusa most sem téveszti el hatását.

Dénes Tibor: Kiállitás a Mücsarnokban. VII-IX.
Képzömüvészet.1934. 116.l.

Wellmann Róbert MDK

L. igazgató arcképe, pasztell

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Kelenföldi csendélet, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Arckép, rajz

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Wellmann Róbert MDK

A budai Sashegy alján, olf.

Miesarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 238.l.

M.D.K.

Wellmann Róbert

"Női fej" c. művét bemutatták a "Munkácsy-céh kiállitása" cimmel rendezett kiállitás-sorozaton, amely "Márk Lajos vezérlete alatt alakult egy évvel ezelőtt"- irja a lap.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1929. okt. 27-nov. 2. XIX. évf. 44. sz. 54-55. lap.

MDK

Wellmann Róbert

Br. Apor Gábor arcképe, repr.

Mücsarnok 1930/31. jub. kiáll. kat.

MDK

Wellmann Róbert

Balás P. László: Székely Bertalan emlékkiállitása.
Nemzeti Ujság 1935. nov. 17. 16.1.

MDK

Wellmann Róbert

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.1.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, rajz

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

Arckép, rajz

Tanulmány, rajz

Arckép, rajz

KMT. 1907/9. téli kiáll. kat. 53.l.

Wellmann Róbert MDK

Egy olasz nő, olf.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Arckép, rajz

Tanulmány, rajz

Arckép, rajz

Képzőm. Társ. 1907/8. téli kiáll. kat. 53.l.

MDK

Wellmann Róbert festőművész

Magát megnevezni nem akaró alapitó 223.000 koronás képzőművészeti ösztöndij-alapitványának kamataiból , 4200 korona ösztöndijat kapott.

Magyar Iparművészet, 1902. 42.l.

MDK

Wellmann Róbert

42oo koronás ösztöndijat kapott

Müvészet 19o2. 7o.l.

MDK

Wellmann Róbert

Tanulmányfej Wedel grófról, of.

Képzőm. Társ. 1908. tav. kiáll. kat. 31.l.

MDK

Wellmann Róbert

A Műcsarnok őszi tárlata. A Magyar Arcképfestők Társasága kiáll. Képzőművészet 1932. 227-228.l.

MDK

Wellmann Róbert

/T.D./: Erdélyi müvészek, erdélyi tájak a Szépmüvészeti Muzeum grafikai kiállitásán. Esti Ujság 1940. szept. 23. 7.l.

MDK

Wellmann Róbert, festöm.
erdélyi szász festö .

az orsz.képzömüvészeti tanács a két 4200 koro-
nás ösztöndij felett most határozott, melyeket
egy névtelenül maradó föur alapitott magyar táj
és állatfestök számára külföldi tanulmányut cél-
jára.
A másikat W.R. kapta kiCsrverában él /Róna
mellett/. / Zombory Lajos és ö./

Müvészi kitüntetések és ösztöndijak.
Vas.Ujs.1901. 48.évf. 80.sz. 813.l.

Wellmann Róbert MDK

Koessler H. tanár arcképe, olf.

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDX

Wellmann Róbert MDK

Olaszországból, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Koessler H. tanár arcképe, kőnyomat

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Koessler H. tanár arcképe, rajz

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

A Művészet egész sor rajzot mutatott be tőle (egyet az 1907-es számban is), ezek eredétije többnyire a Szépművészeti Muzeumban van.

Művészet, 1907. 266, 267.lap

MDK

Wellmann Róbert

Mazzini Beduschi, Verona, 1901.-ben megjelent tárlatismertető könyvében, hosszabban foglalkozik Wellmann Róbertnek "Alvó gyermek" c. képével.

Művészet, 1902. 365.l.

MDK

Wellmann Róbert

Férfi-akt rajztanulmánya 1889-ből, az Akadémia birtokában van, vételár 100 M.

Som 187.lap

MDK

Wellmann Róbert

Tanulmány. Wellmann Róbert rajza. Repr.
Tanulmány. " " " "
Tanulmány. " " " "
Tanulmány. " " " "

Művészet, 1905. 105, 106, 109, 113.lap

MDK

Wellmann Róbert

Hazatért Bpestre és festőiskolát nyitott kizárólag női tanitványok részére.
A bpesti szépművészeti muzeumban egy madonnája a gyermek Jézussal.

Cikk: Hazatért művész.

Pesti Hirlap, 1907. XXIX.évf. 193.

MDK

Wellmann Róbert

Arcél-tanulmány, Wellmann Róbert rajza a Szépművészeti Muzeum grafikai kiállításából. Repr.

Művészet, 1907. 193.l.

MDK

Wellmann Róbert (Szül.1866 Szerdahely,Szeben m.

Nagyszebeni fiatal leany képe (Hann von Hannenheim kisasszony). 1893-ból. Vizf.
Nagyszebeni fiatal leany (Schiel Grete) arcképe. Jelezve: a monogrammal és az 1904-es évszámmal. Kréta.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiáll.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tájak. 16.lap

MDK

Wellmann Róbert (Szül.1866.Szerdahely,Szeben m.)

Nagyszebeni fiatal leány képe (Hann von Hannenheim kisasszony). 1893.-ból. Vizf.
Madonna a gyermekkel. Jelezve: Wellmann 1891.
Roma, Modell aus Frosione. Ceruza.-1905-162.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiall.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tajak. 17.lap

MDK

Wellmann Róbert (Szül.1866.Szerdahely.Szeben m.

Tanulmány a W. Weigand gyüjteményében, München ben lévő Madonnaképéhez. Jelezve: Wellmann 1891 Roma. Ceruza.
Öreg erdőőr a Negojon. (A fogarasi havasok legmagasább csúcsa.) Jelezve: R.Wellmann Negovan 89. Ceruza.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiáll.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tajak. 17, 18.lap

MDK

Wellmann Róbert

Anya és gyermeke.Olajf.
Pihenés az úton. Olajf.
Vizhordónők.Vizf.
Korán reggel. Olajf.Mgt.

Műcsarnok. 1900.tav.kiall. 35.l.

MDK

Wellmann Róbert

Hazatérés. Olajf. Mgt.
Kékszemű olasz leány. Olajf.
Leány a sembruini hegyekből. Olajf.

Műcsarnok. 1900. tav. kiáll. 35, 36. l.

MDK

Wellmann Róbert

Tanulmány. Rajz.
Tanulmány. "
Tanulmány. "

Műcsarnok. 1900.tav.kiáll. 38.1.

MDK

Wellmann Róbert

Koesler János arcképe c. műve a Műcsarnok tav. tárlatán. Repr.

Képzőművészet, 1931. 41.sz. 140.l.

MDK

Wellmann Róbert

Erdélyi szász leány. Rajz.
Férfi-fej. " Mgt.
Olasz-görög profil. "

Műcsarnok, 1905. tav.nemzetk.kiáll.53.l.

MDK

Wellmann Róbert

Egy profiltanulmány. Szénrajz. Mgt.
Olasz női fej. Rajz.
Asszonyfej. "
Arcképtanulmány."

Műcsarnok, 1905. tav.nemzetk.kiáll.54.l.

MDK

Wellmann Róbert

Gyerek-tanulmány. Rötli-rajz. Mgt.
Akttanulmány. Rajz.
Női akt. " Mgt.
Olasz gyerek. "

Műcsarnok, 1905. tav.nemzetk.kiáll. 54.l.

MDK

Wellmann Róbert

Német ifjú. Rötli-rajz.
Erdélyi szászleány. Rajz. Mgt.
Carneval. Rajz.
Dr.v.S. arcképe. Rajz. Mgt.
Leányfej. Rajz.Mgt.

Műcsarnok. 1905. tav.nemzetk.kiáll. 54.l.

MDK

Wellmann Róbert

Br.Apor Gábor arcképe. Repr.

Múcsarnok 1930/31. jub.kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Anya és gyermeke. Repr.

Műcsarnok 1900.tav.kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Egy olasz nő c.művének repr.

Képzőm.Társ.1904. tav.kiáll.kat.

MDK

Wellmann Róbert

Anya gyermekével c. művének repr.

KMTárs. A nő a művészetben. 1936.

MDK

Wellmann Róbert

Rajnai nő c. festm.repr.

Ernst Muzeum kiállitásai C VI (1929)
Munkácsy-céh kiáll.

Welhmann Róbert

Pasztelekkel nezepel a
hűcsarnok téli tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

MDK

Wellmann Róbert

Képzőművészet 1931. 142.l.

Wellmann Róbert

1929 PESTI NAPLÓ X 20

A Munkácsy-céh kiállítása.

Reprezentativ tárlat az Ernst-Muzeumban

A Munkácsy-céh ujabb képzőművészeti alakulat, mely tavaly rendezte első nagy tárlatát a Nemzeti Szalonban. Ezuttal az Ernst-Muzeum helyiségeit tölti meg.

A Munkácsy-céhnek különösebb értéket ad az, hogy a művészeket és műpártolókat szerencsés kézzel egy keretbe foglalta össze. *Márk Lajos* a céh elnöke, dr. *Lázár Béla* a céh igazgatója és vezérkaruk páratlan agitálást fejtett ki a multban és most is, hogy a céh tárlata művészeti esemény legyen, ugy képzőművészeti anyagával, mint annak ismertetésével. Ez utóbbi a céh sajtópropaganda osztályának feladata.

Első benyomásunk mindenesetre az, hogy szinte fárasztóan gazdag a tárlat anyaga. Rendezés dolgában pedig szellemesen szétosztotta a tárlatot három részre. Első csoportban a Szinnyei-Merse-társaság, második csoportban a Képzőművészek Egyesületének itt szereplő tagjai, harmadik csoportban a legujabb törekvések fiataljai vonulnak fel. Viszont az első termet főleg grafikai anyag tölti meg, melyben az olasz földön élő *Wellmann Róbert* klasszikus finomságu fejei, a paraszti művészkedés egyik uj alakja,

PH.929.X.20.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-szá

Utalványszám ...../BI.....ügyosztály.

Fizetési ut

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára áli

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

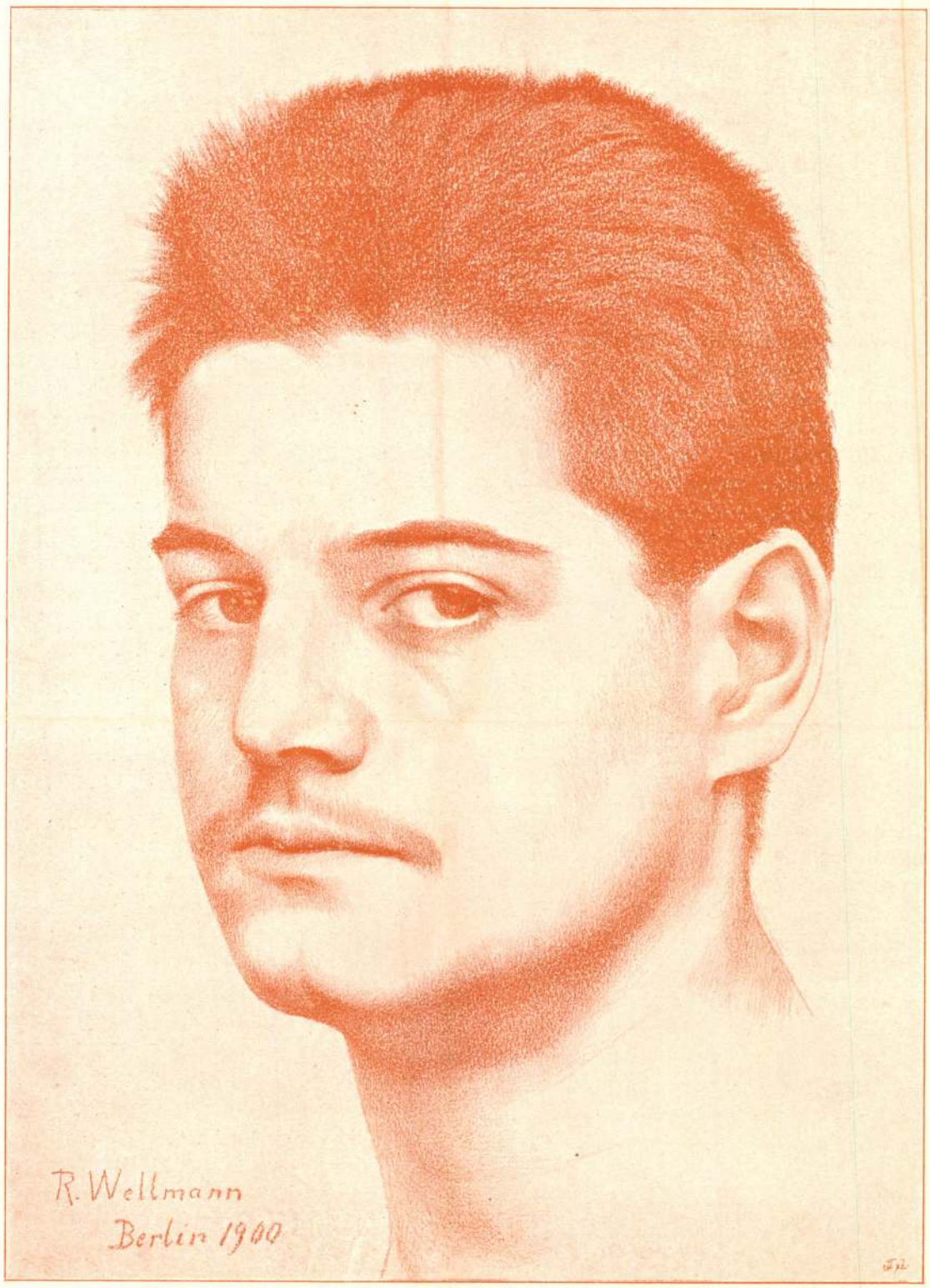

TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

München 1905.

MARCZINKEY ELEK

Irodalmunkban először 1807-ben történik róla említés. Az azon esztendőben keletkezett Hazai Tudósítások (II. 20. sz.) ír első ízben „Marczinkei képíró, borsodmegyei fi"-ról.* Részletesebb és eddig nem említett tudósítás róla a Tudományos Gyűjteményben található (1819. IX. k. 115—6.) s ezek nyomán a következő adatokat tudjuk meg művészi életpályájáról.

Borsodmegyében született ő is, mint a Mányoky Ádám. Szülőhelye Szendrő. Pártfogói tolnai gróf Festetich János és bazini gróf Keglevich Ágoston voltak, kiknek buzdítására és segedelmével a bécsi Szépművészeti Akadémiát látogathatta. Négy évet töltött el ott, mint Maurer Hubert tanítványa. Az ő útmutatása szerint szerényen másolgatta mind az akadémia remekjeit, mind az Udvari-, Lichtenstein-, Fries-, Lamberg-képtárak nevezetesebb darabjait. Főképpen a németalföldi iskola képeiben gyönyörködött s annak a festő-modorát tanulgatva törekedett elérni. „S azért Rubens ecsetjének mindenkor hódolt és nevének említésére szinte elragadtatott".

De épp akkor, midőn művészi tehetségét idegen országokban is tökéletesíteni óhajtotta volna, „egy részről meghalálozott s eltűnt pártfogója miatt a szükséges segedelmekben fogyatkozván", másrészt egészségének gyöngülése és helyreállítása okáért, kénytelen volt hazájába visszatérni. Így ért véget művészi pályafutása, mielőtt tehetségét teljesen kifejleszthette volna Olaszország remekein. Pestre került 1817-ben s azóta „mint a rajzolat és festés oktató mestere folytatja míves életét, nemcsak a régiség mesterséges míveinek hív másolásában, hanem eredeti ábrázolásokban is (portrait), melyeket alapos színekkel fest".

Forrásunk megemliti, hogy a hazai történet nevezetesebb hősei közül a következőknek „élő színekkel festett és közönségesen két nyomdok magas táblákra rajzolt, mellképei találtatnak, melyeket nála a reggeli órákban szemlélni és jutalmas áron megszerezni lehet": 1. Etele. 2 Hunyadi Mátyás. 3. Hunyadi László. 4. Ifjú Frangepán. 5. Drakula vajda. 6. II. Rákóczi György. 7. II. Rákóczi Ferenc. 8. II. Rákóczi Ferenc hitvese, a hessen-darmstadti hercegasszony. 9. Verantz Antal. 10. Martinuzzi György. 11. Ziska. 12. Wallenstein stb. Tudósítónk — művésztörténeti szempontból fontos adatként – külön megemliti, hogy ezen történeti arcképek nem puszta „képzelésből" készültek vagy tán fa- vagy rézmetszés után kinyomtatott képekről, „hanem valóságos és hajdani eredeti festések" után, tőle a legnagyobb szorgalommal lemásolva.* A Tudományos Gyűjt. tudatta egyúttal olvasóival, hogy Marczinkey „nem kívánja tudós és művész igyekezeteit a tisztelt hazafiaktól megvonni, hanem mind az ábrázolásban késégét, mind pedig a mesterség hív közlésében oktatását azoknak, kik szándékjaikról tudósítani fognák, szívesen ajánlja" . . . . . E figyelmeztetés abból a szempontból figyelemreméltó, mert fogalmat ád arról, hogy minő ízű volt nálunk a XIX. évszázad elején a — reklam, mely napjainkban nem is sejtett magaslatot ért el.

Marczinkey Elek mint író is szerepel. Első műve 1817-ben jelent meg ily címen: Boldog emlékezete Gr. Csáky Josefának, Pest. Egy

* Közölve a Művészet 1904. évi 3. szám 208. lapján, 118. számú adat.

* Vö. Művészet 1903. 5. sz. 349. l. 70. adatával.

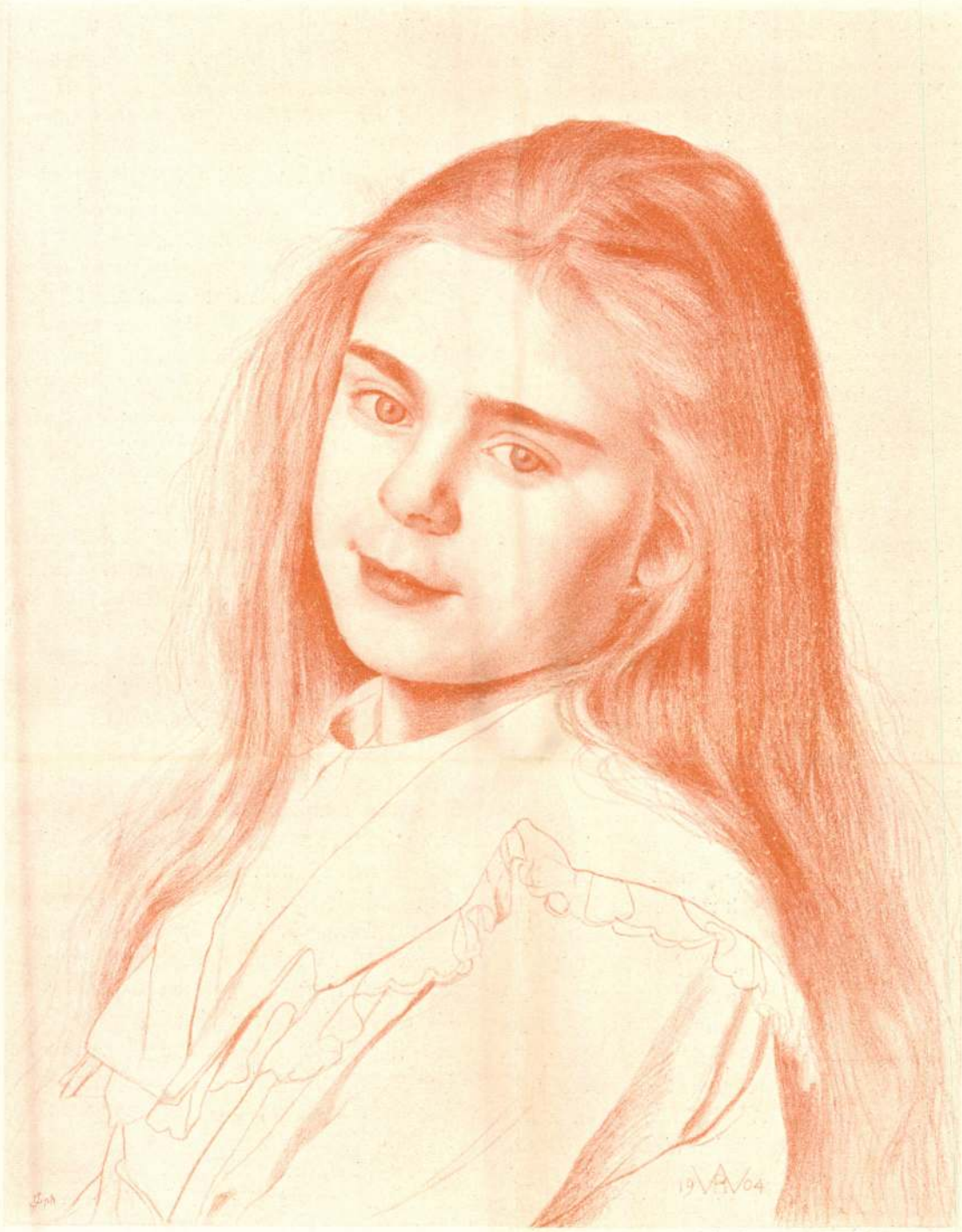

TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

másik műve: Buda és Pest örömérzetei. Pest 1818, s költeményeket foglal magában.

Művészettörténeti szempontból legfontosabb a következő munkája: Kérelme egy hazafi képírónak már régen kivánt olaszországi utazása végrehajtásának felsegitéseért. Pest, Bőjtelőhava 16. 1826.*

Ez az év, úgy látszik, fordulópontot jelentett Marczinkey művészi pályáján. Ezt sejtjük a Tudományos Gyűjtemény szerkesztőjének Thaisz Andrásnak következő „Művészi Jelentés"-éből is.**

„Hazánkfija Marczinkey Elek Úr Borsod Vármegyefi lefestette Ő Cs. K. Fő Hercegsége József, szeretett Nádor Ispánunk képét, a mint az alcsuti, általa paradicsommá változtatott kertjében áll.

Napoleont, mint első consult, midőn seregét az Alpeseken keresztül vezeti, ágaskodó lován, Dávid után, mely nagy kép ezelőtt a párisi invalidusok házában volt kitéve, félnagyságú formában. „Mi e két képet, a szép művet szerető hazánkfijainak a képíróval együtt ajánljuk". Egy dolog bizonyos ezen ajánlatból az, hogy Marczinkey Elek 1826. év végén még mindig Pesten volt.

Marczinkeynek föntebb említett „kérelme" oly jellegzetes adalék művészi egyéniségének, a kor gondolkozása módjának, művészi közállapotaink sivárságának rajzához, hogy e hármas szempont teljesen igazolni fogja a belőle adandó bő kivonat tanulságos részleteit.

Már a megszólitás: „Dicső Nemzet!" azt sejteti, hogy irója a nemzeti dicsőség emelédésére gondol, midőn pártfogókat keres, kik elősegitenék, lehetővé tennék Olaszországba tervezett utazását. A kérelmező nem a koldulónak alamizsnát kicsikarni akaró siralmas hangján beszél, hanem a nemzete dicsőségét emelni akaró férfiúén, ki önerejét érezve, fölajánlja szolgálatait és nemzete támogatását kéri hazafias lelkesedésből.

Szépnek, hasznosnak és dicséretesnek tartja a hazafias igyekezetet serkenteni, tisztelni, megjutalmazni, mivel enélkül a nagyra termett elmék ellankadnának és soha többé életre nem kelnének. De ha ily nemes indító okból ösztönöztetnek, nemcsak azt tanulják meg, ami szép, jó és hasznos, hanem igyekezni fognak a tökéletesség legmagasabb lépcsőfokát elérni: „innét háramlik mind ő magokra a becsület és megkülönböztetés, mind hazájokra és annak nagyjaira a dicsőség és halhatatlan hir". Szerinte nem lehet nagyobb gyönyörűsége és megelégedése egy hazafinak, mint mikor hazájának dicsőségét és hirét mindenben terjedni és öregbedni látja. Ez legfőképpen a jelen korra vonatkozik, midőn a „magas és erős lelkek" e kivánságtól lelkesittetve tántoríthatatlan buzgósággal azon igyekeznek, hogy fáradozásaikkal a „magyart a mai század csinosabb lelkével előreléptetvén", úgy a tudományos, mint a művészi pályákon más nemzetekkel vetélkedővé tegyék is, így annak fényeit annál inkább neveljék, minél nagyobb a lelkes pártfogók száma, „kik a munkás hazafiak igyekezeteit segedelmeikkel támogatnák és serkentgetnék".

Ilyennek tartja a művészi pályát is, mint amely „a csinosabb nemzetek izlését képezvén", a nemzeti lelket magasabb és nemesebb érzésekkel gyullasztja, ébresztgeti és a szépnek megismerésére vezeti. A képfaragásban „dicséretesen esmeretes" Ferenczy Istvánra hivatkozik, kiről épp oly örömmel és dicsekedő részvéttel emlékezünk meg, mint magas pártfogóiról. Épp ezen pártfogolás révén sikerült neki, hogy a római „műhelyekben", más nemzetekkel vetélkedve „a magyar nevet becsülni és tisztelni tanitotta s így a művészség ezen nemében nagy hijjánosságát dicséretesen kipótolta".

Azt hiszi, hogy amiként a nagyra született elme az alkalomtól és önön vágyaitól föltüzesedve a remek példányokat azért keresi, hogy lelke teljes erejével azoknak tökéletességeit másolván, ha azt el sem érheti, legalább megközelítse: azonképpen a távollévő, a széphez vezető utakat megismerni és kitanulni igyekszik; „mert a ki azok után nem vágyódik és a maga középszerűségébe valami tökéletest és végrehajtottat képzel, soha át nem hághat azon lépcsőn, mely őtet a maga kes-

* Melléklet a Haz. és Külf. Tudósításokhoz. 1826. I. 8 negyedrét lapon. Vö. Szinnyei József: Magyar irók. VIII. k. 550—551. hasáb.

** Tud. Gyűjt. 1826. XII. k. 126. lap.

TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

Művészet 1905 105. l.

ből sokat, nagyon sokat értünk. És miért értünk? Mivel egységet kapunk bennök. Nem foghatom fel másképen embertársamat, mint csupán egységet, melyben a jellemvonások szoros kapcsolatban vannak egymással. Egy jó szobor, egy jó kép, egy jó dráma vagy elbeszélés a jellemvonások egész sorozatát mutatja. Ezek ugyanis az idők árjának embereit láttatják, akikben magunkra, társainkra ismerünk s csak az a jó műalkotás, melyben nem hiányzik ez a ráismerés. Ez alakok csakhamar, még akkor is megragadnak bennünket, ha a most ébredő áramlat hozza magukkal őket. Például a XIX. század negyvenes éveiben ébredezett az ideálizmus, tehát rajongani kezdettünk a népiesért, a tekintély és hagyomány magyaros képviselőiért s ezt Petőfi Sándor gyönyörűen tudta bemutatni költeményeiben, alakjaira azonnal ráismertünk és gyönyörűséggel lapozgattuk verseit. A reálistább érzésűek, gondolkodásúak eleinte tiltakoztak ugyan ellene, a közvélemény nyomása alatt azonban nemsokára elnémultak. Ugyanezt mutatja minden művészet története.

Egy jó alkotásnak természetes következménye, hogy felébreszti rokonérzésünket s gyönyörködtet bennünket. Mihelyt egy jól jellemzett alakot mutat be nekünk a költő, a művész, mindjárt magával ragad, a csodálat vagy a rokonszenv érzését kelti fel bennünk, gyönyörködünk, élvezünk. Ellenkezőleg, ha nincs találóan jellemezve a művész alakja, elmarad vagy zavaros lesz a mi érzésünk és nem gyönyörködünk benne. Rendesen ilyenek azok a műtermékek: költői, festői, zenei alkotások, melyekben egy pillanatra találunk valami megkapót, de rövid idő alatt elfordul tőlük a közönség; vannak dalok, melyek csak néhány hónapig tetszenek, míg akárhány ének, dal évtizedeken keresztül fentartja magát.

Gondosan figyelmeztetnek bennünket, hogy csak a főjellemvonások visszaadására törekedjék a művész. Ha tárgyának minden sajátságát előadná, megszűnnék a művészet, mert az ő műve teljesen egyeznék azzal, amit ábrázol s így csak másodlat volna, nem pedig szellemi termék; nem bizonyos felfogás eredménye. Ajánlják, hogy hasonlítsuk össze e célból a művész művét és modelljét. A modellben nincs meg a művész ábrázolta érzés, nincs kifejezés; benne csak egy modell lelke van, nem pedig az, amit a művész tulajdonképen akar.

Mit csinál a művész, a festő, a szobrász? Felfogad egy modellt és csinál róla egy képet, egy szobrot, melybe beleönti az idők árjának a maga lelkén átszűrt szellemét. De ha, tegyük fel, az a modell csodálatosan ki tudja fejezni az idők árját, mégha minden sajátságát is visszaadja a művész, alkotása nem lenne lelketlen másolat, hanem remekmű. Egy festő, aki igazán elénk tudta volna állítani Bismarckot, a kor egyik legjellemzőbb német fiát, ez a Bismarck-kép vagy szobor a legremekebb alkotás volna. Tehát a modellje válogatja és a művész képessége, hogy vissza tudja-e adni az idők árját. Az a nagy művész, aki embertársainak uralkodó vagy csak közeledő érzését, gondolkodását elénk tudja varázsolni, mint például annak idején egy Böcklin tudta a jelentkező ideálizmust. Nem mindennapi költő egy Katona József, aki a XIX. század tizes éveiben elénk tudja állítani azt az érzést, gondolkodást, melynek igazi kora a negyvenes években érkezett meg.

Hasonló téves nézet, mikor a jellemzés mellett azt is követelik a művész alkotásától, hogy az érzés kifejezője legyen. Mintha egy jól jellemzett alkotásnál szükséges volna hangoztatni az érzést A művész, ha jól tud jellemezni, azaz mesterien ki tudja fejezni az idők árját, vagyis a kor érzését, gondolkodását, oly valamit teremt, ami csodálatra ragad bennünket. Mint fentebb mondottuk, a remekművel az érzés vele jár. Fölösleges tehát amaz intés, hogy csak jellemezni nagyon észbelivé tenné a művészetet; a puszta érzés pedig határozatlanná. Természetes, hogy a zenei alkotás látszólag túlnyomóan érzés; de a dráma, az elbeszélés, a kép, a szobor vagy a színész alkotása az idők árjának gondolati szüleménye, mely ha remek, érzésünkön is uralkodik. Ha valamely műalkotást hidegnek, érzéstelennek találunk, bizonyosan a jellemzésben rejlik a hiba, mert a sikerült jellemzés rajongó érzést kelt a nézőben, az olvasóban és a hallgatóban.

Bodnár Zsigmond

TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA

MENZEL ADOLF

Királyi pompával temették az elmult februárban, Berlinben, az öreg Menzelt. A császár és császárné, királyi hercegek mentek a koporsója után. Ez a nagy tisztesség a Nagy Frigyes festőjének szólott, a német császár hálája háza dicsőítője iránt. A nagy tömeg sem látott ebben a művészben mást, mint a Frigyes korának és az új német császárság geniális krónikását. Csak kevesen tudták, hogy ő több volt ennél: a modern német művészet egyik megindítója.

Nem azok közül a szellemek közül való volt, akik az újra fölfedezett igazsággal egy egész nemzedéket termékenyítenek meg, hanem, akik nem apostoloknak születtek, s magános útjukon majd még korán, majd már későn hirdetik egyéniségük sugallatát. Művészetének realisztikus irányát előbb nem követték, majd meg túlhaladták. Mindazonáltal nem tartozott a félreismert nagyságok közé, hetvenéves művészpályáján annyi dicsőség érte, mint amennyiben művész ritkán részesül.

1815-ben született Boroszlóban. Átélte tehát a XIX. század német művészetének összes változásait, s hogy ezekkel szemben mindig megmaradt számottevő egyéniségnek, mutatja már jelentőségét. Autodidakta volt. Az apja litografus-műhelyében dolgozik előbb Boroszlóban, majd kevéssel Berlinbe költözésük után az apa halálával egészen rászakadnak a megélhetés gondjai. Művészpályája első 20 évének sikerei grafikai munkáihoz fűződnek. Ezek között a legjelentékenyebbek a porosz történetből vett litografiái, a Kugler-féle „Nagy Frigyes története"-hez, majd később a Nagy Frigyes munkáihoz készült fametszetei. Az 50-es években ecsetje is a Nagy Frigyes korának szolgálatába szegődik. A „königsbergi királykoronázás"-sal egyszerre a jelenbe fordul képeinek tárgyáért. Nemcsak az udvari élet, amelynek a koronázási kép óta közeli szemlélője volt, hanem a mindennapi élet hű krónikása lesz. Elhatározó befolyást ez irányban a párisi világkiállításon szerzett benyomások gyakoroltak reá (1867). „Vashámor" képével (1875) pedig a modern munkások életébe markol.

A tárgyak eme nagy változatosságában a rúgó ugyanaz marad: a természetnek éles megfigyelése. Mint a tudós lép a természet elé, s figyeli meg azt minden alakulatában, s mintegy belső szükség kényszeríti rá mindannak a megörökítésére, ami föltűnik neki Böcklin mondta egyszer Menzelre, akit maga az apja is eredetileg annak akart nevelni, hogy az tulajdonképen „nagy tudós". Maga a dolgozási módja is erre vallott, abból a tömérdek „jegyzet"-ből, melyet ácsceruzájával az életből ellesett, állottak elő a képei.

Mikor ő a mult század 30-as éveiben megjelent, a történelem járta, mint egyedül alkamas tárgya a festészetnek. És ő itt is specializálja magát, a Frigyes korára veti magát, mint Mommsen a rómaiakra, Curtius a görögökre. Rajzol, rajzol e kor csákójától a sarkantyújáig mindent és a végén úgy beleéli magát a korba, hogy valóságként látja azt maga előtt. Hogy ez az újjáébresztés mennyire sikerült neki, eléggé bizonyítja, hogy a Nagy Frigyes alakját a mai nemzedék számára ő teremtette meg. Mikor ez a multba tekintés megszűnik, ugyanazzal a pontossággal jegyzi föl saját korának történetét, előbb tényleg a politikait (királykoronázás; a király elutazása

Glatz Oszkár: A kedvenc.

Wellmann Róbert: Anya gyermekével.

Kiállítás. A nő a művészetben. 1936.

Wellmann Róbert

511 **Wellmann Róbert.** Egy profiltanulmány. Szénrajz Magántul.

512 **Wellmann Róbert.** Olasz női fej. Rajz. Eladó.

513 **Wellmann Róbert.** Asszonyfej. Rajz. Eladó.

514 **Wellmann Róbert.** Arcképtanulmány. Rajz. Eladó.

515 **Wellmann Róbert.** Gyerek-tanulmány. Rötli-rajz. Magántulajdon.

516 **Wellmann Róbert.** Akttanulmány. Rajz. Eladó.

517 **Wellmann Róbert.** Női akt. Rajz. Magántulajdon.

518 **Wellmann Róbert.** Olasz gyerek. Rajz. Eladó.

519 **Wellmann Róbert.** Német ifjú. Rötli-rajz. Eladó.

520 **Wellmann Róbert.** Erdélyi szászleány. Rajz. Magántulajdon.

521 **Wellmann Róbert.** Carneval. Rajz. Eladó.

522 **Wellmann Róbert.** Dr. v. S. arcképe. Rajz. Magántulajdon.

523 **Wellmann Róbert.** Leányfej. Rajz. Magántulajdon.

*524 **Pajtás Ödön.** A derby-crack reggeli munkája. Caricatura. Eladó.

525 **Pajtás Ödön.** Aggodalmak az államdíj előtt. Caricatura. Eladó.

526 **Pajtás Ödön.** Az első fellépés. Caricatura. Eladó.

527 **Pajtás Ödön.** Bizalmas értekezlet. Caricatura. Eladó.

528 **Pajtás Ödön.** Egy istállótulajdonos. Caricatura. Eladó.

529 **Pajtás Ödön.** Utólagos tanács. Caricatura. Eladó.

530 **Pajtás Ödön.** Érdekszövetség az államdíjra. Caricatura. Eladó.

531 **Pajtás Ödön.** Outsider. Caricatura. Eladó.

532 **Pajtás Ödön.** Bucsú az akadálynál a la Siófok. Caricatura. Eladó.

533 **Pajtás Ödön.** A derby-nyertes és tisztelői. Caricatura. Eladó.

534 **Pajtás Ödön.** Angol fegyelem az istállóban. Caricatura. Eladó.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetk. kiáll.

485 **Legros Alfons.** A halál diadala. (6013.) Rézkarc. Eladó.

486 **Legros Alfons.** Vihar. (4528.) Rézkarc. Eladó.

487 **Legros Alfons.** Öreg ember és a halál. (3030.) Rézkarc. Eladó.

488 **Legros Alfons.** Tanulmányfej. (4531.) Rézkarc. Eladó.

489 **Legros Alfons.** Tanulmányfej. (4523.) Rézkarc. Eladó.

490 **Legros Alfons.** Tanulmányfej. Kőrajz. Eladó.

491 **Legros Alfons.** Tanulmány. Kőrajz. Eladó.

492 **Legros Alfons.** A halál. (3028.) Rézkarc. Eladó.

493 **Legros Alfons.** Csónak-vontatás (6018.) Rézkarc. Eladó.

494 **Legros Alfons.** Hazatérők. (6022.) Rézkarc. Eladó.

495 **Legros Alfons.** Alamizsna. (4524.) Rézkarc. Eladó.

496 **Legros Alfons.** Roham. (6027.) Rézkarc. Eladó.

497 **Helleu Paul.** G. asszony. (2691.) Rézkarc. Eladó.

498 **Feiks Jenő.** Egy vagyonos úr életéből. IV. Tusrajz. Eladó.

499 **Gara Arnold.** Beethoven. Tollrajz. Eladó.

500 **Conrad Gyula.** Aratók. Eredeti fametszet. Eladó.

501 **Conrad Gyula.** Padlásszobám ablakából. Eredeti mezzotinto. Eladó.

502 **Conrad Gyula.** Folyó partján. Eredeti rézkarc. Eladó.

503 **Conrad Gyula.** Alkonyat. Eredeti mezzotinto. Eladó.

504 **Jávor Pál.** Lámpavilágítás. Rajz. Magántulajdon.

505 **Jávor Pál.** Arckép Rajz. Magántulajdon.

506 **Jávor Pál.** Tanulmány. Rajz. Magántulajdon.

507 **Jávor Pál.** Arckép. Rajz. Magántulajdon.

508 **Wellmann Róbert.** Erdélyi szász leány. Rajz. Eladó.

509 **Wellmann Róbert.** Férfi-fej. Rajz. Magántulajdon.

510 **Wellmann Róbert.** Olasz-görög profil. Rajz. Eladó.

Wellmann Róbert

K

WELLMANN RÓBERT: BR. APOR GÁBOR ARCKÉPE

Művészet 1930/31 jub. kiáll.

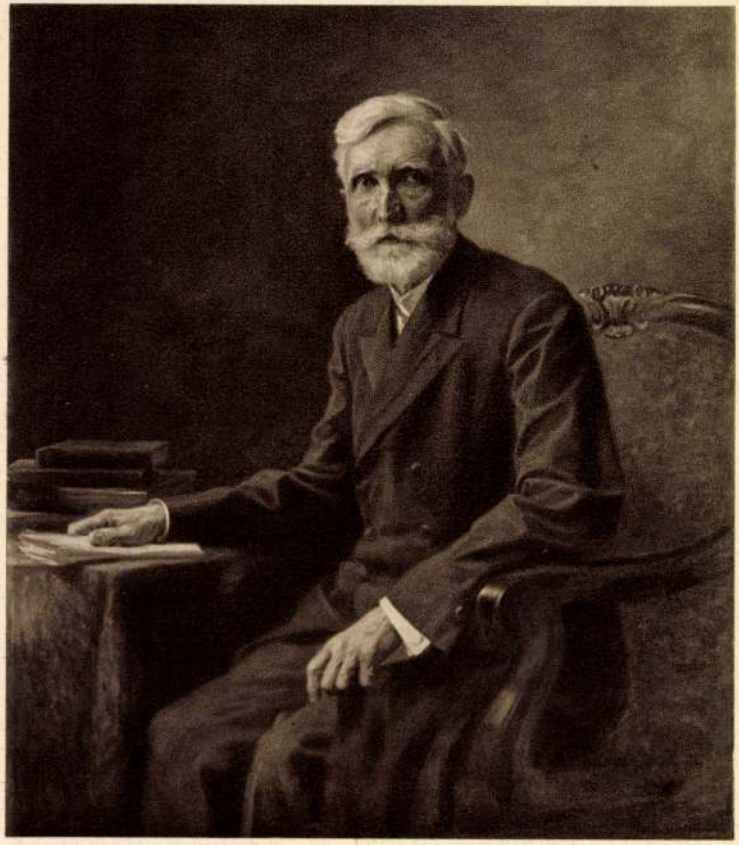

TURY GYULA : VARGHA GYULA ARCKÉPE

Wellmann Róbert: Rajnai nő.

Munkácsy-céh II. repr. kiáll.
1929. (Ernst Muri)

Udvary Géza: A bor.

Wellmann Róbert: Rajnai nő.

Ernst Museum kiállításai

C VI (1929)

Munkácsy - céh kiáll.

Udvary Gèza: A bor.

139 **Kacziány Ödön.** Márciusi hó. Olajfestm. 300 kor.

140 **Kacziány Ödön.** Sphynx. Rajz. 150 kor. (Lásd XI. terem.)

141 **Kacziány Ödön.** Tiszapart. Vízfestmény. 80 kor. (Lásd XI. terem.)

142 **Rippl Rónai József.** Nymphák háza. Olajfestm. 1000 kor.

143 **Rippl Rónai József.** Une dame blonde. Pastell. 1000 kor.

144 **Rippl Rónai József.** Cataláni falu az olajfák mögött. Olajfestmény. 1000 kor.

*145 **Rippl Rónai József.** Jane Evens. Pastell 2000 kor.

146 **Rippl Rónai József.** Aristide Maillot. Olajfestmény. 3000 kor.

147 **Rippl Rónai József** Egy szent család hajléka a hegyek közt. Olajfestmény. 1000 kor.

148 **Rippl Rónai József.** Hortensia. Pastell. 1000 kor.

149 **Rippl Rónai József.** Hegyi táj házakkal. Olajfestmény. 2000 kor.

150 **Rippl Rónai József.** Hullámzó tenger és felhők. Olajfestmény. 1000 kor.

VII. TEREM.

*151 **Karlovszky Bertalan.** Pipázó katona. Olajfestmény. Eladó.

152 **Thein Miksa.** A kis kacér. Olajfestm. Eladó.

153 **Thein Miksa.** Heddy. Olajfestmény. Dr. Herczel tanár tulajdona.

*154 **Wellmann Róbert.** Anya és gyermeke. Olajfestmény. 5000 kor.

155 **Wellmann Róbert.** Pihenés az úton. Olajfestmény. 5000 kor.

156 **Wellmann Róbert.** Vízhordónők. Vízfest. 4000 kor.

157 **Wellmann Róbert.** Korán reggel. Olajfestmény. Magántulajdon.

158 **Wellmann Róbert.** Hazatérés. Olajfestm. Magánt.

159 **Wellmann Róbert.** Kékszemű olasz leány. Olajfestmény. 800 kor.

160 **Wellmann Róbert.** Leány a sembruini hegyekből. Olajfestmény. 1500 kor.

161 **Peske Géza.** Csendélet. Olajfestmény. 360 kor.

162 **Szinyei Merse Pál.** Őszszel. Olajfestmény. Eladó.

163 **Nyilasy Sándor.** Jó tanácsok. Olajfestm. 350 kor.

*164 **Nyilasy Sándor.** Boldogság. Olajfestm. 2000 kor.

165 **Czapek Brunó.** Tanulmányfej. Olajfestm. 150 kor.

166 **Benczúr Gyula.** Gróf Batthyány Lajosné Andrássy Ilona grófnő arczképe. Olajfestm. Magánt.

167 **Nagy Vilmos.** Öreg paraszt (tanulmányfej). Olajfestmény. 300 kor.

168 **Kaufmann Izidor.** «Tavaszi zivatar» tanulmány a «Takácsok» című képhez. Olajfestmény. Magántulajdon.

*169 **Kaufmann Izidor.** Tanulmány «A takács» című képhez. Olajfestmény. 3000 kor.

170 **Katona Nándor.** Ködös holdvilág. Olajfestmény. 500 kor.

*171 **Katona Nándor.** Zivatar előtt. Olajfestm. 2400 kor.

*172 **Fényes Adolf.** Az élet határán. Olajfestm. 4400 kor.

173 **Katona Nándor.** Hollandi szélmalom. Olajfestmény. 1000 kor.

*174 **Knopp Imre.** Tél a weimari parkban. Olajfestmény. 1600 kor.

175 **Mihalik Dániel.** Eső után. Olajfestmény. 600 kor.

176 **Katona Nándor** Nyirfák. Olajfestmény. Magántulajdon.

177 **Katona Nándor.** Szepesi falu. Olajfestmény. 200 korona.

178 **Katona Nándor.** Őszi est. Olajfestmény. 360 kor.

*179 **Mannheimer Gusztáv.** Jesi környékéből. Olajfestmény. Eladó.

180 **Baditz Ottó.** Ophelia. Olajfestmény. 800 kor.

181 **Baditz Ottó.** Tájképtanulmány. Olajfestm. 400 kor.

182 **Baditz Ottó.** Terzett. Olajfestmény. 3000 kor.

*183 **Baditz Ottó.** Judith. Olajfestmény. 2500 kor.

184 **Baditz Ottó.** Megváltó. Olajfestmény. 2200 kor.

154. Wellmann Róbert: Anya és gyermeke.

169. Kaufmann Izidor: Tanulmány „A takács" című képhez.

Wellmann Róbert

K

39. Wellmann Róbert: Egy olasz nő.

Képrőm. Társ. 1904
tar. Eiáll. Eat.

10. Soós Géza: Fifi.

199 **Leitersdorfer Béla.** A pesti izr. templom metszete. Vízfestmény. Magántulajdon.

200 **Herz Artur és Henrik.** Az új tőzsde-palota pályázati terve. Ónrajz. Magántulajdon.

201 **Leitersdorfer Béla.** A pesti izr. templom pályaterve. Vízfestmény. Magántulajdon.

202 **Leitersdorfer Béla.** A pesti izr. templom hosszhajós homlokzata. Vízfestmény. Magántulajdon.

203 **Barta Ernő.** Tájrészlet Chiemsee vidékéről. Vízfestmény. 200 kor.

204 **Keményffi Jenő** Tanulmány. Rajz. 160 kor.

205 **Wellmann Róbert.** Tanulmány. Rajz. 300 kor.

206 **Wellmann Róbert.** Tanulmány. Rajz. 300 kor.

207 **Wellmann Róbert** Tanulmány. Rajz. 200 kor.

208 **Mannheimer Gusztáv** Hangversenyműsor címlap. Tollrajz. A művész tulajdona.

209 **Manheimer Gusztáv.** Megszorult vadkan. Rajz. A művész tulajdona.

210 **Mannheimer Gusztáv.** Illusztráció. Tóth Béla: «A Boldogasszony dervise» című elbeszéléséhez. Tóth Béláné tulajdona.

211 **Mannheimer Gusztáv.** Plakát magkereskedés számára. Vízfestmény. A művész tulajdona.

212 **Mannheimer Gusztáv.** Plakát ásványvízvállalat számára. Vízfestmény. A művész tulajdona.

213 **Mannheimer Gusztáv.** Illusztráció. Tóth Béla: «A Boldogasszony dervise» című elbeszéléséhez. Tóth Béláné tulajdona.

214 **Mannheimer Gusztáv.** «Jó éjt kedves». Rajz. A művész tulajdona.

215 **Neogrády Antal.** Nyomon. Vízfestmény. 500 kor.

XI. TEREM.

216 **Mály József** Gombosi tájrészlet Olajfestmény. 800 kor.

217 **Gross Béla** Arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

218 **Veress Zoltán** Idyll. Olajfestmény. 1200 kor.

VIII. TEREM.

Pállya Celesztin külön kiállítása.

IX. TEREM.

Ismétlő kiállítás.

X. TEREM.

A közfalakon a művészek özvegyei és árvái javára létesítendő alap 2 koronás sorsjátékának a kiállítás keretébe nem tartozó nyereménytárgyai.

185 **Barta Ernő.** Tanulmányfő. Pastell. 120 kor.

186 **Basch Árpád.** Plakátterv. Vízfestmény. Magántulajdon.

187 **Basch Árpád.** Plakátterv. Olajfestmény. Magántulajdon.

188 **Basch Árpád.** Plakáttervek. Vízfestmények és tollrajzok. Magántulajdon.

189 **Basch Árpád.** Plakátterv. Magántulajdon.

190 **Basch Árpád.** Plakátterv. Magántulajdon.

191 **Basch Árpád.** Plakátterv. Magántulajdon.

192 **Barta Ernő.** Egy külvárosi vendéglős. Vízfestmény 400 kor.

193 **Bartha Ernő.** Elhagyatva. Pastell. 240 kor.

194 **Ray Rezső.** Törley-kastély madártávlata. Vízfestmény. Magántulajdon.

195 **Kovács Frigyes.** A Zichy-múzeum homlokzata. Tollrajz. Magántulajdon.

196 **Ray Rezső.** Törley-kastély metszete. Vízfestmény. Magántulajdon.

197 **Leitersdorfer Béla.** Egy középület tervrajza. Vízfestmény. Magántulajdon.

198 **Leitersdorfer Béla.** A pesti izr. templom hátsó homlokzata. Vízfestmény. Magántulajdon.

K

III. 502. Wellmann Róbert, 22 éves, prot., szül. Reuszmarkton (?), (Öszterreich ?), atyja magánzó, Hackl élő modelles osztálya, 1888 okt. 13. Az Akadémia birtokában van: férfi-akt rajztanulmánya 1889-ből, vételár 100 M.

Som 187. l.

…t czimerek és hadi ékítmények közül, a
…, derékig kiemelkedve látjuk s a mögötte
…it, melyekben jogart, kardot és kettős keresz-
…állaira teszi. Kivagott ruháját széles
…hermelines. Felirata az oroszlán szájá-
…két sorban:

…. Imp. Aug.ssima Regina Hungariae
…Dux Austriae,
…nata 13. May 1717. Coron: Posony 25.
…Pragae 12. May 1743."

…e 43.9: 31 c/m.

…a 3259.

94. *Lugasban.* Jelezve: Vida Á. 911. — Vízfestmény. — 1912—453.

95. NAGY ISTVÁN
1873 Csíkmindszent — 1937 Baja.

Fiatal katona mellképe. Jelezve: Nagy Ist. — Pasztell. — Farkas István úr ajándéka (1933—2526).

96. VARGA NÁNDOR LAJOS

Szövőszéknél. Jelezve: V. 935. — Tus. — 1938—3312.

97. MÁRTON FERENC

Szegény legény. Jelezve: Márton Fer. B. P. 933. — Kréta. — 1934—2588.

98. VARGA NÁNDOR LAJOS

Tájkép. Jelezve: V. N. L. 933. — Tus. — A művész ajándéka. (1933—2514.)

99. *Önarckép.* Jelezve: V. N. L. 936. — Tus. — 1940—3428.

100. NOVOTNY EMIL RÓBERT
Szül. 1898 Marosvásárhely.

Grottamarei részlet. Jelezve: Novotny 39 Grottamare. — Vízfestmény. — 1940—3538.

101. NAGY ISTVÁN

Havas táj. Jelezve: Nagy István 1912. — Kétszínű kréta. — 1913—120.

102. BARCSAY JENŐ
Szül. 1900 Katona, Kolozs m.

Tájképkompozició. 1937. Jelezve: Barcsay. — Vízfestmény. — Dr. Radnai Béla úr ajándéka (1940—3562).

103. NAGY ISTVÁN

Önarckép. Jelezve: Nagy István 1915. — Kréta. — 1915—928.

104. GRÓF TELEKI RALPH
Szül. 1890 Drassó, Alsó-Fehér vm.

Torockószentgyörgyi székely ház, a háttérben Toroczkó vára. Torda-Aranyos vm. Jelezve: Teleki R. — Tus. — 1940—3563.

105. WELLMANN RÓBERT
Szül. 1866 Szerdahely, Szeben m.

Nagyszebeni fiatal leány képe (Hann von Hannenheim kisasszony). 1893-ból. — Vízfestmény. — 1912—49.

106. SMIGELSCHI OKTÁV
1866 Nagyludas, Szeben m. — 1912 Budapest.

Bemenet a bányába. Jelezve a hagyatéki bélyegzővel. — Vízfestmény. — 1913—1535.

107. WELLMANN RÓBERT

Nagyszebeni fiatal leány (Schiel Grete) arcképe. Jelezve: a monogrammal és az 1904-es évszámmal. — Kréta. — 1905—141.

108. SMIGELSCHI OKTÁV

Kvartett. Jelezve a hagyatéki bélyegzővel. — Tempera. — 1913—1539.

109. COULIN ARTHUR
1869 Nagyszeben — 1912 Heidelberg.

Parasztlány. Jelezve: 19 Mai 906 és monogramm. — Színes kréta. — 1906—311.

110. *Női akttanulmány.* Jelezve: Coulin. — Színes kréta színezett papiron. — 1908—46.

111. WELLMANN RÓBERT

Nagyszebeni fiatal leány képe (Hann von Hannenheim kisasszony). 1893-ból. — Vízfestmény. — 1912—47.

112. *Madonna a gyermekkel.* Jelezve: Wellmann 1891 Roma, Modell aus Frosinone. — Ceruza. — 1905—162.

113. ZIEGLER KÁROLY
Szül. 1866 Segesvár, Nagy-Küküllő m.

Leányfej. — Kréta. — 1914—3.

114. MIESS FRIGYES
Szül. 1854 Brassó.

Dolgozó leányka. Jelezve: F. Miess. — Vízfestmény. — 1908—398.

115. COULIN ARTHUR

Szász legény Nagyszebenben. Jelezve: a monogrammal. — Ceruza. — 1908—45.

116. WELLMANN RÓBERT

Tanulmány a W. Weigand gyüjteményében, Münchenben lévő *Madonnaképhez.* Jelezve: Wellmann 1891 Roma. — Ceruza. — 1905—161.

117. MIESS FRIGYES

Székely leány. — Vízfestmény. — 1907—28.

Szépművészeti Muzeum Graf. ovt. 76. kiall. (1940.) Erdélyi művészek, erdélyi tájak.

Wellmann Róbert

118. WELLMANN RÓBERT

Öreg erdőőr a Negojon. (A fogarasi havasok legmagasabb csúcsa.) Jelezve: R. Wellmann Negovan 89. — Ceruza. — 1905—164.

119. MIESS FRIGYES

Leány kalappal. Jelezve: Miess. — Szén. — 1907 26.

120. ISTVÁNFFY GYULA

a) *Gyergyótölgyes.* (Csík m.) Jelezve: Istvánffy. — Olajvázlat. — 1900—845.

b) *Kovászna környéke.* (Háromszék m.) Jelezve: Istvánffy 95. — Olajvázlat. — 1900—849.

121. a) *Gernyeszeg környéke.* A Maros Torda vm-i Gernyeszeg a Teleki grófok XVIII. századi kastélyáról híres. Jelezve: Istvánffy 897. — Olaj. — 1900—848.

b) *Zsögöd fürdő és környéke.* (Csík m.) Jelezve: Istvánffy 1896. — Olaj. — 1900—843.

*

122. ENDER, THOMAS (1793—1875)

A kolosmonostori apátsági templom romjai. — Vízfestmény. — 1910—235.

123. WEBER HENRIK (1818—1866)

Magyarországi viseletek. Balról jobbra: erdélyiek, magyarok, tótok, németek. — Vízfestmény. — 1905—905.

124. ENDER, THOMAS

Csíkszentdomokos és Balánbánya. (Csík m.) — Vízfestmény. — 1910—236.

Wellmann Róbert

K

L'arte e la critica. Considerazioni generali e esame critico della IV. esposizione internazionale d'arte della città di Venezia. Írta: Mazzini Beduschi. Verona, 1901. Casa editrice Remigio Cabianca. 161 oldal. Ez a tárlatismertető könyv kapta meg a Velence város által a műkritikusok közt hirdetett pályázaton a nagy díjat. Mi főkép azért vehetünk róla tudomást, mert a szerző több magyar művész munkáiról is ítéletet mond. Általában véve nem áll magas kritikai színvonalon, s a jobb magyar műkritikai dolgozatokat formaszépség dolgában sem közelíti meg. Ítéleteiben a középutat látszik keresni, a mi leginkább feltünhetik nálunk, a hol a közönség hozzászokott ahhoz, hogy a jobb kritikákban egy-egy egyéniség jelentkezik s hogy a kritika olykor maga is élvezetes irodalmi csemege. A tárlaton résztvett magyar művészek közül hosszasabban foglalkozik Wellmann Róberttel, a kinek szemére veti, hogy nem merte az «Alvó gyermek» című képét Madonnának keresztelni. Vajjon mit szól a szerző a nagy olasz festők képeinek ama tömegéhez, a melyekről még ma sem tudjuk, hogy tulajdonképpen mi az irodalmi jelentményük, mi a címük? Nagyon dicséri Kernstock «Hajóvontatók» című képét „a melyen az egyszerű vagy nyers naturalizmus az ő művészete révén jelentékeny értékűvé válik". A magyar osztályban általában feltünnek neki az arcképek. László Fülöpöt ok nélkül hasonlítja Guiseppe Ferrarihoz, Horovitz, Márk, Ziegler, Réti egy-egy jó sort kap, Ripp-Rónai Konti-arcképén a tónust hibáztatja, a mely pedig nézetünk szerint egyik éltető eleme ennek a képnek.

365

Művészet 1902

fordultan áll a vértet, hermelines palástot, aranygyap-
rdot viselő Miksa hg, a ki jobb kezében jogart tartva s
ős oszloppár közti fülke felé néz, hol a felhőkön
~~jogarral s a fölött fénylő szemmel. Lábainál~~ be-
írnyú sorok bukik lefelé. Az előbbinél jogar
el s az utóbbinál három szöget s kocka ~~látszik~~
„Nil fato" – „Nil casu." Az allegoricus képet ~~pedig~~ e
ANT SUPERI TERRAS NEC INCERTO FLUUNT MOR-
O LEONTINA IN UTRAQUE FORTUNA". A hernes
MULTA TULIT FECITQUE. Horatius de Arte
inert visszatekintő orosztán őrzi s Atlas az
mo ül; ~~míg~~ mögötte pedig a globuson a Serenus
on a győztes vezér öseinek képeit szemléljük s a
nap ragyog, míg a holdat felhők takarják. Szem-
öveggel:
NI EMMANUELIS
DUCIS COM. PAL. RH...
P. ET ELECT. &c &c..
oica Majo=
xempla
Eidemqz.
m Suum

Wellmann Róbert

Új rajz és festőiskolák.

Művészet 1907. 266, 267. l.

A másik iskola kizárólag nők számára való s csak kevésszámú látogatót vesz fel. Mestere Wellmann Róbert.

Wellmann hosszú időt töltött Róma vidékén, de festményei, rajzai révén jó ismerőse a budapesti amatőröknek. A Művészet egész sor rajzot mutatott be tőle (egyet ebben a számban is), ezek eredetijei többnyire Szépművészeti Múzeumunkba vándoroltak. Méltán, mert rajzainak sajátszerűsége külön helyet biztosít neki művészeink közt. Első tekintetre a rajztudás nagysága köti le figyelmünket: végtelen lelkiismeretességgel követi nyomrólnyomra egy arc, egy kéz formáit, kérlelhetlenül felfedi a hajlások finomságát, azokat az enyhe változatokat, amelyekkel az árnyék egy fülcimpa egy ajk apró modellaturáját leplezi. A rajz találó

folytatása a komplett példányban a 267. lapon

Kemény Árpád báró, főispán

TV. 182

helyiségei egyszerre túlnagyoknak bizonyultak, holott bebizonyítottan szűkek a magyar művészet hatalmas produktívitásához mérten. Ma az a helyzet, hogy a Műcsarnok minden kiállítása a magyar művészet kettészakadását demonstrálja és a magyar művészeknek csak a felét juttatja szóhoz. A magyar művészeknek nem érdeke az, hogy valamely művészcsoport, legyen az a Képzőművészeti Társulat Törzs- és Társtagjainak csoportja, vagy legyen az a Szinyei Társaság, hegemóniát gyakoroljon az egyetlen reprezentatív kiállítási helyiség felett. A magyar művészetnek egyetlen érdeke van és ez az, hogy minden magyar művész irányra vagy csoportra való tekintet nélkül megtalálja az érvényesülést, az utat a Műcsarnokhoz. Aki ezt az érdeket veszélyezteti, hívják bárhogyan, rossz szolgálatot tesz a magyar képzőművészet egyetemének és művészeti politikája oda fog vezetni, ahova a Tavaszi Tárlat rendezésénél jutott: három teremnyi művészettel csonkítja meg a magyar művészetet, holott legalább három teremmel meg kellene toldania azt.

I.

A három teremmel kisebb Műcsarnokra, sajnos, nem lehet a szállóigét alkalmazni, hogy a jelen esetben a kevesebb több lenne. Legfeljebb azt a kijelentést lehet megkockáztatni, hogy a még több kevesebb lenne. Az *első terem*, amely mindig gyöngyszeme a kiállításnak, szintén magán viseli a kisebb színvonal ismertető jegyeit. Persze *Karlovszky* Bertalan nagy mesterünknek három muzeális értékű portréje, *Bosznay* István egyre érdekesebben alakuló, új utakat feltáró pikturája, *Edvi* Illés Aladár mélyzengésű, költői tájképei, *Udvary* Géza tökéletes kompoziciója, *Nádler* Róbert, *Szüle* Péter nagytudású vásznai, *Czencz* János buján színes viziói egyéni művészetének markáns figurái ezúttal is az első terem vitatlan értékei. Kétségtelen az is, hogy egy olyan mesterért, mint *Burghardt* Rezső, aki minden kiállításon újabb és újabb meglepetésekkel bizonyítja művészetének nemzetközi relációkban is feltűnést keltő értékét, mindent meg lehet bocsátani. A Balaton vihar előtt c. kép levegő- és fényábrázolása a piktura legnehezebb feladatainak bravuros könnyedséggel való megoldása és valósággal pedagógiai útmutatás azoknak az akrobatai erőlködésbe megszakadó és „kereső" piktoroknak, akik a Balaton fény- és levegő ábrázolását annyi sikertelen verejtékezéssel próbálják eleven impresszióvá lelkedzeni. Burghardt Rezső, ha úgy tetszik, *modern* művész, akinek formanyelve nemcsak egyéni, de olyan izgalmasan érdekes, mint amilyennel úgynevezett modern piktoraink élni szeretnének. Gon-

BURGHARDT REZSŐ: A BALATON VIHAR ELŐTT
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

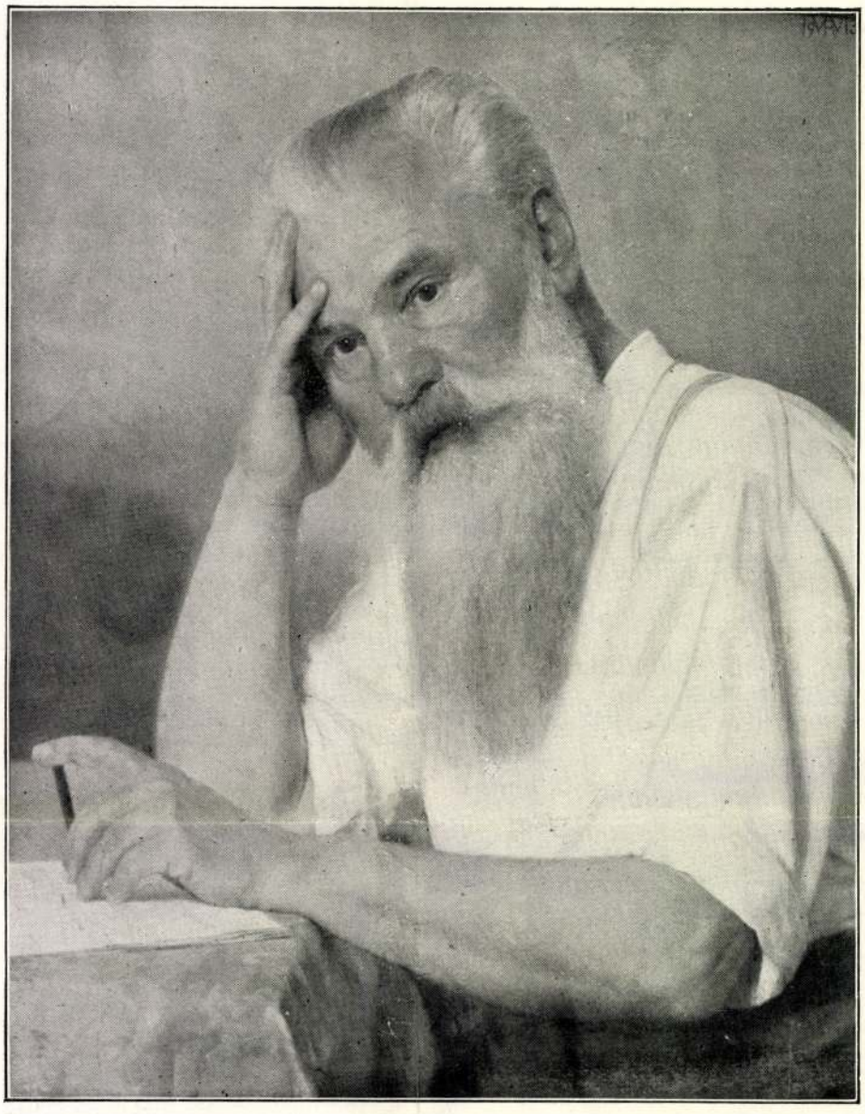

WELLMANN RÓBERT: KOESLER JÁNOS ARCKÉPE

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

dolom, nem esem túlzásba, ha azt mondom, hogy fiatal mestereink között ma senki sincs, aki versenyre kelhetne ezzel az ízig-vérig egyéni látású és kifejezési erejében mindig intakt mesterünkkel. *Wellmann* Róbert Koesler Jánosról festett arcképét is elismeréssel emeljük ki. Előadásának finomsága, festői technikájának gondossága külön helyet követel magának portré festésünkben. Ugyanígy egészen eredeti és festői kvalitásokkal ékes *Brüll* Aladár arcképe is. *Kövesdy* Géza életnagyságú portréi, ha ugyan modorosak és tudásban nem egy helyütt fogyatékosak is, mégis több ízléssel felruházottak, mint amiket eddig láttunk tőle. *Poll* Hugó pasztelljei változatlanul mutatják az érdemes mester értékeit. *Komáromi Kacz* Endre merész feladatra vállalkozik. Az ilyen szubtilis, a gyengédség mosolyát és rózsaszínét elénk varázsló libbenése a festői fantáziának nagy mestereknél és a gicces impresszziójának felidézésével jár. Dícséretére legyen mondva Komáromi Kacz Endre festői erejének, hogy e feladatával nagy részben, ha nem is teljesen, sikerrel birkózott meg. *Benkhardt* Ágost Matyó menyecskéje ezúttal is a mester plein air tudásának kiváló bizonyítéka. *Áldor* János László bakonyi képe és *Vidovszky* Béla hangulatos vásznai emelkednek még egy reprezentatív tárlat színvonalára. *Bory* Jenő és *Siklódy* Lőrinc szobrai kvalitásosan képviselik plasztikánkat.

Képzőművészet 1931.

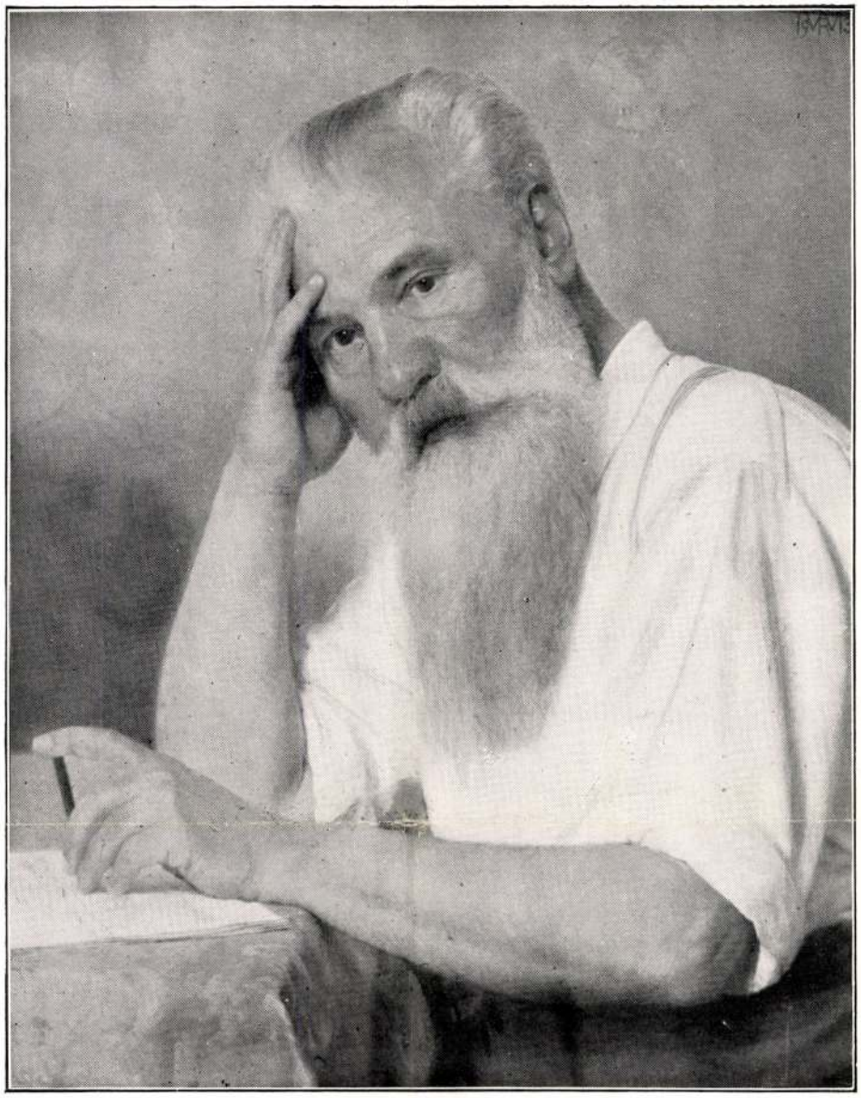

WELLMANN RÓBERT: KOESLER JÁNOS ARCKÉPE

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

dolom, nem esem túlzásba, ha azt mondom, hogy fiatal mestereink között ma senki sincs, aki versenyre kelhetne ezzel az ízig-vérig egyéni látású és kifejezési erejében mindig intakt mesterünkkel. *Wellmann* Róbert Koesler Jánosról festett arcképét is elismeréssel emeljük ki. Előadásának finomsága, festői technikájának gondossága külön helyet követel magának portré festésünkben. Ugyanígy egészen eredeti és festői kvalitásokkal ékes *Brüll* Aladár arcképe is. *Kövesdy* Géza életnagyságú portréi, ha ugyan modorosak és tudásban nem egy helyütt fogyatékosak is, mégis több ízléssel felruházottak, mint amiket eddig láttunk tőle. *Poll* Hugó pasztelljei változatlanul mutatják az érdemes mester értékeit. *Komáromi Kacz* Endre merész feladatra vállalkozik. Az ilyen szubtilis, a gyengédség mosolyát és rózsaszínét elénk varázsló libbenése a festői fantáziának nagy mestereknél és a gicces impresszziójának felidézésével jár. Dícséretére legyen mondva Komáromi Kacz Endre festői erejének, hogy e feladatával nagy részben, ha nem is teljesen, sikerrel birkózott meg. *Benkhardt* Ágost Matyó menyecskéje ezúttal is a mester plein air tudásának kiváló bizonyítéka. *Áldor* János László bakonyi képe és *Vidovszky* Béla hangulatos vásznai emelkednek még egy reprezentatív tárlat színvonalára. *Bory* Jenő és *Siklódy* Lőrinc szobrai kvalitásosan képviselik plasztikánkat.

Képzőművészet
1931. 41. sz.

helyiségei egyszerre túlnagyoknak bizonyultak, holott bebizonyítottan szűkek a magyar művészet hatalmas produktívitásához mérten. Ma az a helyzet, hogy a Műcsarnok minden kiállítása a magyar művészet kettészakadását demonstrálja és a magyar művészeknek csak a felét juttatja szóhoz. A magyar művészeknek nem érdeke az, hogy valamely művészcsoport, legyen az a Képzőművészeti Társulat Törzs- és Társtagjainak csoportja, vagy legyen az a Szinyei Társaság, hegemóniát gyakoroljon az egyetlen reprezentatív kiállítási helyiség felett. A magyar művészetnek egyetlen érdeke van és ez az, hogy minden magyar művész irányra vagy csoportra való tekintet nélkül megtalálja az érvényesülést, az utat a Műcsarnokhoz. Aki ezt az érdeket veszélyezteti, hívják bárhogyan, rossz szolgálatot tesz a magyar képzőművészet egyetemének és művészeti politikája oda fog vezetni, ahova a Tavaszi Tárlat rendezésénél jutott: három teremnyi művészettel csonkítja meg a magyar művészetet, holott legalább három teremmel meg kellene toldania azt.

I.

A három teremmel kisebb Műcsarnokra, sajnos, nem lehet a szállóigét alkalmazni, hogy a jelen esetben a kevesebb több lenne. Legfeljebb azt a kijelentést lehet megkockáztatni, hogy a még több kevesebb lenne. Az *első terem*, amely mindig gyöngyszeme a kiállításnak, szintén magán viseli a kisebb színvonal ismertető jegyeit. Persze *Karlovszky* Bertalan nagy mesterünknek három muzeális értékű portréje, *Bosznay* István egyre érdekesebben alakuló, új utakat feltáró pikturája, *Edvi* Illés Aladár mélyzengésű, költői tájképei, *Udvary* Géza tökéletes kompozíciója, *Nádler* Róbert, *Szüle* Péter nagytudású vásznai, *Czencz* János buján színes viziói egyéni művészetének markáns figurái ezúttal is az első terem vitatlan értékei. Kétségtelen az is, hogy egy olyan mesterért, mint *Burghardt* Rezső, aki minden kiállításon újabb és újabb meglepetésekkel bizonyítja művészetének nemzetközi relációkban is feltűnést keltő értékét, mindent meg lehet bocsátani. A Balaton vihar előtt c. kép levegő- és fényábrázolása a piktura legnehezebb feladatainak bravuros könnyedséggel való megoldása és valósággal pedagógiai útmutatás azoknak az akrobatai erőlködésbe megszakadó és „kereső" piktoroknak, akik a Balaton fény- és levegő ábrázolását annyi sikertelen verejtékezéssel próbálják eleven impresszióvá lelkedzeni. Burghardt Rezső, ha úgy tetszik, *modern* művész, akinek formanyelve nemcsak egyéni, de olyan izgalmasan érdekes, mint amilyennel úgynevezett modern piktoraink élni szeretnének. Gon-

BURGHARDT REZSŐ: A BALATON VIHAR ELŐTT
A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

Wellmann Róbert

MNG

Női arckép, repr.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert

Ularik Reinhold

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Parasztasszony, grafika

Női fej

Tanulmány

Serédi Jusztinián arcképe

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Férfiarckép, ~~xxx~~.

Férfi akt, ~~xxx~~.

Női fejtanulmány,

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Férfifej

Női fejtanulmány

Női arcképtanulmány

Leányfej

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert

MDK

dr. Serédi Jusztinián, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Conrád Ottónné

Női fejtanulmány

Magyar diák

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Mackensen Hans Georg-né.pasztell

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Radványszky Albert

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Fiatal leány, pasztell
Vika baba,
Olasz leány
Női fej

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

MDK

Wellmann Róbert,

Rómában élő magyar festőm.

kalauzolta végig a kiállitason gr.Volpi-t.

Több mint háromszázezer lira értékü mütárgyat vásároltak az olaszok a római magyar képzőm.kiáll.-n.
Pesti Hirlap.1928. jul.13. 4.1.

Wellmann Róbert festőművész

Anya gyermekével

Olasz nő

"A nő a művészetben" kiállítás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Olasz leány

Női fej

"A nő a művészetben" kiállítás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Fiatal leány

Vika baba

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Hölgy arcképe

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Nőinfej

Belga nő

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Magyar asszony

Erdélyi szász leány

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Wellmann Róbert festőművész

Német hölgy

Olasz leány

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok

Vándorki

Wellmann Róbert festőművész

Amerikai hölgy

Német nő

"A nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

Vándorki

Wellmann Róbert festőművész

Anya gyermekével repr.

"Nő a művészetben"kiállítás katalógusa.1936.Műcarnok.

Wellmann Róbert festőművész

Tanulmányfej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa.1934.

Wellmann Róbert festőművész

Férfiarckép

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgy-
mutatója.Műcsarnok.

WELLMANN RÓBERT

Kállay Albert kegy.ur arcképe. Olaj f.

KMT 1907.tav.kiáll.kat. 25.oldal

WELLMANN RÓBERT

205. Tanulmány. Rajz.
206. " "
207. " "

Műcsarnok 1900.tav.kiáll.kat. 38.oldal

WELMANN RÓBERT

472 Conrád Ottóné. Magántul.
473 Női fejtanulmány.
474 Magyar diák.

KMTárs.1929/3o téli kiáll.kat. 21.oladl.

MDK

Wellmann Róbert

Roth V.: Szász művészet Erdélyben. A Mügyüjtő. 1930. 3 sz. 8o.l.

MDK

Weilmann Róbert

Makai Képzőművészet, 1930. 29.sz. 100 l.

MDK

Wellmann Róbert, festöm.

Férfiarckép.

Műcs.-OMKT. 1934, Emlék- és gyüjt.kiáll.
1934.márc.3.-ápr.2. Kat. 16.1.

A Magy.Arcképfestök Társasága kiállitása.

MDK

Wellmann Róbert

"Radvánszky Albert báró" portré. Repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

Wellmann Róbert MDK

A római osztr. és magyar konzul arcképe, kréta
Egy szegedi hölgy arcképe, szénrajz

Műcsarnok 19o5/6. téli kiállitás.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, olf. I–II.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Wellmann Robert MDK

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Wellmann Róbert, festőm.

A mester. Olf. 70x58. J.f.j.
Rajmai ut. " 22x12. J.l.b.
Őszi hangulat. Olf. 22x12. J.l.j.
Kis leány. Olf. 22x12. -
Vöröshaju leány. Olf. 22x12. J.f.j.
Női akttanulmány. Olf. 46x32. J.l.j.
Női tanulmányfej. Olf. 32x28. J.l.b.

Árv.Közl. 1930. 4.rk. 55.szám. 37.l.

MDK

Welhmann Róbert

Korán reggel, of.

Hazatérés, of.

Kékszemü olasz leány, of.

Mücsarnok 1900. tav. kiáll. kat. 35.1.

MDK

Wellmann Róbert

Anya és gyermeke, of.

Pihenés az uton, of.

Vizhordónők, vf.

Műcsarnok 1900. tav. kiáll. kat. 35.1.

MDK

Wellmann Róbert

Leány a sembruini hegyekből, of.

Műcsarnok 1900. tav. kiáll. kat. 36.l.

MDK

Wellmann Róbert

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.
~~XXX~~ 8ol.l.

Wellmann Róbert MDK

Anya gyermekével
Olasz nő
Női fej
Belga nő, pasztell
Hölgy arcképe, pasztell
Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Magyar asszony, krétarajz
Erdélyi szász leány, szénrajz
Német hölgy, krétarajz
Olasz leány, vöröskrétarajz

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Wellmann Róbert MDK

Amerikai hölgy, vörös kréta
Német nő vörös kréta

Mücsarnok 1936. okt.nov.
A nő a müvészetben kiáll.

MDK

Wellmann Róbert

Fekvő női akt

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 26. l.

Wellmann Róbert MDK

Arckép, rajz

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

Szerepelt a Nemzeti Szalon kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők kiállitása.

B.Hó 1935.okt.6. 18.l.

MDK

Wellmann Róbert

Radvánszky Albert báró. Magántulajdon.
Mackensen Hans Georg-né. Pasztel. Magántulajdon.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 10.l.

MDK

Wellmann Róbert festőm.

Farkas Z: Téli kiáll. a Műcs.-ban. Vas. Ujs.
1910. 47.sz. nov.20. 966 l.

MDK

Wellmann Róbert

Mostra Roma 1928. VI.

MDK

Wellmann Róbert

La donna nobile

Testa di donna all'aria aperta

Il maestro

Mostra Roma 1928. VI. 51. 1.

MDK

Wellmann Róbert festő

La Biondina

Sorriso

La Sentimentale

Mostra Roma 1928. VI. ~~66.1.~~ 56.l.

Wellmann Róbert

küldetett ki annak

Képzőművészet.

* (Hazatért művész.) A budapesti művészkolónia egy érdekes és értékes művészszel gyarapodott, aik a tél óta már itthon tartózkodik s most elhatározta, hogy Budapesten letelepszik. *Wellmann* Róbertről van szó. Wellmann erdélyi szász családból való művész s bár tizenöt év óta élt Romában, majd Münchenben, a magyar nyelvet jól beszéli. Az utóbbi években sürübben szerepelt tárlatainkon. Művészetét remek rajztudás és páratlan lelkiismeretesség jellemzi. A régi miniature-festők nagy szeretetével festi meg arcképeit és festette nagy feltünést keltett olasz női szépségeit, melyeken az arcforma gazdagságát szinte lehelletszerü finomsággal örökitette meg. A budapesti szépművészeti muzeumban egy madonnája látható a gyermek Jézussal. A müncheni pinakotheka nálunk is feltünést keltett nagyobbszabásu kecskés-tájképét szerezte meg. Wellmann az elhunyt Bihari Sándor mütermét bérelte ki, ahol az ősz folyamán festőiskolát nyit kizárólag női tanitványok részére. Most arcképeken dolgozik, melyeket a téli mütárlaton mutat be.

Táviratok.

Pesti Hirlap, 1902. XXIX. évf. 193

Wellmann Róbert

bécsi mag. kiáll-

Künst Wien 1937

951 1943 szám.

XII. hó 31. n.

Nagytekintetű

Tisztelettel van sze
nyának biztositási munkáira a
miniszter ur 76.782/1942 szám
felhasználásáról szóló elszám
terjeszteni és kérem, hogy azt
vényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1942 decemb

Wellmann Róbert

U. 3820

Gyermekarckép,
olaff. repr.
Pesti HV
1930. nov. 9.
Amies cimkép

4559. Hugo Oehmichen:

Sz. Borsdorfon 1843 m

Öreg házaspár.

Szobában ülve van á
látható és a kávét darálja. A
ben, melyet kereptbevetett férdl
gő pipájat fogja. Szemközt a f
ruhadarab lóg. Az asszony fehér
a beretvált arcú és ingújra vetkö
pantálló és kötény. Jelzése alól

Fa, mér. 52:70 cm.--
Gróf Andrássy Dénes hagyomá
913/.-- A Magyar Nemz. Muze
~~vétetett 1913 április 23-án~~
1914 márczius 30-án /245-91

1 ki egyik ~~papuc~~ czipő
a kerek aptalo
be,

Wellmann Róbert

U. 3810

Serédi Jusztinián hercegprimás arcképe, olyf. repr.

Pesti H.V.

1930. aug. 10.

cimkéj

Nincs

243. **Mozart mellszobrocskája.**

Hátán vésett felirat. Elefántcsont. Magassága 8 cm. Aljára acélpecsétnyomó van erősitve. XIX. sz. k. — MOZART. Elfenbeinbüste mit Petschaft aus Stahl. Mitte XIX. Jahrh.

244. **I. Ferenc József, fiatal korában.**

Mellszobrocska, elefántcsont, magassága 5.3 cm. Hátán vésett felirat. Aljára acélpecsétnyomó van erősitve. XIX. sz. k. — FRANZ JOSEPH I. ALS JÜNGLING. Elfenbeinbüste mit Petschaft aus Stahl. Mitte XIX. Jahrh.

245. **Két női mellkép.**

Bronz. XVII. század. Olasz. — ZWEI WEIBLICHE BÜSTEN Bronze, XVII. Jahrh. Italienisch.

246. **Királyné mellszobrocskája.**

Jáspis. Magassága 7 cm. XVI. század. — BÜSTE EINER KÖNIGIN. Jaspis, XVI. Jahrh.

247. **Felfeszitett Krisztus.**

Bronz, magassága 16 cm. Olasz, XV. század. — CHRISTUS, VON EINEM KRUZIFIX. Bronze, italienisch, XV. Jahrh. *(Illusztrálva a IX. táblán.)*

248. **Szent Ágoston.**

Szobrocska, fából, aranyozva és festve. Magassága 41 cm. Német, XVI. század, (Későbbi aranyozott talapzaton). — DER HEIL. AUGUSTINUS. Holzfigur. bemalt und vergoldet. Deutsch, XVI. Jahrh. *(Illusztrálva a VIII. táblán.)*

240. **Női szent**

Wellmann Robert

l

Rimp 241. l.

Wellmann Róbert

Teleki Antal, Wittlich-Eperjesi Károly, Matkovics Béla, Kövér Gyula, Madarász Viktor, Zoltai-Zeihrer, Basch Gyula, Pentelei Molnár János, Knopp Imre, Poll Hugó, Kovács József, Tölgyessy Artur, Wellmann Róbert, Halmi Artur, Kacziány Ödön, Juszkó Béla, Gergely Imre, Kiss Rezső, Aggházy Gyula, Ferenczy Valér, Pap Emil, K. Spányi Béla, Rottman Mozart, Glatter Armin, Gyügyei-Nagy Zsiga, Kézdi-Kovács László vettek részt a Mücsarnok jubiláris téli tárlatán.

Wellmann Róbert: "A Budasashegy alján - szántóföld szélén álló gőzgéppel- ismét kitünik kemény rajzával"- mint Orbán Dezső irja a tárlatról szóló kritikájában.

ÉLET, Bp. 1912. jan. 7. IV.évf. 1.sz. 25-27. lap.

Wellmann Róbert

A Nemzeti Szalon kiállitásáról ir Margitay Ernő és a tárlaton szereplő müvészek közül felsorolja a következőket:
Mednyánszky László, Horthy Béla, Kacziány Ödön, Boem Ritta, Magyar Mannheimer Gusztáv, Márk Lajos, Pentelei Molnár János, Góth, Markó, Wellmann Róbert, Garay Ákos, Hadl Rikárd Szinyei-Merse Pál, Rippl-Rónai József, Fényes Adolf.

Wellmann Róbert arisztokraták arcképeivel szerepel a kiállitáson. Bár a kritika "rideg vásznak"-nak nevezi, de elismeri imponáló tudását, nagyszerü rajzkészségét, biztos kezét.

ÉLET, Bp. 1909. juni. 6. I. évf. 23. sz. 751-752. lap.

Wellmann Róbert

"Erdélyi szász müvész,-akinek neve még meglehetősen ismeretlen- egész sereg képet küldött, amelyek joggal, nagy feltünést keltettek -irja kritikájában Diener Dénes József: "Tavaszi tárlat" cimmel, s megjegyzi, hogy bár még erősen Holbein hatása alatt áll, mégis meglepő és nagy reményekre jogosit.

A HÉT, Bp. 1900. ápr. 15. XI. évf.
15. sz. 238-239. lap.

Wellmann Róbert, festő

Nagyon tetszett Δ tembrini
hegyek "leánya" c. kép.

↓

Sándor László: Plekanov magyar festőkről
M.7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 aug. 25.

Wellmann Róbert

"A tavaszi tárlat" cimmel hozza a lap Lázár Béla beszámolóját, melyben a müvészt a kiállitáson szereplő három legnagyobb, legkiemelkedőbb müvész között emliti: Gyermekét ölében tartó anyát ábrázoló képét Holbeinhez hasonlitja, annak biztos vonalvezetésére emlékeztet. Külön kiemeli egyik vizfestményét, az amforákat hordó asszony ruhájának finom szineit.

Otthon, Bp. 1900. évf. 6. füzet.
49-60. lap

Wellmann Róbert

Stróbentz Frigyes, Coulin Arthur és Miess Frigyes művészeket, mint izgatóan komoly szászokat sorolja fel Gerő Ödön: "A Téli Tárlat képei" c. kritikájában. Wellmann rajzairól és pasztelljeiről irja: „megrenditő szorgalomnak és vesékig ható lelkiismeretességnek a diszokmányai." A Mücsarnokban rendezett kiállitáson részt vettek a MIÉNK és a Szövetség tagjai, akiket korábban különböző nézeteltérések szétválasztottak. Az egymásnak adott kölcsönös engedmény ennek végetvetve, létrejött a közös kiállitás.

A HÉT, Bp. 1910. nov. 20. XXI. évf. 47. sz. 758-759. lap

SAMUEL FR. WELLMANN, tobakmester

Régi szászrégei timárdinasztia tagja. Az 1770-ben épült szászrégeni cseres malom emléktábláján, amelyet 1876-ban helyeztek el a malom falán "Samuel Fr. Wellmann" mint a "Gerber ~~Genossenschaftx~~ Genossenschaft" egyik előljárója szerepelt. 191.old.-20.jegyz.

NAGY LÁSZLÓ: A veszprémi tobakok egy bőrkikészitő kismesterség és művelői a XVIII-XIX. században 189.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

ARCÉL-TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA
A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Művészet 1907. 193. l.

HAZAI KRÓNIKA

BÁLI MEGHÍVÓ TERVÉRE HIRDETETT PÁLYÁZATUNK EREDMÉNYE. A „Művészet“ Kner Izidor gyomai nyomdász megbízásából pályázatot hirdetett művészi báli meghívó-tervekre, s a felhívásra a határnapig, április 15-ig, háromszáznál több pályamű érkezett be. A biráló-bizottság április 22-én döntött, s a 600 koronás első díjat Muhits Sándor „Mutter“ jeligés munkájának, a 250 koronás második díjat Wéber József, a 150 koronás harmadik díjat Földes Feld Imre pályaművének ítélte oda.

Szükségesnek tartjuk ezt a pályázatot néhány sorral kommentálni. Kner Izidor nyomdája a legjobbak és leggondosabbak közül való; a tulajdonos a rendes nyomdai munkákon kívül épp a díszes báli meghívók előállításával foglalkozik kiválóképpen. Haladva a korral, azon volt, hogy lehetőleg tervelő művészektől szerezze be a szükséges terveket, de ez mindeddig temérdek bajlódással járt. Másrészt a külföldi műintézetek potom áron ajánlgatták neki a kész kliséket, Kner azonban súlyt helyezve arra, hogy munkája minden ízében magyar legyen, ezeknek az ajánlatoknak mellőzésével lapunk révén a magyar művészeket kérte fel, hogy munkáikat rendelkezésére bocsássák. Félretéve minden anyagi szempontot, akkora pályadíjakat ajánlott fel, amilyenekre nincs példa a külföldön sem. Őszinte elismeréssel kell adóznunk a gyomai nyomdaintézetnek, hogy ily lelkes cselekedetre határozta magát.

A pályázatra több mű érkezett, mint viszonyaink között várható volt. Meg kell mindjárt jegyeznünk, hogy erről a pályázatról sem maradtak el a selejtes vagy sablonos munkák, kezdők gyenge próbálgatásai s a routinier-k taposott nyomon haladó munkái. De akadt köztük egy egész sor sikerült, sőt kiváló munka is, úgy hogy a pályázatot hirdető cég ezekből is felhasznál, megvásárol egy sorozatot.

Még a stiláris szempontból sikerült művek jó részén is feltűnt az a körülmény, hogy tervelőik nem egyszer ügyet sem vetettek a nyomdatechnikai előállítás követelményeire, vagy egyszerű, bármire használható könyvdíszt rajzoltak, esetleg oly terveket, amelyek egy füzet borítékjára vagy egy könyv bekötési táblájára inkább valók, semmint báli meghívóra. Általában sokkalta jobban sikerültek a pusztán ékítményes rajzok, míg az alakrajz a legtöbb esetben nagy gyengeségeket mutatott.

A biráló-bizottság a díjak odaítélésénél s kivált az első díj kiadásánál honorálni akarta az ötlet formális eredetiségét, a biztos, férfias és friss rajzot. A második díjjal kitüntetett mű színeinek eleganciájával, a formális megoldás eredetiségével válik ki. A harmadik díj nyertese az ügyes kompozición kívül dicséretet érdemel azért, hogy helyesen aknázta ki a grafikai előadásmód lehetőségeit.

MAI SZÁMUNK NÉGY RÉZKARCOT KÖZÖL: Garzó Berthold, Rakssányi Dezső, Bottka Miklós és Kiss Rezső műveit, melyek szerzői képzőművészeti főiskolánknál, a mintarajziskolánál újabban létesült, Olgyai vezetése alatt álló grafikai szakosztályban sajátították el a rézkarc technikáját.

A karc, mint a mély nyomásnak legnemesebb képviselője, legegyszerűbb, legközvetlenebb és legegyénibb grafikus kifejezési módunk. Mint Klinger Miksa „Festészet és rajz“ című művében jellemzőn írja: „csodálatosnak látszhatnék előttünk, hogy a kézrajz, mely művészének annyi szabadságot, annyi lehetőséget biztosít és fejlődése minden fázisában ellenőrizhető, mint művészi produkcióra ösztönző

HAZAI KRÓNIKA

BÁLI MEGHÍVÓ TERVÉRE HIRDETETT PÁLYÁZATUNK EREDMÉNYE. A „Művészet“ Kner Izidor gyomai nyomdász megbízásából pályázatot hirdetett művészi báli meghívó-tervekre, s a felhívásra a határnapig, április 15-ig, háromszáznál több pályamű érkezett be. A biráló-bizottság április 22-én döntött, s a 600 koronás első díjat Muhits Sándor „Mutter“ jeligés munkájának, a 250 koronás második díjat Wéber József, a 150 koronás harmadik díjat Földes Feld Imre pályaművének ítélte oda.

Szükségesnek tartjuk ezt a pályázatot néhány sorral kommentálni. Kner Izidor nyomdája a legjobbak és leggondosabbak közül való; a tulajdonos a rendes nyomdai munkákon kívül épp a díszes báli meghívók előállításával foglalkozik kiválóképpen. Haladva a korral, azon volt, hogy lehetőleg tervelő művészektől szerezze be a szükséges terveket, de ez mindeddig temérdek bajlódással járt. Másrészt a külföldi műintézetek potom áron ajánlgatták neki a kész kliséket, Kner azonban súlyt helyezve arra, hogy munkája minden ízében magyar legyen, ezeknek az ajánlatoknak mellőzésével lapunk révén a magyar művészeket kérte fel, hogy munkáikat rendelkezésére bocsássák. Félretéve minden anyagi szempontot, akkora pályadíjakat ajánlott fel, amilyenekre nincs példa a külföldön sem. Őszinte elismeréssel kell adóznunk a gyomai nyomdaintézetnek, hogy ily lelkes cselekedetre határozta magát.

A pályázatra több mű érkezett, mint viszonyaink között várható volt. Meg kell mindjárt jegyeznünk, hogy erről a pályázatról sem maradtak el a selejtes vagy sablonos munkák, kezdők gyenge próbálgatásai s a routinier-k taposott nyomon haladó munkái. De akadt köztük egy egész sor sikerült, sőt kiváló munka is, úgy hogy a pályázatot hirdető cég ezekből is felhasznál, megvásárol egy sorozatot.

Még a stiláris szempontból sikerült művek jó részén is feltűnt az a körülmény, hogy tervelőik nem egyszer ügyet sem vetettek a nyomdatechnikai előállítás követelményeire, vagy egyszerű, bármire használható könyvdíszt rajzoltak, esetleg oly terveket, amelyek egy füzet borítékjára vagy egy könyv bekötési táblájára inkább valók, semmint báli meghívóra. Általában sokkalta jobban sikerültek a pusztán ékítményes rajzok, míg az alakrajz a legtöbb esetben nagy gyengeségeket mutatott.

A biráló-bizottság a díjak odaítélésénél s kivált az első díj kiadásánál honorálni akarta az ötlet formális eredetiségét, a biztos, férfias és friss rajzot. A második díjjal kitüntetett mű színeinek eleganciájával, a formális megoldás eredetiségével válik ki. A harmadik díj nyertese az ügyes kompozición kívül dicséretet érdemel azért, hogy helyesen aknázta ki a grafikai előadásmód lehetőségeit.

MAI SZÁMUNK NÉGY RÉZKARCOT KÖZÖL: Garzó Berthold, Rakssányi Dezső, Bottka Miklós és Kiss Rezső műveit, melyek szerzői képzőművészeti főiskolánknál, a mintarajziskolánál újabban létesült, Olgyai vezetése alatt álló grafikai szakosztályban sajátították el a rézkarc technikáját.

A karc, mint a mély nyomásnak legnemesebb képviselője, legegyszerűbb, legközvetlenebb és legegyénibb grafikus kifejezési módunk. Mint Klinger Miksa „Festészet és rajz“ című művében jellemzőn írja: „csodálatosnak látszhatnék előttünk, hogy a kézrajz, mely művészének annyi szabadságot, annyi lehetőséget biztosít és fejlődése minden fázisában ellenőrizhető, mint művészi produkcióra ösztönző

ARCÉL-TANULMÁNY
WELLMANN RÓBERT RAJZA
A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

Művészet 1907

Magyar Szinház. Deczember 4-én a Magyar Szinház bemutató előadást tartott. Szinre került egy angol operette, *Florodora,* melyet Londonban nagy hatással játszottak. Szövegét hárman írták: Hall, Rubens, Boyd-Jonnes; a magyar átdolgozást *Bálint* Dezső, az énekszövegeket *Mérei* Adolf készítette. A zene szerzője Leslie *Stuart.* Az operette hatása nem felelt meg az előzetes jó híreknek. Meglehet azért, mert az átdolgozás a szinpadi czifraságokból sokat levett belőle. A zenének azonban szép, kellemes részei vannak. Ilyen «A fűz» című szomorú dal, egy fűzfáról, mely alatt szerelmi dráma történt. Ezt *Fedák* Sári énekelte. Ez a dal azonban eredeti, szövegét *Mérei* Adolf írta, a zenét *Huszka* Jenő. De Stuart zenéje sem üres. A szöveg azonban vontatott s nagyon rászorúl arra a sok mindenfélére, tánczra, mely az angol operettek fő fűszere. Itt különben nemcsak fűszernek, hanem illatszernek is kell uralkodni, mert *Florodora* olyan sziget neve, hol hires parfümöt készítenek. A sziget, a gyár egy Dolores nevű szép lány öröksége, de Gilfain illatszergyáros a titkot megtudja, a szigetet is hatalmába keríti, s mint parfümkirály, nagy jövedelmeket söpör be. Szeretné Dolorest is feleségül venni, de ez másba szerelmes és Gilfain minden ravaszsága kiderül. Hogy milyen a Florodora parfüm, azt a közönségnek is megmutatják, mert az első felvonás után finom permetezőkkel az egész nézőtért elárasztják. A szinpadon sok új és tarka jelmez jelent meg, az előadás is a jobbak közül való. *Ledofszky* Gizella (Dolores), *Fedák* Sári, *Turcsányi* Olga, *Déri* Margit, *Sziklai* Kornél, *Szilágyi* Vilmos *Palásthy* Sándor működtek közre.

Színes metszetek kiállítása az országos képtárban. A sokszorosító művészetből tanulságos kiállítást rendezett dr. *Térey* Gábor, az országos képtár igazgató őre. A képek sokszorosításának metszetek és kőnyomás után színezéssel készült művészi lapjaiból állított össze gazdag gyűjteményt. Szakértelemmel írt katalógust is adott a kiállításhoz, mely három termet foglal el és 200 lapból áll. Különösen nagy számmal van képviselve Franczia-ország, a modern szines réznyomás klasszikus hazája és Németország, a melyet művészi kőnyomatokban az első hely illet meg. Anglia szines fametszeteivel is méltó feltünést kelt a kiállításon. A kétszáz kiállított lap között csak hét magyar mű van. *Kalmár* Elza kőnyomatú tájképei, *Paczka* Ferencz «Dante» című képe és *Rippl-Rónai* kőnyomatú virágcsoportjai. A magyar szines nyomású képek leginkább *Kádár* párisi hazánkfia műterméből kerülnek. A kiállítást számosan látogatják. Mindig megtekinthető akkor, mikor a képtár nyitva van.

Művészi kitüntetések és ösztöndíjak. A Műcsarnok téli tárlatának bíráló-bizottságai az Ipolyi-féle egyházfestészeti díjat (2000 korona) *Ferenczy* Károly «Ábrahám áldozata» című nagy festményének, a lipótvárosi kaszinó díját (1000 korona) *Fényes* Adolf gyűjteményes kiállításának, a Ráth-díjat (600 korona) *Telcs* Ede apró szobrainak itélték oda. — Ugyancsak most határozott az orsz. képzőművészeti tanács azon két-két 4200 koronás külföldre szóló ösztöndíj fölött, melyeket egy névtelenül maradó főúr alapított magyar táj- és állatfestők számára. E két ösztöndíj egyikét ismételten a szegedi születésű *Zombory* Lajos kapta, a ki Zügel hírneves münchemi állatfestő tanítványa, a másikat *Wellmann* Róbert, az erdélyi szász festő kapta, a ki Róma mellett Cerverában él.

A Nemzeti Szalon őszi kiállítása deczember 8-án bezárult. A kiállítás 50 napig tartott. Ezalatt elkelt 49 mű 7020 korona értékben. A látogatók száma négyezren felül van. Most a téli kiállítást rendezik, melyre 600-nál több műtárgyat küldtek.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia deczember 9-iki ülésén, *Pauler* Gyula elnöklése mellett, két felolvasás volt napirenden.

Balogh Jenő egyetemi tanár, mint levelező tag székfoglaló értekezést tartott «Gróf Széchenyi István hatása bünvádi pörjogunk átalakulására» czímen. Ismertette Gróf Széchenyi Istvánnak a bünvádi pörjog körébe eső nézeteit, és ezeknek jogfejlődésünkre gyakorolt hatását. A fölolvasást tetszéssel fogadták. Ezután *Gaal* Jenő levelező tag mutatta be az akadémia nemzetgazdasági bizottságának megbizásából irt terjedelmesebb munkáját *Berzeviczy* Gergely régi magyar közgazdasági iró életéről és műveiről. Berzeviczy 1763-ban született Lomniczon. Tanulmányait főleg Késmárkon végezte, később pedig az ország különféle pontjain patvarista és jurátus volt. Két évet külföldön is töltött. Hazajövet a helytartó-tanácsnál szolgált, mint fogalmazó. Ez időben tanuja volt a Martinovics-összeesküvésbe bonyolult kiváló férfiak kivégeztetésének. Erre hivataláról lemondván, bitokára, Szepesmegyébe vonult vissza. Ott tanulmányokkal és irodalmi tevékenységgel foglalkozott. Hosszú sorozatát irta latinul az igen becses nemzetgazdasági, egyházpolitikai és publiczistikai dolgozatoknak, melyek nevét itthon- és a külföldön egyaránt híressé tették. Gaal Jenő csak nem rég talált rá Berzeviczynek legbecsesebb elméleti latin művére a családi levéltár iratai között s azt le is fordította. E mű magas színvonalon tárgyalja a nemzetgazdaságtan alaptanait. A czenzura miatt akkor, mikor iratott, nem jelenhetett meg. A felolvasó végül Berzeviczy Gergely jellemrajzát mutatta be, és czáfolta a vádat, mintha magyar nemességet és alkotmányt gyalázó 1790-ben kiadott jozefinista iratot ő irta volna. A felolvasást megéljenezték.

A Petőfi-Társaság deczember 8-iki ülésén *Gárdonyi* Géza, a gyorsan népszerűvé lett iró — kinek «A bor» színművét folytonosan tele ház előtt játszák a Nemzeti Szinházban, — tartotta székfoglalóját. *Bartók* Lajos elnök szép szavakkal üdvözölte Gárdonyit, ki székfoglalóúl a Nemzeti Szinházban a héten színre kerülő «Karácsonyi álom» című népies színművének bevezetését választotta. Ezt *Somló* Sándor, a Nemzeti Szinház tagja, nagy hatással adta elő. A színpadra falusi betlehemesek érkeznek s az igazgatónak az az ötlete támad, hogy színészekkel vegyesen eljátszszák a Betlehemet. Elhatározását így indokolja:

«Mért ne szólhatna itt is egy napon
A furulya, a magyar szinpadon;
Karácsony van, a legendák hava.
Mit nekem szabály, dramaturgia;
A gyöngy csak gyöngy, akármily földön fekszik,
Minden szép, a mi a szivünknek tetszik.»

A költői részleteket zajos tapsokban részesítette a közönség. Utána *Peterdi* Sándor vendég «A vándorló kőszent» című szép elbeszélését olvasta fel *Prém* József. *Koroda* Pál bemutatta *Luby* Sándornak «Ocskay brigadéros» című hazafias költeményét. Végül *Prém* József olvasta fel «A két Galambos» című novelláját. *Zárt ülést* is tartottak a január 6-iki nagygyülés tárgyairól. A tagválasztó gyülést pedig deczember 27-ikére tűzték ki.

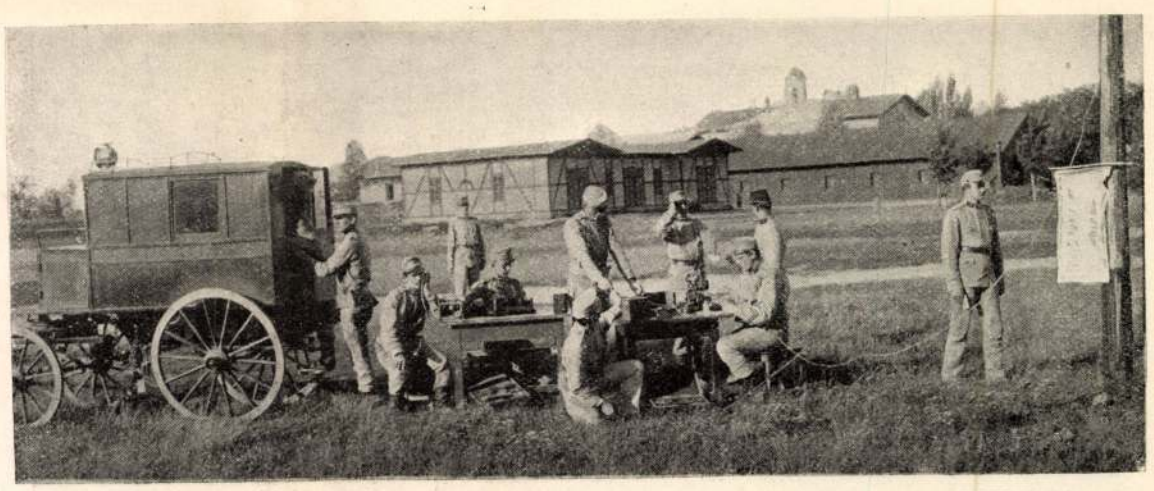

TÁBORI TÁVIRÓ-ÁLLOMÁS.

A «HADSEREG» AZ URÁNIA-SZINHÁZBAN. — SZEMLE A VÉRMEZŐN.

MI UJSÁG?

* **A képviselőház** tagjai arczképeinek közlését, melyet előző két számunkban megkezdettünk, egyelőre félbeszakítjuk s majd uj-év után folytatjuk ismét, midőn a képviselőház megint összeül. Eddig 128 képviselő képe és életrajza jelent meg lapunkban s a hátralevők bemutatását mellékletek adásával is rövid idő alatt be fogjuk fejezni, ugy hogy olvasóink az uj képviselőház összes tagjai arczképeinek birtokába jutnak.

Erzsébet királyné emléke. Az Erzsébet-szobor bizottság e hó 9-én *Ráth* György elnöklete alatt ülést tartott, melyen az elnök részvéttel emlékezett meg a szoborbizottság előadójának, *Hazay* István miniszteri titkárnak haláláról. Az előadói tisztségre báró *Skerlecz* Iványt kérték föl, a ki előterjesztette a bizottság évi jelentését, a mely az országgyűlés elé fog kerülni. Végül elhatározták, hogy tekintettel a pályázat közeli lejártára, a biráló bizottságot már most megalakítják. — A miniszterium, mint a hivatalos lap jelenti, Szapáry Gyula gróf tárnokmester és Tisza Kálmán belső titkos tanácsosokat a dicsőült Erzsébet királyné emlékének törvénybeiktatásáról szóló 1898: XXX. törvényczikk értelmében alakított országos bizottság tagjává nevezte ki.

Erzsébet főherczegnő elköltözése Laxenburgból. Erzsébet főherczegnő a napokban költözködött ki a Laxenburgi kastélyból, a hol fiatalságában az év legnagyobb részét töltötte. A laxenburgi-kastélyban e hónap elseje óta folyt a csomagolás. Hosszú sorokban vonultak ki a kastélyból a bútoros kocsik, a melyek a királyi herczegnő bútorait szállították Bécsbe. Erzsébet főherczegnő elutazása előtt sok tárgyat elajándékozott környezetének. Igy a laxenburgi iskola kapta a kir. herczegnő gazdag lepke-gyüjteményét és sok iskolaszert, a melyeket tanuló éveiben használt.

Szilágyi Dezső-tér. A székes-főváros tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy javasolni fogja a közmunkatanácsnak, hogy a VIII. kerület külső részén fekvő Újvásár-teret, mely a főváros belterületének legnagyobb tere, nevezze el Szilágyi Dezső-térnek.

A közös pénzügyminiszteriumból. A közös pénzügyminiszteriumban, hol *Thallóczy* Lajos ép most osztályfő lett, személyi változás is történt. A király szent-miklósi *Pongrácz* Frigyes grófot, a közös pénzügyminiszterium osztályfőnökét saját kérelmére nyugalomba helyezte és ez alkalommal a titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. Utódja *Dobra* Henrik miniszteri tanácsos lett, a kit egyidejüleg valóságos osztályfőnökké nevezték ki. *Szalay* László czimzetes miniszteri tanácsost valóságos miniszteri tanácsossá nevezte ki a király.

A közoktatási miniszteriumból. A király az irodalom terén is jól ismert legifj. dr. *Szász* Károlynak, a közoktatási miniszterium titkárának az osztálytanácsosi czimet és jelleget adományozta.

Szebenmegye tanfelügyelője. A közoktatásügyi miniszter dr. *Pintér* Gábor királyi tanfelügyelőt Szebenmegyéből Brassó megyébe helyezte át, a szebenmegyei tankerület önálló vezetésére pedig dr. *Vértessy* Gyula fővárosi királyi segédtanfelügyelőt rendelte ki. Vértessy Gyula az ujabb írói nemzedék egyik tehetséges tagja, ki költeményeivel és elbe-

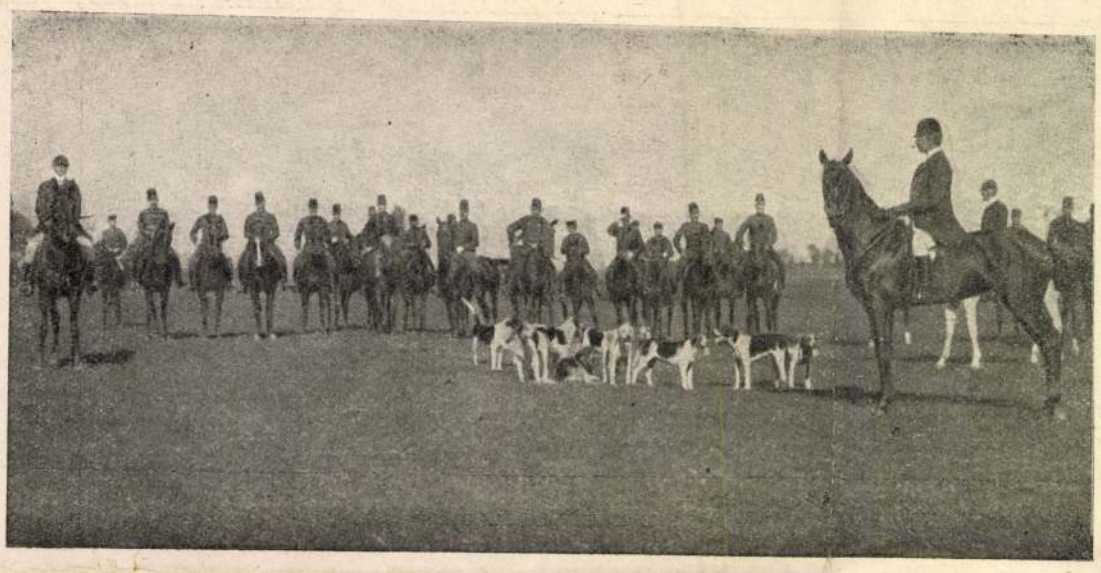

INDULÁS A FALKA-VADÁSZATRA.

széléseivel az olvasó közönség előtt is jól ismertté tette nevét.

A Nobel-díj nyertesei. A norvég országgyülés, a storthing deczember 10-ikén ünnepélyes ülést tartott. A storthing Nobel-bizottságának elnöke közölte, hogy a Nobel-békedíjat 1901. évre *Dunant* Henrik svájczi orvosnak és *Passy* Frederic párisi tanárnak itélték oda egyenlő 104,000 frankos részekben. *Dunant* volt az, a ki a hatvanas években az olaszországi hadjáratok hatása alatt egy könyvben a genfi egyezmény és a vörös-kereszt-szervezet eszméjét fölvetette. *Passy* Frederic pedig ismert vezére a nemzetközi békemozgalomnak. — Egy másik *Stockholmból* való hír ugyane napról a többi Nobel-díj kiosztásáról ezt jelenti: deczember 10-én este a trónörökös és a királyi család jelenlétében szétosztották az egyenként 28,000 frankos Nobeldíjakat, melyek a tudomány és irodalom czéljaira alapíttattak. Díjat kaptak: orvostudományért *Behring* (Halle) a diftéria-szerum egyik feltalálója, khémiáért *Vanhoff* (Berlin), fizikáért *Röntgen* (München), irodalomért *Sully-Prudhomme* (Páris). Az utóbb nevezett kivételével, a kinek díját a franczia követnek adták át, a díjakat nyerők mind jelen voltak a díjkiosztásnál.

x **Tavaly ilyen időben** nagy feltünést keltett a zenepiaczon megjelent *Operette-Album* első kötete. Annak idején eléggé méltattuk ezen dicséretes vállalatot, és ugy látszik nem hiába. Mint értesülünk, a kiadók 23.000 példányt küldtek az ország minden részébe. Ha tekintetbe veszszük, hány helyen fordul meg az országban szintársulat, nem csodálkozunk, hogy a ki csak egy keveset tud zongorázni, sietett ezen Operette Albumot megszerezni. Igy legalább végig élvezheti otthon a Népszinházban előadott operetteket. Chronometer pontossággal jelent meg ezen Operette-Album második kötete, mely tartalmánál fogva ugyancsak versenyezhet az első kötettel. Feltétlenül legkedvesebb karácsonyi ajándék két pompás diszkötésü Operette-Album, egy-egy kötet ára 5 korona, füzve egyenkint 3 korona. Az Operette-Album *Zipser és König* zeneműkiadóknál Budapesten jelent meg, ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Megnyilt Budapesten, IV., Váczi-utcza 2. szám (Gizella-tér sarok) Winkle Nándor műkereskedése, az aczél- és rézmetszetek, modern képkeretek gazdag gyüjteménye. A czég törzsüzlete IV., Kigyó-tér 5. szám alatt van. Alapitási év *1862*. — Egyébként ajánljuk a mai számunkban megjelent hirdetést a közönség figyelmébe.

Steiner-féle oriental-erőpor. Csak rövid ideje, hogy a Steiner-féle oriental-erőpor a kereskedelembe került és ma a Steiner D. Ferencz és társa czég, Berlin SW., Königgrätzstrasse 69, megrendelőinek száma sok tizezerre rúg. A nevezett czég oriental-erőpora elsőrangu táppor, mely minden káros alkatrésztől mentes és soványság, testi gyengeség, erőtlenség ellen, valamint szép, telt, eszményi és összhangzatos testidomok elnyerésére igen jól használható. Ennélfogva kiválóan alkalmas erősitőszer gyenge hölgyek, urak és gyermekek számára.

Hol étvágy hiányzik, ott az iny még a legjobb falatokat is mellőzi. Az étvágyat nagyban előmozditó szer a Somatose. Húsból előállitott, ízlelen, könnyen oldódó, tartalmazza a húsnak azon sóit, melyek a test fölépitéséhez szükségesek; 90% felül fehérnyét, könnyen emészthető, gyarapitó alakban. Sápkorban és vérszegénységnél, a gyomornak és bélnek mindennemü betegségeinél, a melyeknél a mindennapi étel nem emésztődik és szivódik fel, mint normális állapotban, minden lázas betegségnél, melyek többnyire étvágyhiánynyal járnak, erősiti a Somatose a szervezetet, fokozza az étvágyat, mi által a testben pótolja a fokozott fehérnyeveszteséget.

T. olvasóink becses figyelmébe ajánljuk *Brauswetter János* Magyarország legnagyobb órás üzletét Szegeden, hol ugy órák, mint ékszerek részletfizetésre is szigoruan szabott árakon kaphatók. — Árjegyzék 2000 képpel ingyen.

PIHENŐ A GYAKORLATON.

A «HADSEREG» AZ URÁNIA-SZINHÁZBAN. — HIDÁSZOK.

HALÁLOZÁSOK.

Dr. KIRÁLY FERENCZ közgazdasági iró, országgyülési képviselő 59 éves korában meghalt Debreczenben. A selmeczi erdészeti akadémián, majd a hohenheimi gazdasági akadémián végezte tanulmányait, majd a lipcsei és berlini egyetemeken jogot és államtudományokat hallgatott. 1869-ben a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára lett. 1889-ben és 1896-ban szabadelvü párti programmal Debreczen második kerülete képviselővé választotta.

NÉMETHY GYÖRGY, a Nemzeti Szinház régi tagja, meghalt Budapesten 75 éves korában. A negyvenes évek második felében a vidéki szinházak egyik kedvelt tagja volt. A szabadságharcz alatt Bem táborában küzdött és hadnagy lett. Aztán ismét visszatért a szinészi pályára, s a Nemzeti Szinházhoz szerződtették, a hol a népszinművekben is foglalkoztatták. Abban az időben s még a hatvanas években is a népszinmű nagyon alárendelt faj volt a Nemzeti Szinháznál, olykor, némely vasárnapokon játszották. Némethy játszotta a főszerepeket feleségével, Eötvös Borcsával. Némethy 1866-ban ismét a vidékre ment. Igazgató is volt, ez a vállalkozása azonban anyagilag balsikerrel járt. 1881-ben mint jegykiadó pénztárnok ujból a Nemzeti Szinházhoz került és innen 1898 év őszén nyugalomba vonult.

URECHIA VAZUL, a román szenátus alelnöke, volt román közoktatásügyi miniszter, deczember 6-án meghalt Bukarestben szélhűdésben 67 éves korában. Elnöke volt a román hazafias ligának, mely Románia törekvése czéljául a magyarországi románokkal való egyesülést tűzte ki. Beszédeiben, irataiban, úgy hazájában, mint a külföldön, szenvedélyesen izgatott Magyarország ellen. Nagyobb ellensége alig volt hazánknak, abban a balhitben, hogy a magyarországi románok a legnagyobb elnyomatásban élnek. Történeti fejtegetéseiben, melyek a románok eredetére és a magyarországi románokra vonatkoznak, nem a történeti igazságot szolgálta, hanem azokban is az izgatás anyagát kereste. Urechia 1834-ben született Peatra moldvai városban. Egyetemi bölcsészeti és jogi tanulmányait a párisi és a madridi egyetemen végezte. Visszatérve hazájába, a jassyi egyetem irodalomtörténeti tanára lett; majd 1864-

Wellmann Robert

Lyka München

63. l.

elismervény

ismerem, hogy a Müemlékek
l „Magyarország müemlékei"
ötetét a Florenci nemzet-
céljára a visszaadás köte-
lem.

22. március 2-án.

[illegible]

-Az Orsz. Iparmüvészeti Mú-

Wellmann Robert

l.

Off. München 1905

141 l.

Wellmann Róbert

l.

Szépm. Mur. Evk

VIII. 174. l.

A m. postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Ilgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díjátalányozva

Wellmann Róbert

l.

Perálltörtképes

628. l.

Wellmann Robert

Seredi Justinian
Ugprimas archépe
repr.

Primás Album

Bp. 1928. 97. l.

Temesvár.

A mocsaras középtérben jol
kel megerősitett vár, az előté
a háttért pedig hegyek képezik
közül templom válik ki. Felira

TEMESV

magyarázó szövegének kezdete:
temes fiume.

Rm., mér. a vk.

<Wellmann Róbert>

<> festő- és rajz-
iskolája. 4-r
3 kép. 16 l. Bp-
c. n.

Gent (2360)

A vajdahunyad

1916. október havi p

M

Kelet	Tárgy
X.31.	Czipper Nándor rajzolónak október havi illetéke
	A Műemlékek Országos Bizottságát leszámolásra felvéve
	Pénztári maradvány nélkül zárul
	Budapest, 1916. november 1.

420 —
1.420 —
422.02
2262.02

Wellmann Röder

d.

Katalog der Gemälde-

Sammlung der königl.
neuen Pinakothek
in München. X. Aufl.
199. l.

Valamennyi közvetlen[illegible]l a mi
lami és közalapitványi ható

MDK

Wellmann Róbert

Kisméretű művei a Glaspalast 1914.évi kiall.-an.

Somogyi Miklós: A müncheni nagy nyári kiall.-ok

Művészet, 1914. 327-332.l.

Wellmann Róbert MDK

L.T. arcképe, olf.

Rombauer Emil, olf.

Mücsarnok 1931 őszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Mária, pasztell

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Wellmann Róbert MDK

Z.M. arcképe, olf.

Mücsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Wellmann Róbertné Horváth Gizella

Parkrészlet, pasztell

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Wellmann Róbert MDK

Dr. Haupt Albert arcképe, pasztell

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Conrád Ottó arcképe, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Koesler János arcképe, ~~xkf~~.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Dr. Cicatricis Lajos, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Serédi Jusztinián hercegprimás, repr.

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Wellmann Róbert MDK

br. Apor Gábor arcképe, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

B. főszolgabiróné, rajz

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert

Kohner Kató bárónő, rajz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Néhai Apor br. arcképe, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Olasz leány

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

B.-né arcképe, repr.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Wellmann Róbert MDK

Serédi Jusztinián, olf.

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Wellmann Róbert MDK

Wertheimer Adolf arcképe, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Wellmann Róbert

"Biztos kezü grafikus"-ként emliti Tövis: „Grafika a Nemzeti Szalonban" c. kritikájában, az ott megrendezett kiállitáson szereplő müveit méltatva.

A HÉT, Bp. 1908. május 1o. XIX. évf. 19. sz. 31o. lap.

Wellmann Róbert

„a legromyabb középiskolai rajzmintákat pedig, amelyeket valaha láttam, neki sikerült kiállítania.

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. 1974 Magvető

55. old.

Önálló táblakép - Arckép

Wellmann Robert:
Arckép

M Ű V É S Z É T
XII.évf.1913.
27-28.
"A mult évi müncheni szezon..."

M Ű V É S Z E T
XI.évf. 1912.
1.old.előtt.

Péczely

W e l l m a n n R o b e r t :

Tanulmány/Női fej/

Színes krétarajz

Színes melléklet.

M Ű V É S Z E T
XI.évf. 1912.
1.old.előtt.

Péczely

W e l l m a n n R o b e r t :

Tanulmány/Női fej/

Szines krétarajz

Szines melléklet.

M Ú V É S Z E T
IV.évf. 1905.
113.l.

Péczely
Béla

Wellmann Róbert:

Tanulmány/Női fej profil-
ból/

Ceruzarajz.

Egész oldalas reprodukció.

M Ú V É S Z E T
IV.évf. 1905.
109.l.

Péczely
Béla

Wellmann Róbert:

Tanulmány/Kibontott haju
kislány/
Krétarajz

Egész oldalas, vörös nyoma-
tu reprodukció.

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
105.l.

Péczely
Béla

Wellmann Róbert:

Tanulmány/Főkötős nővér/

Ceruzarajz.

Egész oldalas reprodukció.

M Ű V É S Z E T
IX.évf.1910.
53.l.

Péczely

W e l l m a n n R ó b e r t :

Tanulmány/Női fej profilban/

Ceruzarajz

M Ű V É S Z E T
IV.évf. 1905.
108.l.

Péczely
Béla

Wellmann Róbert:

Tanulmány/Férfifej/

Krétarajz.

Egész oldalas vörös nyomatu reprodukció.

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
265.

Péczely

W e l l m a n n R ó b e r t :

Tanulmány/Ülő férfi akt/

Ceruzarajz

M Ű V É S Z E T Péczely
V. évf. 1906. Béla
217. l. előtt.

W e l l m a n n Róbert:

Arcképtanulmány/Idős férfi/

Ceruzarajz.

M Ű V É S Z E T
XI.évf. 1912.
381.

Péczely

W e l l m a n n R ó b e r t :

Arcél-tanulmány/Ifju leány/

Krétarajz

M Ű V É S Z E T
VI.évf.1907.
193.l.

Péczely Béla

W e l l m a n n R ó b e r t :

Arcél-tanulmány.

Ceruzarajz.

A Szépmüvészeti Muzeum grafikai kiállitásáról.

M Ű V É S Z E T
VI.évf. 1907.
265.l.

Péczely
Béla

W e l l m a n n R ó b e r t :

Tanulmány/Női fej/

Ceruzarajz.

W e l l m a n n R o b e r t festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
69.
"Kitüntetések"

Wellmann Róbert

Katol.Szemle.1930.157-64.l.

Robert Wellmann, festő

Pásztortűz, 1926. 13 sz.

310. l.

Dr. Alfred Witting: Az erdélyi német festő művészete.

Wellmann Róbert festő

Magyar Iparművészet, 1902

1. sz. 72. o.

Hivatalos tudósítások.

Wellmann Róbert grafikus.

Művészet.1907.266-67.l.

Wellmann Robert festö.

Művészet.1905.420.l.

W e l l m a n n / Róbert festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
365-366.
"L'arte e la critica"

W e l l m a n n Robert festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
27-28.
"A mult évi müncheni szezon..."